

Pre-Linnæus
QK41
B33
1620-11

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
THEATRI BOTANICI CASPARI
BAVHINI BASILEENS.
ARCHIATRI ET
Profess. ordin.

IN QVO

PLANTÆ SUPRA SEXCENTÆ
*ab ipso primum descriptæ cum plurimis figuris
proponuntur.*

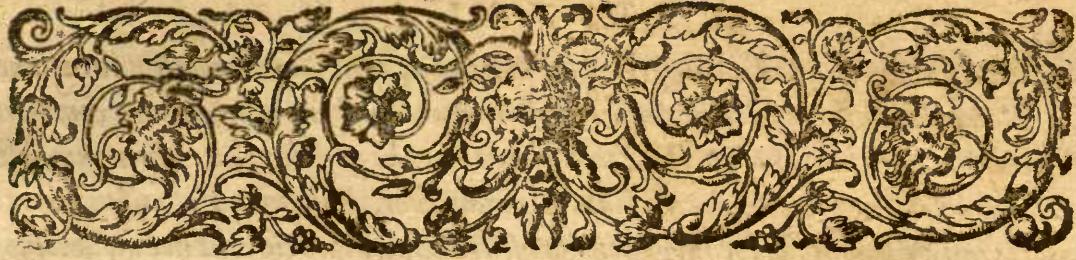

Mo. Bot. Garden,
1893

Francofurti ad Mœnum,
Typis Pauli Iacobi, impensis Ioannis Treudelii.

Anno M DC XX.

Sum Joannis Snippendali.

REVERENDISSIMI PER- ILLVSTRIS ET GENEROSI DOMINI,

D. ERDTMANNI LIB.BARONIS IN PVTBVS;
ET ORDINIS EQVITVM DIVO IOHAN. SACROR. COMMENDA-
TORIS IN WILDENBURCH,&c.FILIO

PERILLVSTRI ET GENEROSO DOMINO,

D. PHILIPPO LUDOVICO LIB.BARONI IN PVTBVS,&c.

Hunc THEATRI sui BOTANICI PROAPOMON
CASPARVS BAVHINIUS BASILEENS. ARCHIATROS OBSERV. MON.
TYKH KAI PONΩ offert.

Epistola Dedicatoria.

SALOMONEM populi iudaici regem, PERILLVSTRIS & GENEROSE
DOMINE BARO, de omnium stirpium natura commentarios scri-
psisse, & quidem pro sapientia quam diuinitus acceperat, (omnium
priscorum, etiam Aegyptiorum sapientiam longe post se relinquent)
sacra docet pagina: ut vel minima ac vilissima naturae opera consi-
derarit, ita ut à Cedro Libani, vsque ad Hyssopum qua è pariete pro-
gignitur, disputerit. Quos in templi Hierosolymitani vestibulo diu asseruatos, Ezechias
rex, vna cum iupiter libris, sustulisse assérunt, eo quod animaduertisset, agros, ad hos
tanquam

E P I S T O L A

tanquam ad numen aliquod configere: ex his potius quam à Deo morborum curationes petere. Non enim dubium est in libris illis, posteritati ob insignem sapientiam commendatis, multiplicem etiam abusum fuisse, qui aliquot seculis post durauit: & vnum referram, Flauij ἀρχαρχοῦ meminit cuiusdam Eleazari exorcistæ, qui in Vespasiani exercitu, multos qui à demonibus torquebantur, præsente Imperatore curauit hoc modo: obsessi naribus annulū indebat, sub cuius sigillo radicis à Salomone indicatæ species inclusa erat: quo iterum è naribus educto & agro languore in terram collapso, eoque exanimato iacente, carminibus Salomonis dæmonem adiurabat, & per sacra in pristino ergastulo habitare edicebat: & ut obsessum à spiritu maligno liberatum astantibus ostenderet, coram obsesso calicem aqua plenum collocabat, & dæmoni iam ab homine egresso, eum ut subuerteret, imperabat. Eiusmodi ergo profanitatis & idololatriæ exterminandæ studio, Ezechias pietatis zelo ductus, commentarios illos remouit, non artis odio, cuius auxilium ipsem postmodum in ulceris curatione persensit. Quos sane libros si adhuc haberemus, forsitan deesset de herbis scribendi occasio. Verum cum non solum veteres solis herbis in medicatione contenti fuerint, sed etiam nubio die non minima Medicina pars in iis consistat, idcirco in earum inquisitionem cupidius incumbere oportet, præsertim eum qui Medicinam alius salutariter facere cupit, cum nec Hippocratem piguerit, ut dogmata Σεπτεμβρίου μηδιναι medendi scientie, ita ποταμούν παράσοσιν à Democrito, qui ab Ægyptiis eam acceperat, addiscere. Ad quod studium vnumquemque sua valetudo inuitare debet, cum inter corporis dotes mortalibus à Deo nulla pretiosior concessa sit: id quod olim, nescio quis Poetarū senario comprobauit, οὐτε εἰς ιγνεῖς κρέατος οὐδὲ εἰς βλ. Sunt quidem de simplicibus ab antiquis multa non feliciter scripta, sed à nemine omnium æque de omnibus, neque ea ipsa in vnum collecta, ordineque, sine longis circuitiōnib. digesta. Quare labore hunc, post plurimos clarissimos scriptores, cum suscepimus, dum THEATRVM BOTANICVM adornamus, in præsens PRODROMVM eius, qui ultra Sexcentas à me primum descriptas Plantas exhibet, præmittere placuit. Quem laborem, cui rectius offerrem quam tibi PERILLVSTRIS & GENEROSE DOMINE BARO, non occurrit aliis, cum ex conuersatione & colloquio, te & literas & literatos singulari candore amare, & virtutes togatas ac bellicas omni studio prosequi, & eius nomine ab omnibus bonis & obseruari & laudari, sine fuco animaduerti. Non sane mirum, modo verum sit illud, ex vnguibus leonem cognosci, siquidem & peruetusta & illustriss. prosapia, Rugiæ Principum oriundus sis, quin etiam illustriss. Parete natus, Heroe virtutibus cunctis, vt numero dicam, eminente: insuper ab Ephoris & præceptoribus in primis

à pre-

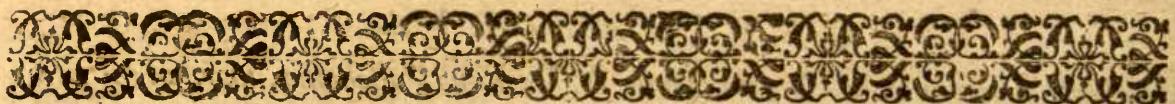
D E D I C A T O R I A.

à præstantiss. vereque modesto & ingenuo D. Joachimo Volschouio, moribus & vita
præeuntibus, instructus fueris. Non immerito ergo illustriss. parentibus & gaudio &
solatio, patriæ & Reip. feliciter te natum suo tempore abunde testatum facies: ad quod
ab uno & trino, porro fælicissima quæque precor: & ut hunc laborem meum, serena
hilarique fronte suscipias, tuearis, & me porro tuo fauore prosequi digneris, opto, rogo-
que. Basileæ Idib. Martij MDCXX.

Y: C 5

AD

AD MEDICINÆ STVDIOSOS.

IGNA sane est, CANDIDE Lector; Galeni i. de Antidotis §. sententia, quæ ab omnibus Medicis perpendatur. Medicus ait omniū STIRPIVM, si fieri possit, peritiam habeat, consulo, sin minus, plurium saltem quibus frequenter utimur. Nam qui studio Medico operam dare in animo habet, nil in artis operibus laude digni prestatib, si HERBARIVM cognitione destituatur: tam enim medico necessaria ἡ τεχνη τετραγωνικης τε και τετραγωνικης τε τεχνης, vt Oribasius scribit: si quidem partem Medicinæ potissimum semper complexa sit: Homeri Scholiastæ in ἡ τεχνη τετραγωνικης τε τεχνης επιβλαύσθι: seu vt Seneca, Medicina quondam paucarum herbarum scientia fuit. Et apud Plutarchum Tryphon asserit, Chironem & Cadmum Agenoridem, qui duo primi Medicinam exercuisse credebantur, ægros suos solis herbis & radicibus sanasse. Sic cum Eurypylus apud Homerum ab Alexandre sagitta sauciatus fuisset, vulnus eius Patroclus ita curauit.

αγρια τετραγωνη
Νητούσατι λατρει, ἐπιδιέξαρ βαθυτεχνην
χροι διατρέψας οδωμανιφατυρ.

Hæc & similia mecum perpendens, nunc ab annis quadraginta quatuor, studium Botanicum, ea qua fieri potuit diligentia excolui, nullis laboribus, nullis sumptibus parcens, ne quidem molestas peregrinationes intermittens, quo & plantarum cognitionem, quantum fieri humanitus licet, solidam mihi compararem: easdem colligerem & collectas asseruarem, & cum authorum descriptionibus conferrem: vnde factum, vt domi meæ in horto meo sicco supra quatuor millia Plantarum demonstrare possim, quod quam plurimi & Doctores & Studiosi diuersarum nationum testari poterunt, vt qui eas singulas, à me ipsis demonstratas, vt frequenter soleo, viderint. Et ad huius fidam cognitionem Authores etiam consulendi fuere, quare omnes quotquot hactenus habere potui, quide herbis scripsere, vt & Florilegia, mihi comparaui. At quia non omnis fert omnia tellus, infinitis literis ad clarissimos viros datis, vt alibi plenius, suppelle etiлем meam Herbariam auxi, & ex ipsorum literis non pauca ad rem facientia, cognoui. Quare ne talentum à Domino mihi concreditum defoderem, sed Spartam quam natum sum exornarem, ante annos vigintiquatuor, in iuuenum gratiam Phytopinacis partem primam proposuimus, in quo plantas sparsim ab authoribus descriptas, certa methodo proposuimus, & quidem supra bis mille & circiter quinquagundos: cuius libri exemplaria cum fuerint vendita & distracta, proximes si De vs volet, Pinacem Theatri nostri Botanici, qui loco Phytopinacis erit, dabimus, vna cum synonymiis herbarum supra quinque millia, conuenienti methodo disposita, quo eo Studiosi in Herbationibus vti possint. Sic & Matthiolum emaculatum cum synonymiis & multarum nouarum Plantarum auctario, ante annos viginti duos dedimus: & ante annos nouendecim in historiam Lugduni suppresso nomine editam, animaduersiones scripsimus: & anto

ante septennium Tabernæ montanus, plurimis & plantis & medicamentis additis lo-
cupletior redditus excusus fuit. Nunc vero PRODROMVM THEATRI nostri BOTANICOI
damus, in quo supra sexcentæ plantæ à me primum descriptæ, exhibentur: & licet ea-
rum aliquæ apud C. Clusium, & nobiliss. Fabium Columnam Lyncæum, & perpaucæ in
horto Eystadiensi reperiantur, nostris tamen adiecimus, quia eas in supra dictis libris,
antequam horum scripta prodirent, descripsimus. Figuras quas sculpi curauimus, tot
quot ad manus fuere iam absolutæ adiecimus, sperantes futurum, ut & reliquæ THEA-
TRI addendæ, sculptantur. Hoc labore nostro, iuuandi studio instituto, vtere, donec
Theatrum nostrum Botanicum accipias. Nam cum & Iohannis Bauhini Illust. Duci
Wirtembergici Archiatri, fratri mei pie defuncti opus præclarum sub prælo sit: & et
iamnum Romæ, historia plantarum Mexiocanarum cum figuris excudatur, & ad me-
dium absoluta sit, vt ex literis clariss. Fabii Columnæ cognoui, hæc opera expectare a-
nimus est, quo, si DÆVS volet, in Theatro nostro, & uno volumine omnes omnium plan-
tarum, à quibusunque authoribus propositarum descriptiones, & quidem methodice,
omnibusque superuacuis recisis, tibi, Candide Lector, exhibere valeamus, sicque per-
fectum opus accipias.

His interim in rem tuam vtere, authori faue, & si potes plantarum transmissione
iuato: & si quæ minus recte proposita animaduerteris, pro humanitate tua moneto:
monitus non solum gratias habeo, sed etiam lubens, quod homines ingenui, & fate-
bor & tententiam mutabo. Nam vt recte Galenus, χαλεπὸν ἀνθρώπον ὄντα, μὴ δύξει μοι πλάνην, εὐ^παλλοῦ, τὰ μὴ δύλως εὐγένειαν, τὰ δικαίως καὶ εὐδαίμονα, τὰ διεξαγόρευτα. Vnum addam, paginis
titulum Theatri Botanici, me inscio, impositum esse, qui vel omittendus, vel Prodromi
nomen præponendum erat. Nunc nomina eorum à quibus plantas accepimus subii-
ciamus, cum ingenuum deceat, per quos profecerit, fateri, quod haec tenus fecimus, &
porro, si DÆVS volet, facturi sumus. Viue & vale,

NOMI-

NOMINA EORVM QVORVM OPERA in prodromo adiutiuimus.

A	Clutijs Medicus Alstrodamensis.	Ioannes Francus, Senior Medicus Camicensis.
A.	Arnoldus Gillenius , Ducis Megapolitani Medicus.	Ioannes Henricus Churterus, p. m. Medicus Basileens.
Bernhardus Paludanus, Medicus Enchusianus.	Ioannes Neudorffer, Medicus Norinbergensis.	
Caspar Weckerlinus , p. m. Argentinensis Medicus.	Ioannes Pona, Pharmacopæus Veronenfis.	
Caspar Bartolinus, Haffniæ Medicinæ Professor.	Ioannes Rudolphus Saltzman, Poliater & Professor Medicinæ Argentinæ.	
Dauid Vafmarus, p.m. Lubecensis Medicus.	Ioannes Sigfridus, Medicinæ Professor Helmstadij.	
Daniel Lotitzius, Paterniacensis Medicus.	Laurentius Rosenau , Pharmacopæus Lineburgensis.	
Euerhardus Vorstius Professor Lugd. Batauoruin.	Laurentius Scholtzius Senior, p.m. Medicus Vratislau.	
Fabius Columna Lyncæus.	Leonhardus Doldius , p.m. Medicus Norinbergensis.	
Fridericus Meyer, p.m.	Ludouicus Furet Senator Northusanus.	
Ferrandes Imperatus , Pharmacopæus Neapolitanus.	Ludouicus Jungermannus , Professor Giessanus.	
Georgius Rumbaum Medicus Vratislauiensis.	Matthias de Lobel , p. m. Botanographus Angliae.	
Henricus Heyl Medicus Dantiscanus.	Matthias Listerus, Medicus Londinenensis.	
Honorius Belli Medicus in Creta.	Nicolaus Agerius , Physices Professor Argentiniæ.	
Iacobus Albinus, Medicus Hamburgensis.	Nicolaus Contarenus, Patritius Venetus.	
Iacobus Antonius Cortusus , p.m. Patricius Patavinus & horti præfetus.	Olaus Worm, Professor Haffniæ.	
Iacobus Cargillus, Medicus in Scotia.	Paſchalis Gallus, Piſtauiensis Medicus.	
Iacobus Zuingerus, p.m. Medicus Basileensis.	Philippus Stephanus Sprengerus, p.m. Pharmacopæus Heidelbergensis.	
Iacobus Hagenbachius, Basil. Med. Studiosus.	Samuel Sattler, Ducis Brunſvic. Medicus.	
Ioachimus Burserus, Medicus Annæbergensis.		
Ioannes Bauhinus , p. m. Wirtembergensis Archiater.		
Ioannes Fleisserus Vratislau. D. qui in Virginia obiit.		

THEATRIBOTANICI CASPARIBAVHINI BASI- LIENSIS ARCHIATRI

PRODROMVS.

PLANTARVM vniuersalem historiam, in THEATRO, Deo clementer vitam viresque largiente, propositurus, hoc vero in libro, solum Plantarum à me primo descriptarum, historiam expressurus, eandemque methodum, quam in Theatro, obseruaturus à GRAMINIBVS auſpicari luet.

LIBER PRIMVS.

DE GRAMINIBVS.

CAPUT I.

GRAMINIS differentias ducentas in THEATRO nostro, si Deo placuerit, proponeamus, in præsens vero eas graminis species, quas à cæteris Botanicis prætermisas censemus, breuiter describere est animus, & id perspicue & sine omni verborum lenocinio: tu D E V s cœptis clementer, quod supplex peto, aspira.

I. GRAMEN caninum vineale: radice est alba, tenui, repente, geniculis distincta, ex quibus fibræ capillares in terram defiguntur: culmos habet tenues, lœues, geniculatos, in terram reclinatos: ex quorum geniculis singulis, folium, duas, tresve unicas plerumque longum, angustum, atrovirens prodit: culmorum summo panicula breuis, parumque expansa, ex paruis glumis composita, insidet.

Apud nos in vinearum vijs, solo aliquantulum duiore, circa æstatis initium reperitur.

II. GRAMEN caninum supinum paniculatum dulce: ex radice oblonga, capillata, & nigra, folia pauca, lœvia, viridia, angusta, vnciarum trium vel quatuor longa, prodeunt; inter quæ calamus tenuis, internodijs distinctus, folijs paucis oblongis cinctus; parte inferiore supinus, mox palmum longus, erigitur, & paniculam tenuem, albam, glutinis exiguis donatam, sustinet: agris Londiniensi bus vdis gaudet, vnde D. Lobelius, Graminis dulcis nomine misit.

• 9(;) 5 •

III. GRA-

THEATRI BOTANICI

Gramen caninum maritimum.
asperum.

Carex canina
Lathago canina
w. sp. 1. 481.

III. GRAMEN caninum maritimum asperum: radicem habet ex multis fibris oblongis; albis, capillaribus compositam; ex qua ramuli plures do- drantales, in terram primum reflexi prodeunt, calamus rotundis inflescentib. donati, quos folia quasi in fasciculo iuncta, brevia, dura, veluti in aculeum fastigiata, in circuitu leviter hirsuta, terre instar minutissime exasperata, cingunt spicas; folliculo pri- mum inclusæ, angustæ; cei ex lappulis elegantissi- mis, exiguis, asperis & echinatis composite. In litto- re Veneto, maritimis quoque circa Anconam; & Monspessuli reperitur. Lobelius aduersariorum parte altera in catalogo graminum, gramen cani- num medicatum maximum spica echinata. C. Bäu- hini (seculine descriptione) vocat; quia h[ab]e nomi- ne in Phytopinace nostro ante annos viginti qua- mer brevissime descriptus.

Gramen caninum maritimum
spicatum.

IV. GRAMEN caninum maritimum spicatum: ex radicibus tenuibus, lignosis, leuissime capillatis, viticelli plures repentes, rotundi, laxes, pedales, cubito etiam longiores, frequenter geniculati, unde ramuli plures, foliolis arundinaceis breuibus & angustis cincti, prodeunt; quorum superioribus spica trifolia; ex cincteo nigricans insidet. Ad lit- tus maris, non longe Monspelio, D. Saltzmannus legit & communicauit.

V. GRAMEN murorum radice repente, ex ra- dice nigricante repente & capillacea, culmi plures, pedales, incurvi, tenues, geniculati, folijs paucis, breuibus & angustis cincti, prodeunt: quorum summata panicula albicans, sesquifinalis, ex minimis glutinis contexta, insidet. Hoc in mu- ris fossarum interiorum vibis nostræ prouenit.

V. Poa compressa
c. sp. 101. Sp. lat.

VI. GRA-

L I B E R P R I M U S.

3

Gramen nodosum spica

... parua.

*Melilotus nodosus
W. Sp. 1. 35*

Gramen nodosum auenacea

panicula.

*Avena elatior
W. Sp. 1. 44*

*L. ap. 117
Scrip. 1.*

VI. GRAMEN nodosum spica parua: radice est parua, nodosa, albicante, fibris paucis & brevibus donata, cui ceu alter nodulus oblongus insidet, qui in calatum cubito altiore, leuem, inter nodis aliquot distinctum abit, folio ad quemlibet nodum uno, angusto, vncias quatuor vel sex longo: in summitate spica vnica vix vncialis, mollis, typhini graminis forma. In dumetis vdis circa Bedfordiam (vnde die in itinere Basilea distante) prouenit, vbi D. Ioannes Bauhinus frater meus p.m. collegit & transmisit.

Phleum nodosum
W. Sp. 1. 35

GRAMINIS nodosi auenacea panicula de-
scriptionem hic præterimus, cum ab alijs proposi-
ta fuerit, solum figuram nouam cum à nullo
perfekte fuerit delineata, adde-
re placuit.

A 2

VII.GRA-

THEATRI BOTANICI

Gramen bulbosum aquaticum.

Sagittaria trifolia L. sp. 1.4.102

VII. GRAMEN bulbosum aquaticum: Bulbum unicum habet; elegantem; cum recens est, maculis luteis striatum, carne alba, nullius odoris nec saporis, in ima parte quasi caudulam habens, ex quo pediculus duarum vnciarum exurgit: cuius summo radix manifeste fibrosa ad foliorum exortum conspicitur: folia aliquot habet latiuscula, palmata, striata: an calamum ac florem proferat ignoramus, cum tale à D. Vasmaro anno 1592. Lubeca acceperimus: scribit se in ripa fluminis Traue inuenisse fluitibus forre proiectum, quod absque dubio sub aqua nascatur, folorum contemplatione id docente: imbecilliora enim esse, quam ut sine faliente aqua se sustinere possit: quod in Phytopin etiam mouimus.

VIII. GRAMEN bulbosum ex Alepo: Radice est bulbosa, cortice reticulato obvoluta, cui fibræ parvae capillares subiiciuntur: culmos duos velvetti striatos, scissis pithamæ altitudinis habet,

VIII. Nardum melraum
w. sp. 1.4.74. L. sp. 125

Gramen tremulum minus panicula parua.

Bryza minima w. sp. 1.4.03. L. sp. 102c

folijs plurimis, oblongis, gramineis cinctos: spica, hordeo marino similis, culmo insidet, quam folijs, vesicæ in star parte inferna cingit eamque superat. Hoc siccum apud Iohan. Bauhinum fratrem vidimus:

IX: GRAMEN tremulum minus panicula parua: Radicibus rufescientibus huc illuc repentibus, nititnr, unde culmi palmates duo vel tres, geniculè uno vel altero distincti, folijs gramineis virantibus & glabris, angustis, acuminatis, quorum vnu iubam vesicæ in modum obvoluit, & suo actinime vel superat, vel saltē adæquat, quæ multis lamellulis squamatis, lenticulae similibus, rotundis, spadiceis sèpe coloris, filo tenuissimo adpensis, constat: ex quibus strobuli tenues, ex flavo pallentes, in vere emicant. In pratis nostris montolis & ericetis prouenit, & vulgo Hasenbrod id est, leporinus panis, dicitur.

G R A

Gramen tremulum maximum.

Gramen pratense paniculatum molle.

GRAMINI tremuli maximi; cuius Cæsalpinus sub Phalaride altera, & Clusiis in Cū. post. sub gramine Amourettes maiore invenit. Figuram à nemine propositam adponere placuit.

GRAMEN pratense paniculatum molle, cum nomine graminis lanati in Institoria Lugdunensi propositum sit, solu[m] figuram veram spectandam exhibemus.

X: GRAMEN pratense paniculatum maius angustiore folio: ex radice capillacea, rufelente, fo[li]a capillacea, quedam brevia, quedam paucum-

superantia, prodeunt: inter quæ culmi tenues, geniculati, cubitum superantes, uno altero ve folio breui eiusdem, in quorum summo panicula leuiter expansa, vngiarum quatuor longa, queratatione loci strigosior vel laxior: In pratis & dumetis ad ripam Wiesæ fluminis apud nos reperitur.

Huic simile ad ripam prædictam inuenitur, potissimum radicum capillarium, ut & caulinum numero, paniculis & in ijs glumis longioribus, varians.

Molpus lanatus L. fl. 1.105

THEATRI BOTANICI

Gramen panicula multiplici.

XI. GRAMEN panicula multiplici: ex radice multis cirrhis villosis albicantibus composita, culmi plurimi, palmares, lœues, geniculati & recurvi, folijs gramineis, oblongis, angustis vestiti, exurgunt, quibus panicula triuncialis angusta varie difusa, per maturitatem rigida & spadicea, insidet. Monspessuli prouenit; maius & minus reperitur, & gramen minus duriusculum vocatur.

GRAMEN aruense panicula crispa, cuius figura apposita, pro gramine à Matthiolo, gramine Xerampelino à Lobelio, gramine bulboſo Dalechampij in historia Lugd. describitur, figura non fœliciter expressa.

XI. Poa nigra,
L. sp. 101
Sm. sp. 1.119

Gramen aruense panicula crispa.

XII. GRAMEN montanum panicula spadicea delicatiore: Radice est alba, breui capillacea, culmis ternis, quaternis, geniculatis, pedalibus, vno alteroue folio cinctis, quæ etiam ad radicem brevia & pauca sunt: in culmorum summo panicula triunciales, spadicei coloris, ex locutis minimis composita.

Hoc tamen variat magnitudine, cum & caule sesquicubitali & spica semipalmari inueniatur: prouenit locis saxosis, maius quidem in monte Crentzacho: minus vero in monte

Wasserfall-dicto.

XII. Agrostis hispida
W. St. 1.397

XII. A. capillaris. L. sp. 93

XIII. GRAMEN

Gramen paniculatum odora-

tum.

Notus odoratus
W.S.H. 4. 936
L. 1485

XIII. GRAMEN paniculatum odoratum: Radicibus candidis, geniculatis serpit: culmo est bicubitali geniculis paucis distincto folijs angustis, longissimis, paniculam superantibus, in acumen fastigiatis, suauem odorem spirantibus: cuius culmo panicula parua, leuiterque sparsa, à pietore non rite expressa, insidet. Apud Borussos prouenit, & à Regionem montanis gramen Mariæ di-

citur, quod in fasciculos collectum, propter odoris fragrantiam vestibus adjiciunt, ut D. Vasmarus, qui plantam transmisit, perscripsit.

XIV. GRAMEN syluaticum paniculatum altissimum: ex radice repente fibrosa, calami duorum triumve cubitorum exurgunt, qui paniculas paruas sustinent; folijs est latis, cyperi æmulis. Hoc in syluis circa montem Belgardum prouenit, ex quo rustici chlamides pastorales, & torques equis aratra trahentibus conficiunt.

XV. GRAMEN palustre panicula speciosa. Hoc ad bicubitalē m̄ltitudinem exurgit, calamo satis crasso: folijs est paucis pedalibus latiusculis, per marginem asperius ulis, quorum aliqua tubuli inflat, calamum media ex parte ambient: panicula est iubata sesquipalmari, ex elegantissimis, paruis & subrotundis laminellis composita. In humidis circa Patauium legimus: & in Hassia stagnis repetiti intelleximus.

XVI. GRAMEN palustre paniculatum minus. Ex radice crassa, fibris albicantibus, durioribus donata, calamus rotundus, striatus, cubitum superans exurgit, quem folia pallide virentia, latiuscula pedalia, subaspera, inuestiunt: panicula palmaris est, rara, ex locustis albicantibus, aristis oblongis armatis, composita. Hoc in dumetis humidis circa montem Crentzacenensem prouenit: at in vdis Michelfeldensisibus, altius exurgit.

XVII. GRAMEN maritimum fluitans cornutum. Ex radice exili capillata, culmus tenuissimus, geniculatus, cubito longior producitur: ex quolibet geniculo, folia iuncea, communiter bina, culmum basi lata, instar vesicæ, ambientia, in latus sparguntur, indeque caulinus unus aut alter educitur, & tandem in capitulum membranum finit, quod in foliola bina, terna, rarius quaterna, angustissima, in latus reflexa, & cornuta desinit. Tota planta, stagnis Monspelienibus mari finitis, innata.

xv. Leersia
oryzoides
W.S.H. 1. 325
Poa palustris
W.S.H. 1. 391
L. 1485
Phalaris oryzoides
L. 1485

Ruppia
maritima
L. 1485

THEATRI BOTANICI

Gramen cristatum.

Cynodon dactylon W. sp. 1.611.

XVIII. GRAMEN spica cristata laui, vel gramen cristatum. Radicum capillamentis plurimis oblongis albicantibus abundat, quæ in unum veluti cespitem coemuntia deorsum repunt; culmis est

pluribus sequicubitalibus, geniculis paucis donatis: folijs breuibus angustis, & circa caulem paucis, vncias quatuor vel quinque longis: spicam habet tenuem oblongam, pallide virentem, que gallicristas plurimas, vel femen capitis gallinacei dictæ plantæ refert, cuius nomine cristatum in Phytopinace appellare placuit: quod nomen & D. Lobelius in Aduer. parte alt. probauit, gramen cristatum Cas. Bauhini nominans. Prouenit in prato infatibulum, aliquando ad mœnia Basilensiæ.

Idem, sed spica elegantiore & densiore, in monte Wasserfall & Monspessuli obseruauimus: simile ei ex Anglia D. Lobelius, multis annis post, misit.

XIX. GRAMEN spica cristata subhirsutum. Hoc à priore differt, radicum capillamentis rufescentibus, culmis tenuioribus, parte inferiore leui lanugine aspersis & humilioribus: folijs longioribus: spica candicante, minus compacta, nec ita eleganter cristam exprimente: quod in dumetis circa Cliben copiose prouenit.

XX. GRAMEN spicatum angustifolium montanum. Hoc à gramine caryophyllato prætensi differt folijs, q̄ angustissima; caulinis, qui in hoc tenuissimi, plures & longiores: & loco, cum hoc solum in montosis, Maio mense florens, proueniat.

XXI. GRAMEN syluaticum angustifolium spica alba. Ex radice rufa, transuersa, fibræ capillares descendunt, & folia plura, capillacea, palmaria, etiam breuiora, rarius longiora exurgunt, una cum culmis tenuissimis, ipsis folijs plerumq; breuioribus, quibus spica vt plurimum simplex, candida, exiguis aristis donata, vnciam vix superans, insidet: quod in sylvis humidis Hungeniæ reperitur.

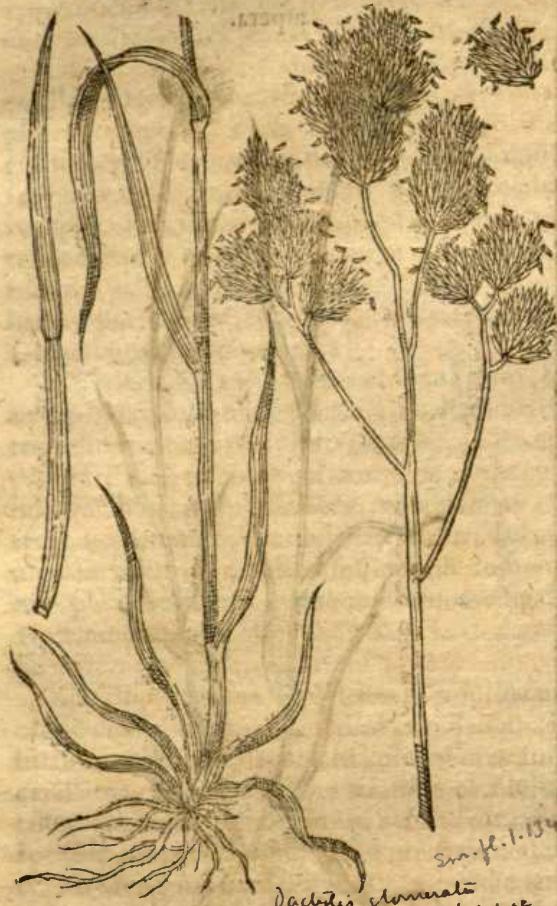
XIX. Alra cristata

GRAMEN

L. sp. 95
Sm. pl. 1.101

LIBER PRIMVS.

Gramen spicatum folio aspero.

Dactylis glomerata
w.s.p. 1.4.08
S. p. 1.135

Gramen caryophyllatum montanum spica varia.

Carex digitata
w.s.p. 1.257
L. ap. 138

GRAMEN spicatum folio aspero, in historia Lugdunensi, nomine graminis spicati Dalechampij proponitur, cuius figuram perfectam adponere placuit.

XXII. GRAMEN caryophyllatum nemorum spica multiplici. Radice est ex fibris capillaceis rufescensibus composita, ex qua, tanquam ex cespite, folia semipalmata, etiam breuiora, Veronicae caryophyllatae similia, prodeunt: inter quae culmi quam plurimi capillacei, nudi, folia aliquando superantes, spicas multas breuissimas & rufescentes sustinentes, exurgunt: Hoc in vmbrosis & humidis ad Birsam & Wiesam reperitur. Huic non multum dissimile, sed radice magis geniculata, in via Richana ad sepes ad sinistram reperitur.

XXIII. GRAMEN caryophyllatum montanum spica varia: Radicibus est paruis, fibrosis, oblongis, nigricantibus, ex quibus instar cespitis fo-

lia, aliquando palmum longa, angusta, ut in gramine spicato caryophyllatae folijs, prodeunt: inter quae culmi plures, tenues, folijs nudi, in summitate spicam modo diuulsam, modo compactam sustinentes. In nostra virbi vicinis collibus reperitur.

XXIV. GRAMEN spicatum folijs & spicis hirsatis molib. Radice est arundinacea transuersim repente, paucis fibris capillata, ex qua culmi molles cubitum superantes, folijs oblongis, angustis, spicas superantibus, & molli lanugine aspersis, quasi pertubulostranslantes, exurgunt: quorum summo spica angusta, vncias duas longa, mollis, modo simplex, modo gemina; tarius triplex, alternatim disposita, insidet. Hoc in arenosis ad Birsam reperitur.

XXII. Carex ornithopoda. w.s.p. 1.256. S. p. hec.

XXII. Carex pedata. L. ap. 1381

XXIII. Carex digitata. S. p. hec.

B

XXV. GRA-

THEATRI BOTANICI

Gramen typhoides maximum spica longissima.

*Phleum pratense
in hispida h. 4.*

Gramen alopecuroides, spica alpera.

XXV. GRAMEN typhoides maximum spica longissima. Ex radice parua, nodosa, cui fibræ exiguae & plurimæ adnatæ, culmus exurgit rectus, tenuis & quicubitalis, internodijs rarioribus distinctus, qui in spicam rectam, teretem, palmarem, virescentem in maturitate albicanter, tactu mollem, definit, utrilibus aristas oblongiusculas & copiolas exhibentibus. Inter fruteta circa Gæppingam Ducatus Wirtembergici primum, dein non longe Basilea, in sepiibus agrotorum inter Michelfelden & Huningen, & in salsyletis Michelfeldæ legimus.

XXVI. GRAMEN phalaroides minus, siue Hispanicum: hoc folijs est oblongis, angustis, viridis, quorum vnum vel alterum, culnos cubitales, tenus s. tubi instar cingit: in culmorum summo spica Phalaridi similis, sed angustior, vncias tres longa, infidet: nec radicem, nec semen vidimus: & no-

mine Phalaroidis alterius Hispaniæ, D. Gillenius, transmisit.

XXVII. GRAMEN phalaroides spica molli, siue Germanicum: culmo est cubitali, prioris crassiore, uno altero geniculo distinto: folio uno vel altero, eoque breui, culnum ambiente, cuius summo, spica biuncialis, prioris angustior, cinerei coloris, splendens & mollis infidet. Hoc Vl menses, apud quod prouenit, à colore, Onocordum appellate, intelleximus.

GRAMEN alopecuroides, spica alpera, nomine Graminis echinati apud Luggdunensem describitur, quare solum figuram meliorem addere voluimus.

XXVIII. GRAMEN tormentosum alpinum & minus. Ex radice parua inutili, calamus raro do- drantem superans, folijs duobus tribusve vestitus exurgit

exurgit, cuius summitati pappus subrotundus infidet. Prouenit in Heluetia, in D. Bernhardi monte minore ad lacum: ex Rhoetia D. Burserus attulit.

XXIX. GRAMEN sparteum Basiliense, sive capillaceo folio maius. Ex radice fibrosa, culmi plures exurgunt, qui statim in folia capilli instar angustissima, in acumen molle fastigiata, palmum, saepe pedem altiora, absuntur: nec paniculam, nec spicā obseruauimus. Tota planta insigniter viret, & ex multis plantis simul iunctis cespes constitutur: in paludibus Michelfeldē prouenit: vti mihi anno præterito M. Hagenbachius, vna cum alijs Graminibus plurimis, ostendit.

XXX. GRAMEN sparteum Hollandicum, sive capillaceo folio minus. Hoc pro radice fibellas tenuissimas albas habet: folia copiosa, capillacea, pallida trium quatuorve vnciarum, inter quæ culmi tenuissimi, palmo altiores, uno altero ve internodio donati & pene nudi: efferuntur, qui paniculam pallidam diuulsam sustinent: & communiter plures cespitem constituunt. Nomine Sparti Hollandici ex sylua Hagana D. Weckerlinus misit.

XXXI. GRAMEN sparteum Monspeliacum capillaceo folio minimum: Radicem habet ex fibris albis, oblongis, capillaceis coimpositam: folia capillacea, vncialia: culmos tenuissimos, nudos, trium quatuorve vnciatum: paniculas paruas ex locustis minimis compositas & per maturitatem rufescentes: quod Monspessuli in agris aestiuo tempore reperitur.

XXXII. GRAMEN sparteum seras equinas referens. Hoc album est, & ex radice alba setarum instar, folia cubitorū quatuor longa producit, quæ forma, & tenuitate, & robore, caudam equinam,

eiusq; setas referunt: ex quibus Ianæ incolæ tapetia texunt. Cuius forte mentio sit in C. Clusij curis posterioribus, sub Herba, Sparto Hispanico non absimili.

Sic ex Insula Virginie, arboris cuiusdam cortex candidissimus, in pili tenuitatem diuisus adfertur, è quo incolæ pannos texunt: hunc corticem à D. Gillenio, Gramen vero à D. Saltzmanno accepi- mus.

XXXIII. GRAMEN sparteum variegatum: hoc folijs est quatuor vel quinq; vnciarum, rotundis, variegatis, quorum alternatim pars vna viret, altera rubet: quod primo vere in Franckenhusijs montibus copiose reperi, D. Jungermannus anno 1602. scripsit, & colorem cultura mutare monuit, spartiq; nomine, solum folia, misit.

XXXIV. GRAMEN foliolis iunceis brevibus maius, radice nigra. Ex radice capillata, nigra, folia iuncea, rarius duas tresve vncias superantia, produent: inter quæ culmus tenuissimus, pedalis, laevis, cuius summo glumi minimi, quemadmodum in gramine exili duriore alternatim dispositi sunt: ad mœnia urbis nostræ legimus.

XXXV. GRAMEN palustre iunceum racemoso seniue: folijs est paucis iunceis, culmo cubitali, ex cuius summitate, inter bina foliola, velut in racemus paruus propendet: in aquosis circa Francofurtum ad Oderam D. Fleisserus collegit, & anno 1605. communicavit.

• 5(;) 5 •

XXXVI. Festuca, verna, L. sp. 108
Sm. p. 1. 139

XXVII. Alpinum matricariae
W. sp. 1. 357

22

GRAMIN

XXXVIII. Puccia tenella
L. sp. 1. 31

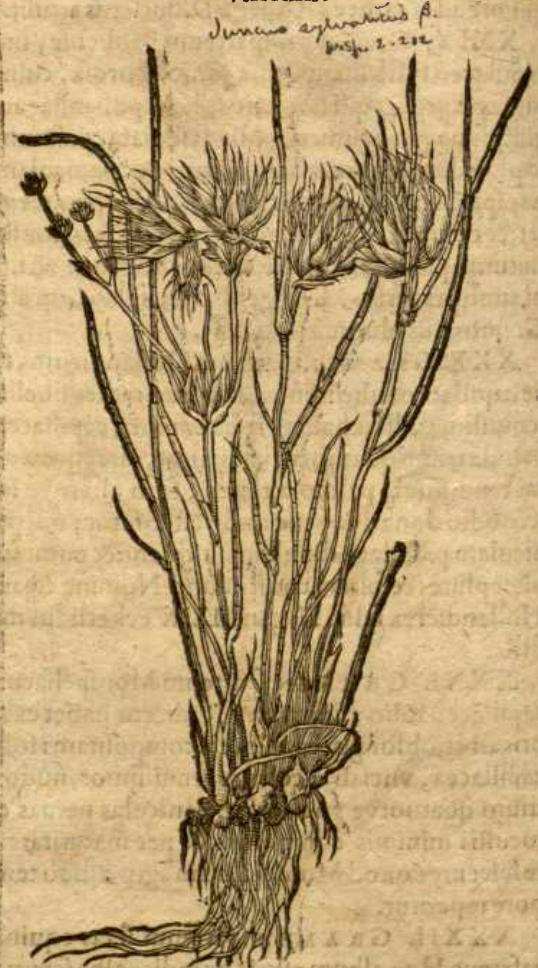
THEATRI BOTANICI

Gramen iunceum folio articulato
aquaticum.

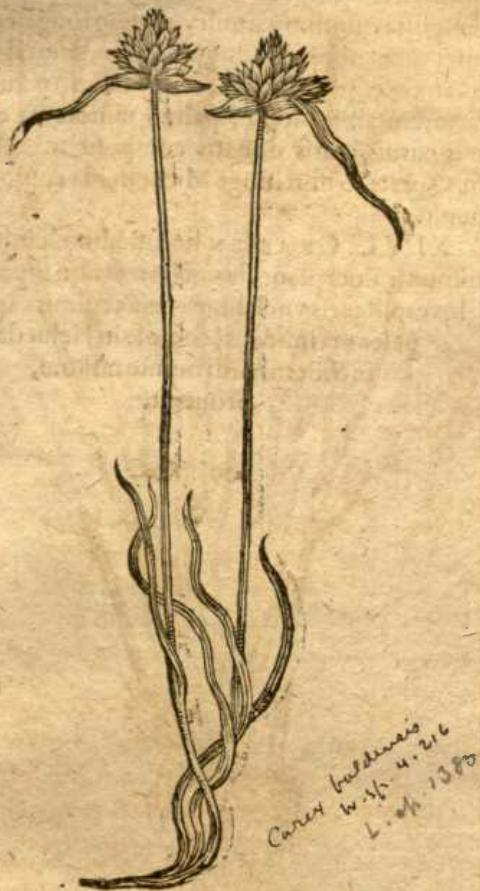
G R A M E N iunceum folio articulato aquati-
cum: et si pro aquatiko altero à Lobelio; aquatiko
à Tabernæmontano pingatur; verum cum folio-
rum articuli non exprimantur; nouam pro Thea-
tro nostro sculptam, addere visum fuit: & cum post

Gramen iunceum folio articulato cum
vtriculis.

fœnisecum; caulis palmatis exurgat, cui raro capi-
tula corymbacea insident; sed vtriculi vniciales pa-
leacei, in capillamenta fisci; modo vitides, modo
purpurascentes; idcirco figura exprimi
curauimus.

Gramen montanum iuncum capite squamoso.

Caryx baldensis
L. ap. 1383

XXXVI. *GRAMEN* *montanum* *iunceum*, *capite squamoso*: Radice est parua, fibrosa; circa quam folia bina, ternave semipalmaria: culmus iunceus, laevis, enodis & nudus; pedem superans: cuius summo capitulum instar Phalaridis squamsum in apicem desinens, ex albo leuiter rufescens, insidet, cui vtriaque foliolum rigidum subiicitur, quorum longius, vniciam superans; deorsum vertit, alterum quod triplo breuius, recta effertur. In Baldi montis summitatibus legimus.

XXXVII. *GRAMEN* *iunceum* *minimū* *capitulo squamoſo*: Radiculæ capillares sunt, folia pauca capillacea, vniciatum fere duarum, inter q̄ culmi vniciarum quatuor vel quinque exurgunt, in quorum fere summo capitulum vnicum minutissimum squamosum rufescens, cui culmi apex supereminet. In aquolis circa Altorffium Noricorum, vnde D.

Doldius misit: & Francofurti ad Oderam, prouenit.

XXXVIII. *GRAMEN* *iunceum* *minimum* alterum: à priore differt potissimum capitulis, quæ & summo caulinco insident, & squamosa non sunt: in fossis Patauinis, aqua defluxa, reperiatur.

XXXIX. *GRAMEN* *iunceum* *minimum* *mari-* *tum*. Tota planta diordanem non superat, cef- piti similis, ex cuius singulis radiculis, singuli cau- licii exurgunt, foliolis capillaceis paucis cincti, qui exiguis vtticulis donantur: hoc in Zeclan- dia maritimis ad oppidum Gous, D. Gillenius col- legit & transmisit.

XL. *GRAMEN* *cyproides latifolium* *spica* spadiceo viridi maius: Radice est oblonga multi- plici, rufa mire capillata, caulis triangulis, cubi- to minoribus: folijs arundinaceis, pedalibus, & quam in vulgari angustioribus: spicis ternis, qua- ternis, rarius quinis, alternatim succedentibus, an- gustis, trium quatuor vnciarum longis, coloris spadiceo-viridis, quarum primæ semper folium oblongum angustissimum subiicitur. Hoc in hu- midis ad Sellam nouam Monspeßuli primum vi- dimus: dein ex Lusatia, à D. Franco Graminis Sprawaldensis nomine accepimus.

XLI. *GRAMEN* *cyproides angustifolium* *spica* spadiceo-vitidi minus: Radice est breuiore, li- gnoſiore, parum fibrosa, & rufa: caule triangulo, pedalib: folijs angustis, duriſ, semipalmaribus, in acutiē desinentibus: spicis aliquot angustissimis, ob- longis, spadiceo-viridibus, alternatim dispositis, & pediculis longis capillaceis insidentibus, quod Apri- li mense circa Birsam reperitur. Aliquando ta- men altius exurgit.

XLII. *GRAMEN* *cyproides* *spica pendula* longiorē & angustiore. Caule est cubitali, anguloſo, striato; foliis oblongis, angustis, basi oblonga, caulem instar tui vestientibus, ex quo velutitu- bo; spicæ singulæ, vncias quatuor vel sex longæ, angustæ, prodeunt & propendunt, ipsum vero fo- lium cuilibet spicæ subiectum, oblongum est. Hoc locis humidis circa Thermas Apponenses Pataui- norum crescit.

XLIII. *GRAMEN* *cyproides* *spicis minori- bus* *minusque compactis*. Ex radice fibrosa, lignoſa tamen; foliæ prodeunt angusta; graminea pal- lum longa; inter quæ caulis sesquicubitalis, tri- quetrus, subasper, & magna ex parte nudus extr-

XXXVIII. *Scirpus setaceus*. L. ap. 23

XXXVI. *Carex baldensis* *sph. mat.*

THEATRIBOTANICI

git: in cuius summo, spica parva dimulsa, & quasi aculeata consistit, quæ semina oblonga, subnigra, in aculeatum cuspide in definentia, continet.

Huius tres differentias notauimus: 1. est latoeibus & longioribus folijs, spicis maioribus, & ad riuulum molendinarium vrbis nostræ trans Rhenum reperitur. 2. à priore rarioribus & minoribus spicis differt, & in via Riehana ad sepes crescit. 3. folijs est angustioribus, breuioribus, spicis inter duas priores medijs, quod Parauij locis humidis anno 1578. collegimus, & cum D. Guilandino ostendissemus, Ischæmon Plinij censuit, quod non probamus: idem sed per omnia minus anno 1579. Monspessulii in humidis inuenimus, quod gramen cyperoides nominabunt.

XLIV. GRAMEN arundinaceum plumosum album. Radice & folijs est arundinaceis, & in arundinis altitudinem ex crescere: caule angulo albo, paniculam arundinaceam, ramosam, palmarem, albam, mollem, splendentem, instar serici albi sustinet. Non longe Monspelio, circa Perault & Magolanam reperitur.

XLIV. Andropogon ravenneae
L. sp. 1481
Sp. nat.

XLV. GRAMEN nemorosum paniculis albis capillaceo folio: cespitis instar gramen hoc existit, quod ex radicibus capillaceis, folia copiosa, viridia, pilis tenuissimis similia, pede in longa, emititur: inter quæ culmi tenues, geniculati, cubitales, aliquando sesquicubitales, pene nudi, in paniculam rariorem albantem, palmo minorem, ex glumis paruis aristis donatis compositam, abeunt: in Querceto non longe Michelfelda copiose prouenit.

XLVI. GRAMEN holosteum alpinum minimum: Totaplantula vncias tres non superat, folijs capillaceis vncialibus, cuius culmis capitula paleacea insident, copiose in Heluetia, in S. Bernhardi monte minore, prouenit.

-26): (30-

XLV = ann. pluv. 1578. L. sp. 96
W. sh. 1-378.

XLVI. Juncus biflorus, L.
L. sp. 466

GRAMINIS

L I B E R P R I M V S.

Juncus Campestris 16
Scrip. 2. 181 35

Gramen hirsutum latifolium minus iuncea
panicula.

Gramen hirsutum capitulis
psyllij.

GRAMINTIS hirsuti differentiae sunt plures:
est latifolium maius ab alijs descriptum: est minus
iuncea panicula, magnitudine potissimum à priori
re differens, cuius figura adposita: est & capitulis
psyllij, quod exile hirsutum cyperoides Lobelio

dicitur, cuius hic exactior figura exhibetur, est de
nique hirsutum angustifolium maius hic descri
ptum, & minus, quod gramen Leucanthe
mon in histor. Lugdun.
dicitur.

Juncus hirsutus, f.
L. sp. 468
C. B. Th. 192

XLVII GRA-

THEATRIBOTANICI

*Gramen hirsutum angustifolium
maiis.*

*Juncus allordii
w. sp. 2.2.20*

XLVII. *GR A M E N* hirsutum angustifolium maius. Ex radice exigua fibrosa, rufescente, culmus vnicus, cubito altior, ut plurimum læuis, exurgit, in cuius summitate panicula alba, mollis, leviter parsa, ex multis laminulis composita, in quarum qualibet semina minuta, subnigra & subrotunda: folijs est paucis, angustis, palmaribus & villosis (sculptor in pilis exprimendis lapsus est) aliquot culmum cingentibus: ipsi vero paniculae, vtrinque folium tenuissimum subiicitur, quorum alterum panniculum superat, alterum non adæquat. Prouenit in nostris paludosis pratis Michel-feldensis.

XLVIII. *Juncus allordii* S. p. hist.

*Gramen spica subrotunda
echinata.*

*Cenchrus capitatus
w. sp. 1. 317*

l. sp. 1488

*Sesleria echinata
S. p. hist.*

XLVIII. *GR A M E N* spica subrotunda echinata, vel gramen echinato capitulo. Radice est capillacea, alba, folijs paucis angustis, taetu subasperis, duarum, triumve vnciarum, inter que culmi festucarum instar læues, uno alterove folio cincti, prodeunt: & quidem terni, vel quaterni, sed altitudine inæquales, alter enim duarum, alter trium quatuorve: alter sex vnciarum: quibus singulis capitulum vnicum, instar tribuli echinatum & spinosum, insidet: flores & semina non obseruamus.

Hoc locis sterilibus circa Monspelium crescere idem sed maius ex Hispania D. Albinus attulit, quod videtur clariss. Columnæ, grame echinatum tribuloides appellasse.

XLIX. *GR A M E N* spica plana echinata. Plantula palmaris est radicula ex fibellis albis composta,

sita ex qua foliola capillacea, pauca, vnciam longa, & festuca tenuissima, prodeunt: spicam habet vniciale, planam, quæ ex vtriculis minutissimis aristas acutas emitit: ex Hispania D. Albinus attulit.

L. GRAMEN montanum panicula miliacea sparsa. Ex radice fibrosa rufescente, folia pauca, angusta, vncias quatuor vel quinque longa, vna cum culmo tenuissimo cubitali, uno altero ve folio vestito, exurgunt, in cuius summo panicula sparsa, ex loculis minutissimis composita: in monte Crentzaciensi prouenit.

LI. GRAMEN arundinaceum panicula miliacea: Ex radicibus fibrosis albis, vnuſ & alter culmus cubitalis exurgit, quem parte inferiore folia arundinacea vnciarum trium cingunt ad partem su-

pernam duobus nodis distinctam, folia duo angustiora, longiora que vestiunt: in cuius summo paniculatum vnciarum, milij paniculae similis: in agris Patauinis reperitur, & a gramine miliaceo à Lobelio proposito, plane diuersum est.

LII. GRAMEN arundinaceum Sorghi panicula sparsa. Hoc culmis est cauis, magna ex parte reclinati, ita ut capillaribus radicibus terræ affigantur, qui folia (que longiora & angustiora quam in priore) veluti per tubum transeunt, & in summo paniculam fere palmarem, sparsam, paruis vtriculis donatam, sustinent. Locus natu- lis memoria excidit.

Gramen latifolium spica triticea compacta.

Gramen angustifolium spica tritici muticæ simili.

THEATRI BOTANICI

LIII. GRAMEN latifolium spica triticea compacta: Culmo est sesquicubitali, uno altero ve geniculo distincto, folijs frumentaceis, pedalibus, spica triticea, palmari, lata; glumis acutis carente: Basileæ, ad agrorum margines.

LIV. GRAMEN latifolium spica triticea diulsa. Hoc à priore, spica potissimum differt; quæ in spicas distinctas & angustas diulsa est, & sibi inuenient alternatim in culmo subsequuntur, quarum vtriculi breuissimis aristis armantur: in Italia ad agrorum margines.

LV. GRAMEN angustifolium spica triticea compacta: Hoc folijs est angustioribus; sesquicubitali, rigidis, acuminatis & albicanibus: culmo lœui rotundo, striato, sesquicubitali: spicis palmaribus, compactis; vtriculis rigidis & acuminatis. Basileæ, ad sepes locis aridioribus extra portam Blasianam.

Gramen spica brizæ maius..

Bromus pinnatus
Sib. pl. 1.150. c. 1. ab. 115
Triticum pinnatum, Spica
3 br. hirs.

LVI. GRAMEN angustifolium, spica triticea muticæ simili. Radicibus oblongis, geniculatis; nodosis candidis serpit: culmis est sesquicubitalibus, rotundis: folijs iunceis, oblongis, duris, in acumen fastigiatis: spica oblonga triticea, ei Trotico, quod alijs spica mutica dicitur, simili: glumis paucis, oblongis, aristis carentibus. Locis arenosis circa Basileam, ut ad Cliben prouenit. Wezinger apellare habet, quod in Phytopirace sub gramine arudinaceo spica triticea posuimus, & Lobelius in Catalogo Graminum, quem aduers. p. 2: addidit; gramen frumentarium, segetale uer triticeum, siue triticea spica Cal. Bauhin. nominat:

LVII. GRAMEN spica secatina: ipsi Secatina milimum: calamo est tricubitali, lœui, geniculato & pallente: folijs paucis longiusculis: spica vncias quatuor longa, oblongis aristis armata: quod Basileæ, in agris frumentaceis frequenter reperitur.

Gramen maritimum panicula lobiacear.

Triticum maritimum, L.
Lam. enc. 2. 561
LVIII. GRA

Birnus pinnatus L. sp. 115
LVIII. GRAMEN spica brizæ maius. Radicibus & culmis est frumentaceis, folijs angustis, spicis palmaribus, multiplicibus, vtriculis aristis breuibus armatis, flosculis, vt in tritico, luteolis: Tota planta ad virti altitudinem assurgit, & apud nos locis acclivibus ad Rheni ripam, & ad montis Crentzacensis ascensum prouenit.

LIX. GRAMEN spica brizæ minus: Tota planta palma minor est, radice exili, fibrofa, foliolis ad radicem breuibus, mollibus, canescensibus, spica vncialis, q̄ modo simplex, modo genina & terra, vtriculis aristis armatis: in agris Monspeliens. D. Saltzmannus legit.

LX. GRAMEN loliaceum latifolium spica angustior: Ex radice alba, arundinacea, fibrofa, culmi aliquot bicubitalis exurgunt, folijs paucis, latiusculis, oblongis cincti, quorum summo spica angusta, vncias quatuor vel quinq; longa, Phœnici vel Hordeo marino similis. Basileæ circa Cliben, longioribus & breuioribus folijs varians, reperitur.

LXI. GRAMEN loliaceum minus, spica simplici: Ex radice capillacea, caulinis plures, rotundi, duriduarum vnciarum, & et semipalmates, folijs paucis, angustis & breuibus cincti, exurgunt, quib. spica duarum vnciarum, angusta, lolio similis, insidet: in agris Monspeliensibus frequens est.

LXII. GRAMEN loliaceum minus supinum spica multiplo. Hoc maiori ex parte reperit, & caulinis est multis, vnciarum quatuor, folijs paucis, & spica multiplo, cuius vtriculis semen paruum oblongisculū includitur, & hoc apud Mōspelient. pruenit.

LXIII. GRAMEN maritimum panicula loliacea. Ex radicibus capillaceis, caulebus plures, rotundi, recurvi, altitudine impares, palmo inferiores geniculati, folijs paucis, angustis, oblongis cincti, exurgunt, paniculæ loliaceam, triū quatuorve vnciatū, fed ramosam, sustinētes: locis maritimis circa Mōspelium, vnde D. Saltzmannus attulit, prouenit.

LXIV. FESTUCA graminea glumis vacuis. Ex radicib. fibrosis simul iunctis, culmi aliquot geniculati, pedales, ad radice lanagine pubescentes, folijs angustis, paucis donati exurgunt, qui glumis plurimos, laeves & vacuos, filamentis tenuissimis appendentes, partim virides, partim spadiceos, aristis oblongis donatos, sustinent: hęc apud nos in tectis & muris crescit: & cum glumi longis filamentis adpensi sint, facile à quo quis vēto agitati, tremūt, hinc Monspeliensibus gramen tremulum dicitur.

Hęc aliquādo, apud eosdem, glumis pauciorib.

Bromus aquatilis w. sp. 1. 420
LXV.

Triticum maritimum L. sp. 128

Triticum tenerum Lam. sp. 2. 562

Bromus distichos L. sp. 115

& aristis longioribus & recurvis in agris reperitur & festuca graminea aristis incurvis, nominari pot.

LXV. FESTUCA graminea effusa iuba. Hęc altius exurgit, caule viridi & rotundo, qui in iubam pedalis longitudinē effunditur, enī glumi angustiores & longiores, breuibus aristis cincti, pediculis capillaceis, oblongis insident, qui per maturitatem albant: infer segetes reperitur.

LXVI. FESTUCA iunceo folio. Ex radice parua, fibrofa, alba, folia pauca, iuncea, semicubitum longa, vt & culmus rotundus, cubitalis exurgit, qui in paniculam auenaceam, sed angustiorē, albam, angustum, desinit, quæ ex oblongo folliculo (à folio constituto) paniculam longe superante, prodit: cuius glumi rati, aristis longissimis & argenteis dominantur. In Valesia ad paludem vrbis Sedunens. copiose prouenit, vnde D. Burserus nobis attulit.

LXVII. FESTUCA iunceo folio spica gemina. Hęc culmo est sesquicubitali, rotundo; geniculato & ramoso, cuius summitati spicæ, vix vnciam longæ, molles, rufescentes, aristis oblongis armatae, scemmo graminis villoso similes, insident, & semper due simul, vni oblongo pediculo insidentes, iunguntur: folia habet iuncea, longa, inordinate disposita: locus natalis excidit.

LXVIII. FESTUCA pratensis lanuginosa: ex radice capillacea, rufescente, folia multa, angusta, pedalia, vna cum culmis tenuibus, bipedalibus, foliaceis, molli & pauca lanagine (culmi potissimum) aspersit, exurgunt: spica est oblonga, angusta, ex glumis oblongis, aristis donatis composita, & quasi in paniculam paruam expansa. Basileæ passim in pratis.

LXIX. FESTUCA dumetorum. Ex radice capillacea nigricante, culmi plures geniculatis distincti, paucissimis pilis aspersis, duorum triumve cubitorum, folijs oblongis, angustis cincti, exurgunt, in quorum summo spica oblonga, locutis raris, oblongis, cauli proximis, & aristis armatis constans: Iulio mense, in dumetis circa Birsam, verumeta in iugib; locis siccioribus, prouenit.

LXX. FESTUCA dumetorum angustissimis & pilosis folijs: Radix est albicans, ex durioribus, fibris composita: ex qua calamia aliquot tenues, uno altero geniculo distincti & pene nudi, exurgunt: folia sunt brevia angustissima, laeui mollii, lanagine hitsuta: calamorum summitati veluti panicula, ex spicis pluribus composta, quarū q̄libet capillaceo pediculo insidet, multis glumis aristatis & candidantib. constas: prouenit in dumetis circa Cliben.

Bromus arvensis
L. sp. 115

Asterolasia distichos
Spa. - 115

Asterolasia hispida
w. sp. 1. 917

Asterolasia distichos
w. sp. 1. 917

Arenaria pubescens
w. sp. 1. 649

THEATRI BOTANICI

Gramen montanum auenaceum locu-
stis rubris.

Melica rubra
L. sp. 96. Sm. pl. 1. 113

LXXI. GRAMEN montanum auenaceum locustis rubris: Ex radice tenui; repente; alba, fibris capillaribus vtrinque donata; culmus simplex, laevis, pene cubitalis (rarius ex una radice plures exurgunt) circa radicem purpurascens; qui quasi in spicam tenuem desinat; cuius glumi ut plurimum ab una parte sibi sunt; & foris ex nigro purpurascent; intusque albi sunt; in quorum medio vtriculus parvus, candidus, pedicello donatus; semen minutum continet: foliis donatis paucis, angustis, acuminatis, circa radicem brevibus; at circa culmum, quem duo triaque cingunt, longioribus, communiter spicam superantibus. Iulio & Augusto, hinc inde in montosis & umbrosis, ut circa arcem Richenstein, in monte Müteto Basileensem, & monte Crentzacensi reperitur.

Gramen auenaceum lanuginosum glu-
mis rarioribus.

Melica celata
L. sp. 97

LXXII. GRAMEN auenaceum lanugino-
sum glumis rarioribus. Ex radice fibrosa, folia iun-
cea oblonga, & culmi plures, iuncei, cubitum supe-
rantes; paucis foliis donati, exurgunt, in quorum
summo glumi rariores; albi, lanuginosi, vtricu-
lum continent, quibus semen nigrum, splen-
dens, inclusum est: locis aliquibus circa Monspeliu-
m prouenit: diuersum est a Gramine montano-
auenæ semine Clusij.

LXXIII. Gr.

Gramen glumis varijs.

Cynodon cornulus
W.S.P. 1.414
L.S.P. 106
Sor. f. 1.114

Iuncus acutus capitulis Sorghi.

LXXXIII. GRAMEN glumis varijs: Ex radice crassa, membrana alba rugosa intexta, caules bini, ternive, pedales, fragiles, laeves exurgunt, quorum summo spicæ similis panicula vncialis, ex glumis varijs coloris, insidet: folia plura ad radicem angusta, palmaria, saturate virentia: locis montosis circa Montembelgardum prouenit, unde à fratre p.m. accepimus.

DE IVNCO.

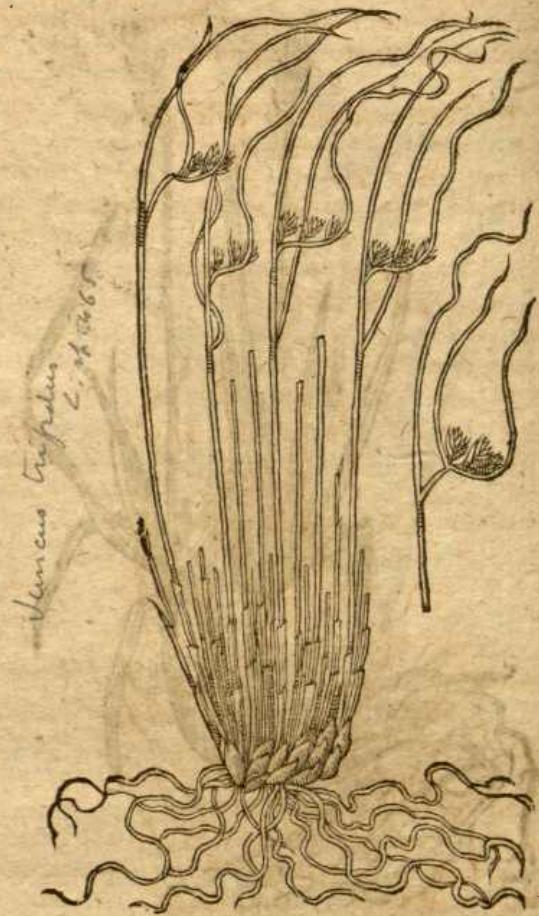
CAPVT II.

IVNCI differentias viginti quatuor in Theatro preposituri, paucas hic apponemus: præmissa figura Iunci acuti capitulis Sorghi, qui Iuncus maritimus primus, aduersatorum auctoribus & Iuncus rotundus alter, Cæsalpino dicitur: cum huius figura à nullo fuerit expressa.

THEATR I BOTANICI

Huncus acutus maritimus caule trian-
gulo.

Iuncus acumine reflexo tri-
fidus.

I. IVNCVS acutus maritimus caule trian-
gulo: Radice est repente, fibrosa, à qua aliæ ra-
diculæ, prioribus exiccatis, nascuntur: hinc cau-
les, quos ad radicem brevia folia cingunt, pedales,
trianguli exurgunt & in extremitatem pungentem
desinunt, infra quem à latere floccus racemosus,
rufescens exit. Hic in litore Veneto, & à Perault
via qua Mespelio ad mare itur, prouenit: & ad
Danubium Lintzij D. Burserus legit.

II. IVNCVS exiguis montanus mucrone car-
rens. Radice est pusilla, nigra, capillacea, cauliculo
quatuor vel quinq; vnciarum, cuius summo capi-
tulum paruum, ex fusco purpurascens, quadrifidū,
in exiguum rigidiusculum filamentum abiens, in-
sidet: foliola ad cauliculi principium tria, iuncea,
vnciam longa: in Taurero Rastadiensi, D. Burserus
eruit. II. Junco triglochis. w. sp. 2. 216. L. sp. 467

Spir. hirta

III. IVNCELLUS inutilis, siue Chamæschænos:
hic radice est fibrosa, & pro plantæ magnitudine,
cum vnciam vix superet, satis crassa, fôlijs est tribus
quatuorve iunceis. Tiguri prope lacum Felinum,
Maio mense. Ioan. Bauhinus p.m. collegit, & à C.
Gesnero, ipsi Chamæschænos nominatus fuit.

IV. IVNCVS acumine reflexo alter: caule est
sesquicubitali, rotudo, læui, aphyollo, panicula vim-
bellæ simili: atrosplendente, pediculo carente, fila-
mentis cæruleis, vt in Aphyllothe, donata, quam
caulis duarum triumve vnciarum, acutus, sed mol-
lis, parumq; reflexus superat: in Provincia Galliæ
prouenit.

V. IVNCVS acumine reflexo trifidus: Ex radi-
ce nigra, geniculata & fibrosa, iunci plures, tenues,
palmum superantes exurgunt, qui in summo in
tres, rarius quatuor stylos, tenuissimos, trium qua-

tuorve
w. sp. 2. 202

III. Scirpus celatus L. sp. 173

tuorū vnciarum, diuiduntur, in quorum summītibus, post iuncti diuisionem, paniculae parvae locatæ sunt. In monte Fracto Lucernatum, in Pyræneis & montibus Morauiæ prouenit.

Iuncus alpinus capitulo lanuginoso..

VI. IVNCCELLVS capitulis equiseti fluitans:
Ex radiculis capillaceis, iuncus recurvus tenuissimus prodit, qui in plures iuncellos duarum trium-
ve vnciarum subdiuiditur, quorum aliqui erecti,

Scirpus fluitans
L. sp. 71
Spre. Inst.

aliqui reflexi, capitulum minimum sustinent, &
iuncellis singulis foliolum tenue capillo ceu ad-
ponitur. In aquosis Angliae fluitat, vnde D. Gilles-
nius attulit.

VII. IVNCV S alpinus capitulo lanuginoso:
Radice est subnigra, tenui, fibrosa, ex qua aliorum
iuncorum more, loco foliorum, quasi stylis tenues,
recti, rotundi, & quidem plurimi, in læue acutem,
vergentes, longitudine dispari, quorum longissimi-
mi, vix palmares sunt, & ad radicem rufescunt: &
subhirsuti sunt: inter quas caulis vnicus, strictus,
ad spithamæ, plus minusve, altitudinem exurgit,
cui capitulum vnicum, oblongum, molle, lanugi-
nosum, haud multum leporum caudæ dissimile,
insidet: cuius nomine *glochidion super* in Phytopinace
appellauimus: in montosis Harcyniæ prouenit, ad
acidulas, inter fontem acidum Ribelsaw & Gries-
bach, vbi Iulio mense Io. Bauhinus p.m. collegit,
& nomine Iunci alpini cum cauda leporina misit.

VIII. IVNCV S alpinus bombycinus: Ex ra-
dice aliorum iuncorum simili, folia iuncea exur-
gunt, inter quæ culmi plures tenuissimi, palmo mi-
nores, qui capitulo paruum, lanugine alba or-
natum, sustinent. In montibus Morauiæ loco dicto
Kessel, D. Fleisserus eruit, & communicauit.

IX. IVNCV S floridus minor: Radice est can-
dida, geniculata, fibris plurimis adhaerentibus:
caule palmarie, folijs ternis, iunceis, oblongis, acu-
tis, duobus caulem superantibus, cuius summo,
singulis pediculis, qui quini sūt alternatim sibi suc-
cedentes, flores (quos non vidimus) insident, quos
fructus gemini rotundi Orobii Cretici magnitudi-
ne sequuntur. In palustribus Helvetiæ circa cœno-
bium Eremitanorum, & in monte Fracto ad la-
cum Pilati Lucernatum, D. Burserus
obseruauit.

— 5(;)5 —

VIII. *Eriophorum alpinum* L. sp. 72

IX. *Schwenckeria palustris* D.F.

L. sp. 462
Spre. Inst.

Cyperus rotundus inodorus Germanicus.

D E C Y P E R O.

CAPUT III.

CYPERVS longus inodorus syluaticus: Radices habet oblongas, geniculatas, rufescentes, folia plura, palmaria, viridia, angusta, subaspera, ad principium membrana rufescente simul vestita: caulem haec tenus nullum obseruauimus, in sylosis, montosis, humidis, vt in monte nostro Mutero, prouenit.

CYPERVS rotundus inodorus Germanicus, sub aquatico septentrionalium à Lobelio descriptus, cum non recte sculptus sit, figuram exhibere debuimus.

D E S P A R G A N I O.

CAPUT IV.

SPARGANIUM minimum: plantula est vnicarum quatuor; nam radicula ex fibellis oblongis componitur, vnde caulinus vnciarum duarum effertur, & in capitulum exiguum subrotundum, cui aliud minus insidet, herbacei coloris & formæ, quemadmodum in sparganio maiore, desinit: circa quem folia vtrinque quaterna, vel quina, angusta, caulinum superantia. Plantulam hanc D. Furens, anno 1617. transmisit, his a scriptis: Sparganium minimum & semestrale, Northusij in lacunis quibusdam cœniosis, quarum partes superiores per aestatem exiccantur.

D E E Q V I S E T O.

CAPUT V.

vulpinus vulgaris B. w. sh. i. 26

I. **E**QVISETVM palustre linariæ scopariæ folio: Ex radice repente geniculata, caulis rotundus, calami in modum inanis, geniculis distinctus, cubitoque altior assurgit: folijs ad genicula pluribus, linariæ vulgaris folijs latioribus, & linariæ scopariæ similibus, viridibus, oblongis, fragilibus, subasperiusculis: iulos in cacumine non obseruauimus, licet quandoque velut in ramos diuidatur. Basilez, in paludibus Michelfeldensibus, & etiam in riuelo iuxta patibulum, reperitur. *N. vulgaris. Sm. pl. 11.*

II. **E**QVISETVM palustre minus polystachio: Radice est repente, geniculis distincta, caule tenui, cubito minore, geniculis crassioribus articulato, folijs, aut potius geniculatis cirris, ad articulum vtrinque ternis, vel quaternis, iunceis, palmariis, quibus pene singulis minuta spica iuli instar insidet: caulis vero iulum oblongum, minus compactum, flosculis pallidissime rubentibus donatum, sustinet: in aquosis Michelfeldensibus.

III. **E**QVISETVM palustre tenuissimis & longissimis setis: Culmo est inani, bipedali, geniculis pixidatim cohærentibus articulato, cum cæteris conueniens, exceptis folijs, siue setis iunceis, longis, multoque tenuioribus: in palustribus Michelfeldensi.

IV. **E**QVISETVM nudum minus variegatum Basileense: Ex radice, parua nigra, transuersa, non nihil

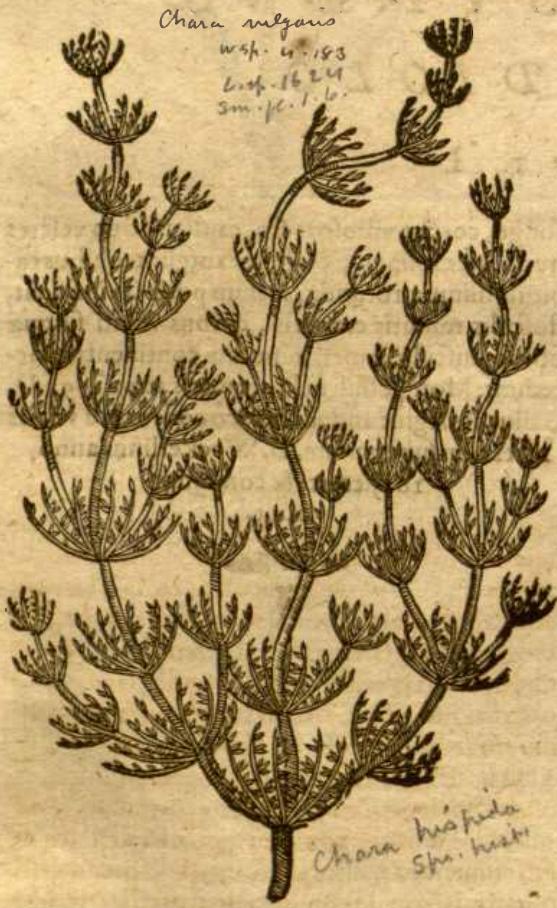
E. palustri. w. sh. 5.5. vnu. B. L. ap. 1516

E. variegatum. w. sh. 5.7

Ex E. palustri. pl. 2. vnu. B. L. ap. 1516

nihil capillata, caulinis plures, inaequales, rariissime pedales, communiter palmares, semipalmares & multo breviores, striati, pallide virentes, geniculis parte inferna nigris, superne albidis, articulati: folijs carentes, & caui: in quorum summitatibus capitulum breuissimum iuli instar insidet, quod à corona alba, ex octo, nouem, etiam duodecim foliolis acutis composita, sustentatur: & quando pedibus calcatur, crepitat. Prouenit ad ripam Rheni, iuxta locum dicitum. An Gesnerus libello de Stirpium collectione, hoc intellexit? dum inquit: Hippatis lacustris quaedam, folijs mansu arenosis, in fine Iulij floret, ut puto: plura non habet.

*Equisetum fœtidum sub aqua
repens.*

V. *EQUISETUM fœtidum sub aqua repens:* Radice est fibrosa, caulinis tenuissimis, rotundis, per obliquum, ut Saccharum penidium, striatis, geni-

culatis, fragilibus per terram sparsis, quandoq; cubitalibus, in plures caulinos brachiatis, folijs aliquot brevibus, in breues apices distinctis, ad genicula iunctis. Tot a planta fragilis, quæ aquis cœnōsis dum innat viridis est, at extracta & exiccata, incana & friabilis, ita ut non solum digitis in puluerē comminui possit sed sponte in puluerem abeat. Odoris est lutosi & sulphurei. Solum in aquis cœnōsis demersum reperitur, quod primum Patauij in fossis Thermarum Aponitarum: dein non longe Lucernæ: tum Basileæ cis pontem Birsæ, Michelfeldæ & Hunnigæ, in fossis obseruauimus.

DE ARVN DINE SIVE CALAMO.

CAPUT VI.

I. *CALAMVS aromaticus Syriacus:* Ex radice incurvili, trium, quatuorve vnciarum longa, summo capite non nihil extuberante & in panicas fibras desinente, caulis (modo unus, modo plutes) fere bicubitalis, rectus, rotundus, laevis, fragilis, multis geniculis distinctus, exurgit qui intus cauus, spongiosus & membranula (quasi tela alba subtensa) ut harundines praeditus, qui assulatim frangitur, & in plures ramos diuiditur, hiq; in tenuissimos subduduntur, ad modum Ligustri Ægyptiaci Alpini, vel Lentisci Peruviani sine Molle Clusij: qui flores paruos, foliaceos, plurimos, singulis tenuissimis, pedicellis insidentes, sustinent, ex quorum medio apex stylis instar prodit. Folia pauca, semper bina ex aduerso ad singula genicula sita, cauli amplectuntur, vnciam lata, sesquiunciam longa, neru s aliquot per longum excurrentibus. Caulis sapore est aromatico, valde amaro, quo in Theriaca pro calamo utitur. Huius caulis partem anno 1579. a D. Paludano ex Ægypto redacte, Patauij accepimus. Verum cum totam plantam a D. Doldio habeamus, breuem eius descriptionem (cum ab alijs non proponatur) ad jcere lubuit.

II. *ARVNDO Anglica folijs in summitate distinctis:* Hæc folijs est cubitalibus, duarum trium vnciarum latis, neruis aliquot, per folij longitudinem excurrentibus & eleuatis: folijs in summo in duos, tres & quatuor apices diuisis: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

III. *ARVNDO Indica latifolia flore luteo punctato:* Ex radice nigricante, nodosa, & fibris crassioribus donata, alijsque nodis adnascentibus,

caules plures sesquicubitales, crassi, atudinis instar nodos, prodeunt, circa quos folia pallide virentia expansa, lata, in acumen desinentia, nervosa & tenuia: quæ, cum primo ante caulum exortum nascuntur, corniculorum chartaceorum modo convoluta existunt. Cauli, flores, gladioli floribus forma similes, coloris lutei, punctis asperis variegati, capitello hirsuto inhærent, quod flore delapso augetur, subasperum fit, & semen nigrum, subrotundum continet. Hæc ut omnibus sui partibus, ita & semine minor est, quam ea quæ florem minij coloris habet. Hanc in horto habemus, in olla colimus hyberno tempore in cellam reponimus, quæ pri-

mo vere plures caules, antiquis respectis profert, & Julio mense floret.

DE SEC A L E.

CAP V T VII.

SECALE latifolia: Culmis exurgit canticibus, rotundis, striatis, quibus spica palmum longa, crassa, aristis longissimis, & vt in vulgari tenuissimis denticulis exasperatis armata, insidet: folia habet cubitum longa, vnciam lata, & permarginem leui- ter exasperata: grana non vidimus: spicam & folia ex horto Nobiliss. Contareni, Senatoris Veneti, habemus.

LIBER SECUNDVS.

DE GLADIOLO.

CAP V T I.

GLADIOLO sangusto gramineo folio: pro radice bulbum geminum habet, vnum alteri insidentem, caulem lauem, teretem, pedalem: folia bina ternave, graminea, angustissima, striata, mucronata, palmaria: flores ternos, quaternos, pallide rubentes, supra le inuicem ad caulis summum vtrinque, ex sex folijs oblongis commissi: quibus vt in cæteris, folliculi semen paleaceum continent, sed minores, succedunt. Ex Hispania D. Albinus, in Muræna collectum attulit.

DE HYACINTHO.

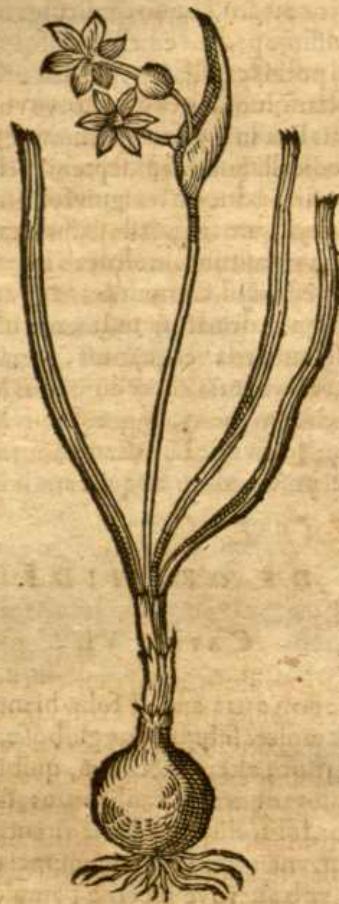
CAP V T II.

HYACINTHVS minimus maritimus. Tota plata vnciarum sex est: ex bulbulo paruo ob-

longo, cortice villoso tecto, caulinis duro vel tres nudi, inter folia angustissima exurgunt, quibus capitula minuta, rotunda, sursum porrecta insident, flosculis minutis cæruleis, quibus veluti siliqua oblongiusculæ, semen minutum continent, succedunt: Monspessuli in litore mari anno 1595. D. Gallus colligit: eundem & loco eodem, sed vncias tres non superantem, D. Weckerlinus anno 1615. eruit, & communicauit.

S(:)S

Narcissus angustifolius albus minor.

DE NARCISSO.

CAPUT III.

I. *Narcissus angustifolius albus minor.*: Ex radice bulbosa, tunica subnigra testa & paucis fibris capillata, folia bina vel terna oblonga, angusta, porracea exurgunt: inter quae caulinus palmaris, cuius summo bini flores, parui, albi, calice oblongo, angusto donati, insident: non longe Monspelio in saxosis & montosis reperitur.

II. *Pseudonarcissus gramineo folio, sine Leuconarcissus astiuus.*: Ex radice, oblongum, angustum bulbum imitante, exiguis capillaceis fibris praedita, membrana fusca testa, folia bina, croceis emula, oblonga, exurgunt, quae sepe caulinum superant, qui nudus, tenuis, trium, quatuor, quan-

doq; quinq; vnciarum, qui foliolis ternis, quaternis, breuissimis cinctus florem unum stellatum, intrinsecus albicantem, extrinsecus venis purpurascenibus, variegatum, ex foliolis sex compositum, sustinet: in cuius medio caliculus breuissimus, in stylum abiens, quem staminula apicibus candidis donata, cingunt, cui capitulum triquetrum, semen continens succedit. In alpibus Heluetiorum & Rhætorum, vt monte Spligel & ad Thermas Fabrias, Julio mense floret: sed & Augusti fine, in Taurero Austriae monte, D. Burserus eruit.

DE ALLIO.

CAPUT IV.

I. *Allium iuncinum bicorne luteum*: ex bulbo oblongo, capillaquo, tunica alba vestito, caulis rotundis, palmo altior, folijs iunceis duob. tribusve vestitus, exurgit, umbellam paruam latea sustinens, cuius flores singuli, filamentis oblongis insident, ex sexfoliolis luteis compositi, in quorum medio staminula totidem, & in medio stylus, quibus capitula trigona, semen continentia, succedunt: ipsi vero umbellæ, foliola duo angustissima quorum alterum communiter longius, in latus expansa, subiiciuntur. Monspelio D. Saltzmannus attulit, & D. Burserus in Austria prope Stain & Baden, eruit.

II. *Allium montanum minus*: ex radice parua, aliquantum nodosa & fibrosa, caulinus unus & alter tenuissimus, nudus, trium, quatuor, etiam sex vncias altus, inter folia oblonga, angusta, exurgit, qui capitulum minimum (quod apertum non vidimus) sustinet: in petra circa Oenipontem reputatur.

III. *Allium montanum radice oblonga*: pridem simile, sed caule altiore & folijs longioribus, capitulo rotundo pallide purpurascente, floribus ex foliolis sex, totidemque staminibus composito, non longe Monspelio, loco montoso, qui Hortus Dei dicitur, obseruauimus: quod forte Allium montanum siue Petroscorodon Gefneri in libro de Hortis.

Moly moschatum capillaceo
folio.

D E M O L Y.

CAPVT V.

I. **M**O LY Africanum vmbella purpurascente: ex radice bulbosa, caulis (modo unus, modo plures) cubito altior, nudus & cauus, vna cum folijs aliquot latiusculis, in acutum desinentibus, palmaribus & etiam fesquipalmaribus, per marginem, instar graminis hirsuti, pilosis: vmbella, caulis summo insidet, cuius flores communiter ex quinque foliolis, dilute purpurascensibus, pediculis oblongis & firmis insident: quisbus vesicula, duo triave semina nigra rotunda includens. succedit. Odore est Allij grauiore. Hoc Argentina à D. Meyero acceptum, in horto ab aliquot annis ali-
m. us.

II. **M**O LY moschatum capillaceo folio: bulbo est paruo, oblongiusculo, rufescente & veluti reticulato cortice testo, ex quo caulinus tenuis, palmaris, rarissime pedalis emergit, circa quem folia iuncea vel potius capillacea, sed sine ordine, quæ modo vnciam, modo tres quatuor vncias longa (quæ nimis lata in figura exprimuntur) caulinuli summo pedicelli quini, semi, septeni, veluti in umbella dispositi, à duobus exiguis foliolis sustentati, insident, quorum singuli flosculum ex sex foliolis acutis compositum, obscure albentem lineis fuscis per medium discurrentibus dissectum & staminulis aliquot donatum sustinent: his capitula rotunda semina tria vel quatuor, nigra oblonga, triquetra, continentia, succedunt: flos Moschi vel Zibethi odorem spirat, & in collibus Monselio vicinis prouenit, vnde D. Saltzmannus anno 1598. attulit, & postmodum aliquot annis in hortulo coluimus.

DE ORCHIDE.

CAPVT VI.

I. **C**YNOSORCHIS angustifolia hiante cucullo: huic radices subsunt due globosæ, altera maior & vegetior, altera flaccidor, quibus superne fibræ aliquot adhærent: caulis cauus, striatus, cubito minor, folijs aliquot pallide virantibus, laevis, striatis, vncias sex longis, semunciam latis inferne, & uno altero superne, amplexantibus spicam habet oblongam, ex floribus raris, candore purpurascensibus, ex oblongiusculis pediculis dependentibus, hiantem cucullum referentibus: hanc in pratis Patauinis legimus.

II. **C**YNOSORCHIS militaris montana spica rubente conglomerata: ex radicibus prædictæ similibus, caulis cubitalis, rotundus, cauus, paucis folijs angustis, striatis, vncias sex longis cinctus, exurgit, cuius summo spica, ex floribus paruis, eleganter rubentibus conglomerata, insidet: quorum labrum in quatuor paruas barbulas diuiditur, calcare tenuissimo attero. Nascitur in herbosis montis Mutetæ, Maio florens: quam prius circa Patauum obseruauimus.

III. **C**YNOSORCHIS militaris pratensis clatior floribus variegatis: hæc priore est testiculis minoribus, caule breuiore, folijs latioribus vncias duas longis, etiam caulis summum, tubi instar cingentibus:

III. Orchis pyramidalis. w. sp. 4. 15

III. Orchis variegata. w. sp. 4. 22

gentibus: spica breuiore, ex floribus priore longe minoribus, iisque ex albo & rubro eleganter variegatis. In pratis humidis Michelfeldenibus, & trans Rhenum reperitur.

III. CAMÆORCHIS alpina folio gramineo: planta palmatis est, ex cuius radice gemina, globo-fa, oblonga, folia angustissima, vtrinque quaterna, caulinum nudum, triunciale, qui inter ea fertur, superantia exurgunt: spica vnciali, cui vtrinque foliolum breuissimum subiicitur: flosculi virides galericulati sunt. In monte Heluetiorum Gothardo, copiose & aceruatim, Iunio florens, repetitur.

V. ORCHIS montana Italica flore ferrugineo lingua oblonga: Testiculos duos habet paruos, rugosos, quorum alter, vt in reliquis Orchidibus vegetior, hinc communiter solum unus testiculus repetitur: quorum summo, fibræ oblongæ, varie & oblique sparsæ, adpositæ. Caulis catus, nonnunquam pede altior, quem folia angusta paucaq; vncias tres vel quatuor longa, basi sua vestiunt, at cui libet flori folium breue quidem, sed latius & in apicem desinens, subiicitur. Flores quini, seni, alternatim in caulis summo dispositi, coloris ferruginei, obliquitubuli forma, quorum lingua propen-

dens oblonga est, & ex basi latiore in apicem abit, cui legumentum pallidioris coloris, vesicæ instar impositum, etiam in apicem & communiter bifidum finit: floribus vtriculi, semine puluerulento repleti, succedunt. Hanc in Italiae montibus Bassanensis legimus: & Matthiolum sub Testiculi tertij specie prima, in figuris maioribus exprimere voluisse, censemus, cuius tamen figura mala & sine omni descriptione, & vt in historia Lugdunensi sub Testiculo 3. Matth. At fateor peiorem esse eam figuram, quam Matthiolo meo emaculato addidi, desumpta ex Tabernæmontani figuris: tunc enim quid sibi vellet Matthiolus, non constabat, immo etiamnum dubius sum: quare aliam figuram delineari curauimus. Huius haud dubie species, quam doctissimus Columna in sua Ecphrasi minus cognitarum stirpium, Orchidis macrophylliæ nomine & eleganter de-scripsit, & iconem ex-prellit.

III. Orchis alpina
sp. mat.

THEATRIBOTANICI

Orchis palmata pratinis angustifolia.

V. ORCHIS palmata pratinis angustifolia major: radices habet paruas, veluti palmas geminas, in binos digitos distributas, fibris paucis annexis: folia liliacea, angusta, lœuia & palmaria, per quæ veluti tubum, caulis cubitalis cauis effertur, cui spica fere palmaris angusta, ex floribus dilute purpureis, breui calcare donatis composita, quibus singulis foliola oblonga acumina subiuncta, & capitulum oblongum, semen aliarum instar continens, succedit. Hæc in pratis vallis Michelfeldæ, ipsa aestate repetitur.

VII. ORCHIS palmata angustifolia minor flore odoratissimo. Radice est gemina, oblonga, angusta, palmæ simili, in tres quatuorve fibras crassissimas diuisa, supra quas ex imo caule fibræ aliquot ortæ expanduntur: ex radice folia quina aut sene, oblonga, graminea prodeunt, inter quæ caulis vnicus palmaris, paucissimis & exiguis foliolis do-

*Orchis palmata angustifolia minor
flore odoratissimo.*

*Orchis odoreissima
W.S.P. 4.32*

natus, qui velut in spicam biuncialem abit, cui flores dilute purpurei odoratissimi insident, qui galea recti, labro prominulo, in quatuor barbulas diuisi sunt, & paruo calcari, à tergo prominente, donati. In pratis humidis Michelfeldæ prouenit & autumno floret (quamuis etiam Monspessuli reperiatur) & sub Satyrio octauo in Phytopinace descripsimus.

VIII. ORCHIS palmata flore viridi: ex radice gemina, palmata & parua, caulis palma altior, folijs paucis, neruosis, vncias tres longis, vnam lati, vestibus exurgit, spicam habens triuncialem, flocculos paucos, subvirides, galea rectos, & labro prominulo in duas barbulas diuiso, quibus singulis foliolum oblongum, angustū, subiicitur. In montibus Bohemæ, Silesiæ finitimis in Saxo Mommelgrund, copiosam Iunio florentem, D. Fleisserus obseruauit, & attulit.

*viii. O. viridiflora. W.S.P. 4.34
Sph. hirs.*

IX. ORCHIS

Orchis palmata montana ma-
xima.

Orchis cordifolia
Burm. f. 4. 23

IX. ORCHIS palmata montana maxima : Radices habet geminas instar palmarum duarū sibi inuicem iunctarum, & velut in plures digitos diuisatum, quarum altera alba, vegetior ac solida, supra quas fibræ paucæ conspicuntur. Caulis est bicubitalis, striatus, vacuus, quem folia pedalia primum, mox palmaria, sesquivnciam lata, neruis distincta, complectitur : in cuius summo flores in spica palmaris digesti, coloris dilute purpurei, qui parui sunt galeola testi, labro exiguo propendente, in angustissimas barbulas diuiso, & à tergo oblongo, capillaceo calcari donati, ad quoruim exortum foliola singula, quasi in filamentum abeuntia, obseruatūr: his capitulum oblongum, striatum, semen exiguum: scobis instar continens, succedit. Hæc in montibus vicinis, potissimum Muleto, copiose Maiō mense florens, prouenit.

DE OPHRIO.
CAPVT VII.

OPHRIS minima: è radice subflauenscentè fibroso & Orchides redolente, caulinus simplex, trium, quatuorve vnciarum, sub foliolis prodit, cui foliola duo Ophrios vulgaris modo apponuntur, quæ parua sunt, glabra, splendentia, coloris vniuersali & non nihil in cordatam effigiem, rotundiuscula figura discedentia, quibus caulinus altera pars, similiter trium, quatuorve vnciarum supereminet, cuius summo flosculi parui herbacei insident, in Ophris vulgaris floribus, exilitate sola recedentes, quibus vascula exigua succedunt. Floretijs in locis vbi sponte prouenit, Iulio potissimum mense: at in hortos, cū glebae soli natalitijs translata, citius. Nascitur plurimum, vt D. Furerus monuit, à quo eā (sed prius à D. Sigifrido) accépimus, Ophridij seu Bifolij Broccenbergici minoris nomine, in opacis muscosisq; sylvis Broccio & Offmannino vertici dicto, interuenientibus.

DE OROBANCHE.
CAPVT VIII.

I. OROBANCHE flore maiore ex cœruleo purpurascente: Radice est crassa, longa, fibrosa: caule semipalmari, foliolis paucis, breuissimis, crassis & acutis cincto, qui in quinq; sex, etiam plures pediculos triuiales, nudos, absuntur, quamvis etiam ex foliorum alis pediculi prodeant, quoruim summo calyx vncialis sinuatus insidet, & ex quolibet flos vnicus, cœruleo purpurascens, longo pediculo donatus, exit, qui magnus, vncias duas longus, forma galericulatus, & veluti rostratus, vt in Alestorolopho, ex quo filamentum oblongū, reflexum pdit: quod flori succedat, non constat. Hanc, in Pyrenēis montibus D. Burlerus legit & communicavit.

II. Monocleuber de vulgari Otobanche eā recte à Theophrasto Limodoron, quasi famem adferēs, vocari; eo qd plantæ cui adnalcitur, alimentū substrahat. Hanc n. semper alterius plantæ radici adnatam obseruauimus, vt Genistæ vulgari & Hispanicæ, Hieracio Sabaudo, Trifolio, Astragato, sylvestri & alijs.

III. OROBANCHE quæ Hypopytis dici potest: hæc Orobanche vulgari similis, sed humilior & nigricans, caule vnciarum quatuor, quasi squamis cōtesto: flores in summo, veluti in paruam spicam congesti, Nido aui similes, albidiiores tñ, rariores ac duriores. Sub piceis, abietibus & pinastris (hinc hypopytis), pruenit. Sapore est aliquantū astringere.

Ephedra
cordata
w. sh. u. 88

Lathraea
cladostoma
w. sh. 3. 200

LIBER TERTIVS.

DE RAPVNCVL^O, SIVE CAPANVLA
GLABRA.

CAPVT I.

Rapunculus spicatus cæ-
ruleus.

Rapunculus alpinus sive Pyramidalis
minor.

RAPVN-

RAPUNCULUS spicatus datur spica alba, vel cincicea, vel coloris violacei satuti, hic solum figura Rapunculi spicati cærulei adposita, cum iam adscriptus sit.

I. **R A P V N C V L V S** alpinus siue Pyramidalis minor: Radix Rapunculi forma: caulis unus, se-
quipalmatis, folijs pallide virentibus, per ambi-
tum crenatis, acutioriatis, vnciam latis, tres longis,
alternatim cingitur: in summo flores pauci, cætu-
lei, campanulae forma, pedicellis annexi & fila-
mento oblongo ex eorum medio prodeunte, do-
nati propendent: quibus singulis capitulum ob-
longum, pertusum ut in campanula persici folia,
succedit, cui semen minutum includit: in
Italia prouenit, sed locus
excidit.

Rapunculus alpinus cornicu-
latus.

II. **R A P V N C V L V S** alpinus corniculatus, quem
nominerapunculi alp. ni ipicato simili, ante annos
viginti duos in Phytopinace, dein in Matthiolo e-
maculato, descripsimus, nunc vero diligentius,
cum eam ex Balditupium fissuris, absque radice e-
ruerimus, vt figura nostra in Matthiolo exprimit,
postmodum à D. Neudorffero cum radice, & per-
fectorum à D. Pona ante annos decem acceperi-
mus.

Radice est tuberosa inæquali quasi ex pluribus
grumis compacta, alba, digiti crassities, aliquando
lignosa, pallida, rugosa & palmata: ex qua caulinus
(modo unus, modo plures) tenuis ac striatus,
vnciatum quatuor exurgit: folia, quæ saturate vi-
rentia, tenuia, ad radicem aliquando ex rotunditate
oblongata: Bellidis cærulea forma, communi-
ter subrotunda, crenata, Alliariæ forma, sed mino-
ra, pediculis vñctias quinq; vel sex longis prædicta,
ex radice una cum caulinis exurgunt: quæ vero
caulinis & quidem pediculis breuioribus adha-
rent, longiora sunt & angustiora, profundius, sed
rarius, incisa, quorum quina vel sens, stellæ in mo-
dum umbellæ subiiciuntur, quæ caulinii summō
insider, & ex floribus viginti, etiam plūtib; aride
iunctis & ex cæruleo purpurascens, constat; qui,
ex calicibus pediculis latis breibus & striatis do-
natis prodeunt: ex singulo calice flos unus, ad exor-
tum tumidus, oblongus, sensimq; angustatus, & in
extremitate crenatus, formam cucurbitæ vitreæ re-
ferens, in medio tumore, incisuræ superficiariæ
quinq; conspiciuntur: apertus, ex foliolis quinque
compositus, filamenta aliquot exhibit, inter quæ
vnctis longe producitur, in summo bipartitum, a-
liquando instar capreoli vitium contortum: semen
non sicut obseruatum. In Baldi montis iugis, inter
præcipitia propendet, vbi Augusto mense floren-
tem anno 1578. colle Etum, quod cum Patauji D.
Guilandino ostenderemus, Rapunculum monta-
num, at D. Cortusus, Catabiscum alteram Anguil-
laræ nominabat. Io. Pona in suo Baldo ante annos
quindicim excuso, Trachelij petræ minoris no-
mine proposuit.

III. **C A M P A N U L A** alpina latifolia flore pullo:
hec caulinculo est tenuissimo palmo minore, qui ad
partem vsq; medium, folijs vncialibus, subrotun-
dis, alternatim dispositis, leviter crenatis, pallideq;
virentibus, cingitur: at pars superior nuda est, cui
fere semper vnicus flos, mediæ magnitudinis, pulli
coloris insidet. In alpibus Austriacis, vt Sneeberg

& alijs D. Burserus reperit, & Rapunculi alpinila-tifolia nomine misit.

IV. **CAMPANVLA** alpina linifolia cærulea. Ex radice tenui, alba, caulinis quaterni, quini, plures paucioresq; palmates, & sesquipalmates, graciles, rotundi, simplices, emergunt: folijs oblongis angustissimis, confuso ordine septi: flores in summitate cærulei vt in Rapunculo vulgari, quibus capitula, exiguum semen continentia, succedunt. Hæc rupes & summa iuga montis Wästerfall, Julio mense florens, exornat.

CAMPANVLA alpina rotundifolia minor.

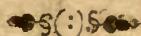

CAMPANVLA alpina rotundifolia minor à Clusio sub **Campanula** alpina minore describitur: verum figura quam addit est **Campanulæ** rotundifoliae vulgaris minoris, quare vera in figuram adiuvium.

V. **CAMPANVLA** rotundifolia minima: plantula est vnicarum trium, ex cuius radicula alba, capillari, oblonga, exurgunt caulinis (sæpe unus, plerique terni, quaterni) tenuissimi; subrubentes & ad radicem subhirsuti, maiori ex parte nudi, singulivnicum flosculum sâbcæruleum deorsum nutantem, calathi forma, ex unico folio sexangulo compostum, sustinent, quibus capitula foraminibus pertusa, vt in reliquis campanulis, succedunt: foliola habet potissimum ad radicem, exigua, subrotunda, serrata, rigidula, quandoq; rubentia. Hanc in Rhætorum alpibus cum Italiam peteremus, anno 1577. Septembri mense adhuc florentem interfaxa copiosissime obseruauimus, nec altiore inuenire licuit: quam cum D. Cortuso ostendissemus Cantabricam Plinij nominauit. Plinius l. 25. cap. 8. suæ Cantabricæ, quæ per Diui Augusti tempora à Cantabris reperta fuit, caulem iunceum, pedalem tribuit, in quo sint flosculi oblongi veluti calathi: in quibus semen perquam minutum, & quæ vbiq; nascatur.

VI. **CAMPANVLA** Cymbalariæ folijs: ex radice exigua capillacea & albicante, caulinis tenuissimi; virides, non nunquam palmum superantes, & mox in alias brachiati, prodeunt: quibus folia tara, subrotunda, hederacea, vel potius Cymbalariæ folijs similia, angulosa, viridia, tenuia, longis pediculis donata, sine ordine adharent: flores cærulei, oblongi cæruleæ forma, aliquando summis caulinis, alio quando pedicellis biuncialibus, ex eorundem lateribus exurgentibus, insident. Hæc non longe Tolosa in Ericetis provenit, & quia vix sola sustinetur, Ericis incumbens exurgit: eadem etiam circa Luretiā D. Chelerus legit.

vi. C. hederacea l. 25. n. 240

v. C. caputvosa.

Spr. heder.

Campanula serpillifolia.

Linnaea Loralis
W. Sp. 3. 340
Sm. pl. 3. 142

Campanula folijs subrotundis.

Campanula hirsuta
W. Sp. 1. 19
L. ap. 23

VII. *CAMPANULA* serpillifolia: Tota planta floribus exceptis serpillum refert: nam radice est tenui, obliqua, te viuissimis fibris capillata, & hinc inde repente: caulinis plurimis rubentibus in terram reflexis, cui nouis fibulis adhaerent, qui in ramulos plures tenuiores diuiduntur: quos foliola Serpilli, vel potius Nummulanæ, que flore est purpurascente, forma subrotunda, duo semper opposita, quædam maiora, quædam Serpillo minora, crenata, subrûs pallide virentia, pediculis brevissimis, & leuissime pubescentibus, ambitum: caulinis aliquando in pediculos nudos, flores sustinentes desinunt: aliquando ex caulinorum lateribus pediculi triunciales, in summo nudi, floribus ornati exurgunt: flores bini vel terni campanulæ formæ, ex cæruleo rubentes, deorsum nutantes, singuli singulis pedicellis douantur. Huius ramulum à D.

VIII. *Linaria loralis*
L. sp. 870
Sp. 142

Bauhino fratre primum habuimus, dein in Baldo cum floribus legimus: tum à D. Paschali Gallo, qui eam in Rhætia ex rupibus dependentem collegit.

Similem, sed folijs inferne albidioribus & superne pallide virentibus, in Insula Toupinambault Brasil anorum natam, D. Burserius communicavit.

DE TRACHELIO SIVE CAMPANULA

HIRSUTA.

CAPVT II.

I. *CAMPANULA* folijs subrotundis: ex radice tenui, recte, caulis sesquipalmaris leuianagine pubescens exurgit, que folia pauca, subrotunda, vicias duas pene longa, lataque, pedicule oblongo donata, tenuia, subaspera, per ambitum crenata, cingunt: in caulinis summo flores pauci, dilute cærulei Campanulæ formæ, deorsum,

E 2 penden-

THEATRI BOTANICI

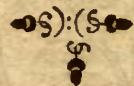
pendentes, ex quorum medio stylus exurgens, extra florem fertur. Hanc ceruicariæ minoris rotundifoliæ nomine D. Sigfridus, Helmstadio misit.

Hæc à campanula hortensi Rapunculi radice differre videtur altitudine, foliorum longitudine, florum magnitudine & numero, quæ pro radicib. multas, tenues, tranuersas & oblique repentes fibras, habet, ita ut ex hortorum areolis vix extirpari possit, à quibus radices oblongæ, candidæ, Rapunculi radicibus similes, demittuntur.

II. CAMPANVLA Drabæ minoris folijs: ex radice Rapunculi minoris forma, caules sesquipalmares, lanugine leuissima aspersi prodeunt, quos

folia, Drabæ minoris folijs similia, subrotunda, viridia, vnciam longa, semunciam lata, per ambitum crenata, & in acumé fastigiata, subaspera, pediculis carentia, alternatim vestiunt, flores pauci, subcrenati, sexanguli, calathi forma, mediocris magnitudinis, & pediculis oblongis donati, summo cauli insident. In pratis, circa Valesianorum Thermas copiose prouenit, vnde

D. Burlerus attulit.

Campanula folijs Echij floribus
villosis.

Campanula folijs Echij.

C. Ceruicaria. W. Sch. 1904
L. Sch. 235

III.CAM

III. CAMPANVLA folijs Echij floribus villosois: ex radice oblongiuscula, folia angusta quatuor & quinque vncias longa, subaspera, prodeunt, inter quae caulis palmaris, rarius pedalis, rotundus, subasper, paucis breuibus & angustis folijs vestitus, exurgit, ex cuius summitate flores vniciales, lati, Campanulæ forma, quini, seni, cærulei, alternatim dispositi, breuibus pediculis dependent: quorum extremitates, quemadmodum & calices, pili oblongi, pappi instar, ambiunt. Hæc in Baldo repertur & Heluetiorum alpibus Gothardo & monte Fracto: diuersa plane à Trachalio montano historiæ Lugdunensis.

Huius & minor species, quæ minus hirsuta, semipalmaris, folijs breuibus, caulinulo gemino, ex quorum quolibet reflexo, flos vnicus, illo tamen minor, dependet: quam ex Heluetiorum alpibus D. Puricus attulit.

Campanula adhuc alia datur folijs Echij, quam cum Clusius nomine Trachelij Θυρεάdes descripsit, nullam verò figuram ad posuerit, eam precedentii iungere voluimus.

DE RAPISTRO.

CAPVT III.

I. RAPISTRVM floribus Leucoij marini: plantula semipalmaris est, radice oblongiuscula, alba, fibellis donata, caulinulis trium quatuorve vnciarum: folijs vulgari Rapistro luteo similibus, paruis, vncialibus, crenatis, & subasperis: flosculis paruis sub cæruleis, Leucoij marini similibus, quibus siliquæ paruae, angustæ, semen minutum continentes, succedunt. Circa Massiliam in rupibus D. Burserus legit. I. Nestoris verna w.s.h. 3. 833. Sp. h. 100.

II. RAPISTRVM monospermon: ex radice longiuscula albicante, parum fibrosa, caules pedales, quandoque altiores, rotundi, tenues, ramosi, eleganter virentes, leuiterque hirsuti exurgunt: folia humi sparsa, crassâ sunt, Rapi folijs similia, ad principium laciniata, dein subrotunda, leuiter sinuata & subhirsuta: flores secundum caulinulos palmares & tenues, velut in spica dispositi: quadrifolij eleganter lutei aurei, quibus siliquæ succedunt rotundæ (eleganter propter strias, per eas quemadmodum in semine Coriandri discentes) infilamentum oblongum abeunt: quæ quasi geminae sibi insident, parte tamen superiori maiore,

Rapistrum monospermon.

In agrum perenni w.s.h. 3. 406. Sp. h. 100.
cum in ea semen paruum oblongiusculum, sed vnicum (vnde etiam nomen) continetur. Huius semen, nomihi Lampsanæ monospermi, D. Doldius misit, & hic Basileæ in horto D. Zuingeri, Maio mense floruit.

Hoc ipsum postmodum, sed multo strigosius (illud enim cultura elegantius) in agris qua Augustam Rauracorum itur, ad rubram domum obseruauimus: idem sed humilior & valde ramosum, folijs paruis, eleganter virentibus, in agris circa Huringen ad syluam, inuenimus: & humile Monspelio, ubi quoque sponte crevit, habemus.

—(90):—(90)

DE N A P O.

CAPVT IV.

NARVS sylvestris Cretica : folijs est ad palmi longitudinem accendentibus, instar foliorum Rapistri albi, vel Irionis vulgaris, in lacinias octo vel decem diuisis, per margines crenatis, asperis: caule albido, rotundo, ramoso, subaspero, summitate, cui flores non insident, aculeata, florib. (quos non vidimus, vt nec radicem) siliquæ angustissimæ biunciales succedunt, quæ semen exiguum nigricans continent. Buniadis agrestis nomine; ex Creta ab Honorio Belliacepimus: & à Cretenis: bus συλλογέσις vocatur.

Raphanus aquaticus alter.

Sesaminum amphibium.

W. sp. 3.491

Sp. mat.

Sm. fl. 3.195

DE RAPHANO.

CAPVT V.

RAPHANVS Creticus: ex semine Cretico ab Honorio Belli, Ramolo nomine missa, Raphanus in hortis nostris crevit, cuius planta tota, toto habitu à vulgari nō dissidebat; radice oblonga, alba & gustus acerissimi; caule non adeo alto: folijs minus hirsutis & asperis, flore modo purpureo, modo albo: siliquis & semiuibus minoribus.

Raphani aquatichi duas figuras, tanquam optimas, ad posuitimus, sed sine descriptione: cum is, qui folijs est in profundas lacinias diuisis sub Radicula sylvestri, à Dodonæo: sub Raphano syl. aquatrico, à Lobelio in editione Belgica: Raphano aquatrico à Tabernæmontano, siue sylvestri & palustri in Historia Lugdun. describatur: alter vero, nomine Raphistri aquatichi à Tabernæmontano exhibetur.

Raphanus aquaticus folijs in profundas lacinias diuisis.

Sesaminum palustre.

W. sp. 3.491

Sp. mat.

Sm. fl. 3.195

Nasturtium tenue. Sm. mat.

DE DRACUNCULO.

CAPUT VI.

Achillea mucronifolia. W. Sch. 3. 2204

DRACUNCULVS alpinus folio scabiosæ: radice
bus est fibrosis, caulinis rotundis, pedalibus,
in summo in alas brachiatis: folijs instar scabiosæ
laciniatis, alte incisis & crenatis, alternatim dispo-
sitæ & pallide virentibus: flosculis, in summis vir-
gulis, quoad discum medium subluteis, quem fo-
liola albida vt in Chamæmelo vulgari ambient.
In Heluetiorum pratis alpinis prope Fabarias & in
Gotthardo prouenit, Iulioq; floret.

Eruca latifolia.

DE ERVCA ET SINAPI.

CAPUT VII.

I. **ERVCA** latifolia: hæc caule est cubitum exce-
dente, albo, crassò, striato, ramoso: folijs glabris.

pallide virentibus, ad radicem pedalibus, profun-
dis incisuris laciniatis, per quorum medium neru⁹
latus excurrit, quem vtrinq; foliò & laciniæ biunc-
iales, alarum instar, triangulares, corrosoæ, figuræ
diuersæ, inferne & superne continuæ, cingunt: que
verò in caule breuiora sunt, & horum quædam E-
rucæ vulgaris folijs similia, suprema vero angusta
& parum sinuata: in caulis summo flores satis ma-
gni, aurei, quadrifolij, staminibus plurimis donati,
quibus siliquæ oblongæ strictissimæ succedunt. E-
rucæ nomine in horto sata: an forte Eruca tertia
Anglica, in horto Camerarij?

II. **ERVCA** sylvestris minor Bursæ pastoris folio:
ex radice crassiuscula, caulinus palmo altior, sub-
asper, brevibus alis brachiatis exurgit: folia ad ra-
dicem sparsa, sequiunciam longa, Bursæ pastoris
mediae modo laciniata, subaspera, in caule nulla,
nisi quæ alis, & quidem vix laciniata; subiunctur:
flores subaurei, satis magni, longis pediculis insi-
dentes, quibus siliquæ breves succedunt.. Mon-
spessuli collecta.

III. **ERVCA** sylvestris minor incana: ex radice
caulinis lœues, virentes, quatuor, sex & octo vni-
ciarum, in plures alas vinciales diuisi prodeunt: fo-
lia ad radicem plura, biuncialia, tenuissime lacinia-
ta, quæ etiam caulinos alternatim cingunt, om-
nia incana sunt: flosculi plurimi, pallide lutei, qui-
bus strictissimæ & breves siliquæ succedunt: Mon-
spelio D. Rumbaum atulit.

IV. **ERVCA** lutea siue Barbarea flore pleno: hæc
à vulgari magnitudine differt: caule est crassiore &
striato, sed breuiore: folijs vncialibus: floribus
non nihil quam in vulgari maioribus, aureis &
plenis. Inter segetes Paterniacenses, & iuxta

Arburgarcem Bernatum, Iunio-
floret.

*Sisymbrium
Barbarae*
W. Sch. 3. 491

THEATRI BOTANICI

Eruca cærulea in arenosis crescens.

Siegenbrunn anno 1600
 W. V. 2. 44 (mula)
 Spec. hacte

V. ERUCA cærulea in arenosis crescens: Ex radice rufescente, oblonga, tenui, leuiter fibrosa, caules plures palmates, rati^o sesquipalmatae, striatis, hirsutos, ramulis aliquot brachiatis, emittit: folia ad radicem per terram sparguntur, erucæ vulgaris instar sinuata, & quasi circumrosa, hirsuta, aspera, sesquiuncialia, sed etiam breviora & angustiora, quæ in caule rariora sunt, minus sinuata & aliquando integra: flosculæ eleganter cærulei, vel purpuro-cærulei, quadrifolij, filamentis brevibus donati, ramulorum extremis incident, quibus siliqua oblongæ, tenues & lœues, semen minutum subrufum & acre includentes, succedunt. Prouenit apud nos locis arenosis, vtijs quæ Birsia alluit: sic quibusdam in locis in muris reperitur: imo etiam altissimis iugis & petris circa Delspergam & Lauffen Rauracorum: in Phytopinace, & Matthiolo, addita figura, quoq; descripsimus.

Fruca maritimæ Italica.

V. I. ERUCA maritima Cretica siliqua articulata: tota planta albaeat, folia habens ad radicem brevia, angusta, in minores lacinias divisa & subaspera: cauliculis est palmaribus, reflexis, striatis (flores non conspecti) aliquis plurimis, incurvis, articulatis, trium quatuorve vnciarum, asperis semine minutum subrufum continentibus, quam ex Creta Honorius Belli misit.

ERUCA maritima Italica siliqua hastæ cuspi idem simili, figuram perfectam adposuimus, cuius tres dintersæ vna cum descriptione (inter quas vna ex Lobelio desumpta, qui nomine Cakile Serapionis Eruca folio, napi flore exhibuit) in Lugdunensi historia propo-nuntur.

VII. ERU-

Eraca Monspeliaca siliqua quadrangula echinata.

VII. ERICA Monspeliaca siliqua quadrangula echinata. Hanc Monspessuli anni 1579. vbi col-

legissemus, sic descripsimus, quemadmodū in Phytopinace videre est: ex radice semipalmari, crassiuscula, leuiter fibrata, albicante, caules ad exortum purpurascentes, terni quaternive, pedales, aliquādo cubitales, rotundi, striati, subasperi, in ramos brachiati exurgunt: folia ad radicem humi sparsa, pauca, oblonga, angusta, sinuata, hirsutie aspera, bina ternavē simul iuncta, in caulis, præsertim siliquis onustis, pene nulla, oblonga, leuiter sinuata: flosculis est luteis quinquefolijs, quibus siliquæ succedunt quadrangulæ, in apicem acutum rigidumque definentes, læues, oblongo pediculo indentes, per maturitatem durissimæ: quarum quælibet latera quatuor obtinet, quæ ad formam alarū perceæ piscis eleuata, in medio sinum ostendunt: his per longum dissestis, utrinque duæ capsulæ distinctæ conspiciuntur, in quarum qualibet, semen vnicum rufum, cochlearæ instar conuolutum acuminatum & acre continetur. Iunio mense florentem & siliquas ferentem, legimus. Hanc videtur Herbarij Lugdunensis auctor, sub Sinapi echinato voluisse proponere, verum figura vitiosa & descriptio non sufficiens.

I. S I N A P I patuum siliqua aspera: radice est oblonga, crassiuscula & capillata, ad quam folia plura, Erucæ sylvestris minoris forma, sed minora, in lacinias tenuissimas diuisa, & acuta: caulinus plures, recurvi, læues, duarum triumve vnciarum (rariissime caulinus palmaris erigitur) in alas vnciales brachiati: flores parui, pallide lutei, quibus siliquæ multæ strictæ, vnciales & asperæ, in latera diuaticatæ, semen minutissimum continent, succedunt: circa Monspelium prouenit.

*S. iognathum
asperum
w. sp. 3.500
Sp. bras.*

VII. Bunus erucago. Sph. bras.

Resedæ affinis Phyteuma.

Erysimo similis hirsuta alba.

Resedæ affinis Phyteuma. 2.600

DE RESEDÆ

CAPVT. VIII.

RESEDÆ linariaefolijs: ex radice candida; longiuscula, caulis cubitalis rotundus, in ramos palmares diuisus, folijs linariae striatissimis, oblongis, viridibus vestitus exurgit: ram singuli, in florū oblongam, veluti spicam abeunt; quasi flosculi parui, muscosi, tenuibus capillamentis ornati, vt in Reseda minore alba (quam Sesamoïdem parvam Salmanticensem Clusius nominat) pallide flavescentes constituunt: quibus capitula vel vascula angulosa, bifida, exili semine pallido plena, succedunt. Hæc in solo arenoso conuallium montium Pyrenæorum, à D. Bursero collecta.

RESEDÆ affinem facimus eam quam Phyteuma Monspeliacum, Lobelius & Lugdunens. vo-

Turritis hirsuta w. sp. 3: 504
5pm. 1.3.2.13

cant, describunt & depingunt: verum cum folijs nunc oblongis, nunc in aliquot lacinias diuisi seperiatur, vna figura exprimere voluimus.

DE ERYSIMO.

CAPVT. IX.

ERYSIMO similis hirsuta: ex radice oblonga, alba, lignosa & fibrosa, caulis modo vnum, modo plures cubitales, aliquando subrubentes, striati, hirsuti, aliquando in ramulos brachiati, exurgunt: folia plura, ad radicem humi strata, aliquando pediculis carentia, sesquiunciam longa, alpera, hispida, subalbicanitia, per ambitum crenata, rarius laciiniata, & quæ in caule minora sunt, eumque basiliatore cingunt: secundum ramulorum longitudinem, veluti in spica, flosculi albi, quadrifolij, pedicellis

dicellis insident, qui in siliques oblongas, strictas, semen minutum continent, abeunt. Prouenit locis saxosis, ruderibus, muris, ut hic Basileæ ad mœnia, ad arcem Mönchenstein, primoque vere floret: Monspessuli quoque in ruderibus umbrosis, sed per omnia minor: rarius in arenosis, ut apud nos ad Wiesam fluvium Patauij similiter collegimus, & hanc D. Guilandinus Dryophanon Plinij lib. 27. cap. 9. Drabam alteram & Thlaspi speciem: at D. Cortusus Erysimum tertium, nobis nominabat: post modum Barbaream muralem Ioan. Bauhinus frater appè lauit. Huius descriptionem & iconem, in Matthiolo emaculato, exhibuimus.

Nasturtium hortense latifolium.

DE PERSICARIA.

CAPUT X.

Polygonum minus. w.c. 2.446

PERSICARIA angustifolia: ex radice nigra cante, fibris oblongis capitata, caules plures cubito altiores, rubentes, laxes, geniculis distincti exurgunt: quos folia, Persicariae vulgaris folijs tripli, quadruplove angustiora, duas, ratiō tres, vnicas longa, ambiunt, & in summo in ramulos brachiantur, quibus spicæ oblongæ, floribus pallide purpurascentibus ornatae, ut in vulgari insident.

In humidis circa Michelfeldam, & state florens, teperit.

Nasturtium hortense crispum angustifolium.

Lepidium sativum p.
w.c. 2.435

L. ep. 899

Nasturtium hort. crispum latifolium.

DE NASTVRTIO.

CAPV T XI.

NA ST VRTIV M hortense duplex est, plano & crispō folio: illud latifolium, cuius folium fi-

gura adposita, & angustifolium vulgatius: hoc, quod crispum similiter duplex est.

I. **N**AST VRTIV M hortense crispum: hoc, folijs exceptis, cum vulgari conuenit: huius enim folia crispa sunt: estque duplex, latifolium & angustifolium, quemadmodum binis figuris in Matthiolo exhibuitus (cum saepius in hortulo nostro creuerit) & hic repetere placuit.

II. **N**AST VRTIV M pratense paruo flore: ex radice tenui, fibroso, caulis cubitalis, viridis, varie incuruatus exurgit, folijs atrouirentibus, oblongis, Erucæ sylvestris minoris, aut Sij forma, vtrinque longis petiolis in lobos subrotundos; aliquando oblongos diuisis, & per ora dentatis, cincti: in caulis summo, flosculi parui, albi, velutin umbella dispositi, quibus siliquæ paruae semine minurissimo refertæ, succedunt. Circa Montembeldardum locis humidioribus prouenit. Suspiciamus Matthiolum, quem Tabernæmontanus fecutus est, sua figura Sisymbrij aquatice alterius, duas plantas miscuisse: ita ut florum umbella, huic iam descriptæ, folia vero, Nasturtio pratensi vulgato magno flore conueniant.

ii. Cardamine *harrubia*
W. sp. 3.485. S. fr. hec
—(—):(—)

NASTVR-

Cardamine avicula,
Sav pl. 2. 190

LIBER TERTIVS.

45

Nasturtium aquaticum maius &
amarum.

Nasturtium alpinum minus Resedæ
folijs.

Cardamine mediterranea
W.S.P. 3. 482
L. sp. 913

NASTVRTIVM aquaticum maius & amarum,
quod Thalius nomine Sisymbrij alterius specie se-
cunda descripsit, & s̄pē inter Nasturtium aquati-
cum supinum reperitur, à quo sapore amaro poti-
fissimum distinguitur, hic describere noluimus, at fi-
guram adponere, cum nullus eam exhibuerit, vo-
luimus.

III. NASTVRTIVM sylvestre minus: ex radice
tenui capillacea, caulinis plures (& quantum ex
sicca colligere licet reclinati) trium quatuorve vn-
ciarum emergunt: folijs Nasturtij vulgaris forma-
sed minoribus, per terram sparsis & etiam caulinis
cingentibus: in quorum summo flosculi par-
tialbantes, valuulæ exiguae, vt in Iberide, vel
Bursa pastoris minima. Hoc primo vere, ad alueos
aquaři salsgine imbutarum Franckenhusij Thuri-
ngiorum, copiosissime erumpit, ynde D. Furerus:

cum alijs elegantiſſimis, Iberidis pusillæ, seu Na-
sturtij sylvestris Franckenhusani nomine, misit.

IV. NASTVRTIVM alpinum minus Resedæ fo-
lijs: ex radice alba tenui & oblonga, caulinis la-
ues, tenues, recurvæ, communiter indiuisi, palmo-
que minores prodeunt: folijs longis pediculis, in-
star Resedæ vulgaris, præditis, in l. bōs tres, vel
quatuor subrotundos, diuisis: flores, in caulinis
summis albi, medio octis magnitudinis, qui-
bus siliquæ strictissimæ, sesquiunciales succedunt.
In Rhætorum alpibus Iulio florens, reperitur. Ve-
rum ex Heluetiorum alpibus & Pyrenæis, longe
minus habemus, ita vt tota planta absq; radice, vn-
cias tres non superet.

V. NASTVRTIVM alpinum capsula Nasturtij
hortensis: radice est lignosa, parum fibrosa, caulinis
vincias duas non excedentibus: foliolis par-

F 3 uis,

THEATRIBOTANICI

uis, angustis, crassis, vngue breuioribus: flosculis paruis albis, capsulis satius magnis, Nasturtio hor-tensi similibus. In Rhætiae monte Nombre prope Balneum Worms, estate florens, Io. Bauhin frater collegit.

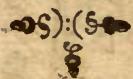
VII. N A S T V R T I V M alpinum Bellidis folio maius: Ex radice caulis cubitalis rotundus, leuis, ad exortum statim diuisus, prodit: folia habet tenuissima, bellidis forma, vncias quatuor longa, quæ vero in caule sunt, pediculis carent, & instar Thlaspi vulgaris lato semine, leuiter sinuata, eum ambiunt: flores albi, in caulis summo, quasi in spica vncias sex longa, quibus siliquæ triunciales, angustæ, semine rufescente, rotundo, plano, refertæ, succedunt. Circa Fabarias Thermas, ad aquæ defluxum, D. Burserus legit.

VIII. N A S T V R T I V M folijs Barbareæ: Radice est parua, capillacea, albicante: caulinis

*VII. Anatis Helleri
Wsp. 3.639
Spur. hist.*

pluribus tenuissimis, fragilibus, reflexis, nonnihil villosis, nonnunquam in alas diuisis, semipalmaribus, palmaribus & nonnullis cubitalibus: folijs ad radicem pluribus, paruis, tenuissimis, viridibus, foliorum Barbaræ modo, sed minus frequenter sinuatis, quæ in caulinis ratiore sunt, & quædam minime sinuata: flosculis est minimis albis: siliquis oblongiusculis & strictissimis. Hoc Cardaminæ aut Ericæ peculiaris nomine,

D. Burserus ex Austria, sed in finibus Bohemiae collectum, transmisit.

DE THLAS-

Thlaspi villosum capsulis hirsutis.

D E T H L A S P I .

CAPUT XII.

L. *THLASPI* vaccariæ folio, Burse pastoris siliquis: caule est cubitali, rotundo striato, laxi-

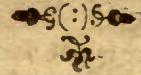
1. *T. alpestre?*
W. sp. 3. 447

viridi, ramoso, quem folia vaccariae similia; at tru-
rentia, glabra, pediculis parentia, cingunt: flores
parui, albi: siliquæ Burse pastoris forma, sed maio-
res: Non longe Montspolio, in horto Dei dicto, D.
Burserus collegit.

II. *THLASPI* vaccariæ incano folio minus:
Tota planta villosa, & incana est: ex radice crassi-
uscula, rufescente, cauliculi semipalmares, etiam
minores, recurvi & quasi repentes, villosi & incani
prodeunt, folijs paruis incanis, vaccariae similibus,
pediculis parentibus & alternatim dispositis, vestiti:
in quorum summitate, flosculi plures, albi, quasi
in subrotunda spica vniuersi, quibus theca paruæ suc-
cedunt. Hoc in agris Monspeliensibus repens, &
in Prouincia prope Massiliam, paulo maius & ere-
ctius reperitur.

III. *THLASPI* villosum capsulis hirsutis: ex
radice tenui, oblonga, albicante, caulis pedalis v-
nicus rotundus, villosus exit: ad cuius exortum folia
aliquot humistrata, longis pediculis donata, orb-
iculato cuspidate, hirsuta: quæ vero in caule, longe
breuiora, pediculis parentia, latiore basi ipsum am-
plexuntur, quorum quædam leuiter crenata sunt:
flores albi quadrifolij: siliquæ magnæ, hirsutæ,
compressæ, longo pediculo donatae, superiore
parte fissæ, utrunculis duobus præditæ, in quibus se-
men rufescens, acrisapore præditum, continetur.
Hoc anno 1577. in horto Patauino (postmodum
Monspelli sponte natum) collegimus: cuius se-
mine, in Italia pro vero Thlaspios semine, olim v-
fos fuisse, ex D. Cortuso cognouimus: hoc in Phy-
topinace primum sub 19. Thlaspi, dein.

in Matthiolo, figura addita,
exhibuimus..

IV. THLAS-

THEATRI BOTANICI

Thlaspi Creticum flore albo.

IV. THLASPI Creticum flore albo radice est oblonga, paucis fibris donata, caulinulis palmum superantibus, rotundis: folijs paucis, oblongis, angustis, laeibus, alternatim caulem vestientibus: in caulinorum summo, flores candidi magni, quib. thecæ magnæ, apice medio donatae succedunt. Hoc Thlaspi, Cappadocii fruticantis flore albo perennis nomine, D. Doldius Norinbergæ misit.

V. THLASPI saxatile rotundifolium: Ex radice alba, longa, fibris carente, sublignosa, caulinuli plures, tenues, pedales, reflexi, & fibris capillaceis, deorsum missis, terrea affixi, prodeunt, folijs est parvus, subrotundis, tenuibus, inter quæ caulinuli palmates, nudi exurgunt, flores paucos pallidos sustinentes, quibus siliqua parva, tenuissimo filamento donata, semen minutum flauum & acre continentur, succedunt. In locis petrosis circa oppidum Lauffen M. Hagenbachius reperit.

VI. myagrum saxatile
W.S.P. 3.410

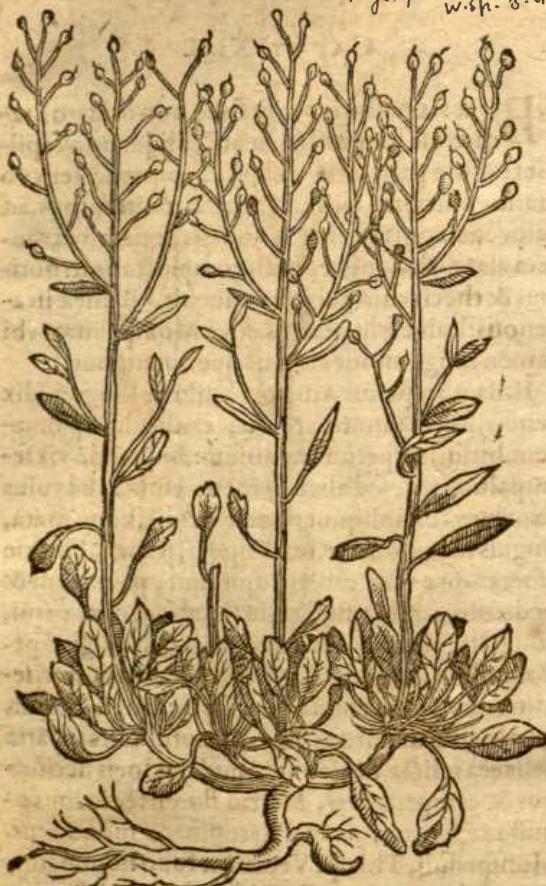
Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo.

VI. THLASPI alpinum folio parvo crenato: vel Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo: à radice crassa, è rupium fissuris prodeunte, caules exurgunt tenues, palmates & sesquipalmates in ramulos brachiati: folia habet ad radicem plura, brevia, acuta, leuiter crenata, longis pedicellis donata, in caule pauca & angustiores flosculi in summo albicantes, quibus folliculi copiosi, oblongis pedicellis insidentes, tenues, subrotundi, septo membranoso distincti, semen minutum flauum & acre continentur, succedunt. Prouenit in monte Wässerfall, & in Heluetiorum ac Rhætorum alpibus. Huius in nostro Matthiolo & figuram & descriptionem, sub Thlaspi saxatili minori folio exhibuimus: & Thlaspi alpini maioris iconem addidimus: utramque & hic exhibemus.

myagrum saxatile
L. & VII. THLAS-

Thlaspi alpinum triarius capitulis ro-
tundis. mya pum serpatile
w.s.p. 3-410

Thlaspi montanum incanum lu-
teum.. alyseum campesin
L. sp. 909

VII. *THLASPI* alpinum repens: ex radice oblonga, caulinis plures, per terram repandi, trium quatuor vel quinque vniciarum, folijs paruis subrotundis, inordinate dispositis, vestiti prodeunt, floribus copiosis magnis & albis ornati, quibus silique, *Thlaspi bellidis* folio similes, succedunt, sapore est Erucae. D. Burserus ad Thermas Fabrias Heluetiorum, dein in Austria collectum, transmisit.

Variatione loci: illud enim folijs est leuiter hirsutis, floribus communiter purpurascientibus, rarius albis: hoc vero folijs est glabris, floribus albis.

Et sic *Thlaspi* montani incani lutei serpillifolij majoris figura erat adponenda, cum minus recte sculptor, apud Lobelium nomine *Thlaspi* supini lutei, expresserit.

! *alyseum campesin*
w.s.p. 3-410

VII. *Alyseum montanum*
5 fm. met.

VIII. *THLASPI* biscutatum villosum flore cal-
cari donato: caule est cubitali hirsutie aspero, sum-
mitate in alas brachiata: quem folia crassa, villosa,
aspera, per marginem profundis incisuris crenata,
quædam sinuata, vncias duas longa, semunciam
lata, vsq; ad sumimum, basi lata vestiunt: flores ha-
bet luteos, magnos, calcari ut in linaria donatos,
quibus peltae due rotundæ vnitæ, semen conti-
nentes, & in apicem oblongum desinentes, suc-
cedunt. In saxolis Gallo prouinciae Bormij non lone-
ge ab Insulis Stechadibus prouenit, vnde D. Bur-
serus attulit.

IX. *THLASPI* fruticosum leucoij folio latifoliū:
caulib. est pedalibus, rotundis, lignosis, quos folia
pallide virentia Leucoij forma, sed breuiora & an-
gustiora, vestiūt: flores in sumitate pallidi, magni,
& vascula bisulcata. Circa Massiliā D. Bur. legit.

Mo. Bot. Garden,

1893

G

Idem,

Biscutella
auriculata
w.s.p. 3-47
L. sp. 91

Idem, sed minus & folijs angustioribus, ex Italia, Thlaspi perpetui nomine, habemus.

X. THLASPI Alexandrinum: planta est elegan-
tissima, dodrantalis, ex cuius radice singulari, cau-
les plures in ramulos brachiati, prodeunt, & ad di-
visiones singulas, folia subrotunda perfoliatæ in-
star, ramulos ambiunt: à ramulorum extremitati-
bus, ex pediculis dependent siliquæ plurimæ, fere
circinatæ, vt in Thlaspi tenui folio Fuschii, eoque
ordine, sed maiores, Nasturtij vulgaris fere ma-
gnitudine, in angulum oblongum cum cuspide
desinentes, quæ in partes duas sinduntur, & mem-
branulam tenuem relinquunt. Hoc apud Iohan.

Bauhinum fratrem vidimus, quod à Cortuso
acceptit, vt in Phytopinace mo-
nimus.

Bursa pastoris maior loculo ob-
longo.

Draba muralis
W. Sh. 3. 429

DE BVRSA PASTORIS.

CAPUT. XIII.

I. BVRSA pastoris maior folio non sinuato: ra-
dice est longiuscula tenui, aliquando capil-
lata: caule palmum superante, communiter vro
(rarius pluribus) ramoso: folijs attrouientibus, ad
radicem longis pediculis donatis, quæ circa cau-
lem alas duas habent & basi complectuntur: flor-
ibus & thecis cum vulgari conuenit. Basileæ in a-
renosis: Italiæ sylvestribus, circa Monspelium (vbi
ramen longe minor est, quoque notauimus).

II. BVRSA pastoris maior loculo oblongo: radix
tenuis, fibrosa, inutilis & alba, caulinum palma-
rem, hirsutie asperum, ramosum: aliquando vix se-
mipalmarem, sed alis catentem, emittit, ad cuius
exortum, folia aliquot inter se viridia, huic strata,
vnguis magnitudine, qualis figura, serrata, hirsutie
aspera: quæ vero caulem ambiunt, paucæ sunt &
pediculis earent: flosculi in summo multi, parui,
congesti, albi, quibus loculi partii oblongi, è pe-
ticulis oblique tendentibus, succedunt: quibus se-
minâ duo, parui, fulua, acris saporis, includuntur,
quæ loculo maturo aperto, & tantum altera parte
foliacea relicta, decidunt. Apud nos locis siccori-
bus & campestribus, Martio florens & loculis o-
nusta reperitur, vt in Phytopinace monuimus.
Monspessuli, Thlaspi Veronicæ folio nominatus,

& hanc videtur Doctiss. Columna, sub
Draba minore murali discoide-
descripsisse.

or (3) 30
32

III. BVR

Burra pastoris alpina hirsuta.

Draba stellata
w. sp. 3. 428Draba hirsuta
e. sp. 897

III. BURSA pastoris alpina hirsuta: radice est vnciali, foliis copiosis pallide virentibus, in orbem humistratis, mollibus, incanis, lenticulae magnitudine, leuiter crenatis, aliquando integris: caulinis aliquot tenuissimis, leuiter hirsutis, penne nudis, tres quatuorve vncias longis: flosculis paruis, albis: loculis flavescentibus oblongis; multo quam in vulgari maioribus, semen minutum rutum continentibus: in alpibus Heluetiorum,
ut monte Fracto & Spligel, reperitur.

III. Draba stellata. Sp. hist.

Myagrum monospermon latifolium.

Myagrum pubescens latifolium
w. sp. 3. 407

DE MTRAGO.

CAPUT XIV.

I. **M**YAGRVM fœtidum: ex radice caules cubitales, aliquando sesquicubitales, virides, crassi, rotundi & asperi exurgunt, quos folia pallide virentia, subaspera, leuissime sinuata, quatuor vel quinq; vncias longa, sesquiunciam lata, alternatim cingunt, qui in summo in alas breues diuiduntur, quibus flores pallide lutei, longis petiolis donati, veluti umbellæ insident, hisque vruculi orbiculati, minutum semen continent, succedunt. Hoc apud nos in arenosis ad pontem fluminis Wiesen repertum, quod ad differentiam vulgaris, ab odore, fœtidum appellare placuit.

THEATRI BOTANICI

II. M Y A G R V M monospermon latifolium: caule est cubitali, aliquando altiore, rotundo, tortuoso, varie & inæqualiter brachiatu: folijs vulgari viridior bus, latioribus, linea alba diuisis, obtusis, latiore basi caulem amplexantibus, ijs quæ ad radicem sunt, Cichorij satiuimodo laciniatis, reliquis aliquando sinuatis: floribus luteolis, paruis, quibus vtriculi oblongi peræ similes, superne in duas extuberantias desinentes, quorum medio apex insidet, per maturitatem, vtr & totus fructus, durus: in cuius vtriculi medio, cavitas vnicæ, semen vnicum (vnde nomen) rufum, oblongum continens. Sapore Myagro non respondet. Hoc in horto D. Felicis Plateri primum, dein in horto Illustr. Ducis Wirtembergici, quod Montembelgardii frater coluit, (cui semen Bricourues nomine missum fuit) legimus: ex Euganeis quoque accepimus, & Pseudoisatidem ab Alpino vocari intelleximus. In Phytopinace primum sub s. dein in Matthiolo figura addita, descripsimus.

III. M Y A G R V M monospermon minus: ex radice parua, tenui, capillata, albicante, caulis v-nus vel alter tenuis, pedalis prodit, folijs paucis tenuissimis, pallide virentibus vestitus: quorum ea, quæ ad radicem per terram sparguntur, parum sinuata sunt, pediculis oblongis donantur, & vniciam lata sunt: at quæ in summo caulis, basi sua in alas abeunte, caulem amplexantur: in summo flocculi albi, conglobati: quibus vtriculus parvus, semen continens, succedit. Monspessuli, non longe à monte Calcaris, D. Burserus collegit.

IV. M Y A G R O similis siliqua rotunda: radix caulem cubitalem, hisutum, fragilem, in ramos varios brachiatum, emitit: cui folia ad radicem hisuta, aspera & succulenta, quæ masticata, cum visciditate leuem acrimoniam exhibent, sex vniuersas longa, sesquiuinciam lata: quæ vero caulem ambiant minora, pediculis carentia & alata: flores pallidi, minuti, quasi in spica semipalmari dispositi, quibus semen paruum, rotundum, rugosum in apicem desinens, quodlibet pedicello oblongo insidens, primum viride, per maturitatem nigrum, medulla flava, oleagineola plenum, succedit. An-

Myagro similis siliqua rotunda:

*Myagrum paniculatum
W. Sh. 3. 1109*

nua est planta, ex semine deciduo renascens, Iulio & Augusto florens. Ioan. Bauhino in horto Montembardiaco nomine alicuius Myagri crevit. Monspelio prope Lunellam natum, Lepidij & Doldio, Thlaspin nomine Norinberga, accepimus.

*Myagrum paniculatum
S. Fr. Heit.*

I. Myagrum
V. sp. 342
II. Myagrum
Paniculatum
S. Fr. Heit.

DE DRABA.

CAPVT XV.

I. **D**RABA tenuifolia velut spicata: radice est oblonga, tenui, albicante, caulis pedalis, aliquando cubitum superantibus, fragilibus breibus brachiatis: folijs paucis, tenuibus, pallide virentibus, nonnihil in ambitu dentatis, triuncialibus, vnciam latis, basi lata caulem cingentibus, a-latis, gustu feruente & acri proditis: floribus albis, paruis, in caulinis palmaribus, quasi in spica natis, quibus singulis semen rotundum paruum, longo pedicello insidens, succedit. Hanc Bononiae D. Agerius legit, & Drabam feruentem vernam nominaria affirmauit.

II. **D**RABA flore cæruleo galeato: ex radice fibrosa albicante, Asclepiadi simili, gustus feruidoris aromatici, caulis unus (aliquando dico) cubitalis, laevis, striatus, in ramos brachiatus, exurgit: quem folia pauca vestiunt, quorum inferiore subrotunda, laevia, per marginem crenata, vncias duas: longa, vncia minus lata: superiora vero angusta, acuminate & dentata, floribus est cæruleis galeatis, vt in Orchide, vnciam longis, alternatim in caule dispositis. Lutetia D. Chelerus, ex Gallia Narbonensi, D. Burserus, attulere.

11. Lobelia urens. Sp. mat.

DE COCHLEARIA.

CAPVT XVI.

COCHLEARIA minor erecta: Ex radicula capillacea, caulinus tenuis, laevis, palmo minor, prodit: foliola habet ad radicem pauca; exigua, oblongis capillaceis pedicellis donata, & quæ caulinum alternatim ambiunt, lente minora sunt exiguis pedicellis donata & instar Cochleariae Britannicae sinuata: in caulinulo summo, flosculi albi, quibus siliquæ paruæ, oblongæ, semen minutissimum nigrum continent, succedunt. Hæc in Daniæ Insula Amagria, in autumno à D. Olao Worm collecta, & Haffnia, Cochlearia nomine transmis- sa fuit. Similem sed palmarem, caulinulo crassiore in duos ramulos diuiso, ex eodem loco, D. Caspar. Bartolinus misit.

II. **C**OCHLEARIA Danica repens: hæc vniuersarum trium est, radicula & foliolis priori simili- bus, sed numerosioribus, inter quæ caulinum semi- unciales, minutulis flosculis albis ornati: Hæc eodem quo prior loco prouenit, humi instar herbae cancri serpit, omnino folijs, floribus, seminulo- culis & gustu priori respondens, quemadmodum D. Olaus Worm prescripsit, & D. Bartolinus, Cochlearia marina paruula repens nomine misit.

11. Cochlearia danica, B
C. sp. 903

Brassica spinosa.

DE BRASSICA.

CAPUT XVII.

I. N A P O B R A S S I C A. Radicem habet Napo, aut Carotæ pene similem, admodum fibrosam & villosam, vt barbata aut pilosa, propter multiplices & minutæ fibras, dici possit: & licet frequenter fibram pollice crassiorem habeat, attamen semper prima radix tuberosior & longior, quæ Napum imitatur, conspicitur; ex hac caulis sesquicubitalis, lœuis, rotundus, in ramos brachiatus exurgit: folia ad radicem, vna cum pediculis oblongis, palmaria, Brassicæ sylvestris modo & subtrotunda, & in profundas lacinias diuisa; quæ vero in caule, oblonga sunt; angusta, sinuata, pediculis carentia; flores latei, intensioris coloris, quam in vulgari, magni, qui in cauli palmum excedente, inordinate longis pediculis insident, quibus siliqua angusta,

Brassica oleracea, K.
w. sp. 3. 549

J. B. oleracea napa brassica. L.

vnciales succidunt. In locis frigidioribus agri Nericis, montanis potissimum & versus Bohemiam colitur, & ab incolis Dorsen vel Dorschæ appellatur. Radix eius apta est, quare aliqui eam ut Brassicam floridam condidunt: pauperes minutum ut Rapas concidunt: sic per hyemem in cella in arena, vel ad cibum, vel ad semen sequentis anni, asservatur. Aliquando radix propter nimiam æstatis siccitatem & loci angustiam, lignosior evadit: quare post sationem, in area spatio la plantanda est.

II. B R A S S I C A spinosa. Huius solum binos ramulos habemus, quorum descriptionem subiungamus: caulis lignosus, crassus, in ramulos duos, alterum palmæ maiorem, alterum minorem, rotundum, lœuem, striatum diuiditur: circa quos folia bincialia, & semiunciam lata, per ambitum leuiter sinuata, quibus & minorâ inter se ciuntur: ramuli in spinas acutas, vnciales & minores abeunt. Ramulum unum Patavij in horto Bembiano natum, à D. Cameratio; alterum ex horto D. Alpinipriuato accepimus, cuius figuram etiam Matthiolo nostro addidimus.

III. B R A S S I C A sylvestris alpina: ex radice exigua, alba, caulis palmo altior, rotundus, lœuis exurgit: folijs est tenuibus pallide virentibus, leuiter sinuatis, circa radicem oblongis, plerisque vncialibus, in caule paucis, pediculo carentibus: in summo flores albi quasi in umbella dispositi, longiusculis pedicellis donati: siliquas non vidimus. Hæc in Austriae montibus natam, Turritis alpinæ nomine, D. Burserus, misit. **III. B. alpina**

DE ACETOSA.

CAPUT XVIII.

L A C E T O S A Americana folijs longissimis pediculis donatis: ex radice caules plures, rotundi, striati, lœues, cubitales, in terram reclinati, prodeunt, qui mox in plutes ramos oblongos brachiantur: folia habet pallida & veluti nitroso puluere obsita, angulosa, non tamen ut in vulgari bifurcata, aut alata, sed potius Atriplices formabuncialia, & pediculis triuncialibus donata, mollia, carnosa, sapore acido, ex quorum sinibus ale surgunt, folijs minoribus, sed eadem forma: in quorum, ut & caulis summo, flores exigui, muscosi, veluti in spica dispositi, emicant: quibus fructus foliacei (ex tenuibus rufescensibus membranis ele-

l. Runnes mercarines S. f. v. v. gantissi-

gantissimis venulis, veluti in *Fritillaria*, per eas dis-
currentibus, compositi) ut in alijs, sed quadruplo,
quam in vulgari maiores, ex paruis pedicellis de-
pendentes, succedunt, quibus lemma triangularia
oblonga, rufescens & splendentia inclusa conti-
nentur. Hanc aliquot annis in horto aluimus.

Rumex digyna w.sp. 2.25
II. *ACETO SA* rotundifolia alpina: planta palma-
minor, ex cuius radicula, folia quina, sena, violæ
luteæ alpitæ modò rotunda, vnguem lata, pedicu-
lis tres, etiam quatuor, vncias longis & tenuibus
donata, prodeunt, & inter hæc, caulinulus lœuis &
nudus sexuncialis, exurgit in cuius summò floscu-
lum muscosi patui, veluti in spica vnciali, cui folio-
lum simili forma subjicitur. Hæc in muris Nolo-
dochij, quod in monte maiore Bernhardi Helue-
tiorum est, proutenit, vnde D. Fleisserus attulit.

III. *ACETO SA* scutata repens: radiculis est rufes-
centibus, caulinulis nodosis, tenellis, per terram
repentibus, vncias quatuor longis: folijs vnguem
latis, sed longis pediculis caulinulos æquantibus.
donatis, formam ſcuti, vel potius *Arenis* folium
referentibus, in medio tamen vtrinq; ſinum obti-
nentibus & in apicem definentibus. In horto Pata-
uino nata. *Rumex aculeatus* B. w.sp. 2.257

IV. *ACETO SA* Cretica ſemine aculeato: radice
est parua, rufescente, fibroſa, in ſumma tellure hæ-
rente: caulinulis quandoque pluribus palmam ſu-
perantibus, humi reclinatis, quandoque uno, sed
in ramulos brachiato: folijs paruis, oblongis, pedi-
culo donatis, auriculis carentibus: floſculis multis,
exiguis, muscosis, circa ramulos ſemipalmares in
modum ſpicæ alternatim dispositis, quibus ſemen
ſuccedit, tenuibus membranis aculeatis inclusis, in
cui pediculus oblongus, incurvus, tenuis, ut in *Cal-*tha** additur. Iunio floruit & ſemen maturuit, an-
no 1594. in Illust. Ducis Wirtebergici horto, qui
Montembeldi colebatur, ſemine Florentia à
Casabona miſſo: Hanc in Phytopinace & Mat-
thiolo, figura addita, *Acetosæ Cretica* nomine,
proposuimus. V. *Rumex aculeatus*. Sp. hæc.

V. *ACETO SA* lanceolata angustifolia repens:
hæc caulinulis est pedalibus, rotundis, striatis, pe-
terram ſparſis, folijs ternis, quaternis ſive, alternatim
in caule diſpohtis, vncijs quatuor à ſeuicem diſ-
ſitis, anguſtissimis, crispatis, vncias quatuor longis,
lanceam referentibus, cum ex pediculo in alas.

V. *Rumex acetosella* f. w.sp. 2.261
L. sp. 482

Acetosa Cretica ſemine aculeato.

Rumex aculeatus
w.sp. 2.261
L. sp. 482

duas vtrinq; bifurcatas abeant, ſenſimq; angu-
ſtiora reddantur: floribus est minutulis, rubenti-
bus, ſpicæ oblongæ adhærentibus. Hæc in are-
nosis circa Norinbergam reperiuit,
vnde D. Döldius anno 1604.

misit.

DE

Laphatum maritimum fœtidum.

Centaurium alpinum
C. H. 472

DE LAPATHO.

CAPVT XIX.

LAPATHVM maritimum fœtidum: radice est & caule atro rubente, pedali, incurvo, quem folia atrorubentia, subrotunda, longis pediculis donata, & vncialia interdum sinuata, communiter a-lata, ambiunt: ex quorum sinu tamuli exurgunt, similibus folijs cincti, quorum superiora leuiter per ambitum dentata sunt: in caulis summo flosculi quadrifolij, mucosi, quasi in spica dispositi: quibus vtriculi foliacei, subrotundi, satis magni, semen continentes, succedunt. Hæc dum viret grauis odoris est, & in maritimis non longe Monspelio prouenit.

Rumex tingitanus. Sph. med.

Centaurea alpina W. sp. 3. 218.
Centaurium alpinum luteum.

DE CENTAVRIO MAIORE.

CAPVT XX.

CENTAVRIVM alpinum luteum: radicem habet rectam, profunde descendantem, crassam, parumque fibrosam, subastrigentem & Centaurij maiores sapore fere præditam. Caulis est sesquicubitalis, etiam bicubitalis, rotundus, striatus, in alas brachiatus: folijs ludit, quæ enim ad radicem palmaria, & sesquipalmaria, vncias quatuor lata, inæqualiter laciniata & crenata, glabra, pallide viridentia, neruo albo folium percurrente: at quæ in caule sunt, planta florescente, quædam cubitum superant, quædam palmaria sunt, & in partes decim, duodecim, pauciores, pluresve, vncias quatuor longas, semunciam latas, per marginem leuiter dentatas, ita secantur, vt folia peculia esse videantur.

deantur. Flores lutei, Centaurio maiori similes, ramulis insident: ex calice enim squamoso, florum stamina plura prodeunt: ex capitulo ante meridiem liquor pellucidus, & Mannæ instar dulcis, in guttis seu stillis sponte exudat, & capitulum compressum & suatum, altero tamen die hunc humorem emitit. Floribus semina Centaurij similia, aliquanto tamen minora, succedunt. In monte Baldo prouenit: plantam & semina, D. Doldius Norinberga quoque misit.

Beta Cretica semine aculeato.

Rumex spinosus
W. Sp. 2. 259

DE BETA.

CAPUT XXI.

Rumex spinosus
Beta Cretica semine aculeato: ex radice tereti, breui, parum fibrosa, caules plutes cubitales, per terram sparsi, rotundi, striati, ad radicem leui hirsutie canescentes, in ramulos effusi, exurgunt: folia habet pauca, Beta nigra similia, sed minora, longis pediculis donata: flores parvi, ex flauo virientes: fructus statim ad radicem multi conspiciuntur, & hinc inde per caulem, ad quodlibet feret folium asperi, extuberantibus donati, in aculeos tres, in latera reflexos abeunt: in cuius cuitate, granum unum continetur, forma seminis Adonis subrotundum, in apicem abiens, duplice membra na rufa testum, interiore, proxime medullam albam farinaceam cingente. Hanc primum in horto D. Zuingeri, Iulij mensis principio florentem & Augusti fine semine prægnantem, eamq; aridam legimus & nunc à multis annis in hortulo nostro, colimus: cuius descriptionem in Phytopinace primum, dein in Matthiolo, figura addita, exhibuimus,

(5):(5)

THEATRI BOTANICI

Atriplex sylvestris lappulas habens.

CAPUT XXII.

I. *A TRIPLEX sylvestris fructu compresso roseo vel stellato: à radice caulis exurgit pedalis, rotundus, incuruus, laevis & albus, qui statim in aliquot ramos inæquales, & hic in alios minores, dividitur; folia habet alba, quasi polline aspersa, vnguem lata, sinuata vel angulosa, ut in Atriplice sylvestri, quæ Pes anserinus dicitur, pediculis carentia: his fere singulis, fructus foliaceus, pallidus, co-*

a. m. 1600 - l. 1693

pressus, apponitūt, cuius formā elegantem vix exprimere licet: is enim in medio leuiter extuberat, quatuor alijs extuberantij, in circumferentia adpositis; quas tamen sinus leues intercedunt, ea plane forma, qua rosæ depresso, in quorundam nobilium insignijs pingi consueuere: in singulis quatuor extuberantij, semen compressum, mediocris magnitudinis continetur. Si fructus hi morti rudimentum exprimerent, ad Atriplicem sylvestrem bacciferum Clusij referri posset: Hanc Monspessuli circa mœnia collegimus.

II. *A T R I P L E X sylvestris lappulas habens: extra dice parua fibrofa, caulinis palmares, striati, emituntur, quos folia atrouirentia, parua, angulosa, alternatim disposita, brevibus pediculis donata; cingunt: ad quorum exortum lappule duæ, Coriandri feminis magnitudine, adhærent, semen nigrum, paruum, compressum continent. Hanc Atriplicis syl. insipida parua est & nonne, D. Doldius misit; at in monte Ventoſo Galliæ Narbonensis, altius excrescit. Hanc in Phytopinace sub octaua descripsimus, etiam in Matthiolo, ubi figura à sculptore non satis recte expressa addita, quare alias in nostro Théatro, si Deus volet, & etiamnum, proponimus.*

III. *A T R I P L E X maritima angustifolia: caule est subcano, lignoso, cubitali, ramoso, in spicas alias breuiores, alias longiores, pallide flavescentes, & maculis nigris punctatas abeuntes: foliis inferioribus viciis duas, absque pediculo longis, angustis, crenatis, nigricantibus, superiorib. angustioribus, & plerisque crenis carentibus plura non licet, cum solum ramum siccum Ruppelle collectum, D.*

Rumbaum attulerit.

DE HA

DE HALIMO.

CAPUT XXIII.

HALIMVS minor: ex radice tenui, capillata, caulis cinericeus, palmum superans, varie incurvatus exutgit, qui paulo supra radicem, in ramulos plures tenues vncias tres longos, abit: folijs paucis cinericeis, & oblongo rotundis: sed in ramulis angustioribus nonnullis instar Atriplicis, vtrinque, una laciña diuisis: flosculi plures, parui, herbacei, muscosi, intus luteoli, lögis pedicellis, per ramulorum summitates sparguntur: quibus vascula quadruplicia, semen paruum, griseum, reniforme, continetia, succedunt. Hic infra Northusam in der gül. den Anno prouenit, vt ex literis D. Fureri colligere est qui plantam nomine Halimi aurei arui anno 1617. transmisit.

Cynocrambe Dioscoridis.
Thelygynum cynocrambe. W.S.H. 4. 420

DE CYNOGRAMBE.

CAPUT XXIV.

Thelygynum cynocrambe. Sp. herb.

CYNOCRAMBE Dioscoridis: ex radice oblonga, tenui, fibrosa, viticuli plures, palmares, quandoq; longiores, rotundi, striati, laeves & succulent, virides, aliquando parum rubescentes, reclinati, geniculis plurimis distineti, prodeunt: ex quorum singulis emergunt primum foliola duo, Alsines forma subrotunda, mox alternatim ex una parte, eodemq; loco folium sextuplo maius, oblongo pediculo donatum, oxalidis rotundè folio oblongias, quadana velutiaspergine oblitum, succedit: tādem ad idem geniculum, alia decuplo minora, bina, terda, etiam sena notantur: iuxta quæ ab ima radice, ad viticulorum summa internodia, flosculi, binni, terni, quaterni, muscosi ex herbaceo albidi, plurimis filamentis donati: quibus succedunt fructus totidem, geniculis inter folia hærentes, Mercurialis forma, sed minores, rotundi, duriusculi, primum virides, postea ex nigro cinerei, medulla alba referti. Herba gustu est insipido & aquoso. Montepesuli locis umbrosis legimus: mox Cynocrambe nomine & plantam & semen, à D. Cortuso accepi-
mus, quæ copiose nobis prouenit. Hanc videtur doctiss. Columna in suo Phytobasano, Alsines no-
mine expressissime, quam in Matthiolo
descripsimus, & figuram
adposuimus.

Lactuca folio oblongo acuto.

DE LACTUCA.
CAPUT XXV.

I. **L**ACTUCA folio oblongo acuto: hæc radice, caule, floribus, alijs lactucis similis est, & solum folijs differt, quæ leuiter sinuata sunt, palmum longa, vñcias duas lata, in acumē fastigiata, & nervo per folium excurrente eleuato. Huic, Lactuca Gallica, apud Durantem, valde similis est, quam à Ioa. Bauhino fratre accepimus, & in horto Montebeldiaco postmodum legimus.

II. **L**ACTUCA Italica laciniata: huius folium tenuissimum est, pallide virens, in plures partes semipalmates & laciniatas diuisum: per reliqua vulgaris Lactucæ similis, quæ esutenerima: ex semine Italico in horto copiose crevit.

DE SONCHO.
CAPUT XXVI.

I. **S**ONCHVS asper laciniatus Creticus: ex radice, caulis cubitalis, inæqualis, striatus, asper, cauus & ramosus exurgit: folijs ad radicem palmaribus & sesquipalmaribus, primis quidem vix laciniatis, alijs vero in plures & magnas laciniias diuisis, & in circumferentia nonnihil asperis: floribus est luteis, magnis, quorum singuli singulis oblongis pediculis insident, qui aliorum more in pappum in quo semen latitat, abeunt. Hic ex semine ex Creta accepto in horto crevit.

II. **S**ONCHVS asper subrotundo folio: ex radice exili, longiuscula, caulinus rotundus, palmaris, aliquando sesquipalmaris, parte inferiore brevissimus aculeis exasperatus, exurgit: circa quem folia

II. *Arrospogon asper*. w. sp. 3. 1491 paucā,

II. *Arrospogon asperum*, L. sp. III

III. *Arrospogon microoides*. Sp. test

pauca, subrotunda, sesquiuncialia, quorum quædam sinuata, omnia tamen per marginem, ut & neruus per folij medium excurrens, leuissimis aculeis exasperantur: in caulinum summo duo tres vel pediculi, quorum singuli unum florem Hieracium similem, paruum, luteum, qui in pappum abit, sustinent. Monspelij sponte nascitur, & Sonchus a spera vulgi flore Hieracij, nominatur.

Est huius & minor species, capillari radicula à qua pedicelli bini, quatuor vel sex vncias longi, aliquot vero vix vnciales, unicum florem parum luteolum sustinentes, exurgunt: flori, semen minutum nigrum, pappo adhærens, succedit: circa radicem folia sena, septena, parua, obtusa, per latera dentata. Ibidem reperitur.

III. SONCHVS lœuis in plurimas tenuissimas laciniis diuisus: caule est viridi, lœui, tenui, striato & pedali, in summo in alas brachiato: folijs in plures angustas laciniias diuisis, ad caulis diuisionem majoribus: floribus luteis medio cribris & in pappum abeuntibus. Monspessuli ad muros, ut & Florentie apud quos in acetaria venit, prouenit.

IV. SONCHVS angustifolius maritimus: radice est palmari: tenui, fibris carente, folijs ad radicem pluribus, atroventribus, vncias quatuor, quandoque sex longis, rarius vnciam latis, per margines spinulis exasperatis, & reliquorum Sonchorum instar lafundentibus, inter quæ caulis unicus, palmaris & sesquipalmaris, tenuis, lœuis, duobus tribusve foliolis sua basi eum cingentibus, cuius summo flos unus, (rarius duo) latis magnus & luteus insidet, & tandem in pappum abit. In litore Veneto ad Lio primum, dein circa Monspelium, a statis initio collegimus.

V. SONCHVS montanus lœuis laciniatus minor: ex radice crassiuscula caulis in principio crassus & lignosus, rotundus, lœuis, statim in alas brachiatus, ad cubitalem altitudinem accedens, exurgit: folijs est sesquiuncialibus, in paucas laciniias, late distantes & acuminatas diuisis: flores in caulis summo, veluti in spica alternatim dispositi, parui, & pallidi. In montibus Euganeis frequens est.

VI. SONCHVS villosus luteus minor: ex radice rufa longiuscula, fibris carente, caulinum bini, terni, rotundi, non nihil villosi, palmum superantes, & in summo in ramulos binos, ternosve diuisi, prodeunt: folia pauca ad radicem, vncias quatuor longa, sed angustissima, lacinijs late à se distantibus & lœubus, diuisa, quæ circa caulem strictissi-

Sonchus montanus lœuis laciniatus
minor.

ma & vnciales: flores in summis ramulis intense aurei, ex paruis capitulis, tuaui tomento villosis prodeentes, in pappum abeunt. Tota planta leuiter tomentosa est, & à quibusdam Hieracium tomentosum dicitur. Monspessuli in lu-

co Gramuntio prouenit.

iii. S. tenerinum. w. sp. 3. 1515. Sp. hist.
iv. S. maritimum. w. sp. 3. 1509. Sp. hist.

v. Rottia cheiranthifolia. w. sp. 3. 1611
Andryala sinuata. L. sp. 1137

Cichorium spinosum Creticum.

DE CICHLORIO.

CAPUT XXVII.

CICHLORIVM spinolum Creticum: ex radice oblonga, medis crister crassa, fibris paucis donata, denso cortice albicante testa, caulis durus, lignosus, mox in ramos multos palmates, vides, striatos, late diffusos brachiatur, qui oēs in oblongas, communiter bifurcatus, aliquād trifurcatus quasi spinas, seu cornua finiūt: folia circa radicem plura per terram sparguntur, q̄ oblonga, angusta, acuminata & Cichorij vulgaris modo in ambitu circumosa, vel in plures lacinias superficiarias & subrotundas diuisa, quae in cauliculis angustiora, nec circumosa: amara sunt, non lactescunt & cito pereunt, etiam reliquis plantæ partibus eleganter virentibus.

Flores, in ramorum maxime alis, ex calicibus imbricatis prodeunt, forma vulgaris similibus, sed longe minoribus, caerulei coloris, ex quinis folijs summa parte leuiter incisis, compositi, in quorum medio stamna aliquot flava continentur: his semen vulgari simile, parique theca inclusum, succedit. Julio & Augusto floret. Hoc primum Chondrillæ spinosæ, dein Cichorij spinosi, nomine & plantâ & semen D. Dold. misit, ex quo in horto D. Zuing. cœlit: postmodū ex Creta ab Honor. Belli, Cichorij spinosi appellationes, qui monuit, vulgo ~~σαντερι~~, hoc est, hydriam spinam dici, quo Cretenses in Cichorij defectu utrantur. Huius primum in Phytopinace anno 1596. meminiimus, dein in Matthiolo iconem cum descriptione anno 1598. exhibuimus: postmodum Chondrillæ peregrinæ nomine Clusius, & apud eundem sub Cichorio spinoso Cretico Belli, Pona an. 1601. proposuere.

DE DENTE LEONIS.

CAPUT XXVIII.

I. **D**E N S Leonis latifolius caulescens: caule est cubitali, hirsuto, rotundo striato, & cauo: quem folia basi alata, in lacinias aliquot diuisa, subrotunda, vncias sex longa, feliquiunciam lata, marginibus nonnihil pilosis, cingunt, quæque in caulis summo tantum leuiter tenuata, proxime caulem vestiunt: flos magnitudine fere & colore, sed pallidiore, vt in Dente Leonis vulgaris. Plantam hanc absque radice ex horto nobiliss. Nicolai Contareni, nomine Hieracij Hispanici à D. Loreto accepimus.

II. **D**E N S Leonis tenuissimo folio: ex radice crassa, rufa & fibrosa, folia aliquot tenuissima, viatore splendentia, palmaria, vncias duas lata, primum profunde laciniata, dein quælibet lacinia, vt plurimum vtrinque dupli, vel triplici leui lacinia (vel potius apice) subdiuisa prodeunt, vt & pediculitenuissimi, nudi, duabus vncijs folijs longiores, fōrem paruum sustinentes. In Austria prope montem Drawenstein/D. Burserus reperit.

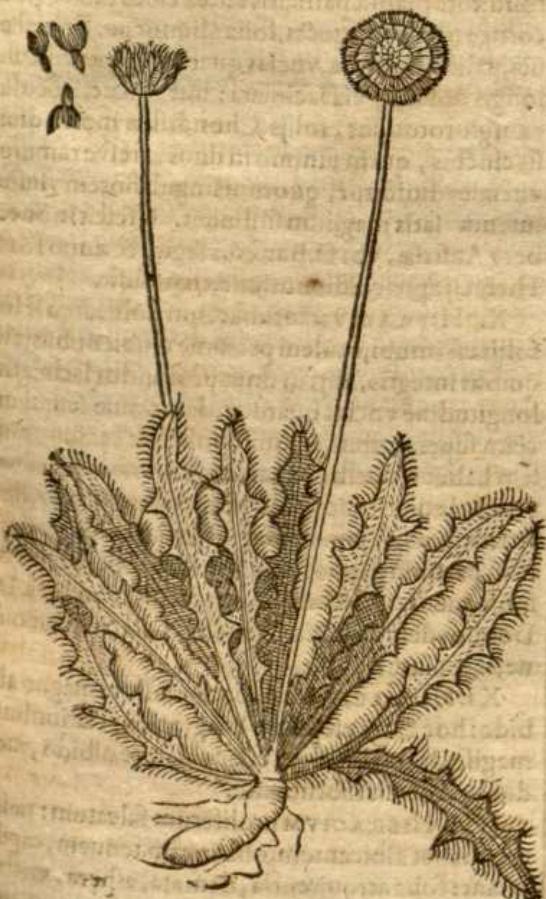
III. **D**E N S Leonis minor folijs radiatis: ad radicem parvam nigricantem, folia plura per terram sparsa, vncias tres longa, semunciam lata, in plures lacinias profundas diuisa, quibus hoc peculiare, quod quodlibet folium in summo in tres profundas laciniias dividatur, & harum quælibet apices plures, quasi radios obtinet: foliotum pediculile-

- 1. Hypochaeris hieracina. w. sp. 3. 1620. uisumis
- 2. Leontodon taraxacum. St. hirsutus Leontodon taraxacum
- 3. Lapeirousa portula. w. sp. 3. 1620. L. sp. 1620
- 4. Urtica hirsuta Urtica hirsuta

uissimis pilis pubescunt, caulinis plures, laeves & nudi, quorum unus palmo minor erigitur, reliqui breuiores reclinati, singuli florem unicum, paruum, luteum, in pappum abeuntem, sustinent. D. Neudofferus communicauit.

I. V. D E N S Leonis minor aspero folio: ad radicem paruam albicantem, folia plura subrotunda, duas tresve vncias longa, unam lata, laciniata & per ambitum leuissimis spinulis, ut in Soncho, exasperata: caulinus duarum vnciarum, florem satis magnum, pallide luteum sustinet. Mons pessuliprouenit.

Hieracium dentis leonis folio hirsutie asperum minus.

Leontodon hirsutum

L. t. 1123
Sm. pl. 3. 372

DE HIERACIO.

CAPUT XXIX.

I. **HIERACIVM** dentis leonis folia hirsutie asperum minus: radice est parua, oblonga, ad caulinorum & foliorum exortum rufelcente, folia ad radicem pilosa, aspera, angusta, vncias duas longa, in laciniis divisa, inter quae caulinis nudi, asperi, modo unus, modo bini, ternive, palmam non excedentes exurgunt, florem unicum, aureum in pappum abeuntem, sustinentes. Mons pessuliprouenit.

Idem, sed longe asperius, folijsque latioribus, ex Hispania D. Albinus aequalit.

II. **HIERACIVM** minus glabrum: ex radice albicante, oblonga, tenui, caulinis palmares, ratus pedales, tenuis, laeves, virentes, in alas diuisi, exurgunt, folia habet rotula, ex virore splendentia, oblonga, angusta, ratis lacinijs praedita: quorum quedam basi latiore & alata, caulinum amplexantur: floribus est minoribus, quam in illa specie, aureis, quorum singuli singulis pedicellis, vnciam superantibus, insident & aliorum more in pappos abeunt. Apud nos circa autumnum florens, in agris reperitur.

III. **HIERACIVM** dentis leonis folio obtuso minus: ad radicem paruam folia sena, septenave terrae incumbunt, quae crassa & aspera, vncias duas longa, vnciam semis lata, obtusa, nec profunde laciniata: inter quae caulis laevis, nudus & canus exurgit, qui florem unum pallide luteum & magnum sustinet. Prouenit in pratis extra minorem Basileam.

IV. **HIERACIVM** dentis leonis folio floribus paruis: ex radice parua, lignosa, fibrosa, capillacea & albicante, caulis pedalis, rotundus. aliquantum hirsutus exurgit, quem ad radicem folia pauca, subaspera, corolla, acuminata, vncias tres longa, semunciam lata, cingunt: in caule ad eius mediastem pauca, solum dentata, cumque basi sua complectentia: cuius summo flosculi plures, lutei, pedicellis breuissimis insident. Hoc in Gallia Narbonensi circa Massiliam reperitur.

V. **HIERACIVM** dentis leonis folio bulbosum: radix ex aliquot oblongis quasi Asphodelibulbis composita, de se mittit caulem cubito altiore, nudum, leuem, striatum, circa medium in

hirsutia his
wsp. 3. 155

crepis annua
wsp. 3. 160

glutinosum
wsp. 3. 158
Sp. hirt.

hyberborea
radicalis
wsp. 3. 162

in ramos pedales (vnum vel alterum) diuisum, quorum quilibet florem paruum, subfauum sustinet; folia ad radicem per terram sparsa denti leonis similiter sinuata & corrofa, inferne molli lanagine pubescentia, superne subaspera, vnciam lata, tres longa, Monspeilio D. Saltzmannus attulit.

VI. HIERACIVM tomentosum: Hispanicum: tota planta mollis est, incaua, tomentosa; radicem habens cortice rufelcente tecta, caulem palmarum, rotundum, in canum folia ad radicem oblongis pediculis donata; vncias tres quatuorve longa, semunciam lata, mollia, crassiuscula, ad formam foliorum dentis leonis vulgaris sinuata, quæ in caule angustiora, minusque profunde sinuata; caulinuli summo, flores bini, terni, lutei, breuissimis pedicellis insident, quorum singuli ex elegantia calice hirsuto in plures apices diuiso, emicant. In aridis & saxosis Aragoniæ, D. Albinus obseruauit.

Hieracium maximum asperum Chondrillæ folio.

VII. HIERACIVM maximum asperum Chondrillæ folio: caule est sesquicubitali, crasso, rotundo, inæquali, striato. & aspero: in summo in ramos semipalmates brachiato: quorum singuli singulos flores luteos sustinent: folia habet pauca, alternatim caulem ambientia, Chondrillæ modo in lacinias diuisa, vncias tres longa & hirsutie alpera. Monspeissuli in asperis, quæ loca cariges vocant, prouenit.

VIII. HIERACIVM alpinum angustissimo oblongoq; folio: ad radicem duriusculam rufescensem, folia plura graminea, palmo longiora, glabra, atrourentia, obseruantur: inter quæ caulis cubitalis, leuis, rotundus, striatus, paucis folijs cinctus & circa medium in plures ramulos diuissus, exurgit: ramulis singulis flos vnicus, paruus, luteus insidet, cui semen paruum succedit, quod cum suo pappo à vento excutitur. In mōte Baldo reperit.

IX. HIERACIVM alpinum pumilū Chondrillæ folio: tota planta palmaris est, ex cuius radice alba, cortice nigricante tecta, folia aliquot prodeunt lauia, pallide virentia, vncias quatuor lōga, pediculis longis donata, vix laciniata: inter quæ caulinulus exurgit rotundus, folijs Chondrillæ modo diuisis cinctus, qui in summo in duos, tresve ramulos vnciales diuiditur, quorum singuli florem vnum, luteum satis magnum sustinent. Crescit in Sneeberg Austriae, vbi D. Burserus legit, & anno 1616. Hieracij aphacoidis nomine, transmisit.

X. HIERACIVM intubaceum flore luteo. Hoc folijs est Intubi, caulem proxime ambientibus, aliquibus integris, alijs in sinus profundos laciniatis, longitudine vncias quatuor, latitudine sesquicuam superantibus, atrourentibus & lauibus: caulem habet tenuem, pedalem, ramosum, reclinatum & lauem: caulinulo pene palmari nudo, flos vnicus, luteus, mediæ magnitudinis insidet, cui semen paruum pappo inclusum succedit. Hoc (vt & subsequens) Hieracij Aphacoidis nomine à D. Doldio, dein ex Italia, Sonchi Hieracitidis nomine, accepimus.

XI. HIERACIVM Intubaceum flore magno albido: hoc folijs est priore longioribus, latioribus, magisq; laciniatis: flore etiam maiore, albido, medio luteo, foris subtubente.

XII. HIERACIVM proliferum falcatum: radicem habet albicantem, oblongam, tenuem, capitatum: folia atrourentia, dentata, aspera, vncias duas longa, semunciam lata: caulinulos laues, rotundos,

LIBER TERTIVS.

6;

rundos, parum foliatos, palmares: capitulum paruum, ex plurimis stylis gracilibus per maturitatem recuruis, & asperis, compo situm, inter quæ flos luteus, medio fuscus: at sub floris capitulo, communiter vtrinque ramulus unus, rarius duo, laevis, nudus, vncias quatuor, quandique superans, exurgit, quibus vtrinque foliolum angustissimum subiicitur, & horum summo similiter flos insidet, & saepe sub hoc quoque flore, pedicellus flosculum sustineas, emerget.

Hoc minus etiam reperitur, ita ut tota planta, palmum non excedat. Monspessuli in luco Granuntio reperitur, & quod minus est, Hieracium medio luteum vocant.

XIII. HIERACIVM minimum falcatum: plantula est vncias sex non excedens, radicula longiuscula, tenuissima, rufescente, ex qua caulinculi aliquot capilli crassitie, in ramulos diuisi, inter folia lacinata, laeua, vneias duas longa, at angusta, exurgunt: flores singuli exigui, luteoli, pedicellis singulis insident, qui instar prioris in stylos minutissimos recuruos & pungentes, absuntuntur. In arenoso litore maris non longe Monspelio inuenimus.

XIV. HIERACIVM montanum rapifolium: ex radice rufescente, oblonga, parum capillata, folia pauca, ad Rapæ vulgaris modum, in lacinias subrotundas, per margines sinuatas, & ad tactum asperas, diuisa, pediculis oblongis rubentibus & asperis donata, prodeut: inter quæ caulis cubito altior, cauus, striatus rufescens, uno altero breui folio cinctus, exurgit, qui superne in ramulos plutes dividitur, quorum singulis, flos communiter unus, rarius duo, pediculis tamen distinctis insidet, luteus, medie magnitudinis, qui tandem in pappum abit. In monte Wässerfall prouenit.

XV. HIERACIVM montanum folijs dentatis flore magno: hoc folijs est atroirentibus, lanugi-

ne carentibus, ad radicem maxime dispositis, vncias quinq; longis, vnam latis, per circumferentiam & dentatis, & leuissima lanugine pubescentibus: inter quæ caulis pene nudus, pedalis, cauus, hirsutie asper, exurgit, qui florem unum eumque magnum, saturate luteum, eleganti quasi calici inclusum, sustinet. Hoc in Helvetiorum montibus, Gottardo, & circa Thermae Fabarias, crescit.

XVI. HIERACIVM tam ossum magno flore: hoc caule est bicubitali, rotundo, subaspero, in ramos diuiso, quib. singulis, flos magnus, aureus, dentis leonis forma insidet: folia habet pallide virentia, non nihil aspera, sinuata, & per margines exiguis pilis donata, longitudine palmi superantia, tres vncias lata, per quorum longitudinem, costa insignis excurrit, à qua per transuersum venæ feruntur. In montibus Bellunensis reperitur.

XVII. HIERACIVM alpinum non laciniatum flore fuscō: caule est sesquipalmarum, hirsuto, parte superiore aphylo: folijs ad radicem hirsutis, obscure virentibus, acuminatis, duas treacle vncias longis, vnciam latissimam: floribus aliquot parvis, fuscis, in pappum (cui semen paruum oblongum & nigrum includitur) abeuntibus, & caulis summo insidentibus: quod in Rhaeticis montibus prouenit.

XVIII. HIERACIVM hortense non laciniatum floribus atropurpurascētibus: caule est bicubitali, hirsutie aspero, & pene aphylo: folijs ad radicem paucis, palmaribus, vncias tres latis, obscure virentibus, leuiter hirsutis, & per marginem leui lanugine pubescentibus, floribus atropurpurascētibus, in medio subfauis & mellei odoris: quod à quibusdam Pilosellæ maioris nomine (siquidem cum Auricula muris maiore Tragi, multum affinitatis habeat) in hortis colitur: & à priore cultura solum differre vide-

tur.

{ XVII
XVIII } H. aurantiacum. Mosch. 3. 1569. L. d. 1126

xiv. Crepis vesicaria. L. d. 1132

I

XIX. H. z.

Hieracium pumilum saxatile asperum, radice præmorsa.

XIX. HIERACIVM pumilum saxatile asperum
radice præmorsa : ad radicem crassusculam nigri-
cante m, in fibras oblongas, præmorsa ab eintem,
folia plura, villosa, acuta, longis pediculis donata,
vncias tres, quatuorve longa, setniunciam lata, in
circitu ratiōribus dētibus donata : inter quæ cau-
liculus palmo minor, hispidus, tenuis & rotundus;
vno altero vno foliolo vestitus exurgit, florem sub-
luteum sustinens, cui semen paruum, nigricans,
pappo immersum, succedit. In alpibus prouenit.

Variat: nam & altera est species, folijs subrotun-
dis, duas tres vncias, absque pediculis biunciali-
bus, longis, lesquiunciam latis, per marginem cre-
natis: caulinulo longiore, tres quatuorve flores su-
stinent, & hoc Hieracium saxatile asperum radi-
ce præmorsa, folio subrotundo dici potest.

Est & tertia species, radice crassa, caulinibus in-

plures ramulos diuisis: quod in saxosis prope Clu-
sam Solodurensem nascitur.

Priori plane simile Hieracij paruuli quartino-
mine doctiss. Columna p. 2. proposuit, solum in eo
differens, quod nostrum hirsutum sit, siuum vero
glabrum afferit.

XX. HIERACIVM montanum lanuginosum la-
ciniatum paruo flore: ex radice oblonga, atrorū-
bente, folia plura, pediculis vncias tres longis, do-
nata, crassa, profunde laciniata, acuminata, molli
lanugine pubescentia, superne atrouirētia, & quasi
maculata, alia lesquiunciam lata, alia angustiora,
inter quæ caulinulus palmaris, tenuis, mollis exur-
git, cuius summo, flores aliquot lutei, parui, & qui-
dem singuli singulis pedicellis insident. Apud
Monspelienses, in horto Dei crescit.

XXI. HIERACIVM capillaceo folio: radice est
Scorzonerae simili, crassa, oblonga; tunica fusca &
rugosa vestita, ex qua caulinuli bini, palmares, la-
ues, singuli florem vnicum, pallide luteum, medie
magnitudinis, sustinentes exurgunt: folia ad radi-
cem plurima, pilis instar tenuia, duas, ratiō tres, vi-
ncias longa, tigeliuseula, atrouirentia, ratiō cauli-
culorum partem cingentia. Monspeliensis D. Saltz-
mannus attulit. An forte Scorzonerae -

species?

XXII. Hir-

Hieracium murorum angustifolium
non sinuatum.

XXII. HIERACIVM murorum angustifolium
non sinuatum: ex radice crassa, rufescente, caulis
sesquicubitalis, pene nudus, rotundus & asper ex-
urgit, in cuius summo quasi in umbella, flores plu-
res, parui, lutei, resident: folia ad radicem subnigra,
mollia, vncias sex longa, vix semunciam lata, in
caulis parte inferiore pauciora, breviora, angustio-
ra, longe a se inuicem distantia & inordinate dispo-
sita: in muris nostris reperitur: quod circa Para-
uum, longe minus obseruauimus.

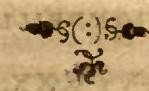
XXIII. HIERACIVM profunde sinuatum pubes-
cens: radice est nigrante, lignosa, fibrosa, caule
bicubitali, rotundo, fistuloso, leui lanugine, vt &
totaplanta, pubelcente, in ramos brachiato: folijs
ad radicem oblongis, acutis, profunde sinuatis, et
iam laciniatis, oblongis pediculis donatis, per cau-
lem paucis, similiiter acute laciniatis: flores singuli,

singulis pediculis, aurei, in pappum abeuntes, insi-
dent: In pratis Michelfeldensisibus siccioribus ad
dumeta etiam in dumetis, prouenit.

XXIV. HIERACIVM fruticosum latifolium
glabrum: ex radice fibrosa, nigrante, caules bico-
bitales, rotundi (leuissimis pilis inde aspersis)
exurgunt, qui in summo in ramulos breues bra-
chiantur, quibus flores pallide lutei, vt in Hieracio
Sabado siue fruticoso, insident: hos folia ambiūt
alternatim disposita, tenuia, atrouirentia, acumi-
nata, vncias quatuor vel quinque longa, sesquiunciam
lata, per marginem oblongis & ratis apicibus
donata: hoc in montosis circa acedulas Petrinis
Iulio floret.

XXV. HIERACIVM fruticosum folio subrotun-
do: caule est cubitali, rotundo, striato, subaspero,
qui in summo in ramulos, trium quatuorve vncia-
rum brachiatum, qui singuli, singulos flores, pallide
luteos in pappum abeuntes, sustinent, quem folia
subuiridia, subrotunda, acuminata & dentata, vni-
cias duas longa, sesquiunciam lata & leuiter hirsuta,
basi sua cingunt: quod Hieracij foliatu nomine
D. Iungerim. misit.

XXVI. HIERACIVM fruticosum minus: huius
varietas triplex occurrit; nam licet ex radice fibro-
sa, & quasi præmorsa, caulis pedalis simplex exur-
gat, attamen folijs breuibus & leuissimis, circa Pa-
tauium: at circa Norinbergam, paucis, breui-
bus, subrotundis, in circumferentia
crenatis & asperiusculis
prouenit.

Chondrilla viscosa humilis.

DE CHONDRILLA,

CAPUT XXX.

I. *CHONDRILLA viminea viscosa Monspeliacat*: ex radice oblonga, pallide lutea, caulis bicubitalis, albus, rotundus, striatus, in plures ramos brachiatius, exurgit: folia, caulis partem inferiorem cingentia (prima enim humi sparsa cum cito marcescant ut in vulgari, non notata) saliginis similia, vicias sex vel octo longa, lemniscam lata & laetitia, rarius una, alterave lacinia donata: at superiora ramos cingentia, instar Chondrillæ in tenuissimas & acutissimas laciniis dividuntur: flores parui, lutei, ut in vulgari dispositi, in pappum, cum semen mandaruit, euolantes. In aridis aggeribus viarum, estate circa Monspelium & in monte Lupi, reperitur.

1. *frumentaria viminea* w. 17. 3. 1529. l. 2. 1120

Chondrilla purpurascens fœtida.

Crepis foetida. w. 17. 3. 1528

II. *CHONDRILLA viscosa humilis*: ex radice longa, tenui, alba, caulinis plures, tenues, reflexi, pedales, prodeunt, quos vtrinque ad palmæ longitudinem, flores lutei, oblongi, in pappos abeuntes alternatim cingunt: folia habet ad radicem oblonga, angusta, quædam sinuata, quædam integra, & in caule paucissima: in agris Basileensis autumno florens, inuenitur.

III. *CHONDRILLA purpurascens fœtida*: ex radice oblonga, tenui, fibroso, caules plures, ad cubiti altitudinem accedentes, ad exortum parum pilosi; ex rubore obscuro, cum foliorum pediculis splendentes, alias virides & striati, in summitate aphylli, exurgunt: folia ad radicem plura, palinum excedentia, instar foliorum Chondrillæ Sesamoidis dictæ, plus minusve sinuata, & acuminata, mollia, aliquando pilis exiguis cincta, netuo folium percurrente,

II. *Lactuca sanguinea* Sph. hist.

III. *Crepis foetida* Sph. hist.

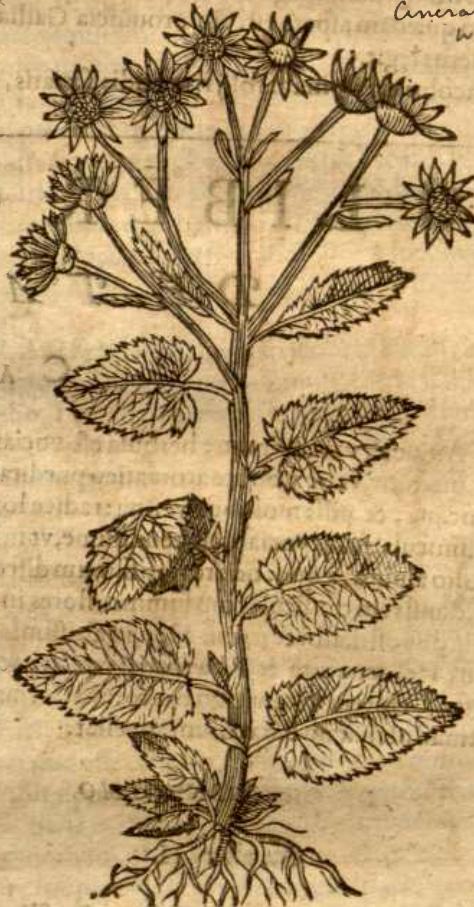
*Cineraria Cineraria
L. sp. 1244*

L I B E R T E R T I V S.

69

Iacobæa maritima latifolia.

Iacobæa alpina folijs rotundis serratis.

*Cineraria cordifolia
L. sp. 2. 2083
Sph. herb.
C. alpina
L. sp. 1.*

currente, inferne (ut & foliorum pediculi) hispidi: singulis caulis, qui raro brachiantur; flos vnicus per amenus, magnitudine & forma Petariniæ Austriacæ insidet, cuius discum medium, folia sedecim & plura oblonga, diluto rubore purpurascens, in apicibus diuisæ, orbiculatim cingunt: qui, vbi semen maturuit, in pappum oblongum abicit. Hanc Iulio mense florentem, primum in horto D. Zuingeri legimus, & in nostro coluimus: fœtidam vocamus, quia flos antequam aperiatur; gruem odorem spirat, qui & in folijs aliquantum aduertitur.

DE IACOBÆA.

I. IACOBÆA maritima sive Cineraria latifolia: hæc ex radice caules cubitales, rotundos, candido, mollique tomento obductos, in alas bra-

chiatos, emittit: folia inferiora subrotunda, cum pediculis pedem lóga, vncias quatuor lata ad modum Brassicæ vulgatis laciniata, & per marginem sinuosa, superne ex viridi nigricantia, inferne incana, quasi cineribus aspera & mollia: at superiora minora & acutiora: flores, qui in hac quam vulgari maiores, oblongis pediculis incanis & nudis insident, quorum discum aureum folia latiuscula, pallidiora, orbiculatim cingunt, quitandem in pappos cum semine abeunt. Hanc à D. Doldio accepimus..

II. IACOBÆA rotundifolia incana: radice est crassiuscula transuersa, rufescente, in fibras oblongas abeunte: caule pedali, incano: folijs subrotundis, crassis, superne virentibus, inferne incanis, vncias duas abque pediculis, longis, sesquiunciam latit, in ambitu dentatis, at in caule paucis & angustissimis: flos, qui Scorzonera florifilis, summo

II. Inula muriculata I 3: cauli
w. sp. 2. 02
Sph. herb.

caulii insidet, satis magnus & luteus: toti plantæ la-
nugo quadam aspera est. In prouincia Galliæ D.
Burserus legit.

Iacobæam alpinam folijs rotundis serratis, sub

conyza alpina siue montaria, Gesnerus proposuit:
at Clusius, Iacobæam 4. vel latifoliam 2. nomina-
uit, & descripsit: huius figuram à nemine, quod
sciam, propositam, addere placuit.

LIBER QVARTVS. DE TANACETO.

CAPVT I.

TANACETVM alpinum: herbula est vnicarum
quatuor, vel sex, odore aromatico prædita, to-
ta incana, & pilis mollibus vestita: radice longa,
crassiuscula, folijs vncialibus, tenuissime, vt in Mil-
lefolio alpino, à quo, odore potissimum discerni-
tur, diuisis: in cauliculorum summo, flores in um-
bella dispositi, albi & parui. Hoc in altissimis mō-
tibus Heluetiorum & Rhætorum crescit: & hoc
forsitan Gesnerus in catalogo hortorum Germaniæ,
Iuam Moschataam Rhætorum appellat.

DE CHRYSANTHEMO.

CAPVT II.

CHRYSANTHEMON latifolium Brasilianum:
Caulis est aspero, striato, cubitali, quem folia
rara, lata complectuntur, quæ circa basin vncias
duas lata, quatuor, etiam quinque, longa, sensim
que angustiora reddita aspera sunt & per margines
leuissimis dentibus exasperata, ex quorum sinu pedi-
culi oblongi prodeunt, florem luteum sustinen-
tes, cuius discum ex pluribus oblongis luteis apici-
bus, compositum, folia septem lati, scutula, in binas
vel ternas crenas fissa cingunt, totusq; flos à quin-
que folijs viridibus inæqualibus veluti vmbone
sustentatur. Hæc in ramo exiccato, quem Chry-
santheui Brasiliani nomine, ex horto nobis-
liss. Contareni habemus, notare
potuimus.

Brasilianus   *Tuberiferus*
W. Sp. 3. 2240

DE CHAMÆMELO.

CAPVT III.

LCHAMÆMELVM leucanthemum Hispanicum
magno flore: caules habet cubitales, striatos,
in summo brachiatos, quos folia pediculis carentia,
satis à se inuicem dissita, cingunt, quæ vncia, angusta,
in laciniis tenues, obtusæ, sed bisidas, diri-
uisa: florem habet quadruplo vulgari maiorem,
disco pallide luteo, quem folia circiter vicena, alta
lutea, sinuata ambiunt, cui semina, vt in vulgari suc-
cedunt: annum est & odoratum, à D. Gillenio, v-
na cum sequenti & vtriusq; semine, missum.

II. **C**HAMÆMELVM luteum Hispanicum odo-
ratum: hoc caule & folijs cum vulgari leucanthe-
mo conuenit, sed floribus luteis & odoratis, priori
quidem minoribus, sed vulgari duplo triplove
majoribus, disco luteo, quem folia quatuorde-
cim, luteo colore splendentia, cingunt: in horto
meo crevit.

III. **C**HAMÆMELVM leucanthemum incanum
Hispanicum minus: plantula est palma minor, ra-
dice parua, fibrosa, rufescente, ex qua cauliculus
tenuis, vncias quatuor altus, nudus, exurgit, flo-
rem vnicum, satis magnum, disco pallide luteo,
folijs pluribus albis cineto, sustinens: foliola ad ra-
diuum parua, incana, tenuissime instar Absynthij
Galatici, vel Abrotani, diuisa, quæ insipida & ino-
dora sunt. In regno Granadæ, ad agrorum
margines, D. Albinus col-
legit.

1. Anthemis altera sive. W. Sp. 3. 2155
Sp. med.

DE ABROTANO.

CAPUT IV.

ABROTANVM campestre incanū, Carlinæ odo-re: huic radix est oblonga, fibrofa, rufescens, caulis pedalis, folia, eo modo quo Abrotani maris inferiora, diuisa, incana, & si terantur Carlinæ odore, ut & sapore: in reliquis, cum Abrotano campestri conuenit. In Austria, ad Lintzium urbem circa vias prouenit, vnde D. Burserus misit.

DE ABSINTHIO.

CAPUT V.

I. **A**BSINTHIUM ponticum Creticum grati-
oris: caule est cubitum superante, rotundo, incano, in ramos plurimos, quincunciales diuiso, folijs tenuibus, multum diuisis, mollibus & incanis: floribus vulgari forma & colore similib. paulo tamen maioribus. Hoc, quemadmodum Honor. Belli ex Creta anno 1596. (addita planta) prescripsit, in Creta frequentissime prouenit, perpetuo virer, odorem gratum spirat, nihilque amarum est, aut si quam secum amaritudinem habet, ea valde obscura est, in viridi enim, nulla percipitur: ab asinis & pecoribus, omnibusque brutis valde expetitur. Vocatur, παντική, & non αλεξανδρία, quemadmodum Anguillatus in Graecia vocari perperam scribit: ego legitimum Ponticum esse iudico: hactenus Belli. Hac de re dicturi sumus plenius, si Deus voleat, in Theatro nostro.

II. **A**BSINTHIUM alpinum incantum: ex radice rufescente, capillacea, caulinis plures palmates, reclinati, rotundi & albicantes, folijs quam paucissimis vestiti prodeunt: folia, diuisura & colore, Absinthio Ponto tenuifolio incano, similia sunt: ex caulinorum parte media sursum versus, pedicelli tenuissimi, vnciales, cum subiecto foliolo, tenuissime diuiso, recti, alternatim exurgunt, qui capitulum squamatum, flores pallidos continens, sustinent: quibus semen minutum, nigrum, Tanaceti odore succedit: tota planta odore & sapore est Absinthij, & in Valesianorum alpibus, ut in petris supra Gemme, D. Fleisserus 1606. & D. Burserus 1614. collegit.

III. **A**BSINTHIUM alpinum candidum humile:

radice est crassiuscula, oblonga, rufescente, in fibras abeunte, ex qua folia candida, oblongis pediculis donata, tenuissime disiuncta, cum caulinis (aliquando unico) trium, quatuorve vnciarum longis, rotundis, albo tomento vestitis & ad exortum reclinatis, prodeunt: quorum lunimo capitula squamata, plura simul, ut in stœchade lutea, sed minora, disposita, luteos flores continentia, insident. Tota planta candida est, quatuor vel sex vncias vix superans, & valde amara: ex Glerzerberg, Heluetiorum monte, non longe ab Augusta-valle, D. Burserus attulit.

IV. **A**BSINTHIUM alpinum vmbelliferum: hoc non tanquam nouum proponimus, cum à Clusio, Lobelio, Taber. Gerardo & in historiâ Lugdunen. descriptum & pictum fuerit, sed quia in hoc varietatem obseruauimus; & de hoc litem esse scimus, quare de hoc pauca alpergere lubet. Nam Nicol. Clavina Belli inensis Pharmacopæus, Absinthi vmbelliferi hit oriam (addita figura) & usum insig-nem proponeat, nouum esse Absinthium, & à se primo in montibus Bellunensibus inuentum, libello Venetijs 1610. cuso assertit: contra quem Pompeius Sprechis, Pharmacopæus Venetus, tractatu peculiari, sequente anno Venetijs edito, disputâs, nouum non esse, sed à C. Clusio, pridem nomine Absinthij alpini vmbelliferi, propositum fuisse, af-firmat. Sane occurrit varietas, sed tantum in magnitudine: nam id quod in monte serue Belluni natum, folijs est latioribus & longioribus, quam sint eius quod in Heluetiorum alpibus, & Baldo monte, prouenit: quo adhuc minus est quod in Austriae monte Erwenstein reperitur: quemadmodum ex horto Patauino habemus, vmbella ex minoribus floribus composita, instar Millefolij vulgaris, floribus, praetertim antequam apertiantur, magis conglomeratis: quare tantum ratione loci differre censemus, & quidem ex plantæ inspectione & examine diligentiore, ut qui in Baldo & Heluetiorum alpibus collegerimus: Belluni natam. Clus. Angelus Busti Medicus Venetus: Austriacam vero, D. Burserus,

transmiserit.

THEATRI BOTANICI

DE MILLEFOLIO.

CAPUT VI.

I. **MILLEFOLIVM** maximum vmbella alba: caulis est sesquicubitalibus crassis, rotundis, striatis: folijs circa radicem palmum longis, vncias quatuor latis, tenuissime incisis & velut è multis minutissimis alatis foliolis constantibus, sed minoribus & tenuissime incisis, quæ circa caule sunt, qui in ramos plures brachiantur, quibus singulis vmbella, vti in Millefolio vulgari, sed maior, florculis albis referta, insidet. In horto Patauino crevit.

II. **MILLEFOLIVM** purpureum maius: ex radice crassa satis, caules plures ad cubitum & sesquiubitum excrescunt: folijs vt in vulgatissimo Millefolio dispositis, vmbella magna, flores elegantissimos rubri coloris & quinquefolios continens, in quorum medio apices pallide flavescentes, qui gratiam addunt, emicant: flores contriti, medica-

tum odorem spirant. Hoc Göppingæ primum in Pharmacopæi horto legimus, & nunc in horto colimus: quod Clusius nomine Millefolij rubro flore proponere videtur: an hoc forte Matthiolo Millefolium majus?

III. **MILLEFOLIVM** incanum Creticum, sive Millefolium Dioscoridis: caulis est lignosis, rotundis, in canis, sesquipalmaribus, folijs Chamacypatissima forma oblongis, denticulatis, in canis, vel vt Dioscorides, auicularum pennas imitantibus, caules in summitate in ramulos abeunt, qui vmbellam satis compactam ex floribus ex albo flavescentibus compositam, sustinent. Hoc ex horto magni Dicis Heturiae, primum à D. Paschali (vt in Phytopinace monuimus) dein ex Creta à D. Honorio Belli accepimus: quod legitimum Dioscoridis Millefolium esse censemus, cuius in Epistola 2. Bel-li ad Clusium, sub Stratiote Millefolio mentio fit, qui in Creta μηρι Φυλο vocari scribit.

III. Achillea cretica
W.S.H. 3. 2202

II. Achillea Tanacetifolia. W.S.H. 3. 2207. Spn.

1. Achillea magna. W.S.H. 3. 2208.
Spn. met.

IV. MILLE-

mystiphyllum *chitium* *n. sp. 4:163*
Millefolium aquaticum pennatum
spicatum.

spicatum

Millefolium aquaticum cornutum.

IV. *MILLEFOLIVM aquaticum pennatum spicatum*: ex radicibus fibrosis, tenuibus, rami prodeunt plures, cubitales, caui, striati, in alas brachiati, aquaz innatantes: ex quorum geniculo quolibet, foliatera, vel quaterna quasi stellatim circumiecta, tenuiter incisa, pennam & formam & tenuitatem referentia, colore fulco prodeunt: at caulinorum summitates palmares, ex aqua recti attolluntur, spicam purpurascem, Iunio & Julio mensibus, sustinentes, quae in flosculos copiosos, pallide luteos, simul iunctos, Anethi semeni forma referentes, expanditur: his succedunt capitula nigra ac prædura, pletumq; quaterna, quina, etiam plura, caulinorum fastigia, quae super aquam eminent, rotatim ambientia, quibus singulis cavitatis exigua, semen continens inest. Hoc in pisces in prouenit, q; primum in fossa arcis Weckenthal in Alsatia, obseruauimus: & Tragus, Algæ tertiae, vel Algæ Ver-

gilij nomine, exprimere voluisse videtur. Huius vt & sequentis descriptionem in Phytopinace, Matthiol, & Tabernæ montano emaculato, vna cum figura exhibuimus.

V. *MILLEFOLIVM aquaticum cornutum*: hoc prioris modo aquis innatat, caulis cubitalibus, tenuibus, ramosis, fragilibus, dense geniculatis, quos folia ambientia, capillata, quorum inferiora, cornua ceruina æmulantur & exiccatæ rigescunt: superiora vero, tenuiora, tenuiusq; diuisa sunt: ex ipsis geniculis, pediculi, modo trium, quatuorve unciam prodeunt, singuli, singulos flores, paruos, albicantes, quadrifolios sustinentes: quibus capitulum paruum Ranunculi forma, ex quinis sensive granulis virentibus compositum, succedit. In riuiulis circa Hiltelingam, non longe Basilea primum, dein in fossis horti Montembelgardiaci obseruauimus.

Consolidæ regalis latifolia paruo flore.

DE CONSOLIDÆ REGALI.

CAPVT VII.

CONSOLIDÆ regalis latifolia paruo flore: ex radice fibroso, oblonga, rufescente, caulis cubitalis, rotundus, striatus, leuissima hirsutie albicans, in ramos brachiatius, exurgit: quem folia tripartito primum, dein ad formam foliorum Ranunculi arvensis echinati, diuisa cingunt, quæ in summo caule pauciora, quædam tripartita, quædam integræ: flores sunt subætulei, corniculo donati, Consolidæ regalis segetum similes, aut minores: quibus silique oblongæ, paruæ, semen paruum cōtinentes, succedunt. Hanc Delphinij Dioscoridis nomine, à D. Ferrando Imperato, Pharmacopæo Neapolitanæ insigni, accepimus: dein virentem in horto D. Zuingeri p. m. legimus, in Phytopinace descripsimus, in Matthiolo quoq; & Tabernæm. figura nub Consolida regali peregrina paruo flore, posita, in qua tamen sculptor prima folia omisit.

Chelidonium maius folijs querñis.

DE CHELIDONIO.

CAPVT VIII.

CHELIDONIVM maius folijs querñis, flore laciniato hoc à Chelidonio maiore vulgato, folijs & flore tantum differt: folia enim, querñs tenera folia emulantur, cum argutius incisa sint & tenebriora, superne ex viro nigricantia, inferne pallida, leuissime, vt & caulis, hirsuta: flos luteus, communiter quadrifolius, folijs eius per ora dissectis & velut fimbriatis. Ex horto Philippi Stephani Spregeri pharmacopæi Heidelbergensis, primum habuimus: dein in horto Montembelgardensi, vbi tota æstate floruit, legimus: quod si in parietinis seatur, formam retinet, lætiore vero in solo, aliquando degenerat. Huius in Phytopinace meminimus: in Matthiolo & Tabernæm. figura addita, descripsimus: postmodum & Clasius, nomine Chelido- maioris laciniato folio in sua historia, proposuit.

DE AQVILEGIA.

CAPVT IX.

a. alpina. w. s. 2. 12. sp. n.

I. AQVILEGIA montana magno flore: hæc in Aquilegia vulgaris altitudinem excrescit quidem, sed folijs primum differt, cum in lacinias tenuiores, easq; non obtutas, vt in alijs, sed acutas dividantur, & folia pene subrotunda sint: sic & floribus est cœruleis, vulgati similibus, sed multo maioriis. In monte prope Thermas Fabarias copiose prouenit, vnde D. Burserus attulit.

II. AQVILEGIA montana paruo flore thalictri folio: ex radice parua, folia thalictri forma, sed exigua, pallide virentia, prodeunt: inter quæ caulinus tenuis, palmo minor, duobus tribusve foliolis bteutibus, oblongis, minime divisis, exurgit, florem vnicum cœruleum sustinens, forma quidem vulgati similem, sed quintuplo minorem. In Heluetiorum alpibus repevit: in Morauia, prope urbem Trebis, sub arce Smilo, in pratis vernali tempore copiosissime reperiri, mihi relatim. II. *a. viscosa.* sp. n.

III. AQVILEGIA hortensis multiplex flore paruo: hæc ab hortensi, quæ multiplici flore est, solo flore differt, qui in hac triplo minor, & colore, qui pullus est, in horto meo prouenit.

DE NIGELLA.

CAPVT X.

n. hispanica. w. s. 2. 12. sp. n.

I. NIGELLA latifolia flore maiore simplici cœruleo: ex radice tenui, oblonga, flauescente, caulis cubitalis, rotundus, viridis & lauis, in summum ramosus, exurgit: folijs ad radicem tenuissime laciniatis, in caule vero aliquando in latiores partes, aliquando inferiorum instar tenuissime divisis: flores autem quam in cœteris ampliores sunt, quinquefolij, folio quilibet vnguem æquante, superne eleganter cœrulei, inuersa parte pallidi, venis elatis percurrentibus: floribus succedunt capita pentagona, hexagonave dura, in totidem cornicula in latera reflexa superne diuisa, quæ membranis interne intercurrentibus, semine subnigro, inodoro, plena sunt. Hæc æstiuis mensibus in hortulo nunc ab annis aliquot floret, ex semine deci-

duo, cum annua planta sit, sese propagans: cuius semen, Nigellæ Hispanicæ nomine, nullum fuit.

II. NIGELLA Cretica: radice est oblonga, tenui, parum fibrosa & flauescens: caule cubito minore, procumbente, striato, viridi, glabro, & paucis supra radicem in alas tenues & recte cibachiato: folia prima per terram sparsa, instar foliorum Consolidae regalis vulgaris in lacinias dividuntur, quæ vero in caulis summo oblonga, & vt in Nasturtio, diuisa, ex viridi nigricat: flos vnicus, vnguis magnitudine, quinquefolius, cuilibet caulinculo insidet, colore ab initio ex viridi nigricante, mox vero sub cœruleo, mucronibus suam viriditatem reseruantibus forma Nigellæ arvensi, qua multo minore est, respondens: in cuius medio stamina plura, viridia, apicib. cœruleis donata: capita pen>tagona, hexagonave succedunt, quæ in totidem

cornicula longa, instar cornuum hirci intorta, finiunt, quæ semen nigricans minutum continent. Huius semen ex Creta primo allatum, & à D. Doldio, cum planta, transmissum, ut in Phytopinace monuimus, & figuram cum descriptione Matthiolo addidimus, at in Tabernæ montano emaculato, figura male sub titulo nigellæ flore pleno posita. Hanc Clusius in post. histor. Melanthium simplici flore Creticum, nominare videtur.

Ab hac diuersa est, quæ in horto nobiliss. Contareni colitur, folijs fœniculi, floribus ex albo flavescentibus, semine nigro, anguloso & acris, quam cum integrum non habeamus, plura de ea in praesens non licet.

DE HIPPOMARATHRO.

CAPVT XI.

Cachrys sicula. L. sp. 355. Sp. hirt.

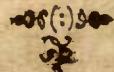
HIPPOMARATHRI Cretici nomine, ex horto Clariss. Nicolai Contareni, Senatoris Veneti, habemus ramos cubitales, rotundos, laxes, striatos, pallide virentes, in alias brachiatos: folia sunt fœniculi modo, in tenuissima, sed longe brevissima segmenta diuisa: capillum summitatibus umbella paruæ insident: gustantibus plantæ siccæ fo- lia & caulem, de sapore nihil certe pronunciare li-

cuit: quare ut totam acquiramus plantam, studebi- mus.

DE ANETHO.

CAPVT XII.

ANETHVM sylvestre minus: radice est albican- te, vncias tres longa, tenui, quemadmodum & caulis, qui pedalis, albus, rotundus: folijs est vncias quatuor longis, tenuissime, ut in vulgari, diuisis: umbella parua, ex festucis octo vel nouem vncialibus composita, flosculis luteis, semine paruo oblongo. In hortulo meo crevit, ex semine à do- tiss. Columna, nomine Anethi sylvestris ex Sici- lia, misso: quod minus appellare lubuit, cum Cæsalpinus, Anethi sylvestris in Sicilia, quod satiuo grandius sit, meminerit.

Daucus montanus apij folio minor.

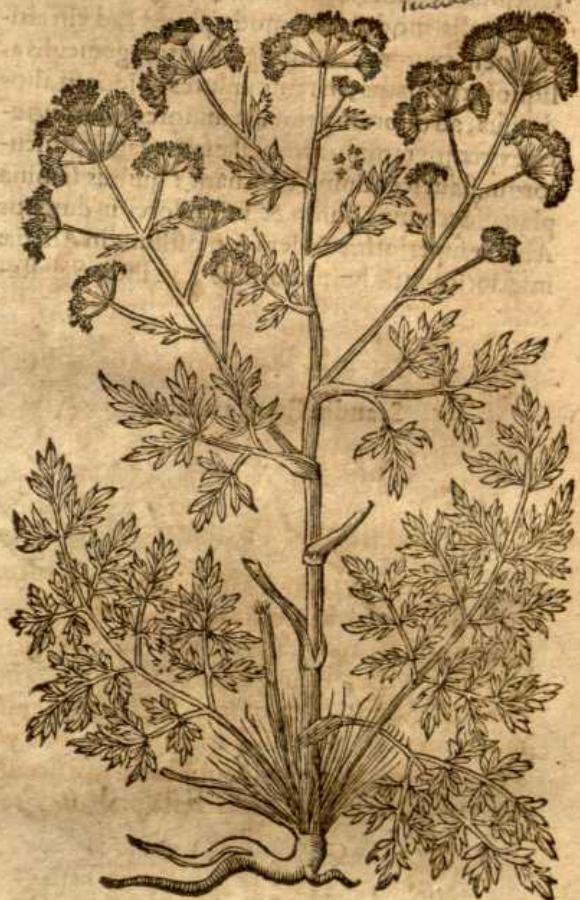
Atheneum de Davidis. L. 4. 351
D. E. D A V G O.

CAPVT XIII.

I. **D**aucvs montanus apij folio flore luteo: caule est cubitali, anguloſo, glabro, in breues alas brachiatu: folijs apij forma, sed breuioribus, per ambitum minime serratis, quorum pediculus striatus est: vmbellas paruas habet, flores elaphobosco similes, luteos. In Callenberg & prope oppidum Baden Austriae D. Burserus legit.

Huic similem sed per omnia maiorem, caule crasso canaliculato, ramoso, folijs latioribus, minimeque crenatis, vmbellis maioribus ex floribus pallidis, in horto Patauino anno 1578. collegimus, q̄m Daucum tertium Dioscoridis Guilandinus, at ipsius successor Cortusus, Pseudopyrethrum, nominauit.

Daucus Alsaticus.

II. **D**aucvs pratensis apij folio: radice est oblonga, pallide rufescente cortice tecta, sapore & odore pastinacæ, siue Dauri officinarum, superne hirsuta & villosa, ex qua alæ prodeunt, folijs pluribus vni costæ in hærentibus, per ambitum incisis & ferratis, forma montani maioris, sed longe minoribus, pallide virentibus: inter quæ caulis pedalis, ratus cubitalis, tenuis, striatus, paucis geniculis distinctus, in ramulos aliquot diuisus, exurgit: ramorum extremis, vmbellæ candidæ, flosculorum exiguorum insident, quibus semen oblongiusculum, nigricans, aromaticum succedit. Hic in pratis humidis Michelfeldæ prouenit.

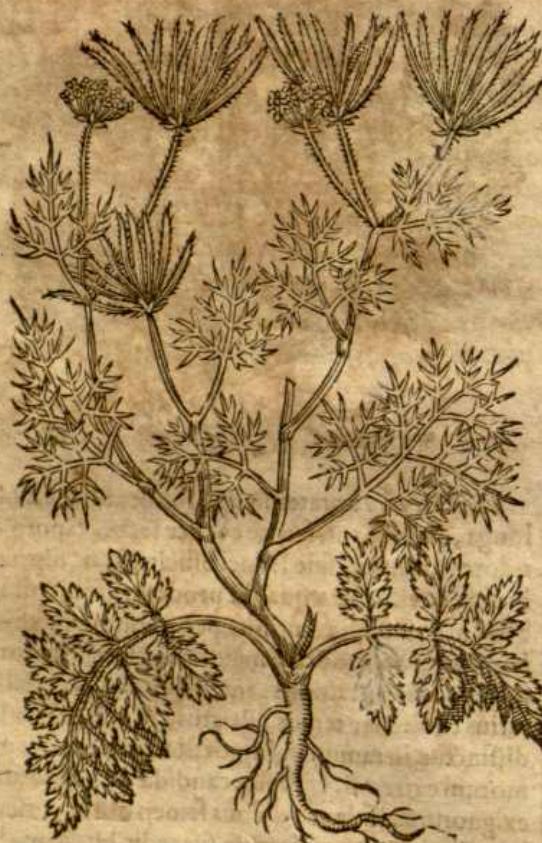
III. **D**aucvs Alsaticus: radice crassa, oblonga, in fibras crassiores diuisa, nititur, cuius summò, multa villosa capita, vt in plerisque fetulaceis adposita: vnde magnæ foliorum alæ excunt, folijs multis in plures partes dissestis, vni costæ in hæ-

rentibus, ex aduerso nascentibus, constantes; inter quæ caulis (modo unus, modo plures) ad viri altitudinem exurgens, subruber, striatus, geniculis aliquot articulatus, in ramos plures, hique in alios dividitus, ad quorum genicula minores foliorum aë: extremos ramulos vmbellæ satis magnæ, flosculorum flavescentium, exornant: quibus semina plana succedunt. Iunio & Julio floret in dumetis Alsatiæ superioris: eundem copiosissime in Alsatiæ inferioris pratis humidioribus, ut inter Scelestæ-

dium & Argentinam frequenter obseruauimus. Multum similitudinis habet cum Thysselino Pliniij Lobelij siue Apio palustri Dodonæi: verum Thysselinum, non ita alte exurgit, & tota stirps latèo succo abundat. Hic Daucus, sapore est & odore pastinacæ.

OS(?) 900
32

Scandix Cretica maior.

Scandix semine rostrato Italica.

Scandix australis
C. 369

DE SCAN.

DE SCANDICE.

CAPVT XIV.

I. Scandix Cretica maior: ex radice oblonga-
cula, non nihil fibrosa, caulis cubitalis, striatus,
in plures ramos diuisus, & potissimum ad alarum
exortum, leuissime pilosus, exurgit: folijs ad radi-
cem, pediculis oblongis, Pimpinellæ saxifragiæ
minoris æmulis, latiusculis, subrotundis, ex oppo-
sito correspondentibus, per ora oblique dissectis,
pallide virentibus, vna cum pediculis leuiter pilo-
sis: at caulem ambientibus & superioribus, instar
foliorum Scandicis vulgaris, tenuissime diuisis:
vmbellæ parvae sunt, sparsæ, flores albos, & quam
in vulgari maiores, sustinentes: quibus succedit se-
men rostratum, decem, duodecim & pluribus ro-
stis, s basperis, simul iunctis, quorum cuilibet a-
pices duo quasi aculeirigidi, præfiguntur. Hæc Pa-
tatio primam Scandicis Creticæ nomine missa,
dein ex semine in horto nata, cuius descriptionem
in Phytopinace sub 4. dein & Matthiolo addita fi-
gura, exhibuimus:

II. Scandix Cretica minor: ex radice gracili,
oblonga, recurva, alba, caulinuli perbreues, ali-
quando palmares, tenues, tenui lanugine pubes-

centes, in ramulos, paucos breves & graciles diuisi-
prodeunt: quibus vmbellæ exiguae, floribus albis,
pusillis, paucis, quinquefolijs (licet aliquando flo-
res corymborum modo densi conspiciantur) veluti
stylorum cacuminibus insident: his succedunt
rostra ut in priori, sed brevia & pauciora (com-
muniter quaterna, quinque in horto obseruauimus)
in apice similiter bipartita, quæ semina sunt.
Folia si terantur, non iniucundi odoris sunt & sa-
poris aliquo modo Chærefolij vulgaris. Hanc pri-
mum ex horto magni Ducis Hetruriæ à Casabona,
Anthrisci Plinij nomine, dein ex Crœta ab Ho-
norio Belli, accepiimus: quam etiam num in horto
colimus, Maio florentem, & Iulio seminæ prægnâ-
tem. Huius in Phytopinace meminimus, & Mat-
thiolo (vbi icon crassior est) addita figura, sub scandi-
ce Italica descripsimus, & postmodum Clusius
in sua historia, Anthrisci Plinij, & doctiss. Colum-
na, Anilo Marathri Apuli (à suavi odore & sapore,
medio inter Anisum & Fœniculum) nomine pro-
posuere.

Hæc varietas à me obseruata apud Monspe-
lienses: nam quæ in saxosis prouenit, odore est fœ-
niculi; altera vero, quæ in agris, ino-
dora est.

(Caucalis semine aspero flosculis subrubentibus.

DE CAUCALIDE.

CAPUT XV.

I. **C**AUCALIS nodosa echinato semine, radix oblonga, tenuis, alba, caules emittit binos

*I. Var. longa nodosa
Caucalis nodosa. L. 1578
Sp. hist.*

ternos rotundos, striatos, asperos, q̄ in alios brachiatur: quorū alij semipalmates, incurui, alij bipalmates erecti prodeunt, quos folia pastinacæ sylvestris æmula, at breuiora & pauciora, multoque tenuius diuisa, aspera, ex virore nigricantia, ad singula pene internodia, oblongis pediculis donata, cingunt: flosculi exigui, ex quinq; foliolis compo-
siti, subrubentes, vel pallidi, aliquando albi, breuissimis pediculis insident: his capitula parua echinata & conglobata succedunt, in horum qualibet semen unicum continetur. Hanc Iunio mense anno 1578. in horto Patauino collegimus, & in Phytopinace, Caucalidē semine ad caulium nodos echinato, nominauimus, verum & nomine Lappulae caninæ Cortusi (Lutetia quoque & ex Anglia) missa fuit: cuius figuram Matthiolo adposuimus. De qua doctiss. Fabius Columna, Scandici nulla melius nostro iudicio quadrare videtur, ex nobis obseruatis hucusq; plantis, nisi illa quam doctiss. Caspar. Bauhinus, pro Caucalide altera nodoso echinato semine addidit, suo Synonymijs ornata Matthiolo, &c.

Caucalidis semine aspero flosculis subrubentibus figuram addere visum fuit, cum à Cordo quidem & Thalio, sub Daucidide minore describatur, sed huius icon à nemine proponatur.

II. **C**AUCALIS tenuifolia montana: radice est crassa, ex qua caulis exurgit pedalis, qui statim ad radicem, in caulinos palmares, rotundos, leves, diuiditur, hiq; in minores subdiuiduntur, quotum etiam minutissimis alis ad radicem, exiguæ umbellæ, flosculorum alborum minutissimorum, insident: folia ad radicem in tenuissima segmenta, & quæ in caule, in capillacea, diuiduntur. Semen paruum est, oblongum, striatum: Iulio Mense florens, in Sabaudia inter Tarentesiam & Monasterium collecta.

Apium hortense maximum.

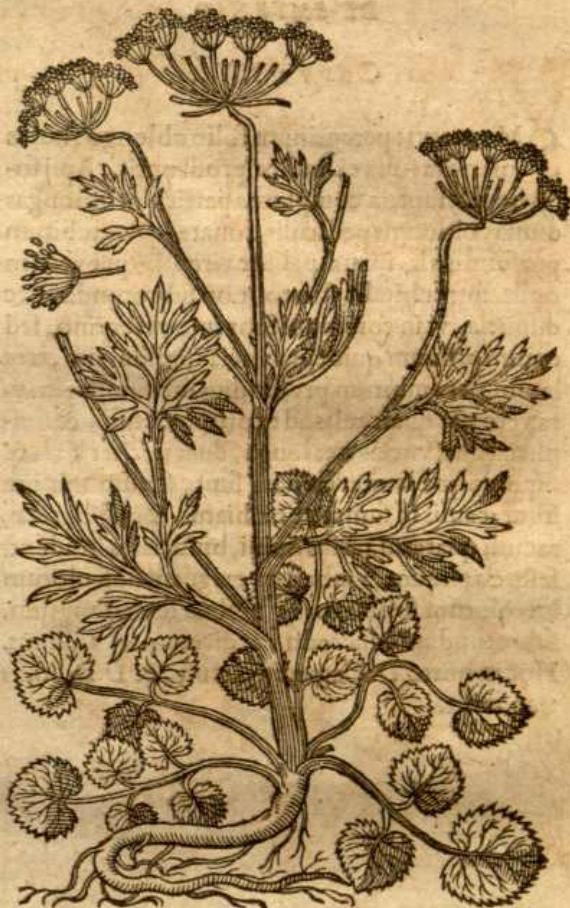

DE APIO.

CAPVT XVI.

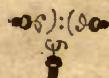
APIVM hortense maximum: ex radice oblonga albida, & pro plantæ magnitudine tenui, folia prodeunt, pediculis palmaribus, & sesquipalmaribus, striatis, pallide virentibus, tripartito primum diuisa, quorum quodlibet rufus tripartitur, ipsaq; particule triplo quadruplove, quam in Petroselino vulgo dicto maiores, per ambitum incisa, pallide virentes: inter haec caulis cubitalis & sesquicubitalis, tenuis, striatus exurgit, in cuius summitate folia oblonga, angusta, minime incisa, à pictore prætermissa. Umbellam habet parvam, albam, exiguis flosculis refertam, quibus semina Petroselini forma, sed duplo triplove maiora, gustu nonnihil aromatico donata, succedunt. Nomine Apij Angli-

Apium peregrinum folijs subrotundis..

cani, primum apud nos satum. An forte de hoc Selino Anguillara opinione 7. intelligentus, quod in vniuersitate Græcia, potissimum in Chio & Creta pro Selino habetur. Hoc in Phytopinace descripsimus & in Matthiolo figuram exhibemus.

APIVM peregrinum folijs subrotundis, Clusius sub Selino peregrino primo descriptis: at quia figuram non adposuit, eam hic propo-
nimus.

DE SMYRNIO.

CAPUT XVI.

SMYRNIUM peregrinum folio oblongo: huius inferiora folia ex radice prodeuntia. Apicis folijs similia sunt, in complures particulas oblongas diuisa, oblongis pediculis donata, per ambitum profundius lacinata, pallide virentia; quæ vero in caule sunt cubitali, striato, non subrotunda, nec duplia, ut in communi Smyrnio peregrino, sed eorum primum quidem, vncias sex longum, tres latum, per ambitum profundius incisum: superiore rarer per quæ caulis ad exortum transit, & simplicia sunt, vncias tres longa, duas circiter lata, & superna quæ leuite crenata sunt, sensim minora fiunt: caulis in summo brachiatus, & cuilibet alæ, ramuli quaterni, rarius quini, biunciales incident, festucis aliquot, vmbellam exiguum flosculorum luteolorum sustinentes: quibus semen nigrum, subrotundum, succedit: radicem non vidimus. Hoc in horto D. Camerarij crevit, & D. Doldius transmisit.

S. perfoliatum
6. 4. 176

DE ANGELICA.

CAPUT XVIII.

Chenopodium aromaticum
w. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

ANGELICA sylvestris hirsuta inodora: radicem habet crassam & fibrosam, foris pullo cortice tectam, intus albam, rediuiuam & odore medicato: caulem cubitalem, in breues alas brachiatum, parte inferna, paucissimis pilis cinctum, nigrum: folia Angelicæ sylvestris. siue Podagraria æmula, in alas, modo binas, modo ternas, easque aliquando vncias quatuor longas, tres latas, aliquando vix vnciales, diuisa, in ambitu profunde incisa atrorientia, hirsuta, quarum pediculi hirsutie asperi sunt: vmbellam habet paruis floribus albis referat, quibus semen oblongum nigricans succedit.

Hanc ex Lusatia, nomine herbæ Podagrariae cognatae, D. Francus misit, cuius in horto Lusatiae meminit.

EZ SPHON

DE SPHONDYLIO.

CAPUT XIX.

I. *SPHONDYLIUM* hirsutum folijs angustioribus: *Shoc à vulgari* folijs solum differt: nam cum vulgare folijs sit amplis, plerumque ex q. iinq; partibus lati subrotundis compositis: hoc folium habet, in lacinias oblongas, angustas, acuminatas, hasque in alias, inordinate tamen diuisas, & per marginem crenatas. Hoc in pratis alpinis Rhæticis obseruauimus: dein ex Lusatia à D. Franco accepimus.

II. *SPHONDYLIUM* alpinum parvum: ex radice caulis exurgit pedalis, qui in summo in alterum ramulum triuncialem, diuiditur: quem folia cingunt pallide virentia, longis pediculis donata, que

in partes tres, vel etiam quinque alias subrotundas, alias acutas, per marginem crenatas & hirsutas, diuiduntur vimbella flosculis candidis, latis tamen, summo cauli insidet, quibus semen plenum, latum ac tenue, succedit. Tota planta leuissimis pilis pubescit. Ex Austriae alpibus, D. Burserus misit.

III. *SPHONDYLIUM* alpinum glabrum: radice est crassa eaque alba, caule bicubitali, geniculato: folijs sicut neis, glabris, que absque pediculo, palmum longa, duas lata sunt, communiter tripartitis, sed non usque ad pediculum diuisis, per marginem crenatis: quorum inferiora pediculis palmatis, hispidis & subasperis donantur: caulis summo, vimbella flosculorum candidorum, sed quam in reliquis speciebus minorum, insidet: semen succedit subrotundum, planum, cuius summitati apex infigitur. Hoc solum in monte Wässerfall & quidem ab anno 1595. usque ad presentem annum 1618. Iulio mense & florentem & semine prægnante, obseruauimus.

DE LIBANOTIDE.

CAPUT XX.

I. *LIBANOTIS* latifolia, aquilegiæ folio: radice est crassa, fibrosa, cortice inæquali, quasi rugis transuersis asperata, fuscique coloris, testa, medulla candida, amara, modicum quid Aroma & Aristolochiam sapore redolens: ad cuius caput, nisi tanquam veterum foliorum defluxorum fibræ solidiores & nigræ: etenim folia, que numerofa ex radicis capite longis pediculis emergunt, una parte quasi vaginato exortu (nimirum ea que crassiora & latiora sunt, ut & ea, que ex caule prodeunt) cunctam, tanquam membranacea siliqua circumdant, articulo crassiore, linea que transuersa: que crassa sunt, rigida, glabra, viridia & splendens, subtus candicantia, fibris maioribus subpurpureis transcurrentibus, que licet instar foliorum Aquilegiæ diuidantur, nō tamen omnia in pares lacinias (Aquilegiæ lacinias latiores) fissa sunt: inferiora namq; in vegetiore planta, plerumq; quinq; folia habent, ex triplici rami diuisura, alias tria, tribus pediculis insidentia. Caulis vnicus est, cubitos tres quatuorve superans, rotundus, striatus, nodis distinctus, subalbicans, puniceo colore atque quando admixto, in tria, quatuor, vel quinque

Laserpitium
trileburia
L. sp. 3

Laserpitium
aquilegiæ
Sp. 1

L 2 brachia

1. *Keratellum sphondyleum* L. & S. 358

11. 11. *Austriacum*

1. 11. *angustifolium* L. & S. 359. Sp. 1

THEATRIBOTANICI

brachia distributus, quæ vmbellam magnam, ex longissimis festucis & floribus albis paruis compositam, sustinent: semen succedit longum, latum, striatum, geminum, puniceum, gustu subamarum, Cumini saporem imitans, aromaticum, modice excalefaciens, & saliuam ciens. Hoc D. Doldius Norinberga ex D. Camerarij horto, nomine Seseli Æthiopici folio Aquilegiæ misit, cuius Camerarius, (sed sine descriptione) in sui horti Catalogo, sub Seseli Æthiopico altero meminit, & semen odore & sapore aliquantulum Cinamomum representare scribit.

II. LIBANOTIS latifolia minor semine criso: hæc à vulgata potissimum foliorum magnitudine & numero, seminisq; forma differt: cum in vulgata singulæ foliorum alæ, magna ex parte quina folia habeant, uno extremam alam occupante: at hæc in primis duabus aliis, tria tantum, & in media ala, quinq; obtinent, per ambitum communiter serrata, quædam tamen vnam alteramve profundam incisuram obtinent: superne attrouirentia, inferne vero subcinericei quodammodo coloris, magnitudine vnciam, vel sesquiunciam vix excedentia. Caule cubitali, glabro vmbella parua flosculorum alborum insidet, quib. succedit semen breue, subrotundum, eleganter crispatum. Hanc ex Italia D. Neudorfferus, nomine Costiamari semine criso, attulit.

DE CARVI.

CAPVT XXI.

CARVIA alpinum: planta palmaris est & glabra, ex radice oblonga cula nigricante, aromati-
Seseli pyrenaicum Sp. nat.

ca, folia emittens oblongis pediculis donata, foliorum Carui modo, in paulo tamen maiora segmenta, diuisa, pallide virentia: caulis modo vnu, modo duo, tenuis, ad vncias sex exurgens, supra medium nudus, in quinas senasve festucas instat vmbellæ abiens, quarū singulæ flosculos aliquot, quasi in capitulum iunctos, exfluo rubescentes, sustinent. In Pyraneis montibus D. Burserus legit.

DE PIMPINELLA.

CAPVT XXII.

I. **PIMPINELLA** faxifragia tenuifolia; ex radice oblonga, caulis pedalis viridis, lœuis, striatus, geniculatus, statim ad radicem in ramos, & hinc tenues alas diuisus, exurgit: folia habet in tenues primum, dein pene capillaceas partes diuisa: flosculi exigui, pauci, albantes, in parua vmbella; semen non vidimus: copiose ad lacum Geneuensem prouenit.

II. **PIMPINELLA** sanguisorba inodora: hæc à sanguisorba minore vulgata, differt folijs & codone: nam in hac folia longiora sunt, quæ in illa magis rotunda, sunt in hac inodora, in illa odora.

Hanc Pimpinellæ minoris Hispanice
nomine, D. Gillenius
misit.

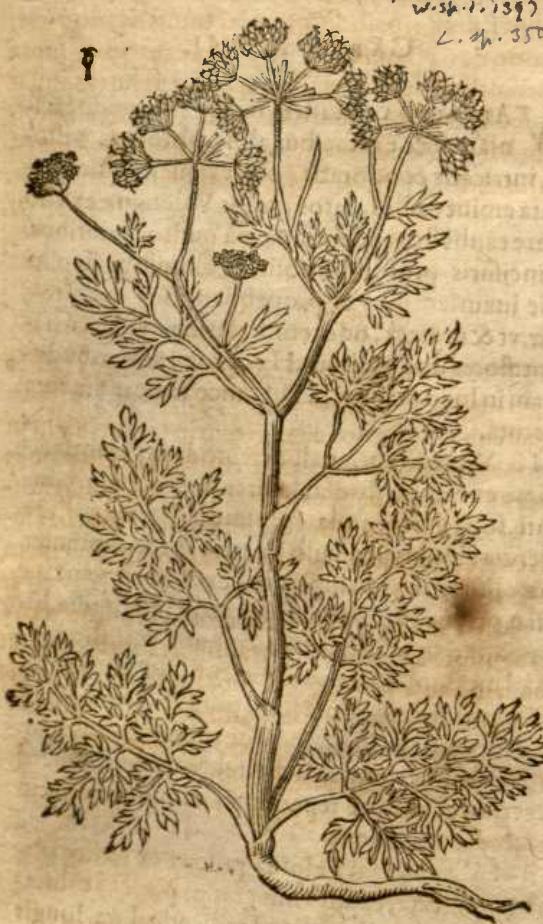
II. **Poterium Sanguisorba** T
W.S.P. 4.422

1. **Seseli saxifraga** gram
L. sp. 370

DE SE

Seseli palustre lactescens.

Selinum palustre
W. sp. 1. 1397
L. sp. 350

DE SESELI.

CAPVT XXIII.

I. *Seseli montanum Cicutæ folio subhirsutum:*
Chacophyllum nivale W. sp. 1. 1456
Sex radice crassa, folia lata, Cicutaria, vel Myrrhis Fuchsi in star, in multas alas diuisa, nigritantia, leuissimis pilis, præterim ipsis pediculis a-spersis, subaspera: caule sesquicubitali & altiore, crasso, striato, cauo, nodoso, pilis paucissimis do-nato, in alas brachiato, folijs paucis, prioribus similibus, sed minotibus cincto: in summitate, vmbella magna alba: floribus succedunt semina ob-longa, gemella, tenuissimo apice donata, Carui sapore. Hoc in altissimo mente Wasserfall, æstate florens, inter saxa reperimus.

II. *Seseli pratense tenuifolium*, sive Dau-

eus pratensis tenuifolius: caule est cubitos duos su-perante, rotudo, striato, nodoso, superne in ramos brachiato: folijs instar Pastinacæ tenuifolia sylues. diuisis: vmbellam habet ex paruis albis floribus compositam, quibus succedit semen paruum aro-maticum, & tota planta pastinacea odorem refert: in pratis vdis Michelfeldæ prouenit.

SESELI palustre lactescens, cum Camerarius in suo horto sub Seseli palustri descripsérat, cuius figu-ram prætermissam, addere placuit.

DE LIGVSTICO.

CAPVT XXIV.

LVGUSTICVM siue Siler montanum angustifo-lium: caule est tenui, cubitali, in alas brachiato, que vmbellam albam paruam sustinent, folijs pau-cis, in segmenta angusta, oblonga, peucedani in-star (sed longe breuiora) diuisis, que in alis, fere capillacea: prope oppidum Stain Austriae, D. Bur-ferus legit.

DE FILIPENDVL A.

CAPVT XXV.

Spiraea filifera W. sp. 2. 1061

FILIPENDVL A minor: radicem habet rufescen-trem, in filamenta extenuatam, sed per extrema glandulosam: folia duas tresve vncias longa, semiciam lata, ex segmentis pluribus, tenuissime diuisis ambitu serratis composita, veluti Potentilla, du-riora tamen & saturatius virentia, inter quæ cauli-culus palmo minor in medio foliolo cinctus, exur-git; aliquando simplex, aliquando in summo bifidus, oui coma floscularum albidorum, staminulis præditorum, aliquando quasi in capitulum com-pactorum, insidet: succedit semen, instar racemi parui coactum. In asperis circa Monspelium le-gimus.

DE CRISTA GALLI.

CAPVT XXVI.

I. CRISTA Galli ymbellata: radice est tenui, parua, caule palmo parum altiore, tenui & e-recto: folijs paucis, vnciam longis, angustis, per ambitum crenatis: caulis summo flores plures, lit-

et quasi in vimbella dispositi; triplō maiores & latiores, quam in vulgari, quibus valuulae latæ membranæ, semen continentæ, succedunt. In Castiliæ agris, D. Albinus legit.

II. C R I S T A galli angustifolia montana: hæc caule est cubitali, angulolo, folijs oblongis, angustis, acuminatis, margine crenatis, binis sibi ex opposito correspondentibus, ex quorum alis foliola minora prodeunt, & pletumque caulinulus, vnam alteram vnciam longus, minutissimis foliolis cinctus: ipse vero caulis, in ramos semipalmares, etiam longiores, diuiditur: quibus flores pallidi, eo, quo in vulgari, ordine, sed longe minores insident, quibus valuula, semen latiusculum includentes, succedunt. Hæc in montibus vrbī vicinis prouenit.

Valeriana alpina prima.

DE VALERIANA.

C A P V T XXVII.

I. V A L E R I A N A palustris maior profunde laci-niata: hæc è radicibus albis, oblongis, villosis, intricatis & odoratis, plures quam quinqua-ginta emisit caules, latos, folijs Valerianæ ex vno latere caulis dependentibus, sed multo maioribus, & incisuris profundioribus in aliquibus dupli-cie serie luxuriantibus & propendentibus, vestitos; quæ, vt & radices, odorem Valerianæ vulgaris ha-bent: flores non vidimus. Hæc prope vrbem Budis-sinam in loco palustri, à D. Franco seniore inuenta & eruta.

II. V A L E R I A N A palustris inodora parum laci-niata: ex radice fibrosa, leuiter Valerianam redolente, folia subrotunda, minime laciniata, pallide virentia, longis pediculis donata, prodeunt: inter quæ caulis cubitum superans, exurgit: quem tara folia, primis, forma & longis pediculis similia, bina ex aduerso respondentia, cingunt, quæ aliquan-doad modum Valerianæ hortensis, ad exortum in laciniis diuisa, inodora sunt: caulis summo, flores quasi in vimbella sparsa, pallide rubentes, insident. In palustribus nostris Michelfeldensibus frequens licet raro cum flore reperiatur, cum in fœnisecio abscindi consueuerit.

III. V A L E R I A N A alpina prima: ex radice ob-longa, odorata, caulis unus (rarius plures) cubita-lis, triatus, prodit: folia ad radicem plura, longis pediculis donata, ex rotunditate acuminata, sinuata, aliquando laciniata & in crenas profundiores diuisa, pallide virentia: quæ vero caulem ambiunt, pauca sunt, bina ternave iuncta, oblonga, incisa, binis alis pleraque donata: flores in summo caule pallide purpurascentes, veluti vimbella insident, quibus fennæ exiguum succedit. Iulio mense flo-rentem in monte Wafferfall collegimus, ut in

Phytopinace monuimus, quam etiam ex montibus Geneuens. ac cepimus.

III. V. trifolata? spiculata?

IV. VALE-

Valeriana alpina scrophulariae folio.

IV. VALERIANA alpina scrophulariae folio: radice est nigricante, aliquantum totosa nodosave: caule cubitali & sesquicubitali, cauo, striato, viridi (aliquando pluribus) folijs senis, septenis, longis pediculis donatis incident, quorum quedam subrotunda, quedam oblonga, quedam leuiter sinuata: at quæ caulem cingunt, pauca sunt, scrophulariae folijs emula, vicias tres longa, sesquiunciam, vel viciam lata, acuminata, leuiter crenata, bina semper iuncta: caulis, in summo, in longastenues alas brachiatur, quibus flores pallide rubentes, Valerianæ sylvestri similes incident: eodem loco vbi & prior prouenit: utraque sub Valeriana montana prima & altera in Phytopinace proposita fuit. Videlur Clusius utramque una descriptione & figura expressisse, Valerianæ sylvestr. alpinæ primæ latifoliæ nomine.

Valeriana peregrina purpurea.

V. VALERIANA alpina minor: planta palma minor, folijs ad radicem, primis quidem paruis, subrotundis, subsequentibus sesquiuncialibus, scabiosæ paruæ instar in lacinias acutas divisis: inter quæ caulinus viciarum sex exurgit, binis ternisve folijs, in ternas, vel quaternas lacinias angustas diuisis, cinctos: in summo, umbella, flosculos purpurascentes sustinens: ex montibus Pyrenæis, D. Bürserus attulit.

VI. VALERIANA peregrina purpurea albæ: ex radice parua, fibrosa, albicante, caulis exurgit pedalis, rarius cubitalis, tenellus (ut sepe in terram reclinet) viridis, cauus, striatus, nodosus, & ut plurimum ad singulos nodos in binos ramos diuisus, horumque aliqui, in alias breues ramulos subdi-

subdiuiduntur. Folia haber pallide virentia, pauca, duas tresve vncias loga, vnam, ratus duas, lata, Nardi montanæ similia, ex aduerso bina sita, mollia, crassiuscula, quorum superiora interdum si-
nuosa, & ad exortum in crenas diuisa, & fere insipi-
da: ramulorum summis flores inodori, elegan-
tissime purpurei, vel albi, plures in caput congesti,
longiusculi, extrema parte aperti, & in quinq; laci-
nias diuisi, quorum duæ superiores breuiores & la-
tiores, inferiores tanquam labra pendulae, & media
reliquis longior; quibus succedunt vascula oblonga,
latiuscula, calices referentia incurua & fibrosa,
in quibus semen, altero tñ vasculo inclusum, quod
crassiusculum, fungosum, nigricans. Annua est plâ-
ta, singulis annis ferenda, quæ pro tempore satio-
nis, citius tardiusve in hyemem vsq; floret. Sponte
quidem in Latio prouenire audio, in loco quo-
dam Siculo dico (vnde Valeriana Sicula) & in Sa-
binis vbi flore albo D. Vorstius obseruauit: vtrâq;
& purpureo & albo flore in hortomeo habui. Hâc
ante annos viginti tres D. Paschalis Gallus, Vale-
rianæ Indicæ Imperati nomine, Patauio misit: dein
Nardi Creticæ nomine, semine à Casabona misso,
in horto Montembeldardiaco creuit. Verum no-
biliss. Cortusus, Tripolium esse voluit, cuius op-
nioni fauet icon Tripolij in manuscripto Codice
Dioscoridæo, quem Illust. Pinellus Patauius in sua

Bibliotheca habebat. In Phytopinace & Matthio-
lo descripsimus & vtrobiq; figuram ad posuimus:
nunc à Clusio Valerianæ Indicæ appellatione pro-
ponitur.

VII. VALERIANA rubra angustifolia: hæc à Va-
leriana rubra dicta, potissimum foliorum angustia
differt, quæ linifolijs angustiora, breuiora, in acu-
men desinentia, rigidiuscula & pallida, caulem ro-
tundum, nodosum inordinate cingunt: verum tota
planta, altera minor est, & in mōte Baldō collecta.

NARDO CELTICÆ SIMILIS INODORA.

CAPUT XXVIII.

NARDO celticæ similis inodora: radicula est ob-
longa, rufescente, capillata, ex quâ folia ali-
quot oblonga, in latitudinem paulatim sese laxan-
tia, longis pedicellis donata, viridia primum, dein
flauescentia exurgunt, inter quæ cauliculus tenuis-
simus, palmaris, rarius altior, effertur, circa cuius
medium foliola duo oblonga, angustissima: cauli-
culus in pedicellos abit, qui flosculos oblongos,
pallidos, vt in Celtica sustinent, qui in semina ex-
igua abeunt. Inodora est: hanc in Baldo & Alpibus
Sumano conterminis, legimus, & in monte Dra-
wenstein Austriae D. Burserus collegit, & Va-
lerianæ alpinæ paruæ latifoliæ no-
mine, misit.

LIBER

LIBER QVINTVS.

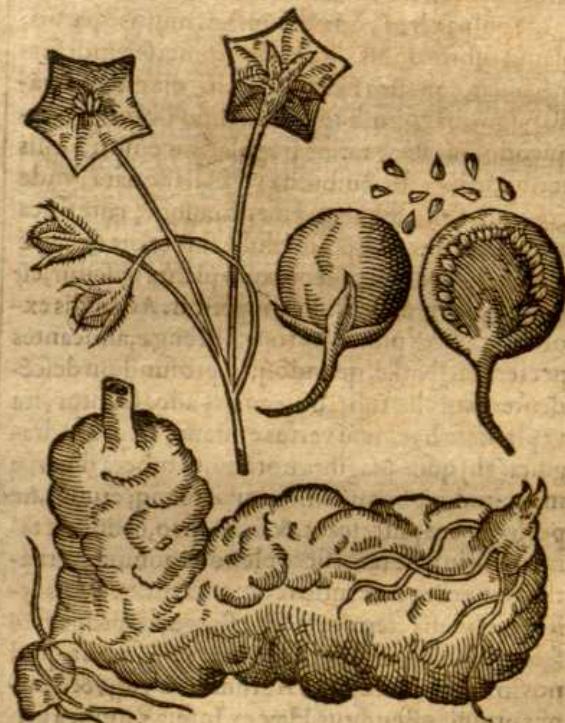
DE SOLANO.

C A P V T L

*Solanum tuberosum esculentum.**Solanum tuberosum*

W.S.P. I. 1033

L. Ap. 265

I. *SOLANVM* tuberosum esculentum: caulem habet ad duorum triumve cubitorum, rarius in virialtitudinem exurgentem, crassum, angulosum, striatum, leuiter hirsutum, in multos ramos infirmos, in terram, nisi adminiculo sustineantur, procumbentes, brachiatum, ex quorum alis pediculi crassi, angulosi, flores sustinentes, prodeunt. Folia quæ primo nascuntur, Barbatae similia sunt (quæ-

admodum figura nostra & Matthiolo & huic libro addita eleganter, cum omnibus plantæ partibus, exprimit) ex atro purpurascentiâ, subhirsuta, cæteris pallide virentibus, absque pediculo, palmum longis, in sex, octo, plures & pauciores partes, ex una costa dependentes, diuisis, ex rotunditate oblongis, integris, quibus singulis, duo sextuplo minora intericiuntur, & semper pars vna, quæ se- M ptima

THEATRI BOTANICI

prima vel nona, cæteris maior, alij summo additur. Flores elegantes, exterius ex purpura candicantes, interius purpurascentes, velex cæruleo purpurascentes (flore pleno in Austria haberaiunt) deni, duodenia aut plures, alij clausi, pauciores aperti, q. magni malorum insanorum forma, singulatim folio constantes, quinquanguli, lineis vel radijs quinque subflauis, vel herbaceis per longum discurrentib⁹, ex quorum medio staminula rufescens, vel etiam flava communiter quinq; stylo subuiridi prominente, prodeunt: & flores, odorem Tiliæ florū quodammodo referunt. Hos fructus rotundi excipiunt, plures simul quasi ex racemo dependentes, longis pediculis, vt in Solano vulgari, donatis, quorum aliqui paruæ nucis, alij auellanæ magnitudine, alij minores immaturi atrouitentes: maturi atrorubentes, rarius albi & striati, humida & albicans pulpa pleni, quæ seminibus multis, paruis, planis, subrotundis, Solani somnifici secundi forma, fulcis, conferta est. Radix tuberosa est, aliquando pugnæ magnitudine, aliquando oblonga, aliquando missima, rarius singularis membris virilis forma, inæqualis, quibusdā vestigij donata, vnde germina anno sequenti emersura sunt, cute fusca aut atrorubente testa, medulla sine carne firma & albâ: & quandoq; tuber ex quo planta nascitur, cū eruitur, inane & flaccidum reperiuntur. Ad caulis exortum radices plures, fibrosæ, oblongæ, albantes per terram sparsæ, quandoq; in profundum descendentes, cui aliæ tuberosæ radices adnascuntur, ita vt plantam hyemem versus erutam, ultra quadraginta (alij quinquaginta notarunt) tubera diuersæ magnitudinis netauerintur, quas pleriq; eruunt, ne per hyemem putriscant, & siccō loco, calidore tamē, alij in vase terra siccā pleno, reponunt, vernaliq; tempore tetræ rursus committunt: ex ramis etiam reclinatis, terraq; teatris, Burgundi propagare solent, quo plura tubera acquirant. Florent apud nos in Iunio, & sœpe ad Autumnum vsq; & à primis pruinis offendit. Hæc ex Insula Virginea pri-
mum in Angliam, inde in Galliam, aliasq; regiones delata est.

Huius radices in Virginea Openanck dici, eius historiae autor monet. Petrus Cieca in sua Chronica (& Gomara in sua Indiatum historia generali) Papas locis Quito vicini vocari scribit: Benzoni, Pape, & Iosepho Acosta in hist. Indiæ Papas: hinc Papas Indorum vel Hispanorum dicitur, Italiam Tartuffoli, quo nomine & tubera nominare solent, Ger-

manis Grublingbaum / id est, tuberum arbor dicitur. Plantæ huius cum anno 1590. iconem suis coloribus delineatam, à D. Scholtzio, Papas Hispanorum nomine accepisse, & à nemine descriptam inuenire, in Phytopinace sub Solano tuberoso, & in Matthiolo, sub Solano tuberoso esculento, figura addita, descripsimus; eiusque iconem D. Clusio transmisimus. Solanum appellauimus, propter formam aliquam foliorum cum malis aureis: florū, cum malis insanis: fructuum, cù baccis Solani vulgaris: seminum, cum Solanis penne omnibus: denique, propter totius plantæ odorem, quem cum Solanis communem habet.

An veteribus cognita? Pycnocomon Dioscoridis, nobiliss. Corvus censuit, motus exemplati Dioscoridis manuscripto, cui similis figura adpieta. Et sane notæ florū ac radicum Pycnocomi Dioscoridis, huius Solano conueniunt: floris & seminis non item: Clusiū deniq; in sua historia, Arachidnam Theoph. suspicatur, & Papas Peruianorum vocat.

Indi radicibus panis loco vtuntur: quem Chunno vocant radicem euulsam, soliq; expositam secant, siccata in partes disstringunt, ex quibus edulium Chunno nuncupatam, admodum diu durans conficiunt. Papas adhuc vero viridis, interdum quoq; vel cocta, vel assata manducatur: hæc Acosta: qui addit, & aliud Papas genus in calidioribus fundis plantari, ex quo fercula, Locro appellata, parant. Sic in Insula Virginea, apud quos in humidis & paludosis locis nascitur, radicibus in aqua, aut aliter coctis, vtuntur. Sic nostrates, aliquando Tuberum modo sub cineribus assant, & cuticula ablata, cum pipere comedunt: alij assatas, & mundatas, in taleolas dissecent, & ius pingue cum pipere assundunt & comedunt, ad Venerem extandam, semen augendum: alij & tabidis viles volunt, cum bonum alimentum præbeant: non minus quam castaneæ & pastinacæ alunt, & flatulentæ sunt. Relatuin mihi, nunc apud Burgundos harum radicum vsum interdictum, persuasi earum esse Lepram causare, & Artiscokos Indicos vocari.

II. SOLANVM racemosum cerasorum formæ vel Cerasa amoris racemosæ rubra: ex radice fibrosa, caules exturgunt bicubitales, angulosi, aliquantulum hispaci, in multos ramos late se spargentes diuisi, qui infirmi sunt, & nisi ridica sustineantur, in terram procumbunt, siccæ plenæ: ex caulis latere,

pediculi trēs, quatuorve vncias longi, hispidae, flores sustinentes, prodeunt. Folia habet, in multis lacinias acutās, impari semper numero, Agrimonae foliorum instar diuisa & per marginem incisa, alijs folijs minoribus interiectis, pallide virentia, aspera & grauem odorem spirantia. Flores plures, quorum singulis singulis pedicellis insident, luteoli, ex quinq; folijs acutis compositi, à calice viridi quinquefolio sustentati, in quorum medio capitulum paruum rufescens, apicibus donatum; quibus fructus succedunt, quasi in racemo dispositi, Cerasorum forma & magnitudine, virides primū, dein per maturitatem rubentes, in quibus, non seclusa quam in Pomo Amoris, copiosa humida medulla, & semen minutum albicans & planum, continetur. Planta annua est, & singulis annis serenda, quamvis in horto meo ex deciduo semine renata sit.

III. SOLANVM tryphyllon Brasiliānū: ex radice tenui, oblonga, oblique serpente, caulinus exurgit singularis, glaber, palmum superās, circa quem folia terna, ex uno centro prodeuntia, & in latus sparsa, Solano tetraphyllo similia, latiora tamen, vncias quatuor lata, quinque longa, ex rotunditate acuminata, tenuia, lœvia, venosa: supra quæ caulinus vnciarum quatuor assurgit, cui tria alia fo-

lia, vncias tres longa, longeq; angustiora insident, calicis instar sustinentia florem magnum, album, venosum, ex tribus folijs, vncias duas longis, & fere vnciam lati, compositam. Hoc in sylvis Brasiliæ apud Tououpinambaultis copiose reperitur, referente Pharmacopœo Gallo, qui una cum alijs D. Bursero communicauit. Ignorans quid esset, formamq; considerans, Solani nomen, propter formam quam cum Solano tetraphyllo habet, impoſuimus.

IV. SOLANVM Mexicānum, Jasminum Indicū dictū flore minore. Hoc à Jasmino rubro, vel Mexicano maiore, & communiter in hortis colitur, potissimum magnitudine differt, omnibus plantæ partibus minoribus & folijs rotundioribus, existētibus: nam licet maioris flores, ex uno folio, conuoluuli florum instar, componantur, attamen radīs discurrentibus, quasi in partes quinq; diuiduntur: minoris flores, similiter quidem formati sunt, sed totus flos unam partem maioris non adæquat: ita ut huius quini flores, maioris unum in circumferentia non æquent: præterea staminula quaterna minutissimis apicibus donata, cum stylo paulo longiore, è medio flore emergunt, quæ longius quam in maiore, extra florem producuntur: semen similiter quadruplo minus est.

III. Trillium erectum

w. 26. 2. 222.

L. 26. 484.

Spr. med.

IV. Mirabilis dichotoma

Spr. med.

Hyoscyamus Creticus luteus maior.

Papaver spinosum.

argemone mexicana W.S.P. 2. 1148

DE HYOSCYAMO.

CAPUT II.

HYOSCYAMVS Creticus luteus maior: caulis est cubitalibus, robustis, ramosis, rotundis, molli lanugine obscitis: folijs latis, subrotundis, sinuatis, & circumrosis, hirsutis, longiore pediculo donatis: ex quorum malis pedieuli lanuginosis exurgunt flores sustinetes, ex calice hirsuto in quinq; apices secto, prodeentes, oblongos, Lamij melis-sophylli forma, quinquefariam diuisos, quorū tria folia superiora maiora & flava, inferiora duo pallidiora, ex quorum medio, stama quina, purpurascens, apicibus flavescentibus, vna cum stylo oblongo eiusdem coloris, efferventur: floribus de-lapsis, calices indurātur, qui se menū minutum sub-

rufum continent. Ex horto Montembeldiaco, à fratre Ioh. Bauhino primum accepimus, semine à Casabona missō, quemadmodum in Phytopinace monuimus, & in Matthiolo figura addita; descripsimus: hanc postmodum Clusius, Hyoscyami Cretici alterius nomine, absq; figura proposuisse videtur..

DE PAP AVERE.

CAPUT III.

I. **P**APAVER erraticum Pyrenaicum luteo flore caule est tenui, pilis exiguis, hinc inde asper sis: folijs tenerimis, glabris, pallide virentibus instar Caucalidis, vel Apij filiorum in laciniis divisis per marginem incisis & serratis, quorum costæ me-

P. Cambrense
W.S.P. 2. 1148. Sp. - Met.

dix pili paucissimi adpositi: ex folij ala, pediculus nudus, sex, etiam octo vniarum longus, prodit, florem simplicem, magnum, quadrifolium, & colore luteum, sustinens: plura nō licet, cum hoc sicum, in Pyrenæis, locis tamen vdis, natum, D. Burserus attulerit.

I. PAPAUER spinosum: ex radice tenui, oblonga, fibrosa, caulis sesquipalmaris, aliquando altior, ramosus, rotundus, striatus, minimis aculeis donatus, alba medulla plenus, exurgit: folia omnium prima ex semine prodeūtia, oblonga, angusta sunt: subsequentia vero, quemadmodum & ea quæ in caule sunt, papaueris corniculati instar laciniata: non hirsuta, sed mollia & nitida medium caulem amplectentia, quæ tres, quatuor vncias longa, duas lata; per margines aculeis flavescentibus & acutissimis atnata; parte quidem superna viridia, at neruis, quasi tenui puluere asperso, alblicantib⁹: parte inferna canescens & netuis ex minimis aculeis exasperatis. Flos luteus, ex quinq; vel sex, aliquādo quatuor folijs compositus, odorem Chelidonij maioris quodammodo referens, ramulorum summis infidet: huic succedit capitulum oblongum, pentagonum, hexagonum, & tetragonum, multis staminibus flavis id ambientibus, quod tenellum summa parte rubescit, maturum vero nigricat, spinis frequentibus & firmis horridum: hoc semine nigro, sextuplo aliorum maiore, rotundo, in apice desinent & elegantissime striato, plenum est. Julio & Augusto floret, & autumno seri debet, cum planta annua sit..

Semen ex Anglia primum, nomihe Figo del inferno, id est, Ficus infernalis, à D. Camerario iuniori Norinberga allatum, vnde D. Doldius primum anno 1593. & mox nobiliss. Cortusus, Patauij, & plantam & semen transmisere, primusq; Papaueris spinosi nōmine dōnau, vti videre est in Phytopinace, & in Matthiolo, vbi & figura & descriptio proposita est, aliquot annis antequā Clusijs, Hoc, Papaueris spinosi nomine, in sua historia exhibet. Tota planta succo flavescente, instar Chelidonij maioris abundat, quam ob causam Glaucium ne sit Dioscoridis, dubitamus: eos enim qui Chelidoniam maiorem, & eos qui Poma amoris volunt, & eos qui Papauer corniculatum: phœniceum, substituunt, non probamus. Dioscorides etenim suo Glaucio, foli Papaueris corniculati tribuit, addens ἡμέρα τηρε φύλαξ, nitidiora interpretor, quia sunt Papaueris spinosi, non hirsuta, vt cornicu-

lati: addit totum croceo succo madere: quem sane vel leuissimo vulnere copiosum hoc Papauer fundit. Sed de his, in Theatro, Deo volente plenius..

DE ARGEMONE.

CAPUT IV.

Papaver spinosum w. sp. 2. 1145
Sp. hist.

A Rgemone alpina lutea: huic folia sunt, ad radicem paruam, multa, in multifidas tenuesq; alas instar foliorum Scandicis incisa, viridia & lœvia, inter quæ caulinculi bini, terni, palmates, nudi, leuissimis pilis vestiti, recta assurgunt, qui florē vnicū medię magnitudinis, luteū, quadrifolium sustinent: ex floris vmbilico, plurimi apices flavescentes exurgunt; flori capitulum paruum subtrotundum, asperiusculum, semen continens succedit. Hanc in monte Sneeberg Austriae, qua parte ex pago eiusdem nominis perpendiculariter ascendiatur, inter saxa D. Burserus reperit.

DE ANEMONE.

CAPUT V.

I. A NEMONE tenuifolia Cretica albo magno flore: folijs est Ranunculi pratensis, vel hornensis repentis, specie trifolia, rarius quinquefolia diuisis, per marginem crenatis: caule pedali, rotundo, flores duos vel tres albos, ex sex, vel septem folijs compositos, Papaueris erratici florem magnitudine superantes, sustinente: quibus capitulum, seminibus aliorum Ranunculorum more confarctum, succedit. Hanc delineatam, Patauij natam, Laurentius Rosenaw Germanus Pharmacopæus, vna cum alijs anno 1595. transmisit: cuius iconem etiam Phytopinaci addidimus.

II. A NEMONE sylvestris alba minor: ex radice subnigricante, fibrosa, folia subtrotunda, vnguem vix superantia, longis pediculis villosis donata, terna, quaterna, Ranunculi pratensis modo, tribus usque ad vmbilicum incisuris, dein singulis, alijs tribus minoribus laciniata, pallide vitentia, mollia & hirtula exurgunt, inter quæ caulinculus candida lanugine pubescens, vniarum septem altus, in medio duobus foliolis patuis laciniatis cinctus, cuius summo flos vnicus, paruus, triplo quanta in vulgari minor, quinquefolius; candidus, in crues medio capitulum exiguum, multis breuissimis sub-

A. silvestris p.
w. sp. 2. 1129

luteis staminibus cinctum insidet. In summa, ab Anemone sylu, alba maiore, quam tertia Matthiolus facit, sola magnitudine differre videtur. Haec prope Herbipolim sponte nascitur.

III. ANEMONE alpina alba maior: ex radice nigrante, folia exurgunt acuta, Cicutariæ modo, multis diuisuris secta, atrouirentia, & parte prona, secundum venâ, ducentum, villosa, inter quæ caulinulus tenuis, leuiter hirsutus, vncias sex altus, cuius summo flos albus, maior quam in villa Anemone sylvestri, vel etiam Pulsatilla vulgari, ex septem folijs compositus, ex rotunditate in acumē desinentibus, & pluribus in medio staminulis luteis donatus, insidet: an vero tandem huius, vt & sequentis flos, in plumosis seminis congeriem transeat, non constat.

IV. ANEMONE alpina alba minor: tota planta vncias quatuor non excedit, radiculam habet paruum, nigram, folia longe minora, quam prioris, magisq; villosa: caulinulo est biuncialis villoso, que circa medium folia similia amplectuntur, cuius summo flos albus, sex folijs donatus, priore quadruplo minor, multis staminulis luteis praeditus, insidet: haecq; ad Anemone sylvestrem 2. Clusij accedit, Vtraque in Austria prouenit: illa in Blanckenstein: haec, in Taurero Rastadiensi, ybi D. Burserus collegit.

DE PULSATILLA.

CAPUT VI.

I. PULSATILLA palustris: haec folijs est ad radicem in tenuissima & angusta segmenta diuisis eorum pediculis hirsutis, inter quæ caulis pedalis, rotundus, rufescens, leui lanugine aspersus, cuius medium folia capillacea acuta cingunt, ipsiusque summo flos unus, villoso capitulo ex capillaceis folijs composito sustentatus, insidet, qui vulgari longe minor, ex folijs sex acutis, violæ nigrae colore compositus, staminibus in medio luteis: capitulum villola cæstatio comosum, & incanescens, cum semen succedit. Haec apud nos in pratis vdis & paludosis Michelfeldæ prouenit: & in hortum translata, cum vulgari, vegetior quidem sit, sed formam & colorem reseruat.

II. PULSATILLA apij folio venalis flore maiore: ex radice nigra, longicula, folia plura, pediculis oblongis, pilosis donata, crassa, dura, rigida, Apij

foliorum instar in quinas laciniis, & haec in alias diuisa, margine piloso, prodeunt: inter quæ caulinulus vnciarum quatuor, nudus, at hirsutie incanus exurgit, qui florem magnum, trium vnciarum longum latumq; ex sex folijs compositum, multisque apicibus luteis, vt & duæ sequentes, donatum, sustinet; qui colore variat, aliquando ex albo & subpurpureo mixtus, aliquando intrinsecus albus, extrinsecus subpurpureo, vernali tempore florens: in sylvis circa Francofurtum ad Oderam, D. Fleisserus, vt & sequentem, collegit.

III. PULSATILLA apij folio vernalis flore minor: & haec ex radice crassa, nigra, oblonga, folia crassa, pauca, oblongis pediculis donata, Apij instar, sed in tres tantum laciniis ad vmbilicum diuisa, quarum quælibet in alias binas, ternasve laciniias, per marginem incisas, secantur, & pilis vix conspicuicis donantur: caulinulo villosissimo, vncias duas alto, flos priore media parte minor, & dilute purpurascentis insidet: Aprili, folijs plerumque carens, floret.

IV. PULSATILLA apij folio autumnalis: radice est longa, fortis nigra, intus candida, folijs ad radicem plurimis, Apij modo in tres tantum laciniias, & has in alias diuisis, glabris, inter quæ caulinulus triuncialis, albis pilis villosus, florem praecedenti minorum obsoleti coloris, instar vulgaris, sustinens, qui, vt & priorum flores, in capitulum hirsutum, quod semen continet, abit. Septembri mense florens, in Lusatia, vnde D. Francus misit, reperiatur.

V. PULSATILLA, folio Anemones secundæ, vel subrotundo: radix crassa, nigra, aliquot propagines quandoque fundit: ex quibus prodeunt folia, pediculis oblongis hirsutis donata, instar Anemones bulbocastani radice subrotunda, inferne & per marginem leui lanugine candicantia, semper in laciniis tres latas, & haec in alias bifidas, vel trifidas, minus profundas secta: inter quæ caulis emergit pedalis, subhirsutus, infra medium angustis oblongis folijs (qualia & flori subiiciuntur) cinctus, florrem subcæruleum, septem folijs donatum, & reliquorum more in pappum abeuntem, sustinens: ex

Lusatia à D. Franco, Pulsatillæ latifoliæ nomine, accepimus.

v. Anemone pulsat. w. sp. 2. 1272. Spn. mat.

III. Ceratomea vernalis p. L. & 759

DE RANUNCULO.

CAPUT VII.

I. **R**ANUNCULUS nemorosus. Attemones flore minor: tota planta vncias sex non superat: radicula est tenui, obliqua, caulinulo tenuissimo, triunciali, quem folia, ut in Ranunculo nemoro-
so albo, in tres laciniis, & haec in alias, diuisa, sed vix
vnguem lata, cingunt, ita ut tota planta cum flore,
vnam vulgaris Ranunculi nemorosi albi laciniis;
latitudine non superet; haec, caulinulis vncialis su-
perat, florem partium album sex foliorum susti-
tinens. Avulgate nemoro non distinguerem,
nisi hic parvus copiosissime in editissimo monte
ad Cutiam Rhatorum, & circa Monspelium fui-
set obseruatus.

II. **R**ANUNCULUS rotundifolius repens echinatus: ad radicem nigrantem, capillaceam, folia
sunt rotunda, crenata, vncialia; pediculis longissi-
mis donata, quae vero in caule, maiora, pleraq; ro-
tunda, etiam in laciniis, sed non usque ad umbili-
cum, diuisa: caulem habet pedalem, in terram re-
clinatum & quasi repente, ac in alios diuisum,
circa quem folia pediculis palmaribus donata: flo-
res pallide lutei, paucis ad umbilicum staminibus:
flore deciduo; capitulo ex pluribus seminibus
rufescitibus subasperis echinatis, simulq; conge-
stis compositum, succedit. Tota planta ob pilos
aspersos mollis est, atrouirens, & circa Bononiam
in agris prouenit.

III. **R**ANUNCULUS palustris echinatus: è radice
in multas fibras longis capillatas diuisa, prodeunt
folia glabra, atrouirentia, longis pediculis donata;
communiter vnguem pollicis lata, pampini fere
diuisura & in ambitu incisa, in caule tamen latiora
& profundius laciniata: ramis est recurvis, aliquā-
do pedalibus, & in alios breviores, hinc adhuc in
minores diuisis: aliquando tamen tota planta vn-
cias quatuor non excedit, & tunc ramuli plutes à
radice, duas, tresve vncias non superantes exur-
gunt, quorum extremitatibus flores pallide lutei,
quinquefolij insident: singulis succedit capitulum
ex seminibus compressis, echinatis tuberculis ob-
sistis, in apicem recurvum acutum desinentibus,
pluribus, paucioribus, aliquando duodecim simul
iunctis, compositum.

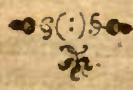
R. mucicatus. w.s.p.z. 1529.
Locis humidis & aquosis Monspessuli gaudet.

Huius licet aduersaria sub Ranunculo palustri ro-
tundiore folio semine echinato obiter memine-
rint, attamen quia cum Ranunculo palustri rotun-
difolio laui confundunt, ut in Phytopinace mo-
nuimus, integrum veramque descriptionem pro-
ponere volui mus: hunc videtur Clusius in poste-
ma sua historia nomine Ranunculi Apuleii, figu-
ra minus fideler expressum, exhibere.

IV. **R**ANUNCULUS grumosa radice folio ranun-
culi bulbos: ex radice alba, grumosa, veluti ex par-
uis bulbis, sed firmiter compactis, composita, fibris
oblongis intermixtis folia: Ranunculi vulgaris ra-
dice verticelli folijs similia, subrotunda, sed pro-
fundius dissecta, oblongis pediculis donata, leuis-
sime pilosa, prodeunt: inter quae caulis pedalis, hirs-
tus, rarius in ramos diuisus efficitur, quem folia
in angustos lobos secta bis cingunt, cuius summo
flos luteo, aliorum forma insidet: cui capitulu, bre-
uissimis aculeis armatum succedit. Hic Ranuncu-
lus agris Bononiensis familiaris est, & à D. Age-
rio collectus. Huius etiam meminimus in Phyto-
pinace, sub Ranunculo racemosa radice Ioh. Bau-
hini qui in montibus Bononiensis reperit. An
hunc intelligit Anguillara opin. 11. dum meminit
Ranunculi circa Sebeticum Dalmatiæ oppidū, ra-
dicib. Chelidonie minoris, qui polyanthos sit: de
quo & Camerarius in suo horto, sub Ranunculo
pleno flore luteo repente maiore?

V. **R**ANUNCULUS geranij tuberosi folio: radice
est fibrota, caulis multis cubitalibus, viridibus,
leuibus, striatis & ramosis: folijs à radice absq; pe-
diculis palmaribus, vncias sex longis latisq; super-
rie atrouirentibus, foliorum Geranij tuberosi in-
star in multas laciniis, sed longiores & latiores ad
pediculum diuisis, & rursus in alias scissis: at in
caulis summitate, in segmenta graminea partitis:
flores in ramulorum summis plures, parvi, lutei,
multis in medio staminibus, quibus capitulum
paruum rotundum cum seminio succedit. Non
longe Patanio in Arqua, ubi Petrarchæ sepulta,
anno 1578. legimus, quem nobiliss. Cortusus.

Batrachium verum nomi-
nauit.

THEATRI BOTANICI

Ranunculus montanus subhirsutus latifolius.

*R. lanuginosus f.
W.S.P. 2-1327*

V I. RANUNCULVS montanus subhirsutus latifolius: ex radice oblonga, fibrosa, folia prima Geranio columbino similia, subnigricantia, mollia, in tres primum laciniis ad pediculum diuisa, & haec in alias tres, haecq; in alias secta, pediculis palmaribus, subhirsutis donata prodeunt, quorum tamen superiora latiora & acutiora: inter quae caulis sesquicubitalis, cauus, striatus, pene glaber, in ramos brachiatus, effertur: quibus flores parui, pallide lutei, quinquefolij insident; his semina, in capitulum congesta, succedunt. Hic in humidis montis Mutetæ prouenit.

VII. RANUNCULVS montanus lanuginosus folijs ranunculi pratensis repentis: radicem habet fibrosam, rufescem, à qua, cum caule tenui, cubitali, lanuginoso, superne in alas diuiso, prodeunt folia pallide virentia, tactu mollia, pediculis pal-

VIII. *R. lanuginosus. W.S.P. 2-1327. Sp. nov.*

maribus, lanuginosis, donata, instar Ranunculi pratensis repentis, in tres primum laciniis, oblongis pedicellis donatas, & haec in alias acutas, per marginem crenatas, diuisa, flos aureus, quinquefolius, priore maior est. In altissimis montibus, vir Belken Marchionatus, reperitur.

VIII. RANUNCULVS saxatilis magno flore: radix ex oblongis fibris capillaribus composita est: folia stabet ad radicem plura, oblongis pedicellis non nihil lanuginosis donata, vngue vix lata, in tres paruas laciniis, & haec in binas, vel ternas acutas diuisa, inter quae caulinus palmo minor, tenuis, lanuginosus, cuius summo flos magnus, aureus, splendens, quinquefolius, multis in medio staminibus rufescens, insidet. Circa Monspelium in saxosis crevit.

IX. RANUNCULVS saxatilis folijs subrotundis: radix in fibras oblongas, capillaceas abit: folia per terram sparsa, subhirsuta, crassa, pedicellis vncialibus donata, vix vnguem lata, in petiola parua, subrotunda, & haec in alia diuiduntur: caulinus tenuis, lanuginosus, sex vnciarum, ad exortum statim diuiditur: flos luteus, quinquefolius, multis staminulis donatus. Eodem quo prior loco reperitur.

X. RANUNCULVS minimus saxatilis hirsutus: radice est pusilla, capillari, circa quam foliola plurima, in tres laciniis subrotundas, & per marginem incisæ, diuisa, longis pedicellis hirsutis donata quæ caulinus, duarum triumve vnciarum, hirsutus exurgit, florem luteum, aliorum Ranunculorum similem, multis in medio croceis staminibus, sustinet: cui capitulum parum, ut in alijs succedit. Non longe Monspelio, ad Lattes, prouenit. X. *R. minima. W.S.P. 2-1327*

XI. RANUNCULVS villosissimus Monspeliacus: radice est fibrosa, rufescente, folijs ex ea prodeuntibus crassis, villosis, paruis, in laciniis primum ternas, alias subrotundas, alias acutas, & haec in alias incisis & per marginem crenatis: quæ vero in caule sunt, in oblongas & acutas, & quasi aculeo armatas lacinias, sed longitudine impares, diuiduntur: inter quae caulis palmaris, in breues alas brachiatus, quibus singulis, folium in plures lacinias diuolum, subiicitur: flos aliquotum Ranunculorum forma, mediae magnitudinis, lutei coloris est. Totalis planta ob pilos rufescentes, molles, villosa & rufescens est, & Monspessuli in saxosis reperiatur.

VIII. *R. monspeliacus. W.S.P. 2-1323*

DE DORONICO.

CAPVT VIII.

I. **D**ORONICVM Helueticum incanum: ex radice geniculata, & quasi squamata, caulis emergit pedalis, rotundus; incanus, cui flos magnus luteus, folijs aureis longiusculis non crenatis, discū cingentibus, qui tandem in pappum abit cum semine aliorum simili: folijs est crassis, ad radicem aliquibus subrotundis, alijs ex rotunditate oblongatis, in ambitu dentatis & serratis, parte inferiore vna cum pediculis ob incanam lanuginem molibus, superne vero pallide virentibus & neruo albicante: quæ vero caulem ambiunt, longa sunt, angusta & acuminata, acris & amari saporis: ex Helueticis alpibus D. Burserus attulit.

II. **D**ORONICVM Helueticum humile crassis folijs: planta palmaris est, folijs crassis & densis, superne atro virentibus, inferne pallidis, nonnihil hirsutis, primis quidem ex rotunditate oblongis, per ambitum crenatis, pediculi basi caulem ambientibus, subsequenribus vero, vncias sex longis, sequiunciam latis, quorum superiora pediculis carent: caule est breui, hirsuto, in ramulos biunciales diuiso, quorum singuli florem luteum, mediae magnitudinis, sustinent. Iulio mensie in Valesianorum iugis (auff der Gemme vocant) floret, vbi D. Fleisserus eruit.

DE ELLEBORO.

CAPVT IX.

ELLEBORVS niger Saniculae folio minor: radices nigrae subsunt & ab uno exiguo capitulo fibrae quamplures tenues descendunt: folia, quæ oblongis pediculis donata, subrotunda sunt, vnguem pollicis lata, in septem lacinias breues & angustas, ad umbilicum usque diuisa, per margines crenata, in caule vero, breuissimis pedicellis tenuissime fissæ: inter quæ caulinibini, terni, cenuissimi, palmares, & glabri exurgunt, uno altero folio vestitis: aliquando in summo, pedicelli ad latera prodeunt, qui flosculos complures simul farctos, candidos, quasi in muscario iunctos, sustinent. In summa, vertatum nigrum Dodonæi, siue Astrantiam nigram Lobelij, per omnia refert, solaq; magnitudine dif-

Astrantia major. Sph. hyst.

fert. Hic in Alpibus solum repertus, ut in monte Fracto, Spligel Rhætorum & in Pyrenæis.

DE GENTIANELLA.

CAPVT X.

I. **G**ENTIANELLA alpina latifolia magno flore: ad radicem nigricantem, fibrosam, folia humiparsa, quaterna, quinque subrotunda, crassa, plantaginis, vel Calthæ alpina forma, vnciam lata, duas longa: inter quæ caulinus vncias quatuor altus, uno altero folio donatus, cui vtriculus insidet, vnicum florem oblongum, cæruleum, calatho similem sustinens: cuius calicivtrinque folium oblongum adponitur: ex Heluetiæ alpinis habemus.

II. **G**ENTIANELLA omnium minima: ex radicula oblonga, tenui, albicante, foliola oblonga, angusta, viridia, plurimas simul instar cespitis coniunctæ, prodeunt, inter quæ pedicelli breuissimi (tota enim planta, radice excepta, ad vnciam non excedit) quibus singulis flosculus, pro plantulæ ratione magnus, pallide cæruleis, staminulis donatus, caliculio inclusus, insidet; haec nisi summe amara esset, Muscus aliquis floridus censeris posset: in summis Alpium Helueticatum iugis reperitur.

DE PLANTAGINE.

CAPVT XI.

I. **P**LANTAGO maxima tota glabra: ex radice nigricante, fibrosa, folia sex, leptem, octo, glabra, carnosæ, & neruosa vncias sex longa, quatuor lata, pediculis penè palmaribus, initio rubetib. donata, prodeunt: inter quæ pediculi nuditres, quatuor, quinq; bicubitalis, atrorubentes, rotundi, striati, spicam pedalem sustinentes, exurgunt: circa Monspelium reperitur.

Reperitur quoque folijs laciniatis, tenuibus, glabris, pedalibus, vncias sex latis, caule etiam superante, & ad spicæ exortum, folia habente.

II. **P**LANTAGO quinquenerua caulinum summitate foliosa: haec à vulgari in eo differt, q; caulinis spicam florum sustinentes, in caulem palmarum ex crescunt, in cuius summitate, folia plura, modo quo ad radicem disposita: spicis, non ob-

N

longis,

longis, sed rotundis, breuissimis pediculis lanuginosis insidentibus.

Reperitur etiam quinqueneria vulgaris, spicis bifidis: vel loco spicatum, sunt capita mire varian-
tia, à pediculis nudis sustentata, quorum quædam ex infima spicæ parte, vtrinque, vnum capitulum ob-
tinent, alia plurib. capitulis, vtrinque, spicæ circum-
iectis, donantur.

III. PLANTAGO trineria angustissimo folio: ra-
dice est tenui, fibrosa, albicante; folijs aliquando palmaribus, aliquando vncias quinq; longis, stri-
& fssimis, attonirentibus, tribus nervis distinctis, per marginem potissimum pediculis, pilosis: inter quæ caulincli plures exurgunt, alij cubitales, alij pedales, alij palmares, aliquando triunciales, ad exortum aliquando villosi, glabri nonnunquam, quibus spicæ breues, oblongæ & subrotundæ insi-
dent. Hanc sæpius ad vias, maxime a drudera, no-
tauimus.

IV. PLANTAGO angustifolia paniculis lagopi: ex radice oblonga, fibris oblongis capillata & ru-
fescēte, caulincli plurimi, aliquando supra viginti, nudi, leuiter hirsuti, rotundi, recurvi, altitudine impares, alij palmam excidentes, semipalmares, alij duas tresve vncias non superantes, prodeunt, qui capitulum lagopi forma, modo longum, modo breue, molle, rufescens sustinent: ad latera flo-
sculi parui, rufescentes, tenuissimis pedicellis insi-
dentes conspicuntur, quibus semen minutissimum succedit: folia habet plura, neruosa, vncias quatuor longa, vncia angustiora, hispida, & in exquisitissi-
mum apicem definentia. Hæc copiose in agris Ne-
mausenibus prouenit.

Hæc aliquando ita parua, vt vncias tres non su-
peret, magis villosa, & capitulis minimis rotundis
donata.

DE HOLOSTIO SIVE LEONTOPODIO CRETICO.

CAPUT XII.

HOLOSTIVM siue Leontopodium Creticum: Ex radice rufescente & quasi squamata, pau-
latim gracilecente, & in fibras diuisa, folia viginti,
etiam plura, palmaria, angusta, nervis tribus per
longitudinem discurrentibus distincta, & hirsutie
subaspera, prodeunt: inter quæ pedicelli plures,
molli rufescente lanagine pubescentes, duarum
triumve vnciarum conspicuntur, quibus singulis
capitulum crassiusculum, rufescens insidet: floscu-
li albicantes, vmbilico nigricante prædicti, quan-
dam foraminum speciem præbent; at in senescenti,
& arescente planta, pediculi crassiores & rigidi-
facti, vna cum capitulo terram versus, ad radicis
caput adeo curuantur, vt pedem leoninum quo-
dam modo referant. Hoc in Creta prouenit, & Pa-
tauio à Laurentio Rosenaw Pharmacopæo, Leō-
topodij Cretici & Catanæes Cortusi nomine: dein
pro Holostio minore, ab Imperato Neapolii accepi,
& ante viginti & aliquot annos descriptiōnem, fi-
gura addita, in Phytopinace proposuimus: post-
modum & Clusius Leontopodij Cretici nomine,
exhibuit.

DE CORONOPO.

CAPUT XIII.

CORONOPVS maritimus minimus: radicula est
longa, capillari, foliolis multis per terrâ spar-
sis, in lacinias tenues instar foliorum Scabiosæ mi-
noris siue Stœbes diuisis: inter quæ plures pedicel-
li recurvi, vnciales, thyrsilos partos spicatos &
hirsutos sustinentes, flosculis minutissimis do-
natos: tota planta hirsuta est: hanc.

D. Gillenius misit.

Plantago coronopus L.
W. Sp. 1. 649

DE PSTR

Psyllium minus.

DE PSYLLIO.

CAPUT XIV.

I. **P**SYLLIVM Indicum folijs crenatus: radice est oblonga, tenui, fibris capillata: caule circa radicem lignoso & rufescente, rotundo, subaspero, pedali, in frequentes ac foliosos ramulos diuiso, qui capitula plura, singula singulis pedicellis insidentia, sæpius dena, duodenæ, squamata sustinent, è quibus flosculi pusilli, pallide lutei, lanuginosi relucens: semen nigricans, paruum, splendens, succedit: folia habet oblonga angusta, acuta, crenata, instar foliotum Coronopi, nonnihil laciniata, hirsuta: ex semine Psyllij Indici nomine sato, in horto aliquoties Iulio florens, enatum. Et hoc Dioscoridis Psyllium censemus.

II. **P**SYLLIVM minus: huic radix est tenuis, ob-

longa, subalbida, fibris paucis capillata; ramuli secundipalmares, rotundi, tenues, rufescentes, in terram reclinati, in summo in minores diuisi: folijs breuib. angustis, binis sibi ex opposito respodentibus, quæ alis subjacentur, aliquando ternis, nonnunquam quinis simul iunctis: ramulorum fastigis, capitula squamata insident, quibus utrinq; foliolum unum (aliquando plura & impari longitudine) paruum recurvum & per maturitatem rigidum subjicitur: flosculos habet pusillos, albos, pedicellis inhaerentes, quibus semen longe vulgari minus, subnigrum relucens, succedit, Augusto florens in horto collegerimus, semen Pataui ex nobis. Bembii horto, Gottne rubri & albi nomine missus: sic & Alpinus, Gottne rubrum & Gottne album (hoc enim Holostij species est) faciens. Idem & Botrio rubro nomine, à Sprengero Heidelberga accepimus.

DE LIMONIO.

CAPUT XV.

I. **L**IMONIVM maritimum minus foliolis cordatis: ad radicem crassam, lignosam, rufescente, parumq; fibrosam, folia plurima, densa, carnosæ, laevia, subrotunda, per terram instar cespitis sparguntur, in quibusdam plantis obtusa, nulloq; mucrone prædita: in alijs, in summo sinum habentia, & cordis formam referentia: inter quæ cauliniculi plures, inæquales, trium, quatuor, etiam sex vnciarum teretes, nudi, prodeunt, in plurimos breves & recuruos ramulos diuisi, flosculis frequentibus paruis, pallide rubentibus onusti. Hoc in littore maritimo, ut circa Massiliam & Louornum, repetitur.

II. **L**IMONIVM maritimum minimum: tota platala vncias quatuor vix excedit: nam ad radiculam oblongam, rufescensem, in summo diuisam, foliola minima, subrotunda, crassa, instar Sedis compacta, inter quæ cauliniculi vnciales, paucos flosculos pallide rubentes, vel subcæruleos sustinentes, exurgunt. Hoc in insula quadam non longe

Massilia, prouenit. Dealis Limonij
differentijs, in Theatro
agetur.

II. Statice limoneum, T. 2. pl. 394

DE BISTORTA.

CAPUT. XVI.

BISTORTA alpina maxima: ex radice quadruplici: quam in vulgari maiore, contorta, geniculata, fibris capillata; foris nigricante; intus alba; caules bicubitales; nodosi; striati; maiori ex parte nudi exurgunt, quorum quilibet spicam florum sub-purpureorum, vnciarum quatuor sustinet: folia

habet oblonga, in acumen desinentia, venosa superne virentia, inferne cæsia, vel etiam incana: quorum quedam ad cubiti altitudinem accedunt, sed angusta, vncias tres lata. In altissimis Silesiorum montibus reperitur, ut in Sudetorum iugis, velut ad Gigantæum, Albis fontes

Sneegruben.

1619
W.

DE PYROLA.

CAPUT. XVII.

Pyrola alsines flore maior.

PYROLA Alsines flore duplex est. Europea & Americana, utraque maior & minor est: nullius

Plantæ europeæ
W.S.P. 2. 282

Pyrola alsines flore minor.

haec tenus figura posita fuit: Europæam ramen, primus Val. Cordus in obser. sylua sub herba trientali proposuit; dein Iohannes Thalius, in sua Hartynia Saxothuringica, sub Alsmathemo descripsit: & Iohann. Francus in horto Lusatiae, nomine herbæ pullæ trientalis, & tandem Casp. Schwenckfeldus, in suo Catalogo plantarum Silesiæ, Alsinem alpinam nominavit: nulla differentia ostensa. Alsinanthemi maioris & minoris nomine, à D. Sigfrido Helmstadio: Pyrola Bohemicæ majoris & minoris, à D. Doldio: minorem vero, nomine Anonymi Belulæ folio, in betuletis Scotiæ natam, D. Cargillus, ex Scotia misit. Huius descriptionem, à prædictis propositam, præterire, & Brassilianam maiorem describere, in præsens lübet.

P Y R O L A Alsines flore Brasiliana: ex radicula alba, tenui, capillata, caulinus effertur singularis, tenuis, laevis, sex, septemve vnciarum, inferiore parte nudus, circa medium duobus foliolis paruis sibi oppositis donatus, superius vero folijs sex vel septem perambitum cinctus: quæ magnitudine impatia sunt, aliquibus vncias duas, alijs vnam longis, vnciam vel semunciam latis; Plantaginis quinquenerviæ forma (cū & per huius folia quinque nervi discernant) sed glabra, tenera & viridia, in acumen fastigata, ex quorum medio pedicellus tenuis, vncialis exurgit, florem singularem, pallide luteum, vngui pollicis æqualem, quadrifolium, striatum, cuius folia (stellæ modo disposita) lateralia, alijs duabus latiora sunt; ad floris vmbilicum, staminula plura exigua, rufescens occurunt.

Hæc in Brasilia apud Tououz, nambaultios
Pyrola = Corvus corallinus reperta
L. of. 172
S. J. M. M. 172

reperta est, & ab Europæa, potissimum folijs quinqueneruis differt, cum per Europæe, tam maioris, quam minoris folium medium, vnicus neruus fatur, à quo fibræ per latera sparguntur: dein flore, quintuplo maiore: At minor Brassiliana, ab Europæa minore, solum foliorum magnitudine, quæ in Brassiliana longiora, angustioraque sunt, differt.

DE POTAMOGETO.

CAPVT XVIII.

I. *POTAMOGETON* racemosum angustifolium: radice est capillacea, rufescens, caulinis tenuissimis, palmaribus, in aqua fluitantibus, folijs angustis, longis, binis ex opposito respondentibus: aliquibus in ambitu leuiter sinuatis, aliquibus minime sinuosis: petiolo tenui, breuique, flosculi puilli, vix in morem congesti, insident, quibus granula aculeata, simul iuncta succedunt. Hoc prope Monspelium, ad molendinum in aqua fluitans reperitur: idem tribuli aquatici minoris nomine, D. Francus ex Lusatia misit.

II. *POTAMOGETON* gramineum ramosum: ex caulinculo pedali, etiam cubitali tenuissimo, rotundo, albicante, in plures alas brachiato, folia graminea, oblonga, atrourentia, non alternatim, sed multum ab inuicem dissipata, prodeunt, quæ in alia folia, fere capillacea, abeunt, nihilominus tamen ex primi folij ala, caulinulus in similia folia abiens, exurgit: in extremo caulis, pediculus triuncialis, flosculos minutos, & granula subsequentia minuta & subaspera, non racemi modo, sed magis, & velut in spica, dispersa, sustinet. Hoc in paludibus Austriae fluitans, Fontilapathi graminei nomine, D. Burserus misit.

III. *POTAMOGETON* minimum capillaceo folio: hoc paruum est capillaceo & caule & foliolis oblongis, inordinate dispositis, pallide virentibus: in summo, pedicello paruo, modo uno, modo duobus, capitulum minimum & acuminatum, prius tamen forma, quod minutissimo flosculo pallidulo successit, sustinens, quorum aliud expansum, aliud quasi vesiculae foliaceæ in acumen desinentis, inclusam est. Hoc cum sequenti, Monspelio D. Burserus attulit.

IV. *POTAMOGETON* capillaceum, capitulis ad alas trifidis: hoc caulinculo est palmati, pilo non trassiore, ramoso, articulato, ad quemlibet articu-

lum, folia binâ, oblonga, quouis pilo tenuiora, ex aduerso respondentia: quorum alis, minutissimi flosculi palliduli insident, qui iuncti, nodulum quasi referunt, quo maturato, nodulus sive capitulum, ex tribus portiunculis semicircularibus in apicem abeuntibus & rufescens compositum, conspicitur nihilominus tamen, ex priorum foliorum alis, pedicellus exurgit, qui in tria, etiam plura foliola absuntur, similisq; in medio nodulus adponitur; in summitate namque capitulum nullum est.

DE SERPENTARIA.

CAPVT XIX.

SERPENTARIA triphylla Brassiliana: hanc integrum describere non licet, siquidē solum caulis portio cū folio & flore ad manus sit: quare ex caule rufescente, striato, exurgit, folij pediculus palmaris, & laevis, in cuius summo folium tenue, albide virens, fibrosum, subrotundum, trifidum, in exquisitum apicem desinens, duabus partibus inferioribus, & quidem inferne sinum obtinens, quorum quodlibet, vncias binas cum dimidia latum, longitudine vero vncias quatuor superat: flos serpentariæ maioris forma, similiter pediculo triunciali donatus, longitudine vnciarum quinque, latitudine sesquiuncialis, at corubens, striatus, venis albicantibus per medium, maxime extrinsecus, excurrentibus: pistillo nigrante, oblongo, in summo bifido. Ex Tououpinambault Brassiliæ anno 1614. allata..

DE TUSCILAGINE.

CAPVT XX.

TUSCILA o alpina folio oblongo: ex radice nigricante, minimi digiti crassitie, plurimis fibris donata, caulis exurgit cubitalis, hispatus, rufescens, striatus & asper: folijs ad radicem quinis, senis, longis pediculis donatis, oblongis, nigricantibus, duris, hispatus asperis, per marginem crenatis, & imparis longitudinis: at in caule binis, terminis angustioribus: cuius summo, aliquando ramosissimo, flos muscosus, luteus, latissimus insidet; qui tandem in pappum evanescit. In Helveticiorum alpibus & Baldo (sed angustioribus folijs) prouenit.

III. = *P. pusillum*, L. sp. 184. Sp. hist.

II. = *P. heterotrichos*. Sp. hist.

I. = *P. setaceus*. Sp. hist.

IV. *Zannichella* b. interst.

THEATRI BOTANICI

DE CACALIA ET LAPPA.

CAPUT XXI.

Cacalia tomentosa: folia habet Tussilaginis folijs maiora, figura instar Personatiæ oblonga, in ambitu serrata, nonnunquam sinuata, superne ex virore nigricantia, venis tamen, in cana lanagine albicantibus, per currentibus: inferne, propter densam & mollissimam lanuginem qua pubescunt, candidissimis: quorum pedicelli oblongi, striati,

non secus ac folia, lanuginosi: de floribus nil constat, cum solum folia aliquot D. Paschalis ad nos miserit, in Sumanio monte prope Vincentiam collecta: eandem circa Thermae Fabarias, sed floribus, cauleq; carentem, postea obseruauimus.

Lappa rosea: hæc à vulgata differt capite, nam circa floris capitulum, folia plura, veluti in Plantagine rosea, dense stipata, iunguntur, quæ singula in mollem aculeum desinunt: hæc apud Lipsenses frequenter reperitur: vnde à D. lungermanno accepimus.

LIBER SEXTVS.
DE LEUCOIO.

CAPUT I.

I. *Leucoium* luteum magno flore: hoc à vulgari Leucoio luteo Keiri dicto, differt magnitudine & colore, quia paruum fruticem, valde ramosum & totum virentem refert: folijs est maioribus, viridibus, splendentibus: floribus quadrifolijs magnis, ita ut huius folium, vulgaris totum florem pene adæquet, odoratissimis, intensiorisque lutei coloris: siliquis copiosis, semen minutum, planum rufum continentibus. Hoc Maio mente & maiore è statis parte floret, pertenuis est, & frigoris patiens, cuius semen, Leucoij lutei Hispanici nomine missum est.

II. *Leucoium* luteum serrato folio: hoc à præcedente folijs potissimum discrepat, quæ duplo penè longiora, angusta, per latera crenis asperis serrata, & in aculeū finientia, quæ similiter crassa, sed pallide virētia, mollia, quia parte inferna quasi lanugo asperla est: flores lutei sunt & magni. Hoc D. Doldius Norinberga misit.

III. *Leucoium* luteum sylvestre hieracifolium: hoc circa radicem crassiusculam, albicantem, in oblongas fibras capillatas abeuntem, folia plura habet per terram sparsa, eaque oblonga, angusta, subaspera, sinuosa & peræstatem in planta luxuriante Hieracii instar sinuata, quæ circa caulem pendalem, striatum, nonnihil in canum alternatim disposita, oblonga, latiuscula, vt in Keiri vulgaris pal-

lide virentia, ob raras crenas inæqualia, rætuq; ob leuissimam hitsutiem aspera: caulis maior pars floridus est flores lutei sunt, quadrifolii, Keiri floribus minores, oblongis pediculis donati, quibus siliquæ triuiales strictissimæ, in summo vtrinque parum reflexæ, succedunt: hoc in sylvis prope Neustadium Harcynie reperitur, vnde D. Futerus misit.

IV. *Leucoium* album odoratissimum folio viridi: radice est multifida, caule viridi, ramoso, aliquando minimi digiti crassissime: foliis viridib. splendentibus, crassis, Keiri foliis forma respondentibus floribus albis, quadrifoliis, suauiter admodum & quidem vesperi Hesperidum modo, olenibus, cuius nomine nostri, Bis in Nagellinid est, molcū redolentes garyophyllum vocant: quibus siliquæ longæ, crassiusculæ, virides, duplē planorum seminum ordinem, membrana intercurrente, continentis, quod Leucoii albi Cretici nomine primo accepimus. Hoc per aliquot annos durat, si hyeme in cella asservetur.

V. *Leucoium* minimū Creticum: caulinulo est palma minore, viridi, striato, leuissimis tamen pilis asperis: foliolis subrotundis, pallide virentibus, longis pediculis donatis, aliquādo binis ex opposito, aliis alternatim sitis: caulinuli summū in duos pedicellos abit, qui flosculum oblongum, cæruleum, quadrifolium, modo vnum, modo duos, sustinent.

Eryngium hieracifolium
w. sh. 3. 511
Sp. nat.

stinent. Hoc ex horto nobiliss. Contareni, D. Le-
tizius attulit.

VI. LEVCOIVM maritimum minimum: radicu-
lam habet tenuissimam, oblongam, albam, ad quā
foliola minima quina, senave, subrotunda & pal-
pida: caulinus sesquiuncialis, rufescens, quinis, se-
nis, foliolis oblongis, obtusis, hirsutis subcanis,
alternatim dispositis, cingitur: flosculum vnum vel
alterum subcæruleum, caulinus & pedicellus
hirsutus sustinet. Hoc in litore maris prope Terra-
cina reperitur. Chirurgus *in l. b. v. sp. s. sur.*

DE HESPERIDE.

CAPVT II.

I. **H**ESPERIS tyluestris flore paruo: caule est cu-
bitali, viridi, striato, nodoso, multis alis fere
palmaribus, donato & cōcauo: folijs quam in vul-
gari acutio:ibus, in ambitu profundius, serratis vi-
ridibus, subhirsutis & minus vulgari asperis: floribus
plutimis, subcæruleis, quadrifolijs paruis, ita
vthuius flos integer, vix vulgaris foliolum adæ-
quet, quibus siliquæ striatissimæ succedunt. Hæc
circa Monspelium in horto Dei, ad aggeres aqua-
ram, à D. Bursero collecta fuit.

II. **H**ESPERIS tyluestris Hieracij folijs hirsuta:
tota planta hirsuta est, caulem habens pedalem,
angulosum, hirsutum, pallide virentem, in summo
in ramos aliquot alternatim dispositos diuism,
folia Hieraciniis instar laciniata & sinuata, oblon-
ga angusta, acuminata, crassa, hirsutis aspera, quo-
rum superiora pediculis carent: flores in calicibus
hirsutis tubri, magnitudine Hesperidis vulgaris
flores æquantes: quibus similes siliquæ, semen cō-
tinentes succedunt. In faxosis humidis Prouinciae,
D. Burserus legit.

DE SAPONARIA.

CAPVT III.

SAPONARIA cōcaua Anglica: planta est elegans;
radicibus fascis, crassis, longis, lentis, repertibus
fibellis paucissimis adhærentibus: vnde caules ex-
urgunt cubitales, rotundi, striati, glabri & albi, ge-
niciis distincti, in terram reclinati, & concavii:
circa quos folia viridia, glabra, subrotunda, ner-
vosa, vncias duas lata, paulo longiora, raius ex sin-
gulis geniculis bina, sed ex quolibet geniculo vnu-
tatum, nullo certo ordine vel numero enascitur,
quod antequam expandatur, fistulæ instar caulem
completæ titur: flores in summo caulinorum, ex su-

periorum foliorum sinu, tenerrimis pedicellis sub-
nixi, ex caliculis oblongis, nonnihil hispidis pro-
deunt, Saponaria vulgaris forma, ex quinq; folijs
per oras crenatis, commissi, qui colore albi sunt, leu-
ui carneo colore asperso, in quorum medio stami-
nula quædam exigua: semen non vidimus.

Hæc æstate media floret in Anglia, quæ in Co-
mitatu Northampton, in nemore quodam Spianis
dicto, à D. Gerardo Chirurgo Londinensi reperta,
Gentiana concava no nominata, & Londino à D. Li-
stero, vna cum figura suis coloribus illustrata, mil-
sa fuit.

DE LYCHNIDE.

CAPVT IV.

I. **L**YCHNIS auriculæ vrsi facie: hanc in Phytopi-
nace sub Lychnide viscosa Cretica exhibui-
mus, cuius hæc perfecta descriptio est: radice est
alba, longa, & fibrosa, folijs ad radicem pluribus,
etiam viginti numeris, per terram sparsis, incanis,
latunginosis, Auriculæ vrsi folijs forma & crassitie
similibus, vncias tres, etiam quatuor longi: que ex
longissimo & latiusculo pediculo sensim rotundâ
figuram acquirunt, & rarius vngiem latitudine su-
perant: caulem habet sesquicubitalem, ramosum,
rotundum, hirsutum, firmum, in lummo lēto suc-
co glutinosum: flores ex viridi flavescentes, plures,
quasi in vmbella congesti, quinquefolij & bifidi:
quibus caliculi parai, semen minutum nigricans
continentes, succedunt. Hanc à Ioh. Bauhino, Vi-
caginis auriculæ vrsi facie Candia, q;o nomine se-
men à Calabona Florentia acceperat, primum ha-
bui: dein Lychnidis auriculæ vrsi facie: & hanc
postmodum Clusius, Lychnidis sylu. latifoliae no-
mine, exhibuit.

II. **L**YCHNIS syl. minima exiguo flore: ex radicu-
la oblonga, tenui, caulinus rotundus, rufescens
geniculatus, trium quatuorve vnciarum, in alas
minimas brachiatus exurgit, foliolis binis exiguis,
acutis, ad quemlibet geniculum & alam, & ex qua-
libet ala, pedicelli oblongi, angustissimi, rigidi,
quibus flosculus purpurascens, ex quinq; foliolis,
singulis cordis formam referentibus, compositus
infidet. Hæc circa Monspelium, in pede montis qui
est prope Boutonet copiose reperitur, quam Cen-
tauriū minimum appellabant. Verum ante qua-
diennium eandem, sed palmum superantem, &

Florentia ad agrorum margines natam, Tu-
nicæ peculiaris nomine, à D. Burs.
acceptimus.

II. Velezia rigida. c. sp. 475 E sp. hast.

DE CARYOPHILLO.

CAPUT V.

I. CARYOPHYLLUS arborescens Creticus: ex radice crassa, alba, dura, & lignosa, caules cibitum superantes exurgunt, albi, rotundi, laeves, geniculati, lignosi, in alas brachiat: folia habet ad radicem plura, longa: angusta, in acutum mucronem desinentia, pallide viridentia, in caule paucissima: flores, è calicibus viridibus, tenuissimis & acutissimis foliolis cinctis quinquefolij, eleganter, sed non profunde, fimbriati, ex diluta purpura rubentes, prodeunt: ex quotum medio staminula plura breviaque prominent: semen vero paleaceum in caliculis continetur. Ex semine Cretico, in horto Montembeldiaco velut in arbusculam excrevit.

II. CARYOPHYLLUS sylvestris repes multiflorus: ex radice crassa, lignosa, subfuscä, cauliculi plurimi, etiam quandoque supra triginta, trium quatuorve vnciarum, tenues, partim in terram reflexi, partim erecti, paucis foliolis cincti, quæ circa radicem plura, brevissima, angustissima, dura, mucronata, viridia: quibus singulis flos, modo unus, saepe duo simul caliculis ad exortum iunctis, quinquefolij aliorum forma, pallide rubentes insident. In saxosis circa Monspelium prouenit.

III. CARYOPHYLLUS sylvestris biflorus: ex radice parua, folia pauca angustissima, vt prioris, sed multo longiora, exurgunt, & inter haec cauliculus tenuis, plus minus palmum altus, in summitate in duos pediculos semper distinctus, quorum singulis florem magnum, Caryophylleo syl. vulgatissimo multo maiorem, quinquefolium, leuiter laciniatū colore pallide rubentem sustinet. Circa Geneuam D. Cherlerus collegit.

IV. CARYOPHYLLUS pumilus latifolius: à radice caulinus, statim in duos ramulos sex vncias altos, tenues, rotundos diuisus prodit, cui ad radicem folia brevia, latiuscula, in ramulis longiora, mollia & pallida, binis sibi inuicem ad geniculos respondentibus: cuilibet ramulo, flos unus, priore multo minor, pallide purpurascens, magisq; albës, ex brevi calice prodiens, insidet: ex Austria D. Burserus misit.

V. CARYOPHYLLUS holostius alpinus latifolius: ad radicem tenuem, albicanter, fibrosam & re-

pentem, cauliculi aliquot in terram reclinati, hirsuti, trium, quatuorve vnciarum, folijs paruis, subrotundis, latis, binis, sibi inuicem respondentibus, hirsutis, & crassis cincti: ex alarum sinu, pediculorum instar ramuli exurgunt, singuli florem unum, calici viridi primo inclusum, dein quinquefolium magnum & album sustinent, cui capitulum oblongum, semen continens succedit. Hic in Valesianorum alpibus, loco Grimme dicto, & circa Fabarias reperitur.

VI. CARYOPHYLLUS holostius alpinus angustifolius purpurascens: & hic radicula est repente, cauliculo tenui, triunciali, leuiter hirsuto, circa quem foliola parua, oblonga, acuminate, bini sibi opposita: flores in summo bini, terni, prioribus minores, purpurascentes, stellæ in modum dispositi, calicis foliolis viridibus alternatim velut intercedentibus: ex Pyrenæis Hispanicis, D. Burserus attulit.

VII. CARYOPHYLLUS holostius alpinus gramineus, radiculâ habet exiguum, caule palmaré, exilem, rotundum, geniculatum, pilis leuissimis donatum, circa medium in ramulos & hi in alias brachiatum: folia ad radicem pauca, ad geniculum bina, ex opposito respondentia, atroridentia, angustissima, vnciam longa; flosculi albi quinquefolij, ex calice prodeentes, singuli, singulis pedicellis insident: quibus exiguum capitulum, minuto semine refertum, succedit. In alpibus prouenit: in Austria monte Taurero, D. Burserus legit.

VIII. CARYOPHYLLUS holostius montanus angustifolius albus: & hic cauliculo est tenui, geniculato, rufescente, glabro, trium quatuorve vnciarum: folijs oblongis, angustis, glabris cincto, floribus albis quinquefolijs, & praedicto quanto multo minoribus. In horto Dei, D. Burserus legit.

IX. CARYOPHYLLUS holostius tomentosus latifolius: ex radice tenui & repente, caulis tenuis, rotundus, geniculatus, in terram reclinatus prodit, qui statim in ramulos plures palmares, semi-palmares, etiam minores subdiuiditur, quos folia oblonga, latiuscula, quædam subrotunda, ob lumen aspersam mollia & alba, bina & opposito respondentia, cingunt: flos non est conspectus: Hunc ex horto Pisano & quidem secundo, primum opera D. Wolshardi Ocymoides tomentosus nomine, accepimus.

X. CARYOPHYLLUS holostius tomentosus angustifolius

vii. Selen. supradictio p. w. sp. 2. 707. Sp. angustifo-

vi. Stellaria alcea. w. sp. 2. 713

ix. Cerastium tomentosum. w. sp. 2. 817. Sp.

x. Cerastium tomentosum, p. 4

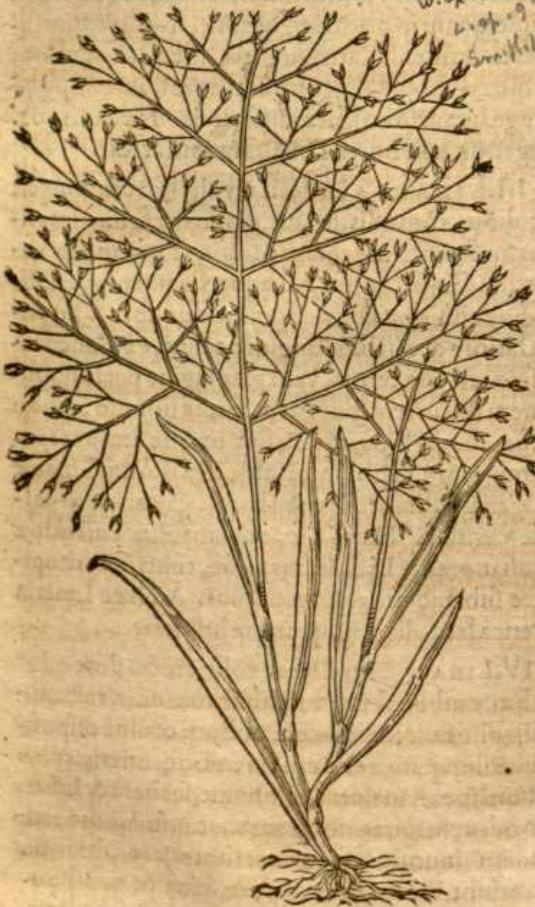
v. Cerastium latifolium w. sp. 2. 817

iv. Cerastium latifolium Sp. herb.

gustifolius: hic caulinis est palmo minoribus, erectis tenuibus, rotundis & parte inferna geniculatis, superiore parte nudis & pene glabris, qui statim in ramulos breuissimos, ex alarum sinu, ex aduerso sitos, diuiduntur: folia habet oblongula, angustissima, reflexa, ob tomentum mollia & ex viridi albantia: caulinus in tres pedicellos, binis foliolis sustentatos, eosque oblongos, sed longitudine impares, abit, quis singuli calicem viridem sustinent, cuius hos unus, isque albus & quinquefolius insidet: hunc in Granada, ad radicem montis copiose D. Albinus obseruauit.

Caryophyllum arvensis glaber minimus.
aria caryophyllo

W.M. 1.381

XI. CARYOPHYLLUS arvensis glaber minimus:
ex radice capillacea rufescente, caulinus unus vel
alter, tenuissimus, geniculatus, pedalis prodit, in
summo valde ramosus, ramulis capillo tenuiori-

aria caryophyllo. Sp. hist.

bus, quorum singuli, singulos flosculos albos, minutissimos, in duos apices abeentes sustinent: folia habet pauca, longa, angusta. Variat magnitudine, nam & semipalmatis est, paucislimis, capillaceis, brevioribusq; foliolis. Illud ex Euganeis collibus habemus: hunc vero Monspelio: & hoc adhuc minus ex syluis prope thermas Wisbadenses infra Moguntiam.

XII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius vmbellatis corymbis: ex radice tenui, contorta, lignosa & reclinata, caulinis plures, geniculati, rufescentes, semipalmates, attolluntur: ad quorum exortum foliola brevia, angusta, ericæ similia & ad genicula singula bina breuissima & rigida, cauliclorum summatibus, veluti vmbellæ ex corymbis compositæ insident, unde flores candidi, ex quatuor, aliquando quinq; foliolis constantes, prodeunt. Hic in Galliæ prouincia locis saxosis, in monte edito prope Vigan reperitur.

XIII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius ramosus repens: hic instar musci eleuati per terram repens, ex radice caulem lignosum emittit, in ramos plures, & hos in alios subdiuisum, quos folia exigua ericæ folijs similia cingunt: quorum summatibus flores copiosi, niuei, magni, elegantissimo spectaculo insident: ex Pyrenæis D. Burserus attulit.

Hunc floribus rubris, sed maioribus, folijsq; ad caulinos longioribus & latioribus, ex Hispania habemus. Vterque à Caryophyllo musculo, siue musco florido, diuersus est.

XIV. CARYOPHYLLUS saxatilis siliquosus: è saxorum fissuris in Harcyniæ promontorijs, planta perennis erumpit, foliolis ad radicem pluribus bellidis forma, sed multo minoribus, oblongis pedicelis donatis, tenuibus pallide virentibus, inter quæ caulinis tenuis, lœues, palmates, in oblongos ramulos diuisi, folijs paucis, longis, angustis cincti, prodeunt; ramulorum summis flores candidi, quadrifolij insident, quibus siliquæ strictissimæ, minutissimum semen rufescens continent, succedunt. Gypsophyti siliquosi nomine, D. Furer. communicauit.

• 06 (:) 90 •

2

DE

DE ANTIRRHINO.

CAPUT VI.

a. origani folium. W. sp. 3. 250. Sp. hist.

ANTIRRHINUM saxatile folio serpilli: radice est parua, ramis multis, reflexis, tenuibus, leuiter hirsutis: folijs Serpilli vulgaris forma, sed minoribus: floribus rubris, aliquando pallide cæruleis, pedicellis oblongiusculis insidentibus, forma & magnitudine vna cum capitulo succedente, Antirrhino arvensi minori similibus. Massiliæ insæxis prouenit.

DE LINARIA.

CAPUT VII.

Linaria bellidis folio.

LINARIA latifolia Dalmatica magnō flore: caulis est liguosis, rotundis, firmis, cubitu

T. Antirrhinum dalmaticum

W. sp. 3. 251. Sp. hist.

tuperantibus, in ramos brachiatis, quos folia, præfertim inferiora, vnciam lata, duas longa, pediculis parentia, in apicem acutissimum desinentia, nullo ordine seruato, ambiunt: flores habet Linaria vulgaris florib. forma similes, sed triplo imo quadruplo maiores, ex luteo rufescentes, aureosve, quibus vascula ut in alijs, succedunt. Hanc anno 1594. in horto Montembeldiaco collegimus, enatam ex semine à Casabona Florentia missa nomine Linariae maximæ Dalmaticæ lauri folijs: eandem quoque nomine Linariae perennis fruticantis Creticæ accepimus.

II. LINARIA Americana paruo flore: ex radice caules plures sesquicubitalis, rotundi, læues, rufescentes, in ramos plures diuisi, exurgunt; quos folia triplo quam in priori angustiora, in exquisitum apicem desinentia, atrouientia, alternatum nulloq; ordine disposita, cingunt: floribus est aureis, iisque longe quam in vulgata minoribus. Hæc an. 1601. Argentinæ, in horto D. Saltzmanni crevit.

III. LINARIA latifolia tryphylla: caulis est viridibus, rotundis, striatis, glabris, sesquipalmariis, in summo brachiatis: folijs vt in Linaria Valentina Clusij, ternis, & aduersis inter se petiolis ordine adhaerentibus, dispositis, quolibet folio vnicia latiore & duabus longiore, tenui, ex glauco vircente, venis ternis, vt in plantagine per longitudinem discurrentibus: at in caulis summo, modo terna, modo bina, modo sine ordine sita sunt: extremo ramo veluti spica oblonga florum Linariae vulgaris minorum rigida flavo, calcari vero pallide cæruleo. Hanc Linariae latifoliae Valentinae Clusij nomine D. Doldius misit, cuius in Phitoponace sub Linaria. meminimus. An hæc Linaria Cretica latifolia Clusij, in sua historia?

IV. LINARIA capillaceo folio erecta flore odio: hæc caulis est cubitalibus, rotundis, ramosis: folijs plurimis, capillaceis, nulloq; ordine dispositis: floribus paruis ex cæruleo, alboq; mixtis, cuius rigidum linea flavescentis distinguit, suauem & subtilem odorem spirantibus: quibus capitula Lino fere similia, minutum semen in pericarpijs contingit, succedunt. Planta perennis est, Monspessuli sponte proueniens: nonnunquam ibidem in muris reperitur: flore vario, coloribus ex albo, cæruleo & luteo mixtis. *Antirrhinum monspessulanum* W. sp. 3. 240. Sp. hist.

In hortis, cultura omnibus sui partibus maior est, duos cubitos superans, & quidem duplex, alto

11. Antirrhinum linifolium

W. sp. 3. 252. Sp. hist.

ti flos odoratior, alteri inodorus: quæ ex radice re-pente & perenni mire se propagat.

V. LINARIA atuensis cærulea erecta: hec radice est exili, capillacea, caulinis palmaribus, folijs capillaceis, sed rarioribus & brevioribus, quam in priore: floribus parvis, violaceis, lini capitulis exiguo semine refertis. Hæc in agris Lusatiae flore est cæruleo: at Monspessuli in aruis ad montem Cerium violaceis reperitur.

VI. LINARIA aureæ affinis: caule est cubitali, rotunda, lignoso, in ramulos brachiatu, quorum summitatibus flores lutei, Senetionis maioris forma, & similiter in pappum abeuntes, insident: folia oblonga, angusta, Kali maioris cochleato semine, folijs & forma & modo dispositis (sed densiora) habet. In Aragonia locis desertis, D. Albinus collegit. VI. Senetio lini folia. w. sp. 3. 1999. 5 p*r.*

LINARIA bellidis folio, à C. Clusio, Lobelio & alijs sub Linaria odorata, descriptam, sed non recte iconè expressam, cum calcaribus careat, figuram veram adponere visum fuit.

DE LINNO.

CAPUT VIII.

I. LINVM frutescens subflavum: fruticosum est, caulinibus cubitalibus, tenuibus, leuibus & ramosis; folijs angustis, brevibus, sine ordine dispositis: floribus in summis caulinis multis & magnis, subflavis, quinquefolijs, totidem in medio staminibus. Hoc in Granada D. Albinus legit.

II. LINVM sylvestre cæruleum folio acuto: caule est pedali, rotundo, lignoso, statim ad exortum in

ramos palmates diuiso, quos folia atronitentia, basi latiore alternatim cingunt, & in exquisitissimum, & veluti aculeatum nucronem desinunt: ramorum summitatib⁹, caulinis multi quasi in umbella dispositi, calices aliquot apicibus donatos sustinent, è quibus flores magni, cærulei, quinquefolii, in medio staminibus donati, prodeunt, quibus vascula subrotunda succedunt. Hoc in saxosis Prouinciæ, non longe Massilia prouenit.

III. LINVM minimum stellatum: tota plantula *Lynum* *linum* *sp.* duarum, rarius trium vnciatum est, radicula capilli instar tenui, albicante, caniculo vero vel altero tenuissimo, foliolis brevib⁹, in exquisitissimum paruumq; apicem desinéntibus: inter quæ flosculi parui, pallide virentes, stellati, ex quinq; radiolis, exiguum circulum veluti vmbonem cingentibus, dispositi. Hoc Monspessuli in Gramuntio & Boutoneto prouenit, & ab aliis lingua aut minor ab alijs Passerina minor saxatilis, dicebatur.

DE HYSSOPO, HYSSOPI FOLIA, SIVE Gratiola minore, & Thymo.

CAPUT IX.

HYSSOPVS latifolius: caulinibus est lignosis, rufescens, striatis: foliis triplo quam in vulgari latioribus, obtusis, in reliquis cum vulgato conueniens. Londino D. Cargillus misit.

2. Addidit & alium, à vulgato solum foliorum colore diuersum, qui in hoc atrouirens, in illo vero pallide luteus.

3. Sic & tertium hirsutum, cuius caules & folia, molli lanugine pubescunt.

II. Linum narbonense.
w. sp. 1. 1525. L. 4. 398
Sp. v. herbar.

v. austriacum avenae
w. sp. 3. 244. Sp. herbar.

Hysopifolia sive *Gratiola minor*.

HYSOPIFOLIA sive *Gratiola minor*: ex radiis modo crassiore, modo tenuiore, ac fibrota albita, caulis exurgit cubitalis; in plures ramulos diuisus, subrufus, rotundus, striatus, quem folia *Polygoni* masculæ amulæ cingunt; pallide virentia, alternatim disposita, & pediculis carentia: ex quorū aliis flores singuli, oblongis caliculis inclusi, eleganter cærulei quadrifolij: hos sequuntur vascula oblonga, semina minuta subfuscæ continentia. Hæc omnis odoris expers est, & pene insipida, licet aliqui nitrosum; alij subdulcem saporem in ea notant.

Variat folijs: altera est latioribus, quæ altius exurgit; altera angustioribus & oblongis, quæ vix palmaris, Junio mense florent. Floribus item, nam ex Hispania habemus, quæ flores habet oblongos, f. rma *Gratiolæ vulgaris* similes, qui saturioris coloris.xiulei sunt. Locis humidis & viginosis na-

citur, quam primum in paludibus Patauinis & ad portam S. Iustinae & quidem latioribus folijs, legimus: dein circa Monspelium in riuulis, vbi Anagallidem aquanticam vocabant: tum in Alsatia non longe Mulhusio, item locis vdis: quæ vero folijs angustioribus est, Monspessuli, ad lucum Gramutium prouenit. Hæc videtur notasse *Cordus* in obs. *Grase Polly.* & *Gesnerus libel. de coll. stirp.* *Gratiolæ minoris nomine.* *Camerarius*, qui in Frâconia obseruauit, *Hysopoidem* nominauit, & in Hassia, *Halimum aquaticum* vocari monet: in *Phytopinace* sub *Hysopifolia* *Ioh. Bauhini*: & in *Matthiolò* emaculato sub *Gratiola minore*, figura addita (quæ haec tenus nullus exhibuit) proposuimus.

T H Y M V M inodorum: suffrutex est, ob lœuem lanuginem; quæ pubescit, incanus, caule ligno, cortice incano, rugoso vestito, qui in plutes ramos palmo minores, recuruos, hiq; in alios & velutin orbem dispositos; diuiditur: quos per interualla folia breuissima, angustissima, plura simul iuncta, inodora & pene insipida, sed astringendi vi prædicta, cingunt: cauliculorum summis flores plures purpurei, forma & dispositione *Thymi vulgaris* floribus similes, insident. Hoc in regno Valentia, locis arenosis in litore ad Alicanta, copiose prouenit, D. Albino referente.

DE SERPILLO ET POLIO.

CAPUT X.

S E R P I L L U M latifolium hirsutum: tota planta ob mollem lanuginem, qua pubescit, præsertim caulis, incana est: cauliculis donatur frequentibus, tenuibus, longis, recuruis: qui folijs subrotundis, pediculis oblongis, binis ex aduerso nascentibus, cinguntur: cauliculorum summis capitula florulorum purpurascens, ut in vulgari, insident. Hoc saepius locis aridioribus apud nos reperitur.

P O L I V M latifolium incanum Creticum: & hæc planta tota, tomento albo, molli, recta est, habens caules pedales, totundos, in rantes palmares, hosque in breuiores subdiuisos, quos folia subrotunda crenata, instar *Alsinæ hederulæ* folio, vel Chamedryos, crassi, rugosa, bina ex aduerso nascentia, inferne candida, superne ex viridi flavescentia, quæ masticata pene insipida (in sicca planta) & non secus ac si tomentum dentibus conteretur sensum præbent: flores non vidimus. Hoc ex Creta ab Honorio Belli, nomine Polij platiphylli Cydoniensis, accepimus.

Ocimum latifolium maculatum.

DE PVLEGIO ET ORIGANO.

CAPVT XI.

PVlegium folijs nummularij: ex horto Patauino
D. Heyl ante vndeциm annos attulit, huins ra-
num tenuem, palmarem, quasi geniculatum, quē
folia & singulis geniculis bina, tenuia, instar Num-
mulatiae rotunda, sed sextuplo minora; pedicellis
donata, & ex aduerso sibi respondentia, cingunt,
& floribus ex albo cæruleis, caulem verticillatim
ambientibus, subiiciuntur.. Hoc odore vulgari
multo est gratiore..

ORIGANVM sylvestre humile: ex radice ligno-
sa, rufescente, fibrosa, cauliculus communiter v-
nus, rotundus, rufus & asper, vnciarum sex vel se-
ptem, exurgit: qui in summo in ramulos plures di-
uiduntur, hique flores, vmbellæ forma ex cæruleo
purpureo que mixtos, sustinent: folia habet parua
oblonga, subhirsuta, compacta & inordinate dis-

posita, potissimum cauliculi partem summam am-
bientia, vulgaris Origani odore. Hoc circa Aure-
liam Gallorum copiose reperitur.

O C I M V M latifolium maculatum, sub latifolio
à Cæsalpino, Basilici Indici vel potius Hispanici
nomine, à Cameratio exhibitum: cum eius figu-
ram haec tenus apud Herbarios non' viderim, non
abs re fore iudicau, si his adderetur.

DE MENTHA ET CALAMENTHA.

CAPVT XII.

I. MENTHA rotundifolia minor, seu flore glo-
bosō: caule est pedali, anguloſo, rufescenti,
hirsuto, aliquando incana lanugine cincto: quem
folia ex rotunditate oblongata, mollia, hirsuta, per
marginem crenata, subitus incana, superne atroui-
rentia, bina semper sibi mutuo opposita, ambiant:
ex foliorum alis, nonnunquam ramuli prodeunt,
quibus flores, velutin capitulum globosum col-
lecti, purpurascentes insident: tota planta grauis
odoris est. In scrobibus humentibus & riguis, secus
fossas aquarum repetitur.

II. MENTHA radice geniculata: ex radice modi-
ce crassa, geniculata, fibris distincta, caulis exurgit
cubitalis, quadratus, ractu aliquārum asper, quem
folia oblonga, Menthæ spicatae similia, pariq; mo-
do disposita, mollia, nigrantia, nonnihil rugosa,
in ambitu serrata; ambiant: flores habet in spica
oblonga, galericulatas, vt in Menthæ Cattaria, di-
lute purpurascentes: quibus vascula succedunt, se-
men rotundum, quod tritum aromatici odoris est,
vt & tota planta odorata est. Hanc & Menthæ tu-
berosa & Nepeta angustifoliae odoratae no-
mine, accepimus.

OS:(90)

33

III. MENTHA

III. MENTHA Cattaria minor: caulem habet cubitalem, quadrangulum, geniculatum, in multis ramos, & hos in alios, diuolum: quos folia oblonga

Mentha Cattaria minor.

acuminata, in profundas crenas veluti lacinias diuisa, odore quam in vulgari vehementiore quidē, sed suauiore, ramulorum extremis flores pallidi, vulgaris forma insident, quibus calices exiguī, semen nigrum subrotundum continentēs, succēdunt: quod Iunio & Iulio, in horto floruit, semine Patauio ex horto Bembiano, Nepetellæ nomine mislo. Hanc à Cattaria tenuifolia Clusii, quæ folia habet angusta, leuiterq; crenata, totaq; incana est, diuersam facimus, vtriusque figuram in Theatro exhibutri.

IV. MENTHA Cattaria minor alpina: hæc caule est pedali, angulo lo, rufescente & ramoso: foliis priorē quadruplo minoribus, Nepetæ vulga-

^{ta} Nepeta italica
w. ap. 3. 54

ri for̄tha respondentibus, quasi triangulis, subcenis, serratis: floribus pallidis, galericulatis, veluti in spica dispositis & prioris similibus. Hæc in montosis circa Neapolim Italæ prouenit, vnde semen Nepetæ alpinæ nomine, ab Imperato accepimus.

CALAMENTA vulgaris flore exiguo caules haber pedales, angulosos, lanugine asperlos, & veluti geniculatos, vnde folia bina subrotunda, atrorientia, hirsuta, sibi mutuo opposita prodeunt, ex quorum alis, maiore caulis parte, pedicellis gemini, hirsuti, efferuntur, flosculos minutos, vulgari forma similes & colore nonnihil purpurascentes, sustinentes: quibus semen exiguum nigricans succedit. Hæc in Sabaudia inter monasterium & Ayme, locis accliuibus, Iulio florens, collecta.

DE MARRUBIO.

CAPUT XIII.

I. MARRUBIVM palustre hirsutum tenuius laciniatum: caulem habet cubitalē, quadrangulum, leuiter hirsutum, quem folia dura, hirsuta incana & aspera, Scabiosæ montanæ calidarum regionum modo, ad costam medianam, in plures oblongas, angustas, acuminatas, & crenatas lacinias diuisa, ambiunt: flores parui, albantes, ex calicibus asperiusculis prodeūtes, caulem verticillatim, vt in Marrubio palustri vulgari glabro, cingunt. Hoc locis humidiioribus in Austria reperitur, vnde Sideritidis 2. Matthiolini nomine, accepimus.

II. MARRUBIVM album villosum: caulinose dit pedales, lignosos, rotundos, albos, villosos, in ramulos diuisos: folia sunt subrotunda, patua, crassa, per ambitum crenata, ob tomentum album inferius adpositum. Gnaphalii instar mollia superius ringosa & nigricantia: flosculi, vt in vulgari, caulem verticillatim ambiunt. Hoc in agris Lutetianis collegimus. In vulgari p. w. sh. 3. 112

III. MARRUBIVM album crispum: & hoc caulinis est lignosis, rotundis, albis; sed foliis minoribus, crispis, crenatis, vtrāq; parte cinereis, ne ita tomentosis: flosculi sub candidi in pungentibus conceptaculis caulem per interualla verticillatim ambiunt. Hoc à D. Neudorffero accepimus.

DE LAMIO.

CAPUT XIV.

LAMIVM peregrinum Scutellaria dictū: radice Lest vrticæ simili, flavescente, obliqua & fibrosa, à qua

LIBER SEXTVS.

à qua primo vere exurgit caulis singularis, rectus, quadratus, geniculatus, hirsutus, & cubitalis, quem folia ambiunt per genicula bina, oblonga, hirsutie leui incana & mollia, profunde incisa, obscure viretia, petiolis oblongis, hirsutis, & mollib. donata: ad quorū exortū, circa caulis mediū, vtrinq; ramuli palmates prodeunt: in quorū, vt & caulis summō, folia angusta, parua, acuminata, non serrata, florib. subiiciuntur: flores in oblonga spica, vt in Horminio luteo dispositi, purpurei sunt, rarius albi, oblongi, Lamij modo galericulati, erecti, longa cernuice donati, aliquando bini, aliquando et simplices, ex uno pericarpio, galeam militare imitante, producuntur: floribus delapsis, seminā quatuor rotunda, dura, verrucosa, obseruantur. Hoc in Calabria, potissimum montosis copiose prouenire D. Vorstius significauit: in Campoclaresium collibus & Aequicolorum montib. syluosis, locis humentibus & faxosis D. Columna notauit. Ex horto Patauino Scutellaria nomine primo habuimus; & in Phytopinace, sub Teucrio simili Scutellaria (quia tunc summitas tñ fuerat conspecta) descripsimus: & q. valgo in Calabria, Scutellariam dici, D. Vorstius monuerat, quitamen ad Horminum aliquod syl. referendum purabat. At postmodum doctiss. Columna, qui medium inter Horminum & Lamiū censuit, à singulari & priuata fructus, siue pericarpij forma, militaris galeæ iconem exprimete, Castidam appellauit: quia huius fructus rotundi sunt & compressi, hirsutie crassa, asperginola, viscosa & odora, manus insiciente, dum virent, obsiti: quorum pars anterior in acutum producitur, fissuram habens oris specie, & desuper veluti in fronte limbū eleuatum sui proportione magnum, elatum veluti diadema, aut crista obliqua, qua ornari videatur, vt in militum galeis.

DE SIDERITIDE.

CAPVT XV.

I. **S**IDERITIS folijs oblongis glabris, caules habet quadrangulos cubitales, velut geniculatos, in quorū summitate cariſſimi pilii conspicuntur: folia tenuia, pallide virentia, penitus glabra, bina ſemp exaduero nascitā, quorū inferiora, tres vicias lōga, vnam lata, minimeq; serrata sunt: flores, forma quidem Sideritidi vulgarissimæ floribus respondent, ſed longiores & maiores, galeati & albi, è calicib. asperiusculis prodeunt, ad foliorum exortum, ab uno fere ad ſumimum caulem verticillatim ambiunt: quibus ſemen paruum, nigtum, inæqua-

le, in vſculis plantaginis, ſuccedit. Hanc Heidelberga Sprengerus senior, ex horto ſuo misit.

II. **S**IDERITIS alſine trixaginis folio: hæc radicē habet paruam, fibris capillatam: caulem pedalem, quadrangulū, subhirsutū, qui mox ad exortum in ramos diſpergitur, hiq; in alio s, in terrā reclinatos, quemadmodū in Alſine trixaginis folio, qua tamē multo maior eſt: folia habet rara, dictę Allines forma, per ambitum ferrata, ſed maiora: ad foliorum exortū, flores subcærulei, oblongi, è calicibus asperiusculis prodeunt, quibus ſemen paruum ſubrotundum ſuccedit. Hæc circa Argentinam reperitur.

DE EVPHRASIA.

CAPVT XVI.

EVPHRASIA lutea radice ſquamata: radice eſt velut bulbosa, alba, ex quatuor crassiſculis ſquamis coagimentata, caule pedali, aliquando palmari, leui, cauo, & ramoſo, ramulis ex alaru cauiſ prodeuntibus: quæ folia bina; petiolis parentia, baſi ſua ſitu aduerlo cingunt, Alline trixaginis folijs forma ſimilia, ſed acutiora, flores lutei, Euphrasie florib. respondentibus: quibus ſuccedit ſemen nigrum, rotundum, in apicem exiguū deſinens, quod geminum paruo petiolo inſidet. Hæc montosis aſperis & humidis gaudet: hancq; prium an. 1606. ex Bierenſium Heluetioſū alpib. habuimus: dein, non longe ab Einsidlen: tum, ex Pyrenæis: tandem D. Burſeruſ ex ſuperiore Austria, ex Blanckenſtein prope oppidum Hallstadt natam, transmisit.

III. **E**VPHRASIA purpurea minor: radicem habet lignosam, paruam, nigrantē, in tenues fibras diuifam: caulem palmarem (altiorem non vidimus ſed minorem diuarum trium ve vnciarum) quadratum, rubentē, leuiter hirtutū; aliquando ſimplicē, aliquando ſtatim ad exortū in duos, rarius plures, paruos ramulos diuifum, quem folia pauca, crassa, hirsuta, rotunda fere & bina, in crenas profundas, inferiora quidem q̄ minora, in ternas, ſuperiora v. in quinas ſenave diuifa, ſua baſi cingunt: flores è foliorum ſinu, aliquando à medio caule, aliquādo tanquā ex spica comarie, ex vtriculis, velut oblongo calice, prodeunt bini, galericulati, purpurafcentes (candidos aliqui notarunt) quibus ſemen oblongū, angulosum, candicas, in vtriculis ſuccedit. Hæc in pratis collium Italiæ frequens eſt, ita vt quibādam locis, tapetem purpureum humum ornare videatur: hæc in via Romana, etiam Romæ iū mōte Testaceo prouenit: paſſim etiam in Caſtilia, ma- xime circa Escorial, reperitur. Amarac eſt, & mo-

E. latifrons
w. sp. 3.

nente

THEATRI BOTANICI

nente doctissimo Columna à pharmacopæis pro Euphrasia altera Matthioli usurpatur. Hanc cum primum collegimus, Brunellam Italicam nominauimus, hocque nomine ante viginti quatuor annos in Phytopinace descripsimus: Ulysses Aldroandus, Euphrasiam speciem, ostendenti nominauit: & Columna, Eufragium tertiam sive medium vocat.

DE MELAMPYRO.

CAPVT XVII.

Scrophularia flore luteo.

MELAMPYRVM luteum linariæ folio: radice
est candida, fibrosa, caule pedali, rotundo, a-
trorubente, in ramos plures palmo minores, ma-
tremq; superantes, non tamen æquali & contraria-
itu positos, diuisio: folia sunt oblonga, linariæ fo-

m. cristatum
w.s.p. 3.197 - Sp. hist.

lijs angustiora, ex quorum sinu folia alia breviora & angustiora prodeunt: in caulis summo, spica oblonga, ex pinnatis cristatisve & ob crenas exasperatis ac subrotundis folijs composita, vnde flores pallide lutei, oblongi, concaui, hiantes, antrorsum exporrebit, prodeunt: semen in siliquis foliaceis oblongum, nigricans continetur. In sylvis nostris montosis, & in Muteto monte, Maio Iunioq; florens reperitur. Linopyron forte dici posset.

DE SCROPHVLARIA.

CAPVT XVIII.

1. S. vernalis. Sp. hist.

I. SCROPHVLARIA flore luteo: ex radice crassa, nigra, fibrosa scrophulis carente, caules plures exurgunt cubitales & sesquicubitales, quadranguli, subrubentes, leviter hirsuti, mollive lanugine pubescentes & cani: folia habet ad radicem per terram sparsa, vicias quinq; vel sex longa similiterque lata, subrotunda, ob pilos breuissimos asperlos, mollii, longissimis pediculis donata, & profunde crenata: at quæ caulem cingunt minora sunt, binis semper ex opposito respondentibus: ex foliorum sinibus, ab imo fere ad summum, vtrique prodit pediculus unus, vicias tres longus, laevis & nudus, qui in alios breuiores subdiuiditur, uno altero breui folio diuisione subiecto: his, quasi corymbi plures insidet, ex quibus singulis flos orbiculatus, luteus, in breues laciniæ diuisus, vna cum staminibus aliquot oblongis prodit: capitula subrotunda, Scrophulariæ vulgaris maiora acuminata succedunt, quorum acuminis filamentum capreoli instar insidet, & hic semina minuta nigra includuntur, Maio & Iunio floruit, semen Autumno maturuit. Hanc à D. Doldio primum accepimus, & velut indicat censentes, breuiter in Phytopinace, & Matthiolo, figura addita, descripsimus: nunc vero ple- quam postmodum doctiss Columna Scrophula- riæ montanæ maximè nomine descripsit & in valle Campocarenium atq; etiam supra Matesium vmbrosis Septentrionalibus niuosis inuenit, & à C. Clasio in Pannonicis, pro Lamio Pannonicico descriptum censem: sane, non aliquot à Clusio La- mio suo Pannonicco 2. exoticò tributæ, nostra co- uenient: non desunt tamen, quæ in nostra obser- uare non est (vt nec figura cum nostra conuenit)

nisi forte cultura, varietatem hanc causarit, quamvis & ipse solum in horto obseruarit.

II. SCROPHYLARIA foliis laciniatis: hæc caule est crasso, striato, subrubente, & lœvi: foliis atrovirentibus, lœvibus, tenuibus, longis pediculis donatis, inferiorib. palmaribus, instar foliorū Raphani, in laciniis quinq; oblongas crenatas diuisis, ex quorum finibus folia minora, etiam laciniata prodeunt: at folia in caulis summitate non vidimus: fiore est magno, elegantissimo, croceo inferiore parte galere, intrinsecus rubro: plura nō licet, quia solum ramum, nomine Scrophulariæ Hispanicæ non scriptæ, à D. Gilkenio Castellis accepimus: An forte Scrophularia Indica, cuius capitula quadruplo maiore esse, quam in vulgari, in Phytopinace monuimus.

S. Sammucaria
w. sp. 3. 276

DE PSEUDOSTACHYDE.

CAPUT XIX.

Stachys cretica. w. sp. 3. 100

I. PSEUDOSTACHYS Cretica: è radice lignosa, caules quadriati, cubitales, tomento albo vestiti exeuunt: folia cineracea, molliter hirsuta, oblonga, quæ ad radicem vna cū pediculo oblongo palmum superant, latitudine vnciam non æquantia, pene inodora, vel saltē odore aliis suauiore: at quæ floribus subiiciuntur & caulem ambiunt, breuia sunt & angusta, pediculis carentia, è singulis articulis bina sibi mutuo opposita, duriuscula: flores purpurei, ex verticillis aculeatis caulem cingentibus, prodeunt: semen rotundum est & nigricans. Hæc pro Marrubio Cretico lata fuit.

II. PSEUDOSTACHYS alpina: à radice dura, rufescente, in fibras crassas & longas diuisa, folia plura, hirsuta prodeunt, Hormino similia, sed tenuiora, vncias tres lata, quatuor longa, longis pediculis, molli lanugine albicantibus, donata, perambitum crenata, nonnihil odorem grauem spirantia, inter quæ caules sesquicubitales, quadranguli, cumulati, geniculis distineti & hirsuti, effertuntur, qui foliis rugosis, asperis, prioribus longioribus circundantur: ad quorum exortum, sèpe vtrinque ramiulus unus semipalmaris, etiam palmaris egreditur: flores circa summa genicula verticillati, galericulati, ex albo rubentes, ex vtriculis asperiusculis, in quibus semen rotundum nigrum continetur, prodeunt. Hanc Iulio menle florentem in altissimo monte Wasserfall dicto, aliquoties obseruauimus.

II. Stachys alpina. w. sp. 3. 99

1. Stachys cretica. Sp. hisp.

Eandem, cubitos duos superantem, foliis multo maioribus, minime graui odore molestam (quæ culturæ adscribimus) Marrubii nomine, ex horto Friderici Meyeri Argentina accepimus.

DE SALVIA.

CAPUT XX.

I. SALVIA folio serrato: hæc à vulgari foliis pgrana S. granis
stissimum differt, quæ in hac latiora, rotundata, tenuiora, manifestis per marginem ferris donata, & suauiori odore prædita: quædam etiam vncias quatuor longa, tres vero lata: in reliquis cum vulgari conuenit: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

II. SALVIA folio subrotunde: hæc caule est etiam quadrato, villoso, foliis rotundis, ad Violariæ, vel Aristolochiæ rotunda: folia accedentibus, at in acumen finientibus, scabris, vulgari magis candidantib. & tenuibus: quam Schmalcaldio à pharmacopœo accepimus.

III. SALVIA lanuginosa angustifolia: caule est rotundo, crasso, lignoso, ob candidam lanuginem, molli, cubitali, ramoso: foliis candidis, angustis, breuibus, lemniscam latis, duas longis, densis & scabris, odore Tanaci: floribus in caulis summo quasi in spica, Lamii floribus similibus, purpurascenscentibus, è quorum medio stamina oblonga efferruntur: hanc D. Neudorfferus communicavit.

DE SCORODOTI.

CAPUT XXI.

SCORODOTIS Cretica: radicem habet magnam sperennem, caulem quadrangulum, striatum, villosum: folia per terram in orbem sparsa, alba sunt, tomentosa, subrotunda, rugosa, crassa, Mentastro similia, per ambitum terrata: flores verticillati, pallidi, Stachydis forma, quibus vascula, semen nigrum, rotundum, inclientia, succedunt. Hanc ab Honorio Belli ex Creta, vna cum seminibus Scorodonis Creticæ nomine accepimus & sub Stachyde Cretica in Phytopinace descripimus: sed cum in horto ex semine enatam diligenter perpendissemus, & in virente, ut in Scordio, Allii odorem notassemus, ad Scordotim Plinii accedere censuimus: cuius nomine in Creta, apud

THEATRI BOTANICI

quos vbiq; inter laxa, secus vias, & ad agrotū margines prouenit, Seplasarij pro Scordio promiscue videntur, monente Bello, & Pona in suo Baldore referente.

DE HORMINO..

CAPUT XXII.

Horminum Syriacum..

Selinum cheiranthus
W.H. 1.16

Selinum apiculatum
S. H. 1.34

HORMINUM Syriacum: planta est Sclareæ forma, caulibus cubitu superantibus, quadrangulis, leuissime hirsutis, in alas diuisis: folijs inferioribus palmum longis, latis, subasperis, sinuosis, superioribus angustis, oblongis laevioribus: flores albi sunt, galericulati, florum Sclareæ forma: semen vasculis inclusum, paruum est & compressum, rubris costis donatum, cinereum, nigris lineis sine ordine conspersum, quod sub lingua vt Ocyti semen lentescit, & in odorum est. At planta, quæ facile ex semine nascent, cum flores producit, odore quam Calus Iquis gratiore est, & Oeytum non-

nihil emulatur. Huius semen Bisarmat nomine D. Bernhardus Paludanus, cum Patauim ex Syria anno 1578. rediisset, communicauit. Bisennas Camerarius in suo horto nominauit: at sunt qui Aman quoq; vocent.

HORMINUM angustifolium laciniatum: caule est quadrato, pedali, hirsuto, rarius ramoso: folijs paucis, non nihil hirsutis, pollicem latis, vncias tres longis, aliquando sinuosis, aliquando, potissimum inferioribus, in profundas lacinas diuisis: floribus albis, paruis, verticillatim caulem ambiebibus, spicam oblongam & inflexam efformantibus, quibus decidentibus semen nigrum succedit. Hoc Montpessuli, folijs Stolopendriæ modo diuisis, legimus: at Helmstadio, Hermeni Cretici albi nomine, D. Sigfridus misit.

HORMINUM minus album Betonicae facie: ex radice lignosa, fibrosa, nigricante, caulinus vnum, aliquando geminus, palmo minor, rotundus, villosus oritur: folijs est paucis, ad radicem rotundis, crassis, lanuginosis, crenatis & longis pediculis donatis: in caulis medio bina, Betonicae folijs x-mula, sed crassiora & breuiora, basi caulem ambie-tia, & capitulo duo minima subiiciuntur: flores sunt albi, Betonicae forma velut in spica congesti: In montibus Pyrenæis Hispaniam versus, D. Burse-rus legit. *Betonica alopecuroides*. *w. sp. 3. 95.*

DE VERBASCOS.

CAPUT XXIII.

VERBASCVM folijs rotundis flore blattaria: caulibus est cubitalibus, viridibus, rotundis, striatis, leuiter villosis, nec ramosis: folijs inferioribus oblongis, reliquis omnibus subrotundis, paruis, basi sua alternatim aplexantibus, inferne incanis, superne nigricantibus, ad quorum infera singulorum exortum, duo minora adjiciuntur, ex quorum sinu pediculi, unus, duo, tres, ratus quatuor, prodeunt, quibus singulis, flos vnicus, luteus, parvus, ex quinque folijs compositus insidet, cuius medio, stamina aliquot purpurea, quasi ex caliculo, vt in Blattaria, emergentia incident: huic vasculum, semen minutum, rotundum continens succedit. Hoc in horto Ioh. Haintzmanni.

Pharmacopæi nostri defuncti
crevit..

DE AETHIOPIDE.

CAPVT XXIV.

AE THIOPIS laciniato folio; hæc folijs est pedem longis, vncias quinq; vel sex latis, in acumen desinentibus, mollibus, alba lanugine pubescentibus, in multas lacinias profundas, acuras, easq; crenatas diuisis, per terram sparsis: caule quadrangulari, lanuginoso, in ramulos distributo: quem folia parua basi sua complectuntur: flores candidi, per interualla ordine digesti, Lamij floribus forma & magnitudine similes: semen rotundum, nigrum, genuinum, in pericarpio continetur: ante plures annos in horto coluimus.

DE SANICVLA MONTANA.

CAPVT XXV.

I SANICVLA montana minor: radice est crassissimula, multis fibris capillaribus donata, & à lateribus propagines agente, folijs per terram sparsis ex rotunditate oblongis per ambitum incisis, aliquantulum hirsutis: inter quæ caulinculi (sæpius v-nus) semipalmares, etiam minores, rarius altiores, nullis, vel certe paucis pilis cincti, in summitate in exiguo ramulos diuisi: singulis ramis flosculi albi, quinque folijs, punctati, staminibus in medio insident: quibus capitulum, exiguo nigroque semine plenum, succedit. Variat: nam vel folia magna, subrotunda, vel parua & oblonga existunt: in Hel-

uetiorum alpibus prouenit. An apud Clusium, Sanicula montana alterius speciei secunda?

SANICVLA alpina minimæ pilosa: plantula est duarum circiter vñciarum, radiculam habens exiguum, ramulos vñciale per terram sparsos, foliolæ breuia, angusta, incana, nonnihil pilosa, plura, stellæ in modum disposita: flosculi sunt oblongi, lutei, pro ratione plantæ magni, qui singuli singulis pedicellis, minutissimis, è fimbriato obtusiore calice prodeuntes, insident. Hæc in summitate Ventosi montis & Pyrenæis reperitur.

DE DIGITALI.

CAPVT XXVI.

DIGITALIS angustifolia luteo paruo flore; huic folia sunt angusta, vñciam lata, binasta rævo longa, utraque parte viore splendentia: caulem habet simplicem, cubitalem, rectum, rotundum, lœuem, à medio sursum versus floribus compluribus ornatum, qui ab una caulis parte supra se in unicem dispositi, deorsum pendent, lutei, oblongi, concaui, forma Campanulam, vel Dactyliothecū, referentes, ore diuiso, per margines hirsuto, staminibus intus luteis: quos vascula rotunda, in pilum desinentia, semen exiguum continentia, succedunt: hæc in monte Baldo prouenit, & an ad Ephemerum Dioscoridis referti possit, considerandum.

LIBER SEPTIMVS.

DE LYSIMACHIA.

CAPVT I.

Lysimachia hirsuta siliquosa paruo flore;
haec duplex est, maior & minor. Maior caule
est bicubitali, rotundo, hirsuto, concauo, in ramos
brachiatu: folijs oblongis, angustis, leuiter crenatuis,
hirsutis, lanagine incanis & mollibus: in summis
virgis, siliqua: strictissimæ & longæ, quarum extremitatibus
flores purpurei, parui & quadrifolij insident:
at in ipsis siliquis, semina exigua, subrufa, cädida,
lanagine implicita, continentur. Apud nos in
arenosis ad Wiefam, rastate florent.

II. Minor, ex radice tenui, fibroso, caulem unum
vel alterum, pedalem, lanuginosum protrudit, solaq;
caulis, foliorum & siliquarum breuitate, à priore
differt: quam & in Italia legimus.

III. *Lysimachia Chamænerion dicta alpina:*
ex radice fibroso, cauliculirotundi, superne albicátes,
palmares, nonnunquam pedales exurgunt, folijs
duplicibus cincti: alijs Rorismarini forma, sed
breuioribus & angustioribus, nullo ordine dispo-
sit: alijs breuissimis, ijsque vel prædictis interie-
ctis, vel ex eorum sinu prodeuntibus: cauliculoru: summis,
flores, longis pedicellis subcæruleis, vel
candidantibus insidet, elegantes, purpurocærulei;
vel albo cærulei; quadrifolij, satis magni, quibus
foliola quatuor brevia & viridia, subiectuntur, &
ex eorum medio stamina aliquot exurgunt: siliqua: longæ,
angustæ, semen minutum cum lanagine
continentes, succedunt. In alpibus Heluetiorum
prouenit.

DE VERONICA.

CAPVT II.

IV. *Veronica alpina bellidis folio hirsuta: radis*
est per terram transuersim repente, fibris

oblongis nigricantibus donata: caulinco seimpalmari, vel paulo altiore, tenui, hirsuto, duro, flexili,
reclinato: cuius folia ad radicem plura, Bellidis cæruleæ folijs formare respondent, parua, subrotunda,
atrourentia, hirsuta & crassa, in caulinco pauca,
binis ex opposito sitis: caulinctorum summitatibus
flosculi aliquot cærulei, quasi in vmbella, ex
paruis hirsutis caliculis prodeentes, quaternis, qui
nisve foliolis & staminulis binis cum stylo compo-
siti, insident: semen vero in vasculis breuibus com-
pressis, ex medio veluti vmbone stylo prodeunte,
continetur: Hanc in Heluetiorum alpibus reperi-
mus.

Eandem, sed minorem, sine nomine, F. Greg. de
Regio Capuccinus, ex montibus Tyrolensis, vt
& D. Burserus maiorem, ex Pyrenæis, misit.

DE TEVCRIO.

CAPVT III.

V. *Tevcrivm alpinum inodorum magno flore:*
radice alba, oblonga & capillacea, per terræ
superficiem repit: caulinco aliquot habet, ligno-
sus, rufescentes, hirsutos, nonnunquam in alas di-
uisos, semipalmares & in terram reclinatos, folijs
subrotundis, paruis, quorum maximum, ne mini-
mi digiti vnguem adæquat, hirsutis: rugosis, & cre-
natis; folijs saluia: sylvestris superioribus formare
respondentibus, cinctos: in caulinctorum summita-
tibus, flores quasi in spicam congesti, qui magni,
purpuro cærulei, galericulati: semen non vidimus.
Ex monte maiore S. Bernhardi, & Augusta valle
Heluetiorum, D. Burserus attulit.

Scutellaria alpina
L. sp. 3. 172
Sp. maz.

III. *Epilobium angustifolium.* f.

L. sp. 4. 493

I. *Epilobium hirsutum.* B.

L. sp. 4. 494

1° *Veronica bellidivida.* Sp. maz.

DE

Chamædrys spinosa.

DE CHAMÆDRY.

CAPUT IV.

I. **C**HAMÆDRYS spinosa: planta est palmaris & sese palmaris, tarissime cubitalis, molli lanagine incana & hirsuta: caulinis quadratis, geniculatis, virgultis hinc inde sparsis: folijs oblongis, subrotundis, aliquibus laciniatis, at plerisq; leviter serratis, summis tamet integris: flores ex caliculis lanuginosis, Chamædryos forma, ex flavo rufescentes, ex foliorum alis prodeunt, vnde & aculei bini, aliquando plures, modo breviores, modo longiores, exurgunt: aliquando ex geniculis vnum virgultum prodit, cuius summaturi spissa subtilissima insidet: semen rotundum, subnigrum, caliculis inclusum, floribus succedit. Patauii exhorto Bem-

biano accepimus, in Phytopinac & Matthiolo descriptimus.

II. **C**HAMÆDRYS Austriaca folijs tenuissime laciniatis: caule est lignoso, rotundo, hispido, pedali, in ramos brachiato, folijs non nihil pilosis & rigidiusculis, in angustas lacinas diuisis: floribus subcæruleis, in spica oblonga dispositis, quos capitula subrotunda, bifida, seminum minutissimorum conceptacula, sequuntur. Ex Austria D. Agerius attulit.

III. **C**HAMÆDRYS Hispanica, folijs tenuissime diuisis: hæc caule est priore multo teneriore, rotundo, leviter piloso, geniculis pluribus distincto: folijs brevioribus angustiusque diuisis, & ad singula caulis genicula, iunctis, at caulinus in tenuissimum & parvorum foliorum quasi cespitem absuntur, & ad summum geniculum, in duos pedicellos triunciales, folijs nudos, diuiditur: quibus flosculi parui, stylo oblongo donati, insident: plura non licet: ex Hispania D. Albinus attulit.

IV. **C**HAMÆDRYS alpina minima hirsuta: ex radicula capillacea, ramulus tenuissimus (modo binternive) duarum triumve ad summum vñcriarum, prodit: foliola ad radicem exigua, subrotunda, hirsuta, crenata & crassiuscula, in ramulis nulla, qui in pedicellos absuntur, hiq; singuli flosculum cæruleum sustinent: ex cuius medio stylus muscae proboscidi fere similis, prominet: vascula exigua plana & compressa, vt in Chamædry sylvestri, floribus succedunt. In iugis alpium Heluetiarum & Tyrolensium, vt & Baldi summitatibus reperitur.

V. **C**HAMÆDRYS spuria minor angustifolia: hæc radice est nigricate, lignosa & fibrosa: ramulis plurimis in terram reflexis, palmaribus, rotundis, rufescientibus, non nihil pilosis, rigidis, duris, & in ramulos plures subdiuisis: folijs ad radicem nonnumquam oblongis, latiusculis, obtusis minime crenatis: reliquis vero ad caulinulos, brevibus, angustis, crenatis & in apicem desinentibus: flores habet copiosos, in spica oblonga dispositos, modo pallide cæruleos, modo carneos, quadrifoliis, campanulatis & stylo donatos: quibus vi sylvestri, semen minutum in paruis thecis succedit. Estate floret in agris nostris siccioribus & incultis, copiosus circa Balneum Bruglingen occurrit.

v. Androsace
septentrionalis
L. M. 203

DE ALSINE.

CAPUT V.

I. *ALSINE* palustris minor serpillifolia: radicula habet paruam, capillarem, caulinum nodosum reflexum: à quo fibræ exiguae ut in Serpillo prodeunt, terræ figuntur: hic in caulinis plures, oblongos, repentes, diuisus, folijs Serpilli forma, sed multo minoribus, & quidem binis contrario situ vestiuntur: foliorum alis parui flosculi insident, quibus vasculum vtrinque vnum, eo quo in Glaucomodo, semen minutum continens, succedit. Hæc locis palustribus prouenit.

II. *ALSINE* palustris minor folio oblongo: & hæc radice est tenui, oblonga, capillacea fibris predita, caulinis frequentibus, tenuibus, humi fulvis, & sibinde ad internodia fibris sese firmantibus: folijs oblongis, angustis, pallidis, binis ex aduerso nascientibus: flosculi parvissimi, racemi modo iunctis & tenuissimis pedicellis insidentibus, quibus semem minutum succedit. Hæc Portulacæ aquatica nomine, D. Sigfridus Helmstadio misit.

III. *ALSINE* alpina glabra: ex radice albida, oblonga, fibris capillata, caulinis plures, iisque palmares, tenues, laues, rotundi & geniculati, in ramulos aliquot, hique in alios diuisi, prodeunt: qui folijs pallide virentibus, Lini forma, sed breuioribus & acutis binis ex aduerso sitis, cinguntur: flores plures albi, staminibus aliquot donati, pedicellis insidentes, ex caliculis prodeunt, capitulis minuto semine refectis, succendentibus. Hæc locis saxosis humidis gaudet, q̄ copiose circa balneū Sultzbergense in Marchionatu superiore obseruauimus: verum ex Rhetorum alpibus monte Spiegel, radice lignosiore, totaque, planta omnibus partibus minore & semipalmari, habemus.

IV. *ALSINE* alpina iuncto folio: planta est ad palmi altitudinem accedens, cuius caulinulus statim à radice in duos, hiisque in alios ramulos breuiores diuiduntur, inter quos unus vel alter semipalmatis, exurgit, in summitate florum unus sustinet, vel is uno altero pediculo donatur, & cuilibet unus, isque albus, quinquefolius, satis magnus, ex calice prodiens, insident: folijs est capillaceis, viridis, rigidis & inordinate dispositis. Hæc Iulio florens, in Heluetiis & Genevensium montibus reperitur.

V. *Arenaria* juniperiana Sp. hæc

V. ALSINE minor Androsaces alterius Matthioli facie: radiculam habet oblongam, tenuem, rufescentem, circa quam foliola multa per terram spatia, parua, oblonga, oris crenatis, inter quæ caulinis plures, nudi, nonihi pilosi, inæquales, duas, tres, etiam quatuor vncias alti, summo fastigio quasi vmbella, ex octo, decem, duodecim pedicellis composta, insident: quorum singuli flosculum paruum album ex pericarpio prodeunt, sustinent. In arenosis prouenit, prope pagum Markersen quarto ab urbe Heripoli miliari, D. Burserus, collegit.

VI. *ALSINE* verna Androsaces capitulis: plantula est subhirsuta vnciarum trium, ad cuius radiculam simplicem & breuem, foliola Bursæ pastoris minimæ oculo oblongo, dictæ, similima, orbiculatum per terram sparsa sunt: ramulos habet tenuissimos, biunciales, nudos, reflexos, circa quorum medium quasi corolla quinq; minutissimorum foliorum, vnde pedicelli quaterni, aut plures emergunt, & singuli caliculum exiguum, quinq; apicibus donatum, è cuius meditullio flosculus parvus albus emerget: hæc planicie Northusanæ alumna, D. Furero monente.

VII. *ALSINE* alpina minima glabra: plantula est flosculis elegantissimis placens, ex cuius radice rufescente, in fibras oblongas abeunte caulinis plures in terram reclinati, foliolis multis prioribus similibus, sed glabris vestiti, prodeunt, ex quibus pedicelli vnciales, rarius triunciales, nudi effertuntur, qui in summo in duos, tres, & plures petiolas diuiduntur, & singuli flosculum elegantem, stellatum, quadrifolium, punctulatis insignitum, album vel etiam purpurascens, ex caliculo emergentem, sustinent. In Heluetiorum montibus. vt monte Fracto & ad Thermas Fabrias, aestate florens, reperitur.

VIII. *ALSINE* nodosa Germanica: ad radicem fibrotam, albam, folia plura, oblongiuscula; pilo tenuiora & viridia, aliquando velut cespitem constituenta: caulinis tenuissimi sunt, glabri, modo erecti, modo reclinati: aliquando palmares, non nunquam vix duarum, triumve vnciarum, geniculati, vel nodosi: ad quemlibet nodum, foliola exigua, vnde & ramuli prodeunt, in quorum summitatibus flosculi plures, albi, quinquefolij, ab alijs quinquefoliis viridibus sustentati, singuli singulis pedicellis insident. Hæc cum in arenosis proueniat, ab aliquibus Arenaria vocatur, quo nomine etiam ex Scotia, D. Cargillus: ex Lusatia, sine nomine, D. Francis misit.

IX. *Sparganothus* nodosa. Sp. hæc

IX. AL SIN E Sp ergula facie, siue Sp ergula minor subcæruleo flosculo: radice nititur oblonga, simplici, parum capillata & albicante: caulinis est multis, vncias tres quatuorve longis, in terram reflexis, geniculatis: geniculis singulis, bina foliola brevia, incana, lata basi vndiq; cingentia, adponuntur: ex quorum sinu folia alia oblonga, angusta, viridia, incerto numero prodeunt, ut & pedicelli, quibus singulis, singuli flores subcærulei, vel purpurocærulei, aliquando striati, insident: quibus, ut in Sp ergula, vascula orbiculata minutum semen continentia, succedunt. Apud nos ad semitas repetit, maxime inter nouam domum & arcem Orlingen.

Arenaria rubra. w. sp. 2. 72
var. Campestris. L. sp. 66

DE ANAGALLIDE.

CAPUT VI.

Veronica scutellata. Sp. nat.

ANAGALLIS aquatica angustifolia scutellata: radicem habet rufam, per terram repente & fibrosam: caules cubitales, striatos, laeves, geniculatos: folia ad singula genicula semper bina, pediculis carentia, situ aduerso sita, angustissima, acuminata, duas tresve vncias lata: ex foliorum pene omnium sinu, pediculi prodeunt palmares, etiam breviores, sursum spectantes & capreolorum modo se intorquentes, quibus utrinq; pedicelli, alijs absq; ordine adpositi, qui flosculos paruos Alsine forma trifolios ex albo purpurascentes sustinent: his theca siue scutella geminæ, ex quarum medio filamentum prodit, semen continentia, succedunt. In locis paludosis & fossulis Heluetiaæ, Lusatiaæ: sic circa Francofurtum ad Oderam, Viennam quoq; reperitur.

DE ECHIO.

CAPUT VII.

I. **E**CHIUM Hispanicum flore calcari donato: radicem habet lignosam, fibrosam, cortice ad-

rufum vergente tectam, à qua caulinis plutes, alii palmares, alii breuiores, rotundi, nonnihil villosi humum versus reclinati prodeunt, qui foliis rario-ribus, breibus Veronica alpinæ similib. caulinis & asperiusculis cinguntur: flores in caulinorum summis cærulei, oblongi, caui, calcare ut Linaria donati ex hirsuto breuiq; calice prodeuntes, ex uno folio compositi, at in summitate in lacinias quaternas diaisi, quibus delapsis in conceptaculis semen oblongiusculum, durum, rugosum, ut in Echio vulgari, succedit. Hoc in Granadæ montibus, D. Albinus colligit.

II. **E**CHIUM Scorpoides mitius flosculis luteis: hoc caulinis est tenuibus, reflexis, hirsutis & semi-palmaribus, foliis paucis & quidem inferiorib. oblongis longoq; pediculo donatis, pilosis: caulinorum fastigia, vna cum florum rudimentis, caudæ scorpionum instar recurvantur, hisq; sensim se-sæ explicantibus, flosculi exigui, lutei, aureive, quinquefolii, se-sæ offerunt. Monspelii in muris humidis horti Dei, D. Burserus legit.

DE CYNOGLOSSO.

CAPUT VIII.

CYNOGLOSSVM semperuirens: caulem habet in e quallem, striatum, leui hirsutie asperum, cauum, cubitoq; altiore: folia, quæ non incana, sed semp atrouientia, acuminata, palmu longa, vnicæ vel tesi quicquam lata, parte superna laetia, inferiore aspera, neruo satis crasso, per longitudinem æqualiter de lato, basi caulem ambiut: & ex eorum alis, ramis palmares, et longiores exurgunt, quoru summum fastigium. Heliotropii maioris instar reflectitur & fastiæ flores, forma vulgaris similes, sed minores & rubentes, staminulis donatos: quibus lappulae vulgaris similes, semen, ex quo deciduo se propagat, continentia, succedunt. Tota planta canitie siue albedine & odore graui (que in vulgati) destituitur: Aprili & Maio florit: in montibus umbrosis Alsatia Lotharingiam versus, ut circa Rapperswilam & circa Masminster frater p.m. Ioh. Bauhinus reperit, in hortum Montembelgardiacum ante annos 26. transstulit.

Consolida media alpina.

DE CONSOLID A MEDIA.

CAPVT X.

CONSOLID A media alpina: radice est fibrosa, caule pedali, quadrato, striato, leuiter hirsuto, inani: foliis paucis, oblongis, longo que pediculo donatis, angustis, crassis, alperis, per ambitum crenatis, binis caulem ambientibus, & ex aduerso respondentibus: flores cærulei veluti in spica, caulis summo insident: in Baldo monte Italiz reperitur.

Bellis alpina maior rigido folio.
Chrysanthemum alpinum
w.s.p. 3. 2142

DE BELLIDE.

CAPVT XL

I. **B**ELLIS alpina maior rigido folio: ex radice nigra, repente, ab vna parte fibras spargente, & lignosa, caulis rotundus, striatus, cubito altior exurgit, circa quem folia pediculis carentia, quinque vel sex vncias longa, vix vnciam lata, rigida, partim obtusa, partim ex rotunditate acuminata, per circumferentiam profunde crenata; nulloq; ordine disposita: in caulis summo flos vnicus, Bellidis vulgaris maioris flore maior, medio luteus, folijs albis discum cingentibus, cui semen oblongum vt in vulgari, succedit: in monte Baldo prouenit.

II. **B**ELLIS alpina minor: ex radice caulinus vexus, vel alter, lœvis, semipalmaris incuruus prodit, quem cingunt folia rigidiuscula, angusta, breuia,

Pyrethrum Naleini
w.s.p. 3. 2152
Sp. mat.

Bellis montana maior folio acuto.

Chrysanthemum atratum β
w.sp. 3. 2142

per ambitum profundis & asperiusculis crenis donata: caulinco summo, flos vnicus, magnus, disco luteo, aliquando purpurascente, folijs albis multis cincto, insidet. In alpibus Heluetiorum prouenit, ut in Valesia supra Gemme, & supra Thermas Fabrias: aliquando tota plantula, vix vncias duas, superat.

III. Bellis montana maior folio acuto: haec caulinco est Bellide prima breuiore, folijs breuioribus, duplo triplove angustioribus, leuius crenatis nec rigidis, in acumēn exquisitum desinentibus flore primæ simili, sed minore: in montibus Eugeñis collecta.

IV. Bellis montana folio obtuso crenato, radicem habet lignosam, fibrosam, caulem vnum, tenuem laevam & pedalem, folia angusta, longissimis pediculis donata, per marginem crenata, obtusa, in tres apices desinentia: in caulis summo flos

vnicus, paruuus, disco luteo & foliolis albis cum cingentibus: Monspessuli versus Vigan.

V. Bellis maritima folijs Agerati: plantula est palmo minor, ad cuius radicem paruam, albam, caulinulus pilis leuissimis aspersus, in binosternos ve tenuissimos ramulos dividitur, quorum unus sex, alijs tres vncias non excedunt, ad quorū partem inferiorem, pauca & parua foliola, Agerati foliorum instar, per margines crenata, superiere & maiore caulinorum parte folijs carente; singulis vnicum florem, qui paruus, disco viridi, foliolis albis ultra viginti cincto, sustinentibus. Hæc copiose in insulis Stechadibus in arenosis prouenit, vnde D. Burserus attulit.

BELLIS spinosa duplex est: alia folio Agerati, q̄ Lobelius in parte secunda aduersariorum descripsit: alia forma *Bellidis cæruleæ*, cuius descriptio nem subijciemus.

V. BELLIS spinosa flore globo: hæc tota fere facie Bellidem cæruleam, Globulariam dictam refert, cuius ad radicem folia plura sunt, parua, rigida, crenata, & cuilibet crenæ aculeus insidet: caulinco est palmari atrouirente, quem folia oblonga, angusta, non crenata, sed in aculeum abeuntia, inordinate basi sua vestiunt, cuius summitat capitulo rotundum, cæruleum, Globulariaz capitulo maius, multis flosculis vt in succisa hisutum: hanc copiose, pluribus simul cespitem constituentibus, in Granadæ montibus, D. Albinus obseruauit.

VII. BELLIS hortensis pediculo foliolo: hæc à communī hortensi in eo tantum differt, quod pediculus, qui leuiter hirsutus, foliolis oblongis, subrotundis, duobus, aut tribus longe distantibus, cingatur, & florifolia quina subijciantur: in hortis reperitur.

Globularia
spinosa
Spa

B. annu.
w.sp. 3.

THEATRI BOTANICI

Gnaphalium roseum..

Gnaphalium roseum hortense.
Filago pygmaea. w.s.h. 3.2388

Filago pygmaea ssp. hortensis

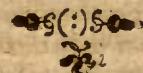
DE GNAPHALIO.

CAPUT. XII.

I. *Gnaphalium roseum*: plantula est exigua, tomentosa, incana, vix vngiam superans: radicula simplici, capillacea, rufescente, caulinculo semunciali, paruis tomentosis & conglobatis folijs donato, flosculo roseo, disco flavescente. Monspessuli ad pedem montis Cetij & Massiliae in saxosis repetitur.

II. *Gnaphalium roseum hortense*: ex semine minuto, in horto prouenit planta tota incana, tomento molli, radice tenui, capillacea, quatuor vnicarum, ex qua aliquando plures, quandoque pauciores ramuli triunciales, reclinati, foliis subrotundis cincti, quorum summitatibus flos rosa modo expansus, disco luteo, etiam aureo, foliolis y in ramulis vndique sustentatus, eleganti spectaculo infidet.

Helichryson Orientale.

DE HELICHRYSO.

CAPUT XIII.

HElichryson Orientale: caule est rotundo, lanuginoso, pedali, folijs oblongis, angustis, lanuginosis & ob tomentum crassis & incanis, ijsque ad radieem oblongam, nigricante cortice testam, pluribus: caulis in summo in plures pediculos vnciales, incanos diuiditur: quibus singulis flos rotundus, ratus oblongus, quasi ex plurimis squamis compositus, quintuplo quam in vulgari, qua Stachas citrina dicitur, maior, flattus & splendens. An haec Chrysocome Dioscoridis l. 4. c. 55. & Plin. lib. 21. c. 5. Chrysites, nostro enim corymbi auriflore splendent: quod Comæ aureæ primum, dein ex Creta ab Honorio Belli, Elichrysi Orientalis nomine, accepimus. Simile, sed caule cubitali, fo-

Helichryso syl.similis.

Conyza sapotella
W. Sp. 3.
Sp. - la.

lijisque latioribus, minusque lanuginosis, umbella multo latiore floribusq; minoribus & pallidioribus, Helichrysi Cretici appellatione, ex horto nobiliss. Contareni habemus.

HElichryso sylvestri flore oblongo similis: caule est sesquipalmari, rotundo, lanagine candissima vestito, in ramulos aliquot inæquales, palmo breuiores brachiato: folijs Stachadi citrinæ alterius irodoræ similibus, latioribus tamen, aliquibus leuiter sinuatæ, sesquiuncialibus, inferne incanis & tomentosis, superne virentibus: ramuli in pediculos tenues, nudos, vncias quatuorlongos, abeunt, quorum summabitibus capitulum vnicum, squamosum, cum flore insidet, qui in papum breuem, ut in Elichryso sylvestri angustifolio, abit. In montibus Italæ prope Terracinum, prouenit.

DI CONTZAI.

CAPUT XIV.

w.s.p. 3. 1957. v. 1211. Sp. mat.
w.s.p. 3. 1962. v. 1211. Sp. mat.

I. *CONYZA cærulea alpina maior:* hæc ex radice lignosa, rufescente, caulem crassum, pilis a-sperum, palmarem, mox in ternos ramulos, & horum aliqui in pediculos diu sum, protrudit: circa quem folia pauca, hirsuta & aspera, crassa, vncias tres, quatuorve longa, vncia angustiora, neruis aliquot distincta: singulis pediculis flos unicus, cæruleus, *Conyzæ cæruleæ vulgari* similis, & similiter in pappum evanescens: hæc in monte S. Bernhardi prouenit.

II. *CONYZA cærulea alpina minor:* plantula est semipalmaris, aliquando minor, laevis, rarus, non-nihil pilosa, radice nigricante, fibrosa, caulinulo rotundo, tenui, unicum florem cæruleum, illius quidem flori forma similem, sed triplo minorem, multis apicibus donatum, & in pappum abeunte, sustinente: foliola habet ad radicem plura, angusta, triuncialia, pediculis donata, pallide virentia; ad quæ caulem basi sua cingunt, breuiora sunt: hæc in monte Gotthardo reperiatur.

III. *CONYZA aquatica Asteris flore aureo:* caule est cubitali, rotundo, hirsuto, geniculato, in plures ramos brachiato, qui folijs tres, quatuorve vncias

longis, semunciam latis, villosis, per marginem & hispidis, & crenis rigidioribus exasperatis, cingitur: flores magni Asteris forma, aurei, singuli singulis pediculis insident, discum enim aureum folia plurima, & angustissima aurei coloris cingunt, at aliorum more in pappum auolant. Hanc in Vallesia prope Sedunum ad aquas, D. Burserus legit: non tamen *Conyzæ palustris* serratifolia, quam alij consolidam palustrem vocant, censenda est.

DE ASTERE.

CAPUT XV.

ASTER hirsutus Austriacus cæruleo magno flore: caule est rotundò, hirsutie aspero, pedali, in vnum alterum veram brachiatō, folijs latis, sub-rotundis, per marginem non nihil exasperatis & in apicem rigidiorem desinentibus, rigidis, crassis, hirsutie leui exasperatis & scabris, cincto: cuius summo flos magnus insidet, eiusq; orbem pallidū, folia multa, tenuia, oblonga, pallide cærulea, ambiunt, qui maturus similiter in pappum abit. Hic licet in Austria circa Cremsam reperiatur, attamen cum Astere montano cæruleo magno flore, quietam in Austriacarum alpiura iugis (imo & Helvetiarum, vt in Lura) oritur, confundinon debet.

Aster alpinus
w.s.p. 3. 2019

Sp. mat.

DE VER-

Verbenanodiflora.

DE VERBENA.

CAPUT XVI.

VERBENA nodiflora: ex radice tenui, fibris cancellata; caulis tenuis, quadratus, geniculatus, glaber, in terram reflexus & sesqui-palmatis, prodit, quem folia, ad geniculum bina aduerso sita, vngue non multum longiora, per extremum crenata & acuminate, cingunt: ex quolibet pene geniculo, & ramulus folijs aliquot cinctus, & pedicellus nudus, duas tresve vncias longus, exurgit: hicq; caput subrotundum squamatum sustinet, vnde flosculi Verbenæ vulgari similes exent, semenq; patuum, ut in vulgari, succedit. Hanc Neapolii una cum semine, ab Imperato accepimus.

DE SCABIOSA.

CAPUT XVII.

ISCABIOSA peregrina rubra: ex radice annua, scaulis bicubitalis, ramosus, parte inferiore leuiter hirsutus exurgit: folia tenuia, ad radicem Rapæ forma laciñiata, subrotunda, longis pediculis subhirsutis donata, & per ambitum serrata, ad ramaulos superiores, oblonga, angusta & integra: pediculis pedalibus & palmaribus laevis & maiore parte nudis, & quidem singulis flos unicus attrubens, Scabiosæ globulariæ maioris forma, oblongis filamentis puncto albo notatis, donatus, suavis odoris, insidet: huic capitulum oblongum, rufum, oblongis filamentis, ut in Caryophyllata vulgaris exasperatum, & semen stellatum succedit. Hæc ex semine Scabiosæ Hispanicae rubræ nomine missa (ut in Phytopinace monuimus) æstate in horto floruit: & à Clusio Scabiosa Indica nominatur.

Hanc, sed folijs in tenuiores laciñias dissectis, floreque minore & nigro, ex horto Patauino, D. Peckius, nomine Scabiosæ nigrae odore Zibethi, attulit.

ISCABIOSA folio Sisapi sylvestris: caule est cubitali, striato, in ramis palmo logiores brachiatum, qui ex foliorum alis, ubi pili paucissimi, produnt: folijs glabris, forma Sisapi sylvestris modo, ad neruum velique laciniatis, & sparsim crenatis, inferioribus subrotundis: flores rubentes, mediae magnitudinis, & singuli, cauliculorum summis insident. Neapolii ex horto Imperatori habemus.

III. SCA-

Scabiosa prolifera.

III. *Scabiosa prolifera* folijs Gingidij. *Scabiosa prolifera* duplex est: altera folijs in latiores lacinias diuisis à Lobelio & Clusio proposita, cuius figura addita, de qua sermo non est. Altera folijs est tenuius incisis, ad modum foliorū Gingidij, quod Visnaga dicitur: quæ caule est cubitali, viridi, striato, geniculato, folia vtrinq; ad geniculum triun-

cialis, ex quorum alis ramuli aliquot trium qui tuorve vnciarum, exurgunt: at maior caulis pars, nudus & nonnihil asper est, cuius summo, flos purpurocæruleus insidet, & ad huius latera plures cauliculi modo vnciales, modo palmares & glabri, minores quidem in orbem funduntur, at maiores florem superantes eriguntur, singulis flosculum eiusdem coloris, ex filamentis compositum, sustentibus, quibus folia fœniculacea subiçuntur: semina aliorum modo succedunt. Vtramque D. Doldius Norinberga misit: illa tamen, Patauij inter dumeta, circa Thermae D. Virginis, etiam obseruata.

IV. *SCABIOSA montana dentis leonis* folio: caule est sesquipedali, viridi, rotundo, striato, lævi & cauo, superiore parte nudo: folijs latiore basi caulem amplexantibus, paucis, lævibus, crassis, inferioribus obtusis, & parum crenatis, superioribus ad modum foliorum dentis leonis, in binas ternas vel lacinias diuisis & acuminatis, per oras crenatis, vncias sex longis, & duas circa folij medium latis, per quod nervus excurrit: caulis summum, quem duo folia, fere ut in Dipsaco complectuntur, flores aliquot subcærulei, pedicellis hirsutis, inæqualibus insidentes, exornant. Hæc Monspessuli, in monte Calcaris reperitur.

V. *SCABIOSA stellata minima*: plantula est, trium quatuorve vnciatum, leui hirsutie canescens, radicula simplici, caulinculo vt & folijs biuncialibus, angustis, in paruas & profundas lacinias diuisis: caulinculi summo, capitulum rotundum, ex caliculis paleaceis compositum, insidet, flores subcæruleos, paruos continens, quibus exiccatis in caliculorum medio stella parua conspicitur, à qua filamenta capillacea, oblonga, rufa, quinque numero extra caulinulum producuntur. Hanc in Provincia locis incultis obseruauimus, & à Scabiola minore Hispanica Clusij: quam in litore Veneto notauimus, diuersam facimus.

V. S. stellata L. sp. 144

VI. *Scabiosa*

VI. SCABIOSA argentea angustifolia: ex radice lignosa, caules bini, terni, sesquipalmares, rotundi, incani, parum reflexi, exurgunt: circa radicem folia quatuor aut quinque vnicarum longa, angusta, graminea, albicans, & argentei colorem referentia, inordinate disposita, in superna caulis parte nullâ: caulis vnicum discum orbiculatum planum, molli lanugine incanum sustinet, qui plures flores cæruleos, vel pallidos, aliarum forma continet: quibus cauliculi membranacei, etiam stellati cum staminibus, sed quam in priore brevioribus, semen continentis, succedunt: In monte Sumanus prope Vicentiam prouenit.

VI. S. gramini folia. Sp. hest.

DE IACEA.

CAPVT. XVIII.

I. IACEA nigra angustifolia, vel Lithospermia arvensis, folijs: radice est nigrante, in fibras aliquot diuisa, caule pedali, rarius cubitali, rotundo, aspero, in alas inæquales diuiso: quem folia in cana, angusta, brevia, rigidiuscula & aspera, Anchusæ sive Lithospermia arvensis similia, alternatim sua basi cingunt: caulicorum summis capitulū squamatum, & nonnihil asperum, aliarum laceatum forma, sed minus, insidet, ex quo flos multis exiguis, oblongis foliolis, pallide rubentibus, vel ex purpura candicantibus, prodit: cui semen exiguū, nigrum succedit: Hanc passim Monspessuli & Patavii obseruauimus.

2. Huic & altera similis, sed caule molli tomento vestito, & folijs incanis, mollibus & longioribus.

II. IACEA integrifolia humilis: hæc cauliculis est pedalibus, rotundis, alba lanugine hispidis & terram versus reflexis: folijs vnicam latis, duas longis, nec laciniatis, nec crenatis, sed integris, lanagine, præsertim per marginem, pubescentibus & subasperis, basi sua caulinum ambientibus; in cuius summo, capitulum ex multis squamis imbricatim dispositis, constans: ex quo flos Iaceæ vulgari similis, subpurpurascens, ex foliolis oblongis, in filamenta aliquot diuisis, compositus, prodit. In Austria ad S. Hippolytum prouenit, vnde Iaceæ Austriacæ repenis nomine, D. Burserus misit.

III. IACEA capite longis aculeis spinoso: tota planta subincana, brevibus & rigidulis pilis hirsuta: radicem habet fibris crassioribus implexam, fragilem, candidam, sed membrana subfuscata: caulem cubito altiore, rotundum, incanum, asperum, in ramulos inæquales diuisum: folia prima & tenella, pilis densioribus, albidiорibus, mollioribusq; stipantur, reliqua vero oblonga, vncias duas latera, crassa, rigida, per ambitum profundius crenata, nonnunquam ad pediculum laciniata, per quæ fibræ crassiores albæ, transcurunt: caulis summatur; capitulum squamosum ex pluribus squamis, etiam triginta numero compositum, & in conum pini æmulum compactum, insidet, quarum apices in spinas oblongas, rectas, subflavas & rigidas desinunt, & squamarum ora, firmis pilis albidis, tanquam

Centauræ
w. sp. 3

Centauræ
aviles
w. sp. 3
Sp. 3

Centauræ
Skbarroœt
w. sp. 3

tanquam setis vndiq; circumdata sunt: inter quas flos multis folijs oblongis, laciniatis & candicantibus emergit, cui semen Cnico simile, sed vulgari maius, succedit. Hæc à Iacea montana echinato capite Clusij diuersa est, & à D. Doldio missa fuit.

V. IACEA laciniata Sonchifolio, siue Iacea latifolia purpurea capitulo spinoso: radice est recta, fragili, fibrosa, membrana subfuscata testa, & si plures caules protrudat, brachiata, sapore subausteriusculo, ex insipido ad amariuscum tendere: caulis ut plurimum rectus, hirsutus, brevibus, densisq; villis seu lanugine, potissimum parte inferiore, refertus, qui ob capitulorum grauitatem, humum versus reflectitur, & in summo in aliquot ramulos diuiditur. Folia primum prodeuntia variant, sunt enim rotunda, oblongo pediculo donata, dein magis magisq; sinuata, tandem vero in laciniis (quæ ad exortum inferiorum minora sunt) inæquales diuiduntur: sunt etiam rigida & dura, adeo ut complicata cum quodam pene crepitu frangatur, breuissima & duriuscula lanugine, potissimum superiora & ad exortum, testa. Cauliclorum summis capitula spinosa, ex squamis compacta, initio viridia, mox ad apicem purpurascens, insident: ex squamis spinæ septem, pulchro ordine, stellam dimidiatam referentes, exeunt, quarum media cæteris latior & longior, in minuto capitulo rubens, paulo post vero pallens. Flos ex capitulo tarde prorumpit, qui elegantis purpurae & inodorus, culis foliola fistulæ sunt oblongæ, superius amplio, & laciniato rectu præditæ, inferius angustæ, quæ ad exortum coloris albi, sed paulatim versus fastigium in rubrum sese mutante: omnes autem stamina clavata sustinent, clava ex purpureo seu violaceo prorsus nigricante, in summo alba puncta habente, & staminum pediculis, vbi ex fistula prorumpunt albis existentibus. Semen, Cyani semen refert, oblongum, angustum, & cinereum est. Hanc Centaurii matini nomine, D. Doldius misit.

Eandem sed palmo minorem, foliis paruis, rigidis, parum laciniatis, & per marginem crenatis rigidis exasperatis. Cyani marinino nomine, à D. Neudorffero ex Italia habemus.

V. IACEA montana incana aspera capitulis hispidis: radice est lignosa, in longas fibras diuisa & rufescente: caulinco palmar, rotundo, lanuginoso: foliis asperis, ad radicem pluribus, incanis, hispidis, parum laciniatis, angustis, vncias quatuor longis, reliquis vero, in profundas & rigidas cre-

V. Centauria pectinata. Sp. nat.

Iacea montana candidissima

nas diuisis, basiq; sua caulem amplectantibus, qui aliquando in ramulos diuiditur, quorum singulare capitulo paruum, ex squamis hispidis compositum, sustinet, earum enim cuspides exterius reflexæ, in tenuissima filamenta desinunt: flores vulgarissimes, sed multo minores. Monspelluli in monte Calcaris prouenit.

V. IACEA montana incana laciniata capitulo hispido: ex radice caulinco palmo maior, rotundus, mollia lanugine canescens, exurgit, circa quem folia pediculis oblongis incanis donata, laciniata & subrotunda, tactuq; mollia: capitulo paruum & priori simile, eodemq; in loco proueniens.

VII. IACEA montana candidissima Stæbe foliis: hæc ex radice crassa lignosa, caulem profert palmarem, nonnūquam cubitalem, angulosum, striatum, molli & incana lanugine vestitum: folia habet ad radicem multa per terram sparsa, palmaria,

VII. Centauria pectinata. W. sp. 3. 2284 lata,

VII. Centauria cinerea. W. sp. 3. 2294. 5pm.

lata, Stæbes instar laciniata, molli lanugine incana & superiora molli tomento, quasi farina aspersa, mollia & alba sunt: caulinulis summis flores singuli lacea vulgaris similes insident, q ex capitulis squarrosis prodeunt: in montib. prope Capuam puenit.

VIII. IACEA tomentosa capitulo spinoso: tota planta, quasi farina aspersa floret, albescit, & à radice, caulis pede minor, statim in alas plures diuisus, exurgit: folia habet breuia, angusta, in petiola tria, quina, septena, subrotunda diuisa: caulinulis, capitula parua, ex squamis multis in aculeos acutos & rufescentes abeuntibus, composita: flos non fuit conspicutus: in Murena Hispaniæ, D. Albinus legit.

IX. IACEA Babylonica: ex horto clariss. Contareni, hoc nomine folium accepimus, quod primo intuitu Acanthium aliquod referre videtur: hoc longitudine cubitum æquat: in medio, latitudine palmum superat, non nihil incanum, tactu asperū, cuius tota circumferentia veluti minimis aculeis exasperatur: ad exortum lacinias acutas trium quadratoe vnciarum longas, obtinet: hinc ex rotunditate sensim angustatur & in apicem abit, cuius summo breuissimus aculeus insidet: per ipsius medium, costa elevata, non nihil hispida fertur, aqua plures nerui in latera excurrunt. Plura non licet.

X. Centaurea babylonica. L. sp. 2. 23. 6.

TRAGOPOGON.

CAPVT XIX.

I. TRAGOPOGON folio sinuato: radice est oblonga, lacteo succo manante, caule gracili, striato, pedalis altitudinis, raris folijs alternatim septo, quæ oblonga, non multum palmo breuiora, at angusta, sinibus brevioribus, & quasi serratis exalpetata, pallideq; virentia: caulis summo flos insidet pallide luteus, magnus, Tragopogo vulgaris similis, ex calice magno apicibus acutis donato prodiens, quo marcido, semen oblongum, in materia villosa alba latitans, succedit: Monspessuli legit?.

II. TRAGOPOGON tenuissime laciniatum: radice est oblonga, crassiuscula, fibris carente, rufescente & lacte turgente: ad quam folia plura oblonga, angustissima, acuminata, & in plures angustissimas lacinias diuisa: caule est cubito non multum breuiore rotundo, laevi, striato, non nihil folioso, in alas brachiato: singulis flos unus, magnus & pallidus insidet, cui semen oblongum, scabrum, crista pilosa in summo preeditum & calici oblongo inclusum, succedit. Et hoc Monspessuli obseruauimus.

X. Serratula babylonica. L. sp. 24. 8.

PERFOLIATA.

CAPVT XX.

I. PERFOLIATA alpina latifolia minor: radice est unica, rufescente, paucissimis fibris capillata: cuius caulis gracilis, teres, glaber, cauus, cubito altior, in ramulos, quasi in umbella dispositos distribuitur, quem folia glabra, venosa, sesquicircumdata, Vaccariae folijs similia basi lata medium amplectuntur: in caulinorum fastigij umbellæ, una cum foliolis exiguis, flosculis tenuibus subluteis, quibus semen oblongiusculum, nigricans, angulosum, succedit. Hæc in Heluetiorum alpibus reperitur.

II. PERFOLIATA alpina angustifolia maior, siue folio angulosum: radicem habet unicam, oblongam, rotundam, crassam, nigricante cortice testam, minime capillatam, ex qua prodeunt folia plura, pallide virentia, glabra, pedem longa, vnciam vel sesquicircumdata, longis pediculis donata: at folia caulem amplectentia angulosa sunt & acuminata, rarius bina, hederæ modo angulosa ex opposito sita: caulis rotundus est, teres, glaber, cauus, sesquicircularis, quasi foliorum basin penetrans: cuius summo quina folia, lata, in orbem disposita insident, eo modo quo in Tithymalo, unde pediculi seni, septeni, longitudine impares prodeunt, quibus una cum folijs paruis, rotundis, flores parui ex lateo rufescentes insident: Semen nō vidimus: in Pyrenæis, non longe Narbona, D. Burserus legit.

III. PERFOLIATA alpina angustifolia media: hæc à præcedenti sola magnitudine & foliorum angustia differt, quæ pro Perfoliata longifolia Dalechâpij, in historia Lugdunensi picta videtur, & ex monte Gotthardo habemus.

IV. PERFOLIATA alpina angustifolia minor: hæc radice est rufescente, ad quam folia multa, atrouientia, graminea, semipalmaria: caulem habet unum, aliquando geminum, pedalem, rotundum, glabrum, quem folia pauca acuminata, basi sua latiore ambient, in cuius summitate veluti umbella, ut in vulgaris Perfoliata, ex qua ramuli emergunt, flores rufescentes, cum seminibus sustinentes. Hæc ex Sumano monte, & Valesianorum alpibus, habemus. Verum cum Perfoliata alpina gramineo folio, siue Bupleuro angustifolio alpino, quod in Baldo prouenit, confundi non debet.

V. PERFOLIATA alpina angustifolia minima: plâ-

✓ Bupleurus raueti Galloides. L. sp. 34. 2. Sp. 1.

THEATRI BOTANICI

tula est semipalmaris, inter Perfoliatam & Bupleu-
ron media, radice tenui rufescente & serpente, fi-
bris capillaceis terræ affixa: ex qua folia oblonga,
angustissima, pluribus locis progerminant: inter
quæ cauliculi efferuntur tenuissimi, glabri, vncias
quatuor alti, in ramulos binos & hi in minores
quasi exymbella minima prodeentes, diuisi, quos
folium unum vel alterum basi latiore cingit, &
flosculi exigui flavi insident. In summis Pyrenœo-
rum iugis reperitur.

VI. PERFOLIATA minor ramis inflexis: hæc fo-
lijs est vulgari paulo longioribus, brevioribus ta-
men quam in montana, caulem habet ramosum
reclinatum, & velut per terram sparsum, flores lu-
teos: annua est instar vulgaris siue arvensis, in quo
ab alpina differt: hanc apud Ioh. Bauhinum fra-
trem p.m. vidimus; quam exhorto Stucgardiano
habuit..

CENTAVRIVM.

CAPUT XXI.

Centaurium minus spicatum album..

Centauria spicata L. sp. 33.
Chironia spicata L. sp. met.

CENTAVRIVM minus spicatum album: ex radi-
ce parua alba, fibrosa, caulis exurgit, mox in-
duos palmates & semipalmates striatos, hique in-
alios diuisi: folia sunt parua, pediculis carætia, quo-
rum prima lata, subrotunda, superiora angusta, a-
cuminata, quandoq; bina aduerso situ caulem am-
plexantia: flores oblongi, albi, ab imo sursum per
caulem sparsi, singuli, vt plurimum; ex una caulis
parte sibi inuicem succedentes, ex taliculis foliosis
prodeunt, ea forma qua non patentes in figura ex-
primuntur, patentes enim sculptor non recte ex-
pressit: his siliquæ, vt in vulgari, semen minutum
continentes, succedunt. In montibus Euganeis
Patauinorum; & hinc inde circa Monspelium re-
peritur, yr in nostro Matthiolo monuimus.

ASCYRON ET HYPERICUM.

CAPUT XXII.

Hypericum ascyrum w.s.p. 3. 1463

ASCYRON magno flore: hoc Ascyro vulgari, si-
gue Hyperico dumetorum simile, caule sesqui-
cubitali, rotundo; glabro, rufescente, quem folia
pallide virentia & inferne albidiora, vncia longa,
semunciam lata, subrotunda, bina semper situ
aduerso cingunt: in caulis summo, flores calice vi-
ridi sustentati, pallide lutei, magni, quintuplo vul-
garim maiores, ex quinquefolijs vncialibus compo-
siti, è quorum umbilico staminula plura, flava, vel-
ut puncto notata, exurgunt: siliquas & semina non
vidimus. In Pyrenæis D. Bürserus hoc, quemad-
modum & subsequens, legit..

HYPERICUM numulariæ folio: radicem habet
oblongam, tenuem, paucis fibellis capillatam, ex
qua caulinculi tenues, rufescentes, palmares effe-
runtur, quos folia parua, rotunda, nummo similia,
bina aduerso situ & æquali distantia locata cin-
gunt, quæ superne atrouientia, inferius alba, ali-
quando punctis vel maculis rubris notata, conspi-
ciuntur: caulinorum summis flores pallide lutei
satis magni, plurimis staminulis donati,

insident..

H. numularium
w.s.p. 3. 1469
Sp. hist.

POLY

POLYGONVM.

CAPVT XXIII.

I. POLYGONVM saxatile: huius radix tenuis, ligosa tamen, fibris capillata & alba est: ramulis multis oblongis & crebro geniculatis serpit: circa quos folia subrotunda, vnciam longa, semunciam lata, superne virentia, at inferius alblicantia, quasi polline aspersa, quæ sensim minora redduntur: à geniculis flosculis exigui, vt in vulgari, pallide rubentes excunt, quos semina triangularia sequuntur. Hoc intersaxorum fissuras, ad arcum editissimarum radices, vt in petris arcis Waldenburgensis Basileensium, & in vicinis, obseruauimus.

II. POLYGONVM Creticum thymi folio: herba est supina, humique procumbens, caulinis siue viticulis, palmaribus, ramosis, hinc inde sparsis: flosculis paruis alblicantibus, pluribus situl quasi in nodo iunctis, quibus foliolum Thymi forma, modo vnum, modo bina, ternave, magnitudine imparia adponuntur: semen pusillum ac copiosum succedit. Hoc Polygoni Cretici nomine, D. Gille-nius misit. *Frankenia hispanica*. *w. sp. 2. 267*

III. POLYGONVM littoreum minus flosculis spadiceo alblicantibus: ex radicula candicante, tenui, oblongiuscula, prodeunt viticuli plurimi, tenerimi, per terram sparsi, ramosi & dodrantales, foliolis oblongis, angustis, & alblicantibus alternatim cincti, ad radicem vero longioribus & biuncialibus: viticulorum summatibus flosculi plures minutissimi, intus albi, foris spadicei insident, quibus semina minutissima & copiosissima, vt singuli caulinis eo turgeant, succedunt: hinc ad Millegramnum referri potest. Hoc apud nos, in arenosis ad Wiesam flumen, autumno Horrens reperitur, quod Polygoni ποικιλα Θέμα nomine, Northusio, apud quos in sabulosis reperitur, D. Furerus misit: idem, sed sine nomine, ex inferiore Lusatia, vbi locis arenosis, in ripa fluminis Nissæ prouenit, à D. Franco accepimus. *Corrigiola litoralis* *sp. 2. 267*

IV. POLYGONVM minus lentifolium: plantula est tota virens, parua, supina, humiq; procumbens ex cuius radice simplici, in altum descendente, caulinis plures, impares longitudine, crebris internodis geniculati, exiguis foliis subrotundis, lenticularibus adnatis, prodeunt: flosculi in caulinorum

summis minimi, albantes, vel pallide virentes plures simul iuncti & semen pusillum, obseruatut.

Cum Anthyllide Valentina Clusij, quæ tota subrubens est, longe minoribus folijs, & copiosioribus flosculis ex albo purpurascientibus, ijsq; non solum in caulinorum luminis sitis, confundinō debet. Hoc in Hispaniæ montibus prope Escorial D. Albinus inuenit: quod tamen ante annos triginta nouem Monspellum in incultis, sed aliquantum minus, collegimus.

DE SEDO.

CAPVT XXIV.

I. SEDVM tridactylites alpinum maius: radicem habet tenuem capillaceam, caulinum semi-palmarem, purpurascensem, non nihil pilosum, in ramulos plures tenues & fragiles diuisum: folia ad radicem tenuia & mollia, lata (in ramulis minuta) in tres lacinias primum, & in alias, diuisa: flores in ramulorum summis albi, quinquefolij, totidem staminibus donati, quibus capitula subrotunda, longiuscula, minutissimum semen continentia, succedunt. Hoc ex Baldo habemus, & saxifragæ albae petreæ nomine, Pona suo Baldo exhibuit, idem præterito anno D. Furerus, nomine Dactyliobotanis siue Saxifragæ petreæ sempervirætis misit, quod in ea Harcyniæ parte, qua Buda fluuius officinas Rubelandicas alluit, totos scopulos oboluere scribit.

2. Simile, sed folijs latioribus, & in ternas primū profundas laciniias diuisis, & in his in minora & tenuiora segmenta sectis: caulinibus pedalibus, florib. pallide luteis, in humidis montium Pyrenæorum natum, habemus.

3. Aliud caulinulo rotundo, semipalmari, pilis leuissimis aspersis, folijs paruis, crassi sculis & eō modo quo folia Sedi tridactylidis in tectis prouenientis, incisa sunt, etiam diuisis, totumq; caulinum alternatim basi sua cingentibus, qui in summitate in ramulos diuiditur, & singuli flosculum candidum, sed minorem, iustum, capitulaq; vt in præcedenti, succedunt. Sedi dactyli nomine, ex Taurero Austriae, D. Burseras misit.

II. SEDVM tridactylites alpinum minus: ad radicem paruam, repente & nigricantem, folia plura, exigua, viridia, simul compacta, superne in ternas profundas, binas, communiter ternas, rarius

Muraria? denticulata *L. sp. 267*

L. denticulata *Sp. hist.*

R 2 plures,

THEATRI BOTANICI

plures, diuisa: ex quorum medio, caulinulus unus vel alter, tenuis, aliquando diuisus, paucis & exiguis foliolis cinctus, trium quatuorve vnciarum exurgit, cui flosculi terni, quaternive pallidi, quinquefolij, multis staminulis donati, singuli singulis pedicellis insident: hic calices parui, semen minutum continent, succedunt. Hoc in monte Lupi & Calcaris, in eorumdem rupibus collegitum: ex humidis Gotthardi montis & Pyrenæis quoq; habemus.

III. SEDVM montanum ericooides: ramis est palmaribus, lenti, flexibili, bus, dense geniculatis, per terram sparsis, quos folia brevia, crassiflustra, Ericæ forma, vestiūt, & hi in plures alios, duarum trium vñciarum, & etiam breviores diuiduntur, hiq; foliola frequentia, sibi fete incumbentia & rotundiora habent: in singulorum summitatibus velut ex squamolo calice flos satis magnus purpureus, ex quatuor, aliquando quinq; folijs, & aliquot in medio staminibus compositus, insidet: quid florifuccedat, non constat. Hoc ex horto Deidicto, habemus: & cum Lobelij Sedo minimo arborescente vermiculato, plurimum affinitatis haberet.

IV. SEDVM alpinum ericooides cæruleum: ex præruptis iugis, ac axis humidis propendet, radicem habens oblongam, fibrosam, rufam, ramos plures, foliolis quam in priore brevioribus, crassis, cineris, velut in Sanamunda 2. Clusij, siue Erica Alexandrina compactis, cinctos: singulis caulinulis vñcialibus, foliaceis, flos magnus, cæruleus, quadrifolius, aliquot staminulis brevibus donatus, insidet. Hoc, cum anni 1579. Martio mense, per Rhetæ alpes iter faceremus, erupibus, ob aquam defluentem humidis, instar Cymbalariae, dependens, florens q; collegimus, quod florum elegantio colore cæruleo, oculos a ostros valde reficiebat.

Idem in Gotthardi summitatibus, & in Valesia ad thermas Leccenses supra Gemme reperitur: q; à priore differt potissimum foliorum exilitate, & colore florum: item & colore & magnitudine.

V. SEDVM saxatile hirsutum purpureum: plantula est triuncialis, radicula capillacea, caulinulo tenui, leuiter piloso, cuius summa in breves ramulos dividitur, qui singuli florem purpureum sustinent: foliola ad radicem plura, hirsuta, & lente minora. Hoc, yt & sublequens, ex Pyrenæis D. Burferus attulit:

VI. SEDVM saxatile atrorubentibus floribus: hoc, tres quatuorve vñcias non excedit, habens ra-

VI. S. rubens, L. ab. 619
Crassula rubens. Sp. nat.

diculam exilem, longiusculam, vnum alterumve caulinulum biunciale, foliolis paucis exiguis, longiusculis, alternatum vestitum, flosculos attrahentes, quasi in umbella dispositos, sustinentem. Hoc etiam in Gotthardo non nihil altius excrescit.

VII. SEDVM saxatile variegato flore: radice est capillacea, caulinulis plurimis, tenuibus, biuncialibus, per terram repentibus & fibellis capillaribus terræ adhærentibus: foliolis multis, pallide virentibus, subrotundi, lente minoribus, vestiti: ex ramis aliorum summis, pedicelli plures capillacci, coiongi, exurgant, singuli florem quadrifolium, varium, album, purpureum & atrorubentem eleganti spectaculo sustinent, cum plantula hæc celsipis musciq; instar saxa exornet. Hoc inter Valesiam & Augustam vallem, in monte Gletsberg dicto, qui toto pene anno nivösus est, copiose prouenit. *VIII. SEDVM alpinum foliolis crenatis asperis*

radice est capillacea repente, caulinulis tenuissimis, semipalmaribus, etiam brevioribus, rarius palmaribus, in summo in ramulos aliquot se eti: folia habet longiuscula, angusta, acuminata, crenis vtrinq; exasperata, & parte auersa candicantia; flores quadrifolij, purpurascentes & staminibus donati, caliculis sustentantur, quibus capitulum subrotundum, membranaceum, apice donatum, minutulum semen continens, succedit. Hoc Iulio mensē floret, in ascensi montis S. Bernhardi maioris & Gotthardo. An forte Gesnerus lib. de hortis Germaniae, hoc intellexit, dū scitibit, *Sedum quoddam* esse, cuius folia marginibus asperis, branchias piscium referunt?

IX. SEDVM aruense flore rubente: radice est lignosa, fibris capillata, caulinulis aliquot palmarib. rotundis, rugoso rufescente cortice tectis, qui in ternas, quandoq; plures ramulos (quorum aliqui recurvantur) diuiduntur: hos folia longiuscula, angusta, succulenta, sine ordine ambiunt: ramulis superiorebus flores plures, vulgaris Sedi florib. similes, sed rubentes insident, semenq; vulgari simile succedit. Hoc non longe ab urbe, in agris Huningent autumno iam exiccatum reperitur: quod etiam in agris argillosis ad Pyrenæos, sed minus, reperitur.

X. S. rubens, L. ab. 619
Crassula rubens. Sp. nat.

DE COTYLEDONE.

CAPVT XXV.

Saxatilis cotyledon w. sp. 2. 639

CO TYLEDON minor folijs subrotundis ferratis: radix subest tenuis, fibrosa, fusca, circa q̄ folia multa, semi vngue minora, non vt in altero oblongis ligulis similia, sed subrotunda, margine crenato, crassiuscula, candicantia & nonnihil adstringētia: è quorū medio caulis semipalmatis, quandoq; palmatis, subasper, minimis & paucis folijs cinctus, assurgit: in cuius sumnio, pedicelli, flores, multo q̄ in secunda minores, ex quinq; quadoq; etiam sex folijs & medijs apicibus cōpositos, sustinentes, qui albi, aliquando rubentibus punctis asperfi, nonnunquam extrinsecus lineis terris foliola floris percurrentibus, ita vt flores pallide purpurascētes apparet: his capitula exigua, nigrum semen continentia, se quincur. In Heluetiorum alpibus, ipsis saxi sac scopulis adhæret; Iunio & Julio floret: at ea quæ flore est pallide purpurascēte, apud Monspelienses, in horto Dei collecta fuit.

DE KALI.

CAPVT XXVI.

KALI minus villosum: radice est oblonga, fibrosa, nigrante, caule pedali, inæquali, ramoso, folijs pluribus, angustioribus, mollibus & villoso, inter quæ vnum. quod cæteris subiectur, longius est, quemadmodum etiam in Tragio obseruare est: in caulicorum summis, capitula parua, florem minutum continentia: semen non obseruauimus. Hoc, cum figura Kali-albi Dodonæi, melius conuenit, quam Kali-minus Lobelij. Tota planta salsa est, & non longe Monspelio à Perault, qua ad mare itur, legitimus: quamvis idem, nomine Kali hirsuti folijs Spergulae, ex Italia, à D. Neudorf. habeamus.

KALI folio gramineo: ex radice oblonga, alba, exiguis capillaceis fibris donata, caulis pallide vitescens, rotundus, incurvus, pedalis, in varios & plures ramos quadrunciales, tenues & fragiles, inordinate dispositos, brachiatus exurgit: quos folia oblongiuscula, angustissima, alternatim disposita cingunt, quibus singulis, singuli noduli exigui florū & seminum, vt in Kali minore Lobelij, cauli-

adhærentes, adponuntur. Ex Salinis Saxonici siccum, D. Jungermannus transmisit: & ad Anthylloidem Thalii accedere videtur.

DE TELEPHIO.

CAPVT XXVII.

Sedum telephium v. w. sp. 2. 760

TELEPHIVM purpureum minus: hoc à radice nodosa, & aliquot veluti minimis napis constante, multisq; fibris prædita, cauliculum vnū vel alterum rotundum, semipalmarem, fragilem ac succulentū promit: quem folia crassiuscula, succulenta, parua, in ambitu crenata, sine ordine ambiant: flosculi quinquefolij, purpurei, velut ymbellæ insident: quibus capitula pentagona, minutissimum semen scobis instar continentia; succedunt. In editissimo monte Brisoia, Vtchendicto, locis humidis Iulio florens, collectum.

DE TITHYM ALLO.

CAPVT XXIX.

TI THYMALLVS incanus hirsutus: caules pedales, rotundos, rufescentes, profert, folijs incanis & hirsutis, Myrsenitis legitimi forma, confuso ordine vestitis, in summitate in virgulas diuisi, quibus, vt in Myrsinite, flores & capitula triangula, semina continentia, insident. Hunc ex Italia D. Neudorfferus attulit. •

TI THYMALLVS sive Esula exigua folijs obtusis: radice est exili, oblongiuscula, capillata, cauliculis pluribus ad terram relupinatis, aliquantulum repentibus, biuncialibus, triuncialibus, alijs palmo minoribus, rotundis, lacteo succo turgentibus, qui foliolis oblongis, angustis, sed semper in summo obtusis & velut absctis, inordinate vestiuntur: hic in agris Patauinis & Massiliensis, reperitur.

TI THYMALLVS exiguus saxatilis: radiculam habet capilli modo tenuem, longiusculam, cauliculos tenues, vaciales & biunciales, angustissimis & breuibus foliolis cinctos, flosculos exiguos, rubentes: circa Monspelium locis asperis prouenit.

Euphorbia nitra w. sp. 2. 902 Spp. herit.

LIBER OCTAVVS.

DE CONVOLVULO.

C A P V T I.

I. **C**ONVOLVVLVS purpureus folio rotundo: caules prælongos, teneros, viticulosos, paucis pilis exasperatos, vicinis perticis circumvolutos, promit: folia habet longis pediculis subasperis donata, quæ lata sunt, angulis carentia & nonnihil hirsuta, præsertim superiora: flores oblongi, ex calicibus hirsutis instar Campanulæ sive Smilacis laxe ex cæruleo purpurei sunt, quibus succedit semen nigrum, seta circulare & angulosum, capitulo membranaceo inclusum, quod semine Campanulæ cæruleæ multo minus est. Hic sub æstatis finem floret. An ad Nil Auicennæ quoque referri potest?

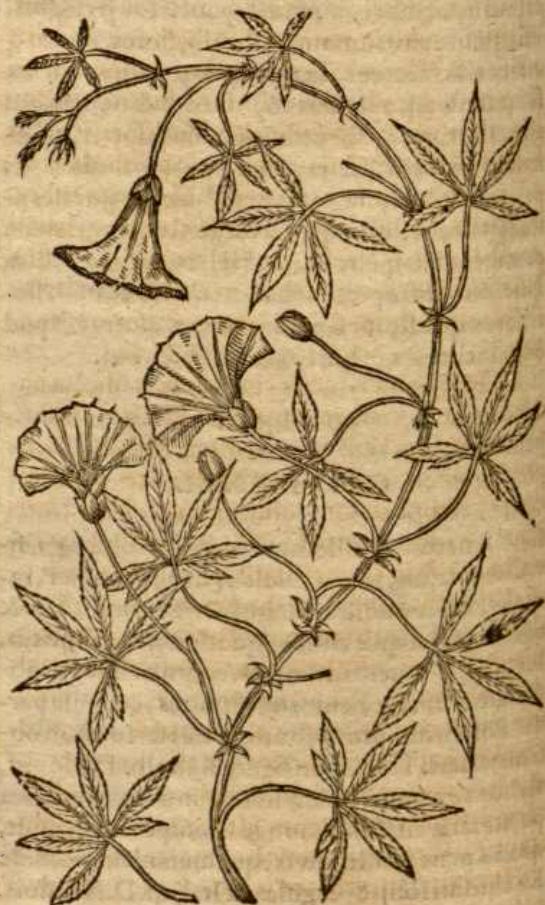
II. **C**ONVOLVVLVS peregrinus cæruleus folio oblongo: radice est singulari, oblonga, rufescente, ex qua caules multi, tenues, pedales, interdum cubitales, flexiles, ramosi, leuissimis pilis pubescentes prodeunt: quos folia oblonga, inferiora quidem, vncias tres, quatuorve longa, vix vnciam lata, inordinate vestiunt, quæ sensim minora reduntur, & per marginem leviter hirsuta sunt: ex omnium fere foliorum sinu, pedicelli tenuissimi, oblongi exurgunt, quibus singulis flos cæruleus ad exortum pallidus, Campanulæ forma, vnico folio constans, & ex caliculo prodiens, insidet: floribus succedunt capitula membranacea parua, quibus semina parua, nigra includuntur. Planta sane ob florum copiam elegantissima, & quæ ob cauliculorum flexibilitatem fulciri debet. Hic in horto meo ex semine, Campanulæ cæruleæ nomine accepto, sèpius creuit.

III. **C**ONVOLVVLVS folijs laciniatis, vel quinquefolius, viticulis est tenuibus, geniculatis, leuibus: ex quolibet geniculo folium, longo tenuissimo pedicello donatum, prodit, quod in quinque laciniias angustas longiusculas diuiditur, & quandoque inferior vna alterave bipartitur, & cuilibet laciniæ, tenuissimus naollisq; aculeus insidet. Supra folij exortum, pedicellus æque tenuis, dua-

III. C. copticus. Sp. hirt.

II. C. tricolor. Sp. hirt.

Convolvulus copticus
W. et. 1.863
Convolvulus quinquefolius.

rum triumve vnciarum longus & nudus exurgens, florem magnum purpurocæruleum, aliorum Convolvolorum forma, iustum. Semen non conspicuum, cum solum huius ramum, Convolvuli Egyptiaci nomine, à nobiliss. Cortuso Patauio ante viginti annos accepimus.

D

DE BRYONIA.

CAPUT II.

1. B. critica. v. s. h. v. 1. 22. s. h. b. m.

BRYONIA Cretica maculata: radice est longa, alte descendente, sed ad vulgaris magnitudinem non accedēte, fusto cortice tecta; ex qua longa & tenuia sarmenta prodeunt, quae ambient folia aspera (qualis & tota planta) ad similitudinem vitium, aut Bryonie vulgaris diuila, sed minoria, viridia; albis strijs per medium discurrentibus, vel maculis albis notata, quibus capreoli ut in vite adduntur. Flores habet pallidobs, quinquefolios, striatos, vulgaris Bryoniae floribus maiores, ex longis pediculis propendentes: cuilibet flori, fructus succedit semieircularis, superne in partes duas divisus, viridis primum, at per maturitatem ruber; semina duo continens, quare Dieoccos appellari potest. Hæc in Creta frequens est, vnde semen à D. Honorio Belli accepimus & in D. Zlingeri horto (quia tum hortum colere intermisseramus) seruimus.

II. BRYONIA sylvestris baccifera; radicem habet magnam, crassam, longam, succo glutinoso plenam: caules vero sarmentorum vitis instar longos, lignosos; angulos; quibus se, (licet capreolis careat) crebris circumvolutionibus vicinis fructibus circumvoluit: folia heteracea, Smilacis laevis similia, magis tam en sinuata, tenuia, splendenta, & nervosa, longissimis pediculis donata: flores albi sunt, muscosi: ad cuiuslibet folij exortum, in viticulis maxime superioribus, pedicellus breuis ex caule exurgit, qui baccam unicam ceraso minorem, virentem primum, at per maturitatem rubentem, sustinet: cui semina satis magna, rotunda, nigra que quaterna, quinque includuntur. Prouenit in sylvis circa pagum Huningen, Iunio florens: at baccæ Septembribus fine maturæ sunt.

Hæc à communai Bryonia sylvestri, quæ Tamus dicitur, potissimum in his differt, quod communis florem minorem habeat; racemosa sit: hæc vero flore sit maiore & baccifera.

III. BRYONIA Méchoacana nigricans: radice est Méchoacæ simili, sed cortice nigricante vestita, interior rufelens, quæ tessulari incisa rotunda, magnitudine & figura calculo aleatorio respondens: ex India Chelapæ siue Celapæ nomine ante annos vndecim allata fuit. Ab Alexandrinis &

Massiliensibus, Jalapium vel Gelapo vocatur: & à Massiliensibus, Mechoaca nigra vel mas existimat.

Gusto est non ingrato, & gummoso, & ob copiosam gummositatem, si carbonibus, vel igni admouetur, si ammam concipit. Facultate, vulgarem siue albam Mechoacam, superat: nam ob gummi copiosum, fortius humores serosos purgat, cum imi ventris leui dolore, & præcipue viscera, hepatis & ventriculum roborat. Quare drachmæ vnius pondere exhibetur tuto, & sine fastidio opus suum exequitur. Sunt qui ea in dosi, cum aqua Cichoreæ, aut simili stillaticia, seu iure aetere frigidis, tribus horis ante prandium, ægris propinent.

DE CLEMATIDE.

CAPUT III.

I. CLEMATIS maritima repens: hæc caulinos habet sarmentos, geniculatos & striatos, cubitales, atrouirentè cortice vestitos: folia Flammulae erectæ instar oblonga, acuminata, neruosa, rigida; sed angustiora, quod communiter tria vni pediculo, qui velut in capitulo abit, insident, & quædam per circumferentiam non nihil crenata, quæ vero in summò caule floribus subiectiuntur, angustissima sunt: flores albi sunt, multis staminibus villosis albis, meditulli occupantibus, longis pediculis sustentati: quib. semina plana, subrotunda, rufescens; ut in Flammula ereta, sed minora, binaria, terhave iuncta, singulis capreolo plumoso, veluti incana crista donatis, succedunt: hæc acria sunt quemadmodum & tota planta. In mari Adriatici litoribus, ut in Venetorum Insula Lio & Litze fusina, suis sarmentis repente obseruantibus.

II. CLEMATIS alpina Geranifolia: ex radice sarmentosa & perenni, caules plutes lenti, lignosi, quandoque rufescente cottice tecti, duos tresve cubitos alti, exiungunt; qui æqualiter bipartiti, in latera diuiduntur: quibus singulis folia, crebris & profundis diuisuris incisa, trigemina, cohærentia, ut in Anemone geranifolia, insident: flores singuli, singulis pediculis longissimis ac tenuissimis insident, qui coloris cærulei albicantis, aut obscure purpurascens, ex quatuor folijs oblongis, mucronatis, nervosis, crucis in modum dispositis & non nihil lanuginosis, in cuius medio folia, plura, breviora, quæ quasi aceruolum capillaceorum filamento-

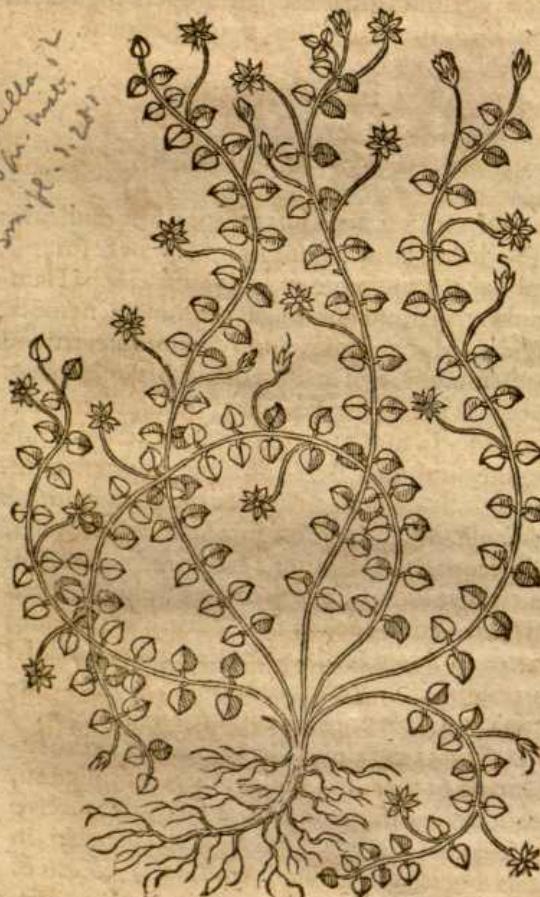
THEATRI BOTANICI

mentorum alborum ambiunt: semen nō vidimus. Hanc in altioribus Baldi rupibus enatam, & Clematisdem cruciatam à Jungermanno appellatam, ante annos viginti sex, & ante biennium elegantiorem & maiorem, ex Austriae montibus, vbi frequens est, à D. Burlero accepimus.

DE NUMMULARIA.

CAPUT IV.

Nummularia flore purpurascente.

NUMMULARIA flore purpurascente: hæc, eo quo Nummularia vulgaris modo, serpit, radicem habent tenuem, capillaceam, à qua coliculi multi, tenues, palmo minores emergunt, quos vtrinque folia vulgaris forma, propemodum rotunda sed parua, & plus quam decuplo minora, quorum nonnulla leuiter sinuata: ex horum sinu pediculi

tenues oblongi, prodeunt, quorum singuli florem purpurascensem, paruum, oblongum, quinquefolium, staminulis in medio breuibus, sustinent: his capitulum paruum, apice donatum, minutissimum semen continens, succedit. Hæc in humidis Monspeliensium prope Castelnouum prouenit.

DE POLYGONATO ET LILIO
convalium.

CAPUT V.

I. **POLYGONATVM** latifolium minus, flore maiore: ex radicis albicantis, subrotundæ & fibroso medio, caulinus vnicus, fere pedalis, striatus, nec admodum inflexus exurgit: qui folijs, vt in vulgari dispositis, firmioribus tamen, vestitur: ex singulis alatum finibus, flores singuli, magni, albi, inodori, breuibus & quidem singulari pediculis insidentes, ab una caulis parte propendent, quibus bacca succedunt, quæ per maturitatem cæsiū colorem acquirunt, & semen osseum, durum continent. Apud nos in monte Crentzacho copiose prouenit.

II. **POLYGONATVM** latifolium perfoliatum Brasiliandum: hoc caule est bicubitali, striato, folia perfoliatæ modo transeunte: folijs pallide viridentibus, tenuibus, neruosis, vncias duas latis, quatuor longis: flore magno, albo, ex folijs quinque angustis, binas vncias longis composito, qui ex longo tenuissimo pediculo dependet: fractum non vidimus. Hoc in Brasilia apud Toupinambaultios crevit, & D. Burserus communicauit.

LILIVM CONVALLIVM latifolium: radicibus est tenuibus, longis, repertibus: caule pedali, folijs ternis, viridibus, neruosis, subrotundis, laevis, palmaribus, vncias quatuor latis, basi sua caulem, fistulæ modo ambientibus: floribus magnis, albis, rotundis hiantibus, reflexis, & odoratis, quibus fructus rotundus, rubeus, semen durum continens, succedit. In hortis quibusdam colitur.

II. *Uvularia perfoliata*
6.4 437
Sp. huic

DE CHELIDONIA ROTUNDIFOLIA.

CAPUT VI.

Ranunculus ficaria L.
W.-sh. 2-1302

CHELIDONIA rotundifolia maior: huius radix fibrosa est, quibus aliquot oblongi testiculi adhaerent: folijs est subrotundis, crassis, leuibus, ad foliorum Asari magnitudinem accendentibus, sed nonnihil quandoq; sinuatis, pediculis semipalmatis donatis & humi procumbentibus: caulinco palmo minore, flos infidet, calice triphylo membranoso sustentatus, qui pallide luteus, magnus, vulgari quadruplo maior, qui ex quinq; vel sex folijs, quorum singuli ad medium fissi sunt, componit & ad eius vmbilicum stamina plura rufescientia, conspicuntur: capitulum cum semine non vidimus. Monspeñuli locis humidis prouenit,

DE MALVA.

CAPUT VII.

Malva mauritiana
W.-sh. 3-288

I. **M**ALVA folio ficus: huius folia sunt nigricantia, aspera & crassa, quorum prima, modo in tres, modo quinque lacinias inæquales diuiduntur: quædam in lacinias quinque profunde secta, sine ordine sinuata, & per marginem crenata sunt, quorum laciniaz aliquæ palmates existunt, & pediculis longissimis & pilotis donantur. Scapum siue caulem simplicem, aliquot cubitorum habet: flores & semina non vidimus, quia ante tempus, Argentinæ in horto Friderici Meyeri, ante annos vingtilegitimus.

II. **M**ALVA folio vario: radice est alba fibrosa, caule rotundo, cubitali, in plures ramos brachiatto, quem folia cingunt pallide virentia, inferne candicantia, crassiuscula & nonnihil lanuginosa, sed figuræ, in eodem raimulo, diuersæ, quoru quædam Bryoniae forma, quædam acuminata, duabus aliis donata, quædam subrotunda, vngue minora, omnia tamen in ambitu ferrata: flores quinquefolij purpurascentes, staminibus in vmbilico pallidis, pedicellis oblongis insident: semen in capitulis foliaceis semicirculare succedit. Argentina D. Saltzmannus misit.

III. **M**ALVA Americana: radicem habet oblongam, albam, fibrosam, caulem angulosum, striatum, lanagine leui obsitum: folia viridia, tenuia, plera-

Malua folio vario.

Lavatera trimestris
w.-sh. 3-292
Sph. 100

que semicircularia, vncias duas longa, tres lata, superne angulosa seu sinuata, per ambitum leuiter crenata, pediculis palmaribus, hirsutis donata, flores albidi una cum semine, Maluæ syl. pumila similes sunt. Hanc ante annos octodecim in horto D. Saltzmanni, Argentinæ collegerimus.

DE ALTHÆA.

CAPUT VIII.

ALTHÆA Bryoniæ folio: caule est cubito aliore, rotundo, lanuginoso, albo; folijs Bryoniæ similibus, in quinas lacinias ut plurimum diuisis, palmaribus & alijs multo minoribus, crassis, nervosis, lanagine nonnihil asperis, parte inferna canescens & longis pediculis insidentibus: flores habet purpuro-cæruleos, quinquefolios, superne semilunatos, staminibus rufescentibus donatos, quibus singulis capitulum foliacum, planum, semen Altheæ simile continens, succedit. Hæc in horto aluiimus, quam tamen prius Altheæ barbescens semperiventris nomine, D. Doldius: dein Altheæ Americanæ, D. Sprengerus, Heidelbergæ misit.

DE GERANICO.

CAPUT IX.

GERANIVM malacoides minus: p' antula est duarum vnciarum, in terram reclinata, radicula longiuscula, exigua, foliolis malacoidi maiori similibus, sed minimis, eleganter incisis & longis pedicellis insidentibus: flosculos paruos cæruleos habet, quibus capitulum rostro tenuissimo longiusculo donatum, succedit. In agris circa Rothomagum reperitur.

I. GERANIVM columbinum tenuius laciniatum: radicem habet oblongam, tenuem, fibrosam, rufescem, ex qua caulinis plures, palmates, rotundi, hirsutie nonnihil asperi & reclinati prodeunt: folia, quæ vngueni vix superant, rotunda sunt, in lacinias quatuor primum, & haec in alias, diuisa, & longis pedicellis hirsutis praedita: ad caulinorum latera, flosculi communiter bini, singuli singulis pedicellis insident, parui, cærulei, quibus capitula parua rostrata, sive vtriculi tumentes rostrati succedunt, & vbi semen maturuit, vtrique cum vtriculorum mucronibus, quasi capreolo insidens, modo geminum, modo ternum, ad restri apicem, quod adhuc supereminet, reficitur, quod in alijs quibusdam Geranijs etiam obseruauimus: Hoc Monspessulii in sylvestribus reperitur.

III. GERANIVM cicutæ folio acu longissima:

111. 3. Ciconium, L. sp. 952

Erodium ciconium, L. Her.

caulibus est bicubitalibus, hirsutis, asperis, angulosis, in varios ramos brachiatis: folijs Geraniæ moschatæ sive Cicutæ modo diuisis: floribus subpurpleis, vel violaceis, quinquefolijs, cui liberas, vncias quinq, longa, hirsuta succedit, quæ ex vtriculo hirsuto quinquefolio, apicibus donato, semé continente, prodit, quod per maturitatem exilit, & cum vtriculorum mucronibus sursum primum, dein deorsum, alioq; modo circumvoluit. Hoc Monspessulii legimus: in Valesia etiam reperitur.

DE ALCHIMILLA.

CAPUT X.

A. pentaphyllea L. sp. 179. Sm. 177

ALCHIMILLA alpina quinquefolia: radicem habet oblongam, nigratentem, fibras plures de se mittentem, ex qua folia aliquot parua, longis pediculis donata & glabra prodeunt, quæ in quinq; lacinias ad pediculum, haec, in profundas crenas diuiduntur, inter quæ pediculi bini, terni, tenues, glabri, trium, quatuorve vnciarum longi, reclinati: quorum summitatibus flosculi vulgari Alchimille singuli singulis minimis pedicellis donati: quasi vmbellæ insident. In monte S. Bernhardi maioris & Gotthardo locis humidiioribus, Augusto florens, reperitur.

DE CANNABINA.

CAPUT XI.

Cannabis aquatica similis capitulis nutantibus: radicibus est fibrosis, Elleboti nigri similibus, caulis pluribus, cubitalibus, hirsutis, in varios ramos scissis: ad singulos ramos folium vna longum, latum, quandoque ferratum, pilosum: ramuli iuxta florem pulchre contortuentur, folia plurima habent satis longa, stellæ instar disposita, in quorum medio flos deorsum nutans, ex multis velutis squamis compositus; in cuius medio multi apices lutei: semen in Cannabina aquatica.

Hanc in humidis Michelfeldensi inuenimus.

— 9(1) 50 —

3

D

DE CARYOPHYLLATA.

CAPUT XII.

Seru[m] montanum p. w. sp. 2. 1107

CARYOPHYLLATA alpina minor: radicem habet crassam, oblongam, repente, fibris donata & cortice purpurascente rectam; folia crassa, hispida in lacinias diuisa, in ambitu serrata; inter quæ caulis vna vel alter, rotundus, hispidus, paucis folijs vestitus, palmo minor: cuius summittati flos vnicus satis magnus, aureus, cum exiccatur rufescens, quinquefolius, multis staminibus donatus: cui villosa congeries cum femine succedit. Hęc in summitatibus Baldi collecta.

DE PÆONIA.

CAPUT XIII.

PÆONIA flore pallido folio hirsuto: huic ex radice aliatum simili, caules angulosi, lœues, exurgunt: folia, quorum pediculi nonnihil pilosi sunt, in ternas lacinias, & harum vna rarius in binas diuisa, mucronata, inferne breui lanugine pubescentia & candicantia, superne virenti quidem, sed non splendentia, multis venis à medio nero in latera excurrentibus: caules singuli florem unicum, reliquis minorem pallescentem, ochrige colore, simplici octo foliorū serie constantem, multis staminulis albis præditum, sustinent. In quibusdam hortis obseruauimus.

DE QVINQUEFOLIO.

CAPUT XIV.

QVINQUEFOLIVM album maius: radice est crassissima, rufa, folijs in quinque lacinias subrotundas usque ad pediculum diuisis, in ambitu serratis, paucissimis & brevissimis pilis aspersis, longissimis & hirsutis pediculis insidentibus, inter quæ paucis pediculis, angulosus, paucis pilis donatus, folijs vestitus, exurgit, & in ramulos binos, & hiis summo in plures alios diuiduntur: quotum singulis flos albus, satis magnus insidet, qui ex folijs quinq; in summo diuisis, compositus est: in cuius medio, veluti parvus pappus, unde plura sta-

*1. Plantula canescens
w. sp. 2. 1107.
3 sp. 1108.*

minula rufescens efferuntur. Hoc in mœnijs viribus Wallstant Heluetiorum, collectum,

II. QVINQUEFOLIVM album minus: radice est nigricante, parua, caulinis pilosis, erectis, palmo minoribus, in summo diuisis: folijs vnguem lati, in quinque lacinias, extremis oris serratas, diuisis, & brevibus pedicellis insidentibus: floribus est prioris Quinquefolij similibus, sed minoribus. Hoc in saxosis circa Curiam Rhætorum reperiatur.

III. QVINQUEFOLIVM montanum luteum eretum hirsutum: ex radice nigricante caulinuli & folia exurgunt: caulinuli quidem tenuissimi & setipalmates, in summo multi fidi, & molli lanugine pubescentes; folia inferiora, longissimis pediculis donata, in septem (at quæ in caule in quinq;) lacinias profundas, diuersæ longitudinis, per oras serratas, pilisque donatas, diuiduntur: quæ parte inferna, ut in vulgari, rufescunt, tantillum incana sunt, non tamen splendent: flores habet paruos, aureos, quinquefolios, multis brevibus & croceis staminulis donatos, quibus capitulum aliorum more, semen minutum continens, succedit. In montis Crentzacensis ad patibulum ascensi, prouenit.

IV. QVINQUEFOLIO similis eis neaphyllis hirsuta: radicem habet crassam, nigricantem, in longas fibras abeuntem, à qua caulinuli plures, ad exortum quasi congregati, per terram sparsi, capillacei, multifidi, tres, quatuorve vicias longi, producent: folijs est oblongis pedicellis donatis, in novem lacinias angustissimas, per marginem incisas & hirsutie villosas, diuisis: flosculi parui, aurei, & capitula parua quinquefoliorum modo à pedicellis sustinentur. Ex Heluetiorum alpibus.

DE FRAGARIA.

CAPUT XV.

FRAGARIÆ affinis sericea incana: radice est ligosa, nigricante, ad quam folia plura, Fragariae cyl. similia: sed longe minora, vnguenon æquantia, crassa, utrinque incana, molli & sericea lanugine testa, in tres lacinias ad pediculum usque diuisa & superne crenata: ramulos habet breves, reclinatos, flores caruos, luteos, stellos sustinentes, quibus capitulum, calice quinquefolio sustentatum, minutum semen

*Plantula subcaerulea S 2 conti-
w. sp. 2. 1107.*

Subcordia prostrans. sp. 1108.

continens, succedit. Hanc ante annos circiter quadraginta à Ioan. Baubino fratre p.m. nomine Leucas aduersariorum: & ante quadriennium, à D. Albinio qui eam in saxosis Granadæ collegit, sine nomine accepimus.

DE TRIFOLIO.

CAPUT XVI.

I. TRIFOLIVM montanum purpureum folio acuto crenato; caulinis est pedalibus, firmis, rectis: folijs rarioribus, ternis ab uno exortu prodeuntibus, oblongis, angustis, neruosis, acutis sursumq; spectantibus; in ambitu dentalis, aliquando profundius incisis: in caulinis summo, flores purpurei, quasi in globo conferti: quod in montis pratis, Maio, Iunioque florens, reperitur.

II. TRIFOLIVM montanum purpurascens folio obtuso crenato: hoc caule est ramoiore, folijs oblongis, angustis, sed obtusis & superne & utrinque crenatis, cuius ramuli, frequentioribus & angustissimis folijs, donantur: flores, quam in priore rariores & purpurascentes: in pratis montosis circa Geneuam.

III. TRIFOLIVM montanum lupulinum: hoc ramis est cubitalibus, glabris: folijs rarioribus, paruis, subrotundis, leuissime denticulatis, longissimis pediculis donatis: rami fastigio, capitulum lupuliforma, sed oblongum, ex flosculis spadiceis compositum, insidet: quod in montibus supra Ilfeldam prouenit, vbi D. Furerus collegit & transmisit.

IV. TRIFOLIVM capitulo spumoso lœui: radice est alba, oblonga, fibrosa & capillata, caulinis multis humis sparsis, tres, quatuor, rarius sex vncias longis, foliolis paruis, ternis, oblongo petiolo hærentibus, per marginem acutiuscule crenatis: foliis paruis luteis, quibus capita incana, veluti ex pluribus vesiculis sibi inuicem insidentibus composita, spumamq; referentia, succidunt, quibus semen patuum, rotundum & planum inclusum est. Hoc circa Neapolim Italorum, in maritis: circa Monspellum, in agris & luco Gramuntio reperitur.

V. TRIFOLIVM capitulo spumoso aspero magno: radice est oblonga, fibrosa, caulinis bicubitalibus, cenuibus, flexibilibus, à vicinis fruticibus sustentatis: folijs rotundis, trifolio vulgaris similibus,

crenatis, prælongis pediculis donatis: inter quæ pediculi nudi, palmares, quandoque pedales efferruntur, qui singuli capitulum subrotundum, non nunquam paruæ auellanæ magnitudine, ex florib. aureis compositum, sustinent: hos foliculi membranacei sibi inuicem incumbentes, non nihil à quibusdam filamentis exasperati, sequuntur. Hoc in Salicetis Michelfeldæ Huningam versus, ijs se fulcieni, reperitur.

VI. TRIFOLIVM capitulo spumoso aspero minus: huius radix transuersim fertur & fibris capillaceis terræ infigitur: ramulis suis per terram reptit, à quibus pediculi biunciales & triunciales, nudis eriguntur, qui capitulum paruum, subrotundum, ex rufescentibus floribus compositum, sustinet, quibus capitulum, quasi ex vesiculis plurib. compositum, subasperum & initio virens, minutum semen subrufum continens, succedit: folia parua sunt, rotunda & crenata: hoc apud nos ad Rheni ripam, herbido & arenoso loco, iuxta Barri & circa Monspellierum, prouenit.

VII. TRIFOLIVM capitulo Thymi: radice est oblonga, alba, tenui, capillacea: caulinis semipalmaribus, humis sparsis: foliolis ternis obtusis, vni petiolo in hærentibus, in ambitu serratis, cuius virgulis capitula rotunda, vt in Thymo, flosculorum rufescentium insident, quæ per maturitatem indurantur, minutumque semen subrufum continent. Monspellum illocis siccioribus prouenit.

VIII. TRIFOLIVM capitulo oblongo aspero: & hoc radicem habet capillaceam albam, caulinos plures pedales, lœues, rotundos, & quasi articulatos, paucis folijs rotundis vestitos: ex singulis articulis flosculi plures simul iuncti, iij que lutei, prædeunt; his succidunt capitula oblonga, pluribus quasi spinis recurvis donata & per maturitatem exasperata, quibus singulis folium tripartitum subiicitur: & huius, quemadmodum & prædictorum, semen exile est. Patauij, in edito monte prope Arqua, quod longe minus altero, quod Monspellulo habemus, legimus.

IX. TRIFOLIVM cochleatum folio minuto obtuso fructu latiore: radice est oblonga tenui, caulinis aliquot tenuibus, rotundis, palmaribus, in terram reclinatis: foliolis trifolij, sed minimis lente minoribus, obtusis & tenuissime crenatis: floribus paruis, luteis, oblongis pedicellis insidentibus: fructu late, comppresso, aliquot circumvolutionibus in spiras cochleari modo contorto, semen

VII. J. excavatus

w. sp. 3. 1364. Sp. best. planum,

VIII. J. acabrum. w. sp. 3. 1375. Sp. best.

VI. J. fragiforme, acc. L. Haller. w. sp. 3. 1381

v. sp. 3. 1382. Trifolium.

planum, recurvum & rufum, continente. Hoc &
state florens in montibus Euganeis & Monspessu-
li legimus.

X. TRIFOLIVM cochleatum polycarpon: hoc
ramis est pedalibus, glabris & striatis: folijs trifolio
vulgari similibus, longis pediculis donatis, singu-
lis petiolis vnguem latis, tenuibus, subrotundis,
minime crenatis: pedicularum extremis flosculi
parui, flavi insidente quibus succedunt fructus plu-
res, quini, seni, quasi conglobati, sed parui; in spiras
conuoluti & spinulis mollioribus donati: quod in
Italia collegimus.

2. Huic simile est alterum, solum folijs à priore
differens, quorum quædam subrotunda, pleraque
acuta, omnia tamen per marginem incisa, vel cre-
nata.

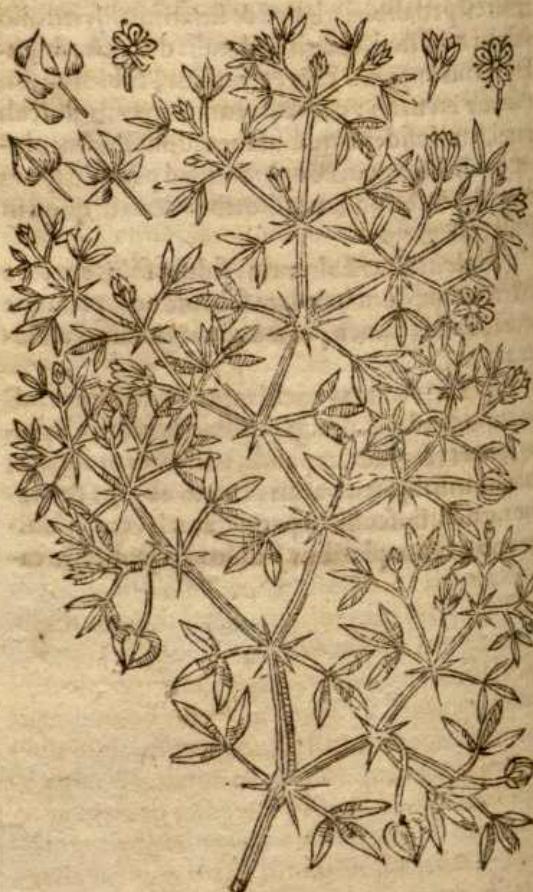
XI. TRIFOLIVM cochleatum echinatum mi-
nus: ex radicula prælonga capillacea, caulinis plu-
res, tenues, fragiles, repandi, palmares prodeunt,
foliolis trifolijs, sed paruis, iisque obtusis & cre-
natis, cincti: flosculus est paruis, aureis, communi-
ter uno (rarius pluribus) oblongo pedicello ca-

pillaceo insidente, cui folliculus cochlear modo
circumvolutus, minimis spinulis exasperatus, ple-
rumque vnu, isque paruu (rarius terni quaterni
vno pedicello donati) succedit, semina parua, pla-
na, semilunata, rufa, continens. Ex Italia habe-
mus.

XII. TRIFOLIVM fructu duro, spinis horri-
do: caulem habet pedalem, recurvum, per terram
sparsum, folijs rarissimis, subrotundis & superne crena-
tis cinctum: florem luteum, fructum Tribuli terre-
stris instar durum, sed rotundum & maiorem,
eumque plerumque geminum, per maturitatem
album, multis spinis horridum. Monspessuli legi-
mus.

XIII. TRIFOLIVM folliculis coronæ simili-
bus: radicula est capillari, caulinis aliquot,
nonnihil hispidis, ramosis, palmo minoribus, fo-
lijs trifolijs minutis, obtusis & crenatis, cincti:
flosculus luteolis, oblògis pedicellis donatis, quos
sequuntur folliculi minimi, sibi insidentes & for-
mam coronæ regiae referentes. Monspessuli pro-
uenit. *Medicago coronata*
w.s. 3 - 1413

THEATRI BOTANICI

*Trifolium peltatum Creticum.**Trifolium spinosum Creticum.**Tagonia cretica*

XIV. TRIFOLIUM peltatum Creticum: ex radice tenui, oblonga, fibrofa, caulinis exurgunt palmi minores, pede nudi, folijs paruis, tri-partito diuisis, parum crenatis, oblongis pediculis donatis, vestiti: caulinorum summis flosculi quaterni, quinque ordine succedentes, forma Ornithopodij, luteo-pallidi insident: quibus siliquæ luteæ, planæ, membranæ, quasi semicirculares, in filamentum abeentes, semen vnum vel alterum paruum compressum continentes, succedunt: quæ dum molles sunt, dulcissimæ, esui aptæ, at ubi indurauerint amarissimæ. Hoc rusticis in Creta, ~~μαρσπιας~~ dici, D. Honorius Belli auctor est,

qui Trifolij Cretici odorati nomine misit.
 XV. TRIFOLIUM spinosum Creticum radicem habet oblongam, capillatam, caules plures, palmares, & sesquipalmares, versus terram reclinatos, angulosos, in frequentes ramulos brachiatos, frequentib. geniculis, ex viridi purpurascensibus cinctos: ramulos cingunt, vtrinque ex opposito sibi resplendentia, tria folia vni petiolo inhaerentia, viridia, oblonga, acuminata, in minimam spinam abeuntia: quemadmodum etiam ad singula genicula, spinæ quatuor parvae, aduncæ superne binæ, totidem inferne adpositæ sunt: unde brevis pediculus exurgens, florem singularem, quinquefolium, Campagnæ

nula arvensis forma & colore (sive purpurocærum) similem, capitulo viridi insidentem, sustinet, in cuius medio stamna decem, apicibus luteis prædicta, capitulo inter ea latente conspicuntur: quod capitulum postmodum quinque angulis donatur, styloque prominente augetur, & per maturitatem petiolo incurvato ramis sere condit, & in singulis angulis, semen vnicum compressum, rufum, continet. Hoc primum, nomine Trifolij spinosi sempervirentis Cisti flôre, Patauio à Laurentio Rosena w accepimus, postmodum apud fratrem Ioh. Bauhinum p.m. Montembelgardi collegimus, cuius semen ὄρετος nomine missum fuerat.

XVI. TRIFOLIV Mstellatum: ex radice alba, tenui, oblongiuscula, capillata, caulinis prodeunt, modo pauciores, bini, terni, modo plures, quimi, seni, septenari, semipalmates, palmates, rarius longior, rotundi, lanuginosi, incanis, quandoque rufescentes, inanes, rarissime in alas diuisi: folia haber parua, Trifolij modo diuisa, mollia, villosa, in summo sinuata, & ad radicem oblongis pediculis donata, duobus alijs ad pediculi nexum adnatis: cuilibet caulinculo, spica rotunda, ex florib. oblongis, rubris, rarius luteis, composita insidet: quiribi delabi incipiunt, spica magis orbiculata redditur, quasi ex pluribus stellis simul iunctis composita foret: etenim flori cuilibet capsula (vel vtriculus) oblonga, villosa, in quina, oblonga, acuminate foliola abiens, succedit; qua semen ut plurimum vnicum, idque rufum & planum continet. Hoc Monspessulii, Maio mense collegimus: at per omnia minus; ex Hispania accepi-
mus. ^{xvi. 7. etiellatum. w.s.p. 3. 1594}

XVII. TRIFOLIV Mgloboso flore, vel capitulo Lagopi rotundiore: radicem habet longam, fibrosam, capillaceam, albam: caules plures, tenues, rotundos, palmo minores, quandoque pedales, in ramulos leuiter hirsutos diuisos: quos folia parua tripartita, non nihil pilosa, per ambitum crenata cingunt, quibus iuxta pediculam communiter duo alia subjiciuntur: caulinorum summis, flores parui, lutei insident, quibus capitulo rufescens, sphæricum, ex apicibus asperis compositum, succedit: Maio mense, Monspessuli circa Castelnouum copiose prouenire obseruauimus. ^{xvii. 7. leptophyllum. w.s.p. 3. 1564}

XVIII. TRIFOLIVM globosum repens: radice est exili, capillacea, rufescente, caulinis aliquot per terram sparsis trium quatuorve vnciarum, molibus, lanuginosis & rufescentibus, foliolis paucis superne sinuatis: caulinorum summis capitulum globosum, plurimis apicibus villosum, insidet: flosculis enim rufescentibus, vtriculi, pluribus apicibus rufescentibus donati saceredunt, quorum singuli semen minutum includunt. Monspessuli in loco Gramuntio, & iuxta castrum Episcopi, prouenit.

XIX. TRIFOLIVM saxatile hirsutissimum: radice lignosa, transuersim repenti, rufa cortice testa, quasi truncus ex multis plantulis simul ita etis, caule carentibus, insidet, tota planta duas tresve vncias non superante: folia habet Trifolij parua, mollia, incana & velut argentea, superne crenata & pedicellis breuissimis insidentia: inter ipsa folia, capitula parua, rotunda, longiusculis pedicellis donata, in quorum medio, pili breves, mollissimi, flauescentes, conspicuntur: nec florem nec semen vidimus, & in Heluetiorum altissimis iugis legitimus.

XX. TRIFOLIV M alpinum flore magno radice dulci: radice est longa, crassissima, cortice palecente testa, medulla candida dulci, multis capillis testa & fibris aliquot oblongis donata, ex qua caulinis plures in terram reclinati prodeunt, quos folia trifida, oblonga, angusta, & glabra, paucis & ad tactum sensibili bus crenis, & oblongis pediculis donata: inter quae pediculus communiter vetus (quandoque duo) laevis & nudus, trium quatuorve vnciarum, exurgit, cuius summatis flores Astragalo sive Onobrychidi forma similes, purpureascentes, magni, octo vel decem, quasi spicæ orbiculari insident: qui singuli ex calice oblongo, quinis apicibus donato prodeunt, singulos pedicellos obtinent.

Hoc primum ex Bernatum alpibus, ante quadraginta annos habuimus: dein, in planicie Horti Dei apud Monspelienses, mense Iunio cum floribus, sed illo multo maius, legimus. Radix sapore est Glycyrrizæ, hinc forte Glycyrriza Astragaloïdes, vel Astragalus dulcis dici posset: ex Hispania Glycyrrizæ Hispanicæ nomine accepi-
mus.

THEATRI BOTANICI

XXI. TRIPOTVM corniculatum minus pilosum: radicula est capillacea, caulinis pedalibus, tenuissimis, rufescens, subtilissimis pilis alperosis, folijs paruis, acutis & hirsutis, in breui pediculo ternis, duobus alijs ad pediculi nexum adnatis, ex quorum alis, pediculi longi capillacei exurgunt, flosculum vnum, vel alterum, coloris ad crecum vergentis, sustinentes: quibus singulis, siliquæ oblongæ, strictissimæ, modo vna, modo due, minutissimum semen continentes, succedunt. Hæc Monspessuli in syluulis, & pratis inter montem Lupi & Calcaris prouenit.

XXII. TRIFOLIVM corniculatum frutescens, tenuissimis folijs: caulinis est tenuibus, viridibus, glabris, pedalibus, in plures ramos palmo minores, brachiatis: folijs vt in priori, sed angustissimis, cinctis: caulinorum summitatibus, quemadmodum & pedicellis, ex foliorum alis, prodeuntibus, flosculibini, terni, rarius quini in orbem dispositi, lutei coloris, insident: quos siliquæ binæ, ternæ breuiores & crassiores, quam in priore, in longum apicem desinentes, in quibus semina exigua, sequuntur. Monspelio habemus, quemadmodum etiam ex Italia: ad hoc minus est, folijs & siliquis paulo latioribus, inque breuiores apicem desinentibus.

XXIII. TRIFOLIVM angustifolium repens, folliculis rotundis: radicem habet albam oblon-

J. in dicum. W. sp. 2-1353

gam, tenuem, capillaceam, à qua caulinis plures semipalmates, rarius palmates, per terram sparsi, vtrinque prodeunt: circa quos foliola oblonga tribus petiolis pediculo insidentia, quæ leuia sunt & per marginem crenata: ex quorum alis pediculi emergunt tenues, oblongi, quibus flores parui, luteoli octo, nouem, decem & quandoque plures alternatim dispositi, affiguntur: his totidem folliculi rugosi, singuli semen vnum continentes, succedunt. Hoc Monspessuli in aruis, & ad pedem montis Lupi D. Saltzmannus legit.

XXIV. MELILOTVS Hispanica folijs maculatis: ex radice parua, ramuli palmates, aliquando pedales, tenues emergunt, quos ambiunt folia binaria hinc inde, ex quorum alis petiolum prodient, tria folia sustinet, obtusa, atrouirentia, & ob venas candidas per ea discurrentes, maculata: flores parui pallidi. Hæc in montibus Castiliæ frequens est, vnde D. Albinus attulit.

LIBER

LIBER NON VS.

DE RUBIA ET GALLIO.

1. Galium glaucum. Sp. hist. CAPUT I.

RUBIA montana angustifolia: radicem habet rufescens, fibrosam, caules cubito altiores, laeves, rotundos, striatos, geniculatos: folia ad quodlibet internodium oblonga, angusta, Galij forma sena, septena, in orbem disposita, & rigidiuscula caulem ambiunt: ad internodia, brevissimi ramuli exurgunt, ipse vero caulis in ramulos plures brachiatur, quorum summis, flosculi frequentes, albi quadrifolij insident, quibus semina minuta rotunda, quodlibet suo pedicello donatum, succedunt. Hæc apud nos in asperis collibus legimus: quam & Montpelio, sed folijs subtilioribus, brevioribus, & asperiusculis, quemadmodum quoq; ex Austria, apud quos hinc inde in petris reperiatur, habemus. Hanc, Gesnerus in lib. hortorum Germaniæ nomine Rubia Syluaticæ longioribus & angustioribus folijs, nulla descriptione addita, forte intellexit.

II. RUBIA pratensis laevis acuto folio: ex radice caulis cubitalis, laevis, quadratus, rufescens, geniculatus, cauus, & communiter unus exurgit, ex cuius nodis ramuli semipalmares prodeunt, quorum summis flosculi plures quadrifolij, pallidi (semen non conspectum) insident: folia laevia quaterna, vncia, in acumen abeuntia, ad quemlibet nodum in orbem disposita sunt. Hæc apud Valesianos in pratis ad thermas Leucenses nata, quam etiam in pratis Lipsensibus reperiri, relatum fuit.

III. RUBIA quadrifolia rotunda laevis: ex radice capillacea rufescente, caulinis tenuis quadrati, geniculati, palmo altiores, quorum aliqui in ramos brachiati exurgunt: ad singula genicula folia quatuor rotunda, neruosa, tanillum aspera in orbem disponuntur: extremis caulinorum, flosculi albidi, quadrifolij, pedicellis capillaceis insident, quibus capitulum paruum, geminum, asperiusculum, succedit. In montibus Heluetiorum, vt Gott-

hardo, & ad Eremitanos prouenit: hanc & circa Argentinam crescere dicunt.

IV. RUBIA angustifolia spicata: à radice tubrafa, lignosa, & paucis fibris capillata, caulinis exerūt quadranguli, nodosi, palmates, ramulis ad nodos ex aduerlo nascentib. prædicti, & nodos, folia plura capillacea, vt in Polygono Knaul dicto, sursum spectantia, in orbem ambiunt: caulinis in longam tenuemque spicam, ex vtriculis paruis acuminatis compactam, abeunt: flores & semina non vidimus. Monspessulli in collibus nascitur.

V. RUBEO LA arvensis cærulea repente: radice est oblonga, tenui, capillacea, rubra, caulinis in terram reflexis, quadratis, geniculatis, semipalmariis, rarissime pedalibus: ad quodlibet geniculum folia habet parua, subrotunda, quina, sena, in orbem disposita, asperiuscula, & in acutissimum apicem desinentia: ex geniculis hinc inde prodeunt pedicelli, quibus quina, sena & similiter folia insident: ex his quemadmodum in caulinorum summis, flores parui cærulei, vel ex cæruleo purpurascētes, quinquefolij insident; quibus semina oblonga, acuminata, sena, octena, binis tamen simul iunctis succidunt. Hæc passim in agris nostris, etiam autumno florens occurrit, quam forte Rubiola arvensis nomine Camerarius in suo horto, nulla descriptione addita, intellexit.

VI. RUBEO LA saxatilis: plantula est tota incana, semipalmaris, caulinis tenui, quadrato, geniculato, in vnciales ramulos brachiato: folia parua, aspera, angusta, acuminata, communiter octo, rotæ modo disposita habet: ramulorum summis flosculi plures, exigui, quadrifolij, apicib. & minimis pedicellis donati, luteoli, si recte recordor, insident. In saxosis Gallo prouinciæ.

VII. RUBEO LA maritima aspera: radice est oblonga, tenui, repente & rufescente: cau-

Cærulea
Spicata
Sp.

V. Sp. ex
arvensis
Sem. fl. 1

III. Asperula laevigata. Sp. hist.

II. Salix borealis. Sp. hist.

Sem. fl. 1. 209

VI. Salix præstans. Sp. hist.
T. licus

lliculis pluribus geniculatis, biuncialibus, per terram sparsis, & capillaceis fibellis terræ affixis, foliolis pluribus, breuibus, acuminatis, virentibus, & asperis, caulinulos inordinate cingentibus: flosculis minutis, pallidulis. Hæc copiose in littore maris Mediterranei, non longe Monspelio, & etiam Massiliæ occurrit.

VIII. RUBIA cynanchica saxatilis: ex radice alba, oblonga, tenui & fibrosa, caulinuli plurimi, trium, quatuorve vnciarum longi, foliolis plurimis, oblongis, angustissimis, & viridibus, vestiti, exurgunt: & inter hos pediculibini, terni, palmares, graciles, in ramulos diuisi, & paucissimis foliolis vestiti, quibus flores, ut in Cynanchica vulgari, pallide rubescentes, singuli singulis pedicellis donati, insident. Hæc in saxosis vdis circa Valentiam Delphiniatus, à D. Bursero collecta fuit.

GALLIVM latifolium glabrum: radice est tenui, repente, geniculata: caulinulis tenellis, quadrangulari, geniculatis, palmo minoribus: folijs è singulis internodijs quaternis, decussatis, glabris, instar plantaginis neruosis, pallide virentibus, & sesquiuuncialibus: flores habet paruos, caulinulos verticillatim coronæ modo ambientes, luteos, breuibus pediculis donatos. Hoc circa Bononiam.

inter sentes, rora æstate,
reperitur.

VIII. Asperula pyrenaica. Spn. Inst.

OS(;)OS.

Thalictrum angustissimo folio..

*Thalictrum angustissimum
W.H. 2. 13. 10
51*

DE THALICTRO.

CAPUT II.

I. THALICTRVM angustissimo folio: radice est flauescente, ex aliquot fibris, oblongis, crassiculis, composita: caule bicubitali, laui, rotundo, profundè canaliculato; & geniculato: ex quolibet geniculo folia plura prodeunt, in plures oblongas; & plerasque angustissimas, tandem & ternas laciniias, sc̄tā: at caulis, in fastigio in ramulos diuiditur, in quibus flores plures muscosi, pallidi, ad luteum vergentes, velut in oblonga spica dispositi, quos valuulæ tenues, paruæ, minutissima disperserunt continent; sequuntur. Hoc in pratis Micielsfeldensibus æstiuis mensibus floret, quod Rūtam

ram pratensem maiorem quintam Tabernæmontani esse, minus recte sulpicati sumus.

II. THALICTRVM minimum fœtidissimum: caule est pedali, rotundo, in ramulos diuiso: foliolis pluribus in tres laciniias diuisis, anterius duabus incisuris denticulatis, superne atroventribus, inferne pallescentibus: in ramulorum fastigijs flosculi parui, muscosi, ex plurimis staminulis compo-
siti, quibus succedunt exiguae valuulae, oblongæ, senæ, septenæ, striatæ, apice incuruo donatae, libi-
que in vicem iunctæ, capillaceo oblongo pedicu-
lo insidentes, semen exiguum incidentes. Tota
planta odorem fœtidissimum spirat, & in Valesia
reperitur. *Thalictrum velleum* W. sh. 2. 1295. Sp. w.

Simile, sed caule ex puniceo colore purpurascen-
te, Thalictri maritimi minimi nomine, D. Gil-
lenius misit.

DE FABA ARBORESCENTE.

CAPUT III.

FABARVM differentiæ plures dantur, at solum Fabæ arborecentis hoc loco meminisse lubet. Fabæ arborecentis Anglicæ nomine, species sex Amstelrodamo, à D. Iacobo Guilhelmi Hooft anno 1614. vna cum quam plurimis alijs fructibus exoticis accepimus: quarum prima lata, compresa, cordis humani figuram refert: siquidem circa vmbilicum veluti ad basim sinum habet semicircularem, & sensim ex rotunditate in obtusum apicem desinit; cortice rufo, splendente regitur, cuius interior pars, siue caro subiecta, rufa dura, densa; existit: quo ad magnitudinem, vncias tres lata, & quatuor longa est, & in duas partes finditur.

Altera priore minor est, magis compressa, figuraque magis rotunda, & parte superiore non se-
cūs, quam prior, profundum vmbilicum semicircularem obtinet, & multo quam alijs partibus crassior: cortice est nigro, striato, tenuiore, & carne pauciore.

Tertia, priore adhuc minor, magisque plana, atque compressa, etiam nigro cortice tecta, vncias duas lata, tres longa, & parte superiore vmbilico, non ut in duabus prioribus semicirculari cauo, sed oblongo.

Quarta, à proxima solum crassitie, & corticis colore spadiceo, differt.

Quinta, colore quidem, cum quarta conuenit,

sed quadruplo crassior est, & aliquomodo os Scapulæ refert: siquidem ad vmbilicū, vbi vnciam crassa, sinus pollicis vnguis latitudinem æquans, acetabulum Scapulæ refert, vtrinq; costastenes obtinet: nam sensim oblongatur, in fine rotundatur, & ad latera sensim angustior redditur: at per medium linea extuberat.

Sexta, lata est, & compressa humani vnguis similitudine, & magnitudine, nigro cortice tecta, superne vmbilicum paruum cauum obtinente.

DE PISO.

CAPUT IV.

PI's VM vmbellatum: & Pisorum differentias præterire lubet, & solum Pisii vmbellati historiam breuem subjicere. Hoc caulis est longis, striatis, fistulosis, fragilibus, ramosis, & per maturitatem albis: folijs aliquot oblongis, yni costæ aduerso situ adnatis, quæ parte extrema, capreolorum modo in clauiculas, quibus se vicinis impli-
cat, desinit: flores habet albos, circa vmbilicum purpurea nota insignitos, in summitate caulinum velut in vmbella dispositos: hic succedunt siliquæ duarum vnciarum, in formam vmbellæ situatae, in quibus Pisum rotundum, album, communiter vnum, vel duo, rarius tria, vulgaribus maiora continentur. Germanis, apud quos licet rarius, in hortis colitur, *Wischelerbæ* / id est, Pisai fasciculum iuncta, appellantur.

DE CICERE.

CAPUT V.

I. CICER montanum æruvæ: radice est longa, in profundum, nisi filiolum lapidum interuentu prohibeatur, descendente, à qua exurgunt pediculi palmates, tenues, hirsuti, vtrinq; folijs duodenis, & pluribus subrotundis, sed non nihil, quam in Cicere sativo longioribus, marginibus hirsutis, modo æqualiter, modo inæqualiter ex aduerso nascentibus, folio tamen extremo impari, vestiti: flosculi ad radicem oblongi sculi, pallidi, forma ad florem Loti tetragonoboli accedentes his succedunt siliquæ prætumidæ, duabus valulis constantes, semine reniformi, Medicæ in morem flavescente, prægnantes. Vernis mensibus flo-

T 2 ret,

1. Actinaglæa ex aenfus. Sp. hæt.

ret, in montibus Thuringiae circa Northusam, unde D. Furerus anno 1616. transmisit.

I. CICER montanum lanuginosum erectum: ramis est pedalibus, rectis, rotundis, molli lanugine hispidis, in ramos semipalmares, etiam multo minores, brachiatis, in quibus folia Viciæ sylu. forma longa, modo latiora, modo angustiora, mollia, leui lanugine obsita, dena, duodena & totidem ex aduerso eidem costæ in hærentia, extremo semper imparem numerum faciente: ramulorum apicibus spica florum pallidorum & hirsutorum insidet, quos sequuntur siliquæ oblongæ, lanuginosæ, in exiguum filamentum recurvum desinentes, quæ semen nigrum minutum continent.

Hoc angustioribus folijs, in Valesia ad Thermas Leucenses, Iulio florens reperitur: at quod foliis paulo latioribus, Ciceris montani erecti Thuringiani nomine, à D. Furero, & Ciceris astragaloidis erecti Francenhusanorum à D. Jungermanno acceptimus, quod in montibus Francenhusanis copiose reperi scripsere.

DE LUPINO.

CAPUT VI.

LUPINVS cæruleus maior villosus: radice est lignosa rufescens, fibrosa: caule cubitali, firmo, rotundo, striato, molli lanugine obsito (nam in hoc longe maior est hirsuties, quam in alijs Lupinis) in summitate in paucos ramulos diuiso: ramulis quandoque etiam subalaribus, rudimenta floris futuri habentibus, qui raro nostro calo perficiuntur: folia septena, octona, molli lanugine obsita, & quam in cæteris latiora, stellæ in modum disposita, pediculis villo sis, tres, quatuorve vncias longis insident, quæ decidua sunt, maxime vbi semen perfici incipit: flores magni sunt, eleganter cærulei, & inodori (rarius floribus est incarnatis) semper quini in ordine ceu verticillatim dispositi; ita ut quam plurimum quatuor, raro quinque ordines consipientur: & quo planta perfectior sit, eo etiam magis a se in vicem distinguuntur, & quintus ordo plerumque perit, dum inferiores semina perficere student: siliquæ sequuntur hirsutæ, vniciam latæ, duas longæ, sed paucæ, cum ex quinque ordinibus vix binæ singulo ordine proueniant (quod raritatem & peregrinam plantæ naturam ostendet videtur) quæ semen vulgaribus maius compres-

sum, & rufescens, quandoque strijs variegatum; continent. Huius semen anno 1593. Lupini Indici nomine, D. Doldius Norinberga, ipsam vero plantam Lupini Cretici appellatione, D. Springerus Heidelberga misit: quem Lupinum quartum, Clusiis in postrema historia facere videtur.

II. LUPINVS minimus: ex radicula oblonga capillacea, caulinus tenuis, palmaris, quam minimum hirsutus exurgit, circa quem foliola quina, sena, septena, brevia, angustissima, subhirsuta, quæ oblongis pedicellis insident: flores & semina nondum vidimus: plantam Lupini Africani minimi nomine, exhorto nobiliss. Contareni habemus.

DE LATHYRIDE.

CAPUT VII.

LATHYRIS angustissimo situ capillaceo folioplures Lathyridis differentias in foliorum latitudine & angustia, floris colore, siliquarum forma, hirsutie, & lauitate hic præterire lubet, & folium meminisse Lathyridis angustissimo folio, quæ radice est exili, caulinis cubitalibus inservitis, quibus hinc inde, & aduerso situ bina minima foliola adnascentur, è quorum sinu bina, non nunquam terna folia capillacea, trium, quatuorve vniciarum longa, & surrecta, ex quo pedicello innixa, vna cum pediculo in multifidum capreolum definito, prodeunt, ex quo etiam pediculus tenuissimus, oblongus & nudus effertur, qui florem vnicum, paruum, subcæruleum, quandoque pallide rubentem sustinet: quo defluso, siliqua vncialis in apicem falcatum abiens, bina, ternave grana patula rotunda nigricantia, continens succedit.

Monspessuli in collibus, Maio-

florens, reperitur.

Lathyrus *aut.* *wch.*
W. Sp. 3. 108¹
Spr. hebd.

• 6(3) 30

3

DE VICIA.

CAPUT VIII.

Vicia Onobrychidis flore: & Viciarum quamuis differentias plures obseruauerimus, attamen in praesens vnius solum descriptionem subiugere lubet. Hæc caules habet pedales, teretes, striatos, quos foliorum alæ, vt in Vicia vulgari, sed breuiores & angustiores, vni costæ ex aduerso respondentes, ambiunt, capreolis extremum occupantibus: ex foliorum alis superioribus, pediculi semipalmares, nudi exurgunt, quorum summitatibus flores plures oblongi, galericulati, Onobrychidi. Cluj forma similes inferne pallidi, superne violacei coloris insident: floribus succedunt siliquæ planæ, deorsum reclinatae, semina exigua, sena, septena numero, continentes. Monspeffuli prouenit.

DE CAPITE GALLINACEO, ET
onobrychide.

CAPUT IX.

CAPUT Gallinaceum minus: ex radice tenui oblonga, fibris caréte; caulinus aliquot palmates, & semipalmates profert, eosque vt plurimum procumbentes, & in ramulos dñuisos: folia vulgari, siue maiori similia, sed breuiora & angustiora: flores habet paucos, partios, dilute rubentes, breubus pediculis insidentes: fructus parui, alperi, echinati & subrotundi succedunt. Hoc in maritimis & arenosis Prouinciæ, & iuxta Olbiam, & in montosis iuxta oppidum Vigan, reperitur.

II. ONOBRYCHIS clypeata alpera minor: à radice crassa, fibrosa, caulinus semipalmates, reclinati: prodeunt, circa quos foliola multa, brevia & angusta, aduerso situ costæ adhærentia: flosculi eleganti colore rubentes, parui, Genistæ forma similes, pedicellis insident: sequuntur fructus clypeolis exiguis similes, plani, asperi, semen minutissimum continentes. Monspeffuli in planicie Lupi collecta.

III. ONOBRYCHIS clypeata lœvis: ex radice rufescente, paucissimis fibris donata, caulis vnius (nonnunquam duo) pedalis, nodis distinctus, exurgit: circa quem folia alata, ex senis, septenis v-

I. Hedysarum humile. w. sh. 3. 12. 11

II. Hedysarum Caput galli

trinque fibris oblongis, glabris, vni costæ in hætentibus, vnoq; extremam aliam occupante composita: ex alis, tenues, & oblongæ virgulæ, flores purpurocæruleos, velut in spica dispositos, sustinentes, prodeunt, quos sequuntur fructus plani, lœques, clypeiformes, communiter terni, sibi inuicem per longum cohærentes, semen minutum includentes. In Heluetiorum alpibus, vt monte Fracto, & ad Thermas Fabarias prouenit.

III. ONOBRYCHIS incana: caulem habet rotundum, ramosum, incanum: folia plura, acuminata, angusta, vni costæ adnexa, incana velut cinere aspera: caulinus semipalmates, nudi, spicam florum purpurascientium, alliorum forma sustinent: quib. succedunt siliquæ oblongæ, incanæ, incurvo mucrone donatae, duabus valuulis constantes, semen minutum, nigrum, planum, & semicirculare contientes. In Prouincia Galliæ reperitur.

Alteram, non minus incanam, sed minorem, semipalmarem, folijs breuioribus & rotundis, ex Aragonia & Castiliæ saxosis, D. Albinus attulit.

DE OROBO.

CAPUT X.

Orobvs alpinus latifolius: ramis est cubitalibus, aut altioribus, angulosis, viridibus: folijs insingulis alis octonis, vni costæ adnatis, & sibi inuicem oppositis, vncias tres longis, duas latis, viridibus, neruosis, & cæteris Oroborum folijs minus acutis: è virgulis ex alatum cauis palmaribus nudis prodeuntibus, flores vnciales, Genistæ forma, pallide lutei, at folio superiore rufescente, dependent stylo ex illorum medio prominent: lobos & semina non vidimus: ex Pyrenæis & Helvetiorum alpibus habemus.

Onobrychis lœvulus. w. sh. 3. 10. 23

Sp. hist.

50: 90

2

DE GLAVCE LEGUMINOSA.

CAPVT XI.

GLAVCE Leguminosæ affinis: radicem habet Galbam, oblongam, paucis fibris donatam, ex qua caulis biebitalis, & altior, satis crassus, rotundus, rubescens, cauus, paucis & breuibus pilis alpersis, prodit, & nisi sustentetur, procumbit; at frequenter ad cubiti solum altitudinem accedit, nec fulcimine opus habet: hic in alias ramos diuiditur: folia habet Glauco leguminosæ similia, duodecim etiam quatuordecim, & pluribus, utrinque ad costam ordine dispositis, nec in ambitu serratis, & elegantí virote nitentibus: ex foliorum sinibus pe-

diculi prodeunt, flores pallide luteos, modo unum communiter plures, forma Glauci leguminosæ similis sustinentes: hos sequuntur siliquæ crassæ, coniunctæ, vnciam longæ, triangulares, in breuem apicem abeuntes, semina angulosa, per matutitatem ex viridi flavescentia, continent. Huius semen Araci Boeticæ nomine, à D. Io. Pona Verona accepimus, & ab annis aliquot in hortulo nostro habuimus: nam licet planta annua sit, attamen ex semine deciduo se propagat. Tota planta ingratissimæ est: folia commanducata, herbaceum primum & ingratum, dein amarum saporem in faucibus relinquunt.

LIBER DECIMVS.

DE OPHIOGLOSSO.

CAPVT I.

I. **O**PHIOGLOSSVM anguloso folio: ex radice crassa, in fibras crassas abeunte, unus vel alter pediculus, vncias quatuor longus, post medium dilatatus, effertur, cui folium vnicum, vncias tres longum, sesquiunciam latum, ad exortum utrinque dilatum, & angulosum insidet, & stylum sesquiunciale linguam referentem, pediculo donatum obtinet. Helmstadio, D. Sigfridus misit.

II. **O**PHIOGLOSSVM minus; radiculis est fibrosis, pediculo simplici & brevi, cui folium vnicum, subrotundum, vnciam latum, sesquiunciam longum insidet: ad cuius exortum, & veluti è folij sinu, stylus serpentis linguam referens, vnciam longus exit: in humidis circa Monspeliut prouenit.

II. o. megaleum. B.
w. sp. 5. 58
• 7: (90)

DE ADIANTHO.

CAPVT II.

ADIANTHVM fruticosum Brasiliæ: hoc Filicis instar excrescit, caule tenui, lœvi, subnigro puniceo colore nitente, qui in alios subdiuiditur, circa quos folia viridia, Adiantho vero aliquantum similia, parua, oblonga, sed obtusa, superne tantum incisuris diuisa, inferiore costa, qua capillaceo insidet, integra, alternatim caulinculo, & quidem utrinque duodecim usq; ad viginti, petioliis, per pedicellum iunguntur. Apud Tououpinambaultios in Brasilia natum à D. Bursero accepimus.

DE FILICE.

CAPVT III.

I. **F**ILIX palustris maxima: radice est omnium Filicium crassissima, duos pugnos superante nigra, velut ex crassissimis squamis cōpacta, & multis

fibris

fibris nigris capillata, vnde exurgunt folia plura a-trouientia, tres cubitos superantia, in latus amplissime expansa: quorum pediculus rufescens, angulosus, cauus, instar oblongi auriscalpi ex radice prodit, qui vbi pedalem altitudinem adeptus est foliosus redditur, ad modum Filicis maris vulgaris: nam veluti ex plurimis pinnis, secundum margines crenatis, & ad unum pediculum cohaerentibus componuntur. Verum ad radicem, inter media folia, plura foliorum rudimenta cubitalia, veluti futurorum principia, conspicuntur, e modo, quo in Filice florida, siue Osmunda dicta, circa summos ramulos apparent: à qua tamen differt, qd Osmunda caules edat, & caulinum summis, veluti flores, siue seminum rudimenta adhaerant, & folia habeant latiora, & haud quaquam per margines serrata. Hanc locis palustrib. circa thermas Marchicas copiose obseruauimus: aliquando in editis & sa-
rosis, sed humidis montibus etiam reperitur, vt circa Ramstein arcem Basileensem notauimus.

H. FILIX mas aculeata maior: radicem habet nigram, fibrosam, pediculos pedales, foliosos, in multas alas pinnatas, modo maiores, modo minores, modo minores profundius diuisos pallide vi- rentes, primis in ambitu dentatis, & in breuem spinulam desinentibus. Hanc in monte Wasserfall legimus. *Ur. Poly podium aculeatum. 151*

III. FILIX mas aculeata minor: hæc pinnulis est breibus, rotis integris, non dentatis, sed in spinula acutam breuemq; omnibus desinentibus: eodem quo prior loco, licet eam postmodum à D. Futtero, ex Harcynia & Stolberga veteri, acceperi-
mus..

DE MUSCO.

CAPUT IV.

I. MUSCVS pennatus: hic colore est ex luteo-virescente, lateq; serpit, multis viticulis, sed breibus, ramosis, minutis folijs pennam æmulantibus vestitus, qui fibras tenues pro radicibus habet in petrosis & sylvis reperitur.

Huius altera species, radice rufescente ex copiosissimis fibris composita, viticulis ramosioribus, folijs minoribus: in sylva Vilensi, locis vligi-
nosi prouenit:

II. MUSCVS filicinus minor: huius aliquot dif-
ferentias obseruauimus: sed hic solum de minore agemus, qui per terram serpit, caulinis tenuibus,

1. Neckera pennata. Sp. nat.

in summo ramosis, foliolis Filicis similibus; sed te-
nuissime dissectis: ex ramulis, pedicelli aliquot ca-
pillares rufescentes, biunciales, effertuntur, quibus singulis capitulum exiguum, subrotundum, incur-
uum, in apicem exiguum desinens, insidet. Hunc, cum alijs D. Lungermannus misit.

III. MUSCVS Abietis facie: praedicto non mul-
tum absimilis, viticulis in ramos diuisis, folijs ca-
pillaceis, vtrinq; (vt in Abiete) costæ oblongi scu-
lae adnatis, multo quam in priore breuioribus, &
viridioribus.

IV. MUSCVS ramosus repens, velut spicatus:
hic ad arbórum radices, nigris radiculis terra affi-
gitur; viticulis crassis, & longis serpit, & de se co-
piosa veluti spicas oblongas, ex tenuissimis & le-
uissimis foliolis compactas, ramulorum instar emittit.

Hic similis & alter, foliorum tantum apicibus
candidantibus discrepans: vterq; in monte Crent-
zacho ad arbórum radices crescit.

V. MUSCVS ramosus erectus maior: hic cespitis
instar eleganter & arctissime quasi compactus, ex radicibus oblongis capillaceis, caulinum trium
quatuor vniciarum emittit, qui in binos, ternos,
quaternos, biunciales, etiam triunciales ramulos,
& hi quoque in alios erigitur, qui minimi capilla-
ceis foliolis vestiuntur: inter ipsa foliola, pedicelli
vnciales, nudi, capillacei, capitulum, vt in Adianto
aureo, sustinentes, effertuntur. Hic in Crentzacho
mōte ad arbórum radices, alijs Muscis commixtus
conspicitur: at elegantior & viridior, ad sepes circa
Burfam fluuium reperitur.

VI. MUSCVS ramosus erectus minor: ex capilla-
cea radicula caulinus ad summum biuncialis va-
rie diuisus foliolis vix conspicuis cinctus, emer-
git: eodem, quo tres priores, loco prouenit.

VII. MUSCVS saxatilis ericoides: huic circa ra-
dicem folia multa Musco vulgari similia, inter que
viticuli sunt palmates, asperi, foliolis Ericæ coti-
dis folio similibus, inordinate vestiti, aliquando
hinc inde nudi, quorum summo capitulum exi-
guum insidet. Ad Wieslam fluuiū super saxa repit.

VIII. MUSCVS stellaris roseus: ex fibellis nigris
radicem constituentibus, pedicelli vnciales pro-
deunt, quibus singulis folia plura instar rosa com-
pacta, pallide virentia, acuminata, in modum stel-
lae disposita, insident. Hiç in saxosis Telamontij
prouenit.

IX. MUSCVS Cupressiformis: parvus est, ramo-
mosus,

*VII. Trichostomum ericoides. Sp. nat.
VIII. Metzgeria roseum. Sp. nat.*

THEATRIBOTANICI

sus, foliolis cypriessi forma, atrourentibus, inter que pedicellus exurgit, qui minimas spicas pallidas & molles sustinet. Ex Harcynia.

X. *Muscus Polytrichoides*; hic triplex est; Primus, viticulis est plurimis, iisq; breuibus, & compactis, qui foliolis breuibus capillaceis rigidiusculis cinguntur. Alter, per omnia minor est, cuius folia rigidiuscula non sunt: Tertius, minimus est, & mollis: prior in sylvis viginosis reperitur: duo posteriores muris insident.

XI. *Muscus terrestris coralloides* incanus: muscus hic pedalis est, incanus, ramis pluribus crassioribus erectis, iisq; compactis, qui in plurimos ramos, cornuum ceruinorum instar, eosq; acutos diuiduntur: hic ad Wiesam in sylvis occurrit.

XII. *Muscus terrestris, coralloides erectus*, cornibus rufescens: hic Musco terrestri vulgarielegantis spectaculo innascitur: nam Musco vulgari ex pallido virescenti, hic candidus insidet, coralli modo in ramos rigidiusculos diuisus: qui licet candidus sit, ipsius tamen summitates cornuta, & rigidæ rufescunt: hic ad Wiesam fluuium late expansus in arenosis reperitur. Verum hic cum Musco Corallino, siue Corallina montana Tabernæmontani, neutquam confundi debet.

XIII. *Muscus ceranoides*: hic duplex est, maior & minor: maior, trium, quatuorve vnciarum est, folijs carens, caulinulis latiusculis in ramos diuisis, hiq; in alios breues, & his similiter in tenuissima segmenta, trifida, quadrifida, acute scinduntur.

Minor totus incanus, vniciam non excedens, ex plurimis ramlis proxime iunctis cōpositus, quorum summitas communiter in duo minutissima

& acutissima cornua abit: vterq; in Harcynia collectus fuit.

XIV. *Muscus aquaticus* folio expanso: hic ex radice transuersim repente, & nigrante, ramos frequentes, late sparsos & semipalmates emitit, quorū summitates ob foliola cōpactiora, velut in spicam abeunt: folijs est breuibus, latiusculis primum, dein acutis. Hic apud nos aquæ in riulis innat, & nonnihil splendet: quamuis eundem ex lacu Gaderschlebiano D. Sigfridus, & D. Jungermannus, Musci maioris lapidum Harcyniæ nomine, miserit.

XV. *Muscus fontanus* sine Hepatica aquatica: hunc triplicem habemus, maiorem & minorem, Hepatiæ nomine à Lobelio, Tabernæmontano & alijs depictum, his tertium addere luet, ab illis diversum, quem Muscum fontanum capitulis racemosis vocamus: hic folijs est longe minoribus, squamarum instar iunctis, pallide virescentibus, & nonnihil hirsutis, inter quæ quam plurimi pediculi capillacei, biunciales, nudi effertuntur, quorum singuli capitulum paruum instar racemi compactum, & rufescens sustinent, quantum ex siaco, a D. Sigfrido misso, colligere licuit.

XVI. *Muscus pyxoides* duplex est: alter terrestris, tubulis maioribus, & candidioribus constas, à Lobelio nomine Musci terrestris pyxidatos alabastriculos imitantis, propositus: sub quo in Silesia calcem reperiri relatum fuit.

Alter v. saxatilis est, tubulis lôge minoribus, copiosioribus, nec ita candidis, qui petris saxis vel latissimis innascitur, eaq; obtegit, quemadmodum in via Telamontium verius, videre est.

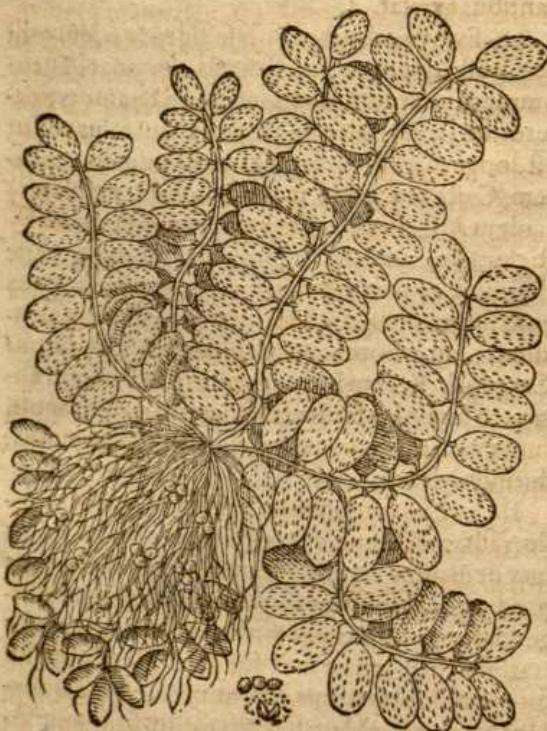
XVII. *Lichena tangiferens*
var. *aphrodisius*

LENTI-

Salvinia natans LIBER

Syn. Nutt.

Lenticula palustris latifolia.

LENTICULA PALVSTRIS.

CAPUT V.

LE^NTIC^VLA palustris latifolia punctata: Lenticula palustris mihi quadruplex est: vulgatissima, Lentem referens: altera trisulca: tertia quadrifolia: quarta cuius & figuram (in Phytopinace & Matthiolo propositam) & descriptionem adiungere lubet. Hęc ramulis aquis innatā, à quibus filaments radiculas constituentia deorsum feruntur: folijs est copiosis, subrotundis, eleganter viribus, coniugatim in ramulis digestis, superne punctis minutissimis notatis: his inferne copiosae lenticulæ, aliquando singulae, aliquando ternæ, & quaternæ, rugoso prætenui cortice donatæ adhaerent, quibus seleni copiosissimum, minutissimum & flauescens includitur: sapore est aqueo; Hanc in fossis Patauinis aquis supernatante vidimus, & in Silesia circa Vratislauiam reperitur: quam forte Cæsalpinus, pro Stratiote aquatica Dioscoridis

DECIMVS.

153

proposuit, quamque scribit fluitare, & cum aqua incidere. Pisces in Auxenī fluui, qui aqua sthermales ex monte S. Juliani recipit.

CORALLINA.

CAPUT VI.

CORALLINÆ varietates multæ occurunt; at in præsens de tribus, quas haecenus apud Autores, qui ad manus sunt, non obseruauimus.

I. **CORALLINA** alba nodosa: caule est pedali, ligno candido, & duro, candido & aspero cortice tecto, à quo vtrinque, sed sine ordine, pediculi, trium quatuorve vnciarum erecti, flexiles, prodeunt, quorum aliqui in alios, etiam vncia minores subdiuiduntur: hos minimum noduli, velut ex duobus semicirculis, iisque ut plurimum pertusis, compositi, vsque ad extreum apicem (triginta, etiam quadraginta in uno pediculo obseruare licet) eleganti spectaculo, ad antiquarum minimarum cæterarum aurearum similitudinem, cingunt. Hanc una cum sequētibus, D. Rumbaumius, Massilia attulit, ex Barbaria illo deferri, & apud Massilienses plumarum loco supra pileos gestari, affirmauit.

II. **CORALLINA** cinerea rugosa; hæc duplex est, & vtraque non secus quam sequens, intus lignum habet spadicei coloris, durum, medulla carent, & crux obductum. Prima, ligno est duriore, quod crux cinerea, aspera, rugosa, & tuberosa, veluti cortice vestitur, quæ friabilis est, forte ex lino maritimo exiccato creata: hæc in ramos plures recurvatos, & hi in minores, veluti tuberculis exasperatos, diuiduntur, & in obtusum rotundisculum apicem desinunt.

Altera, crux magis albicante, minusque rugosa obducitur, & in ramos pede longiores flexiles, & hi in styllos plerosque palmates, absuntur. Verum has duas, nec cum Lithophyto marino Gesneri, nec cum Corallina alba, lutea, & rubra Tabernæmontani, nec cum Erica maritima Clusij, confundere oportet, cum omnes has differentias habeamus.

III. **CORALLINA** pallide flauescens lauis: hæc crux pallide flauescente, laui ac friabili obducta est: à qua vtrinque modo rami, modo stylis laues & flexiles prodeunt.

THEATRIBOTANICI

QVERCVS MARITIMA.

CAPUT VII.

*Q*VERCVS maritima triplex mihi est: 1. quæ propter vesicas aut bullas plurimas, quibusdam baccifera dicitur: 2. vesicis quidem caret, sed foliorum extrema crassiora sunt, & inæqualia, quasi rudimentum Cucumeris exigui ostendunt, quam glandiferam vocant: utraque iam descripta. At tercia, quam Quercum maritimam barbatam vocamus, pauca quidem folia habet; eaque secundæ similia, sed hæc in quam plurima oblonga capilla cœa filamenta, barbæ instar absuntur.

FUCVS MARITIMVS.

CAPUT VIII.

*E*X Fucis maritimis quam plurimis, in præsens aliquot solum exhibebimus, quorum duos priores anno 1603. D. Cargillus, Abredonia ex Scotia vna cum descriptione transmisit.

I. *Fucus alatus*, siue phasganoides: huius admiraanda est forma: saxis quæ Oceanus lambit, & in æstu quoque mergit, adhæret, lepadum instar mytilis coronata: caule tereti, pennæ anserinæ magnitudine, colore, quem exhibet Pruna Damascena, inter rubrum & nigrum saturatum, medio; at tollia, quæ non nisi caulem ad ultum ornant, saxo hærentia (in sicca vire scunt) adluteum magis vergunt, quæ palmæ latitudine supra radicem nascuntur plurima, ligularum instar, cartilaginea; tres, quatuor, sex, aut octo vncias longa: inter quæ caulis eo vsque teres, late scit, porrigiturque interdum ad vlnæ longitudinem infirmus, ut nisi aquis innatans sustenteretur, humili semper procumbat: huic, si ad ultior vtrinque ala adnascitur, tantæ, quantæ & ipse caulis est longitudinis, ea vera tota membrana est, fibris hinc inde venosis à caule conspersa. Notandum autem membranam hanc, prout in sagittatum alis est videre, ima parte angustiore, sensim latiorem reddi, ita ut res ab ortu pollices transuersos, æqualis deinceps tota existat, vnius, duarum, aut trium vnciarum latitudine. Vulgo Badetlacks vocant: *Fucus alatus*, aut phasganoides esto, caulis enim ancipitem gladium refert: Hic, præsertim in Septembri viget, alio annitem-

pore inutilis: membranæ abiiciuntur, reliquo vescuntur grauidæ; alijsque etiam in cibos cedit: sapore est salso cum modica dulcedine: sitim manducantibus excitat.

II. *Fucus arboreus* polyschides: eodem ornatus & vsu est, quem vulgus Tangels nominat, *Fucus omnium interdum maximus*, trium quatuorve cubitorum, teres, luteus (tenuior, qui solus vescus est, longe infra minimi digiti crassitudinem, cotticæ *Castaneæ* bene maturæ colote emulatur) caulem Angelicæ maximæ crassitudine æquat: fastigium, in latas cartilaginosas membranas, varie diuiditur, eo prope modo, quo balthei pars, & quæ ensis suspenditur apud Heluetios. Hic *Fucus maximus*, aut *arboreus polyschides* esto. Hactenus Cargillus. Verum hic postremus à *Palmifolio Giganteo* siue *Algalatifolia Imperati*, à quo Neapoli, cum quam plurimis maritimis plantis accepimus, distingui debet.

III. *Fucus longissimo*, *latissimo*, *crasso* que folio, radice est breui, ex crassis fibris composita, ex qua pediculus crassus, rotundus, semipalmatis prodit, qui in folium expanditur: folium unum ingentis longitudinis, pedes aliquot & vlnæ excedit (rarius ex vna radice duo folia, eiusdem omnino formæ & longitudinis) & latitudine vncias quatuor superat, eiusdem fere per totum folium, principio excepto, latitudinis, in medio æqualiter planum, ad vtrumque vero latus parum convolutum tortuosum & sinuosum, obscure virens, crassum, & dum terræ adhuc affixum, tactu forma gelatinæ, viscosum, & madidum: quare, propter nimium madorem vix asseruari potest; licet saepius Soli exponatur: nam quoties chartæ reponitur, madore cum fætore recrudescit, ita ut à corruptione ceter, seruari possit. Hic in Gallijs ad maris litora versus S. Malo prouenit, & è natali solo facile eritur: vnde D. Satlerus transmisit.

IV. *Fucus longissimo*, *latissimo*, *tenuique* folio: hic priori non multum absimilis, qui ex radicula nigra, fibrosa, pediculum tenuem, triuncialem emitit, qui in folium sesquicubitalis longitudinis, vnciarum quinque vel sex latitudinis, planum, per margines hinc inde convolutum, absimitur: coloris pallide virentis est, substantia è renuissimæ membrane: hunc cum alijs maris Mediterranei purgamentis reiectum, non longe à montis Cetij radice, collegimus.

V. *Fucus*

III. *Fucus gacchannus*, L. & 1630

IV. *Uva latissima* L. & 1632

V. Fucus longo, angusto, & crasso folio: radice est rotunda & plana, ex quabina, ternave folia (sive caulinuli, si maelis) sive quipalmaria, crassa, coriacea & plana, ligulas referentia prodeunt, quae in alias velut ligulas, sed rarius, diuiduntur. Hic ad Fucum maritimum secundum Dodonæi editionis Belgicæ referri posse videtur, cuius species altera breuiore & angustiore folio dici poterit. Hunc quoque à D. Satlero habemus.

VI. Fucus membranaceus ceranoides: hic instar Lactucæ marinæ tenuis, palmum excedens, caule est vnciam & semunciam lato (mire varians) qui in plurimas alas modo latiores, modo angustiores, hæque in breuissimas easque plures cornuum modo subdiuiduntur. Huius species varias esse, scopolis adnasci, Scotis Dils dici, eiusq; esum contra l'icam commendari, D. Cargillus, planta addita, prescripsit.

VII. Fucus maritimus Gallopatonis pennas reuersis: hic membraneus est, sese sensim late expandens, qui in plures laciniæ semicirculares sibi quandoque incumbentes diuiditur, per quas variae striæ semicirculares, variegatae, diversaque latitudinis, ut in pennis Gallopatonis eleganti spectaculo feruntur. Hic scopolis maritimis adnascitur: quamvis etiani ex Mitulis, cortex huic Fuco similius, eximatur: hunc à D. Cargillo ex Scotia accepimus.

VIII. FILVM maritimum Germanicum: hoc ex uno lapillo innascitur, & in plurima bicubitalia, angustissima, nigricantia, leuia, crassiuncta & firma, aliquando inter se complicata fila, absumuntur. Hoc ex mari Balticœ accepimus, & incolis Meerfaden, & Meerstrang dici accepimus.

ALGA bombycina: Algam hanc ex Scotia accepimus, quæ instar Gossypij sive bombacis mollis & compacta, late expansa, aquis dulcibus innatans, superne pallide virés, inferne albicans: hoc gossypio, quod ex veteri thorace, cui suffultum erat, eximitur, similius est.

— 1630 —

3

VI. Fucus fulvatus. L. sp. 1630

VII. Fucus pavonia. L. sp. 1630

VIII. Fucus filum. L. sp. 1631.
Sph. brust.

CARDVVS.

CAPVT IX.

I. CARDVVS mollis latifoliu: caule est cubitali, striato, breuibus & mollioibus spinis armato: folijs Rumecis forma, tenuibus, leuibus, venosis, palmum longis, vncias quatuor latis, marginibus exiguis spinulis dentatis, caulis summitas in pediculos breues vnciales abit, quorum singuli capitulum Lappæ vulgaris forma, eiusq; fere magnitudinis sustinet, quod in stamineum purpureum florem expanditur. Hunc D. Burserus in Austriae monte Taurero Rastadiensem legit.

II. CIRSIV M angustifolium: ex radice nigra fibrosa, caulis cubito altiore effertur, membranosis alis asperiusculis vestitus, in ramos diuisus, quorum singuli in pediculum oblongum, eumq; nudum, abeunt, cui capitulum vnicum hispidum insidet, quod in florem stamineum tubentem aperitur, & tandem in lanuginem absumitur. Folia habent ad radicem palmaria, vncia angustiora, atrourentia, in ambitu raris aculeis praedita: at quæ in caule, brevia sunt, nonnihil laciniata, & aculeis magis exasperata. Hoc in monte Wästerfall legitimus.

III. CARDVVS sphærocephalus acutus vulgaris: ex radice crassa, caulis cubito altior, statim in ramos brachiatus, effertur, qui crassus, lignosus, membrana alata spinosissima usque ad summum inuestitur: quem folia pediculo latiore amplectuntur, quæ profunde laciniata, palmaria, duas tresve vncias lata, per ambitum crebris & acutissimis, pallide flavescentibus spinis armata. Caulium summis, capita rotunda, pene sphæricea, acutissimis spinis horrida, insident, quæ in florem stamineum purpurascem explicitantur, & tandem in pappū abeunt, cui semen Cnico sylvestri simile includitur. Hæc frequens est in dumetis humidis, quamvis etiam secus vias reperiatur.

IV. CARDVVS lanceatus angustifolius: hic caulis est bicubitalibus, rotundis, striatis, hispidis & firmis, oblongis, acutis, albicantibus spinis horridus, hinc inde membranea ala donatus, & in lumbo in ramulos diuisus: circa hunc folia riora, palmum æquantia, angusta, in lanceam oblongam, canique latiorem, quam in Cardeo lanceato latifolio, abeuntia, raris & breuibus lacinijs diuisa, subtus incana, superne atrourentia, spinis longis

*herbarium
sp. 1112
vers. palustre
v. sp. 1151*

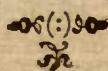
longis donata: caulinorum summis capitula plura, parua, ex imbricatis squamis composita, insident, quæ in stamina atrorubentia, apicibus diuisis expanduntur, & aliorum more in pappum & lanuginem resoluuntur, semenque exiguum in ea occultatur. Hic & flore albo quandoque reperiatur. Hunc in nemore ad pontem Wiesam obseruare licet.

V. CARDVVS palustris: radice est simplici, caule tricubitali, foliaceo, eretto, nonnihil ramoso, breuibus spinis armato, folijs atrouirentibus, crassis, sinuosis, quandoque etiam laciniatis, semipalmatis, sesquiunciam latis, per marginem ratiobibus spinis cinctis; caulis summo capitula plura, singula singulis pediculis insident, quæ in florem stamineum purpurascensem expanduntur, dein in pappum aliorum more abeunt. Hic ad Wiesam locis arenosis, herbosis, & Michelfeldensibus palustribus, prouenit.

V.I. CARDVVS polycephalus angustifolius: radicem habet lignosam, fibrosam, caulem cubito altiore, rotundum, striatum, spinis carentem, cuius summitas in plures semipalmates ramulos, & hinc quandoque in breuiores, diuiditur: folia sunt pauca, angusta & brevia, spinis oblongis armata: capitula plura, parua, quibus minima subiunctiuntur, exiguis spinulis praedita, & flos laceæ similis ex staminibus purpurascentibus compositus, insidet, qui similiter in lanuginem abit. In pratis Michelfeldensibus frequens occurrit.

VII. CARDVVS repens vinearum: ex radice oblonga, nigrante caulis prodit reclinatus, rarius erectus, pedalis, incuruus, striatus, candicans, cuius sumnum in ramulos paucos, eosque breues absuntur, qui capitula parua laceæ vulgaris similia, sustinent: folia ad radicem plura, superne atrorubentia, inferius incana lanagine asperfa, semipalmaria, vnciam lata, leuiter sinuata, spinulis per circumferentiam donata: at quæ capillum ambientin profundas lacinias diuiduntur, palmaria, duas tresve vncias lata, existunt. Hic in vinetis Mutensis frequens est.

VIII. ANCENS viscosa minor flore pendulo: plantula est semipalmaris, totaque hirsuta: radicula alba, oblonga, tenui, parum fibrosa, à qua cauliculi plures, duarum trium vñciarum, exurgunt, iisque tenues, rotundi, foliolis paruis, plerumque ternis ex uno pediculo prodeuntibus, forma & situ vulgaris Anonis similibus, vilcosis: flores parui sunt, lutei, propendentes, quibus minutum semen in exigua siliqua succedit, & nullis spinis donatur. Ex Gallia Narbonensi habemus.

vii. Cirsium avium, sap.
Seratula aveneris
L. sp. 1149

LIBER VNDECIMVS

CYTISVS.

CAPUT I.

CYTRISVS Hispanicus siliquis Ornithopodij: hic virgis est rotundis, striatis, duris, tricubitalibus, in varios ramos nonnihil lanuginosos brachiatis, quos folia numerosa, terna vni pediculo inhærentia, in summis ramulis exigua, dilute virentia, ambiunt: flores parui, lutei, Genistæ similes, quibus siliquæ vniciales, molli hirsutie tectæ, instar siliquarum Ornithopodij, minus tamen profunde sinuatæ, & plures simul iunctæ, ternæ, quaternæ; quinæ vni pedicello inhærentes, quibus semina parua, plana, nigricantia inclusa sunt. Hic in Hispania, ad agrorum limites frequens est, non tamen cum Cytiso primo Clusij, cuius pars interior nigricat, & ramuli toti villo obstiti sunt, confundi debet..

COLVTEA.

CAPUT II.

Corryza glauca W. Sh. 3. 1150
COLVTEA, Scorpioïdes maritima glauco folio: virgis est pedalibus, ratus cubitalibus, lignosis, rotundis, rufescente, rugoso cortice vestitis, in frequentes ramos diuisis: folia alata, septem, aut nouem, vni costæ, binis semper ex aduerso sitis, adhærent, uno impare extremam ralam occupante, Coluteæ folijs similia; sed multo minora, obtusa & cordata, glaucique vel cæsijs coloris: flores & forma & colore Coluteæ similes, sed minores: pediculis tenuibus siliquæ; tenues, oblongæ vniciales, articulis distinctæ insident, quarum singulis articulis, singula semina parua inclusa sunt. Hæc in maritimis prope Téracatum collecta, quamvis etiam Patauio, ex horto Bemiano habeamus..

GENISTA.

CAPUT III.

GENISTÆ Hispanicæ affinis: suffrutex est cubitum superans, caule tenui, tereti, candicante cortice tecto, qui in plurimas virgas tenuissimas diuiditur, quarum aliquæ palmum superant, aliæ minores sunt: circa quas folia longiuscula, angustissima & rarissima, ita vt. virgæ pene nudæ apparet: summis virgis singulis vnicum capitulum rotundum, villosum, molle, insidet, vt in Gramine maritimo siue polyanthemo maiore, ex pluribus floribus, Genistellæ tinctoriaræ forma, sed minoribus pallide luteis compositum: nam quilibet flos, ex caliculo villoso, hirsutie albo prodit. In montibus plane saxosis ad aquas Blancas D. Albinus collegit..

GENISTELLA Monspeliaca spinosa: hæc viticulis est palmaribus, in terram reflexis, quorum pars inferior in breuissimos ramulos, ex paruis spinulis constantes diuiditur, à medio vero sursum villoso sunt, quandoque in ramulos brachiati, oblongis viridibus folijs, minoribus saepe additis, vestiti, spinisque carentes: summitatibus, flores pallide lutei, forma Genistæ spinosæ vulgaris similes, insident. Hanc quidam Monspesiuli Corrudam luteam vocabant: quæ etiam in Ventoſo monte reperitur..

Similem sed per omnia maiorem, caulis pedestalibus, folijs rarioribus, spinis longioribus, minusque pungentibus, floribus maioribus & aureis, quasi in spica dispositis, ex Hispania habemus..

GENISTELLA minor Aspalatioïdes: suffrutex est pedalem altitudinem superans, stipite rotundo, rufo cortice vestito, lignoso, hinc inde spinis, sed rarioribus, armato, in ramos, qui in minores

*Genista anglica: V. 3.
W. Sh. 3. 943*

subdi-

genista
monsp
v. sh.
Stur

THEATRI BOTANICI

Nucis moschatæ folijs, D. Clutius Amstelrodamo misit.

STYRAX LIQUIDA.

CAPUT VI.

sabdiuiduntur, brachiatæ: circa quos foliola rara, parua, quædam subrotunda, quædam oblonga, spinis integræ, quibus flores lutei, Genistæ prædictæ duplo minores, hinc inde componuntur, nec, vt in priore, ramulorū summis, in aculeum abundantibus, insident. Hanc, ex Anglia Genistæ spinosæ nomine accepimus: at eandem in alperis, circa Aureliam Gallorum, ramis late se spargentibus, collegimus.

C H A M A G E N I S T A Cretica: hæc virgulæ est palmo minoribus, humi diffusis, tenuibus, rotundis, subcanis, in ramulos aliquot duarum, trium vñciarum diuisis, foliolis oblongis, angustissimis, binis aut ternis ab eodem exortu, sed altero semper longiore, prodeuntibus, incanis: ex foliorum alis flosculi terni, quaterni, parui, lutei, Genistæ floribus æmuli: siliquas non vidimus. Ex horto nobiliss. Contareni habemus.

S V M A C H.

CAPUT IV.

Rhus glabra. w. sp. i. 1496. Sp. hist.

S V M A C H angustifolium: hoc potissimum folijs à vulgato differt: huius enim folia vñcias quatuor longa, semiunciam lata sunt, in exquisitum apicem definitæ, & per marginem crenata sunt, quorum duodecim vni costæ, vtrinque nimirum sex, adhaerent, vnde decimo imparem numerum, constitente, quæ superne atrouient, inferne pallida sunt, costa elata per longum excurrente. hoc in Brasilia apud Tououpinambaultios collectum & à D. Bursero communicatum.

MELEGVET A.

CAPUT V.

M E L E G V E T A siue Grana Paradisi: folia crassa sunt, vñcias quatuor longa, tres lata, per quoru[m] longitudinem costa elata fertur, à qua fibræ plurimæ per transuersum abeunt, vt in Caryophyllo[r]um folijs cum quibus maximam similitudinem habent: fructus satis cognitus, habetur in officinis, vt & Grana exempla: huius folij pediculus, sapore est aromatico, ipsi granis correspondente, non tam ita acuto & aromatico, vt in folijs Caryophyllo[r]um animaduertitur, quo signo potissimum a se inuicem distingui possunt. Huius folia una cum

S T Y R A C I S liquidæ folia: ex radice rotundo, nigricante, rugoso, striato & quasi articulato cortice tecto, folia terna, et am quina, oblongis, tenuibus, nigricantibus pediculis donata, ex uno veluti tuberculo prodeunt, que vitiginea sunt foliorum Aceris, vel Platani instar, in lacinias ternas, etiam quinas diuisa, neruosa per circumferentiam crenata, & mucronato cuspide. Hæc ab Honorio Belli accepimus, qui styracis huius magnum ramum se habere prescripsit.

LIGVSTRVM.

CAPUT VII.

L I G V S T R V M duplex ex Italia accepimus, de vtroque breuiter in præsens, cum folium ramos absque floribus & seminib[us] acceperimus.

I. L I G V S T R V M Myrtifolium: hoc ad Ligustrum vulgaris modum excrescere, & in ramos brachiari audio: rami rotundi sunt læues nonnihil rufescentes: folia attrouientia, vulgaris folijs & latiora & longiora. Hoc nomine, Ligustrum myrtifolij perpetui, vel Myrti Ligustris folio, patachio ex horto Pharmacopæi (cuius nomen excidit) ad pontem molin accepimus.

II. L I G V S T R V M folijs laciñiatis: & huius ramos pedales habemus, circa quos folia attrouientia, glabra, inferiora quidem subrotunda, alia vero oblonga: hæcque modo integra, modo lasmini lucei instar diuisa, quandoque ab altero solum latere, laciñiam vnam, quandoque vtrinque vnam, rarius binas, quandoque ternas, quaternas, inordinatas laciñias obtinent. Hoc primum Ligustrum nigri nomine, ex horto Ill. Mosi Senatoris Veneti, quem villa di Carbonara colit: dein, pro Syringa laciñatis folijs, ex horto Ill. Contareni Sen. Veneti accepimus: de vtroque plenius in Theatro nostro.

11. Sogno g. persico. Sp. hist.

SALIX.

CAPUT VIII.

I. *SALIX fragilis*: hæc mediocris est altitudinis, caulibus ramosis, rotundis, rubente cortice vestitis: folijs longis, angustis, prona parte in canis, superius atroirentibus, & tandem pene nigris: iulis quam in cæteris breuioribus. Fragilem appellare lubet, quia non aliarum *Salicu*m instar virgislentis & vimineis, sed plane fragilibus donatur. Nostris Brandwelden / eo quod tandem nigrescat, dicitur: frequens ad Birsam & S. Iacobum.

II. *SALIX oblongo* in cano folio: huius caules, cortice atrorubente vestiti, in breves & plures ramulos diuisi: folijs oblongis, superna parte obscuræ virentibus, parte prona cinereis & itcanis: flores copiosos aliarum *Salicu*m modo producit, & semen paruum nigrum, cum albissima lanagine a uolat: hæc apud nos frequens, in primis in minore vrbe, ad molendinum ærarium, in sepibus ad aquam.

III. *SALIX subrotundo* argenteo folio: hæc caulis est cubito altioribus, rotundis, intcanis & ramosis: folijs subrotundis, superne nigricantibus, parte prona in canis, argentei coloris, splendentibus, tactu mollibus, & veluti tenui lanagine pubescientibus, per ambitum raris crenis exasperatis. Hanc sine fructu ex Belgio D. Gallus transmisit.

IV. *SALIX humilis latifolia erecta*: hæc falici, latifolia aquatica acuto folio similis est, sed humilior, cum huius virgæ rotundæ striatae, vix cubitum superent: folia minora sunt ex rotunditate oblongata, in acumen desinentia, rugosa,

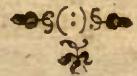
parte prona lanuginosa, tactu mollia: iuli rotundi, parui, flavi: hæc cum latifolia repente confundi non debet. Michelfeldæ in humidis.

V. *SALIX alpina angustifolia repens*: ex radice, atrorubente cortice testa, caulinis palmates humili fusi prodeunt, qui capillaceis radicibus terræ affiguntur, ramulis tamen paucis sursum elatis: foliolis oblongis, latiusculis, brevibus cincti: flores ut in cæteris, quibus absentibus, nullus salicem esse crederet. Hæc in Heluetiorum alpibus & monte Fracto, frequens est.

VI. *SALIX alpina Pyrenaica*: hæc ad semicubitalem altitudinem vix assurgit, virgis tenuis, ramosis, folijs oblongis, paruis, per circumferentiam pilosis, tactu holoserici instar, ob minutissimos pilos, mollibus: spicæ florum vnciales, angustæ; molles sunt. In summitatibus Pyrenæi D. Burserus legit:

VII. *SALIX saxatilis minima*: hæc duas vncias vix superat, quæ ex radicula caudicem crassiusculum, vix semiunciam emitit, qui in binos ternos vnciales ramulos, terræ in eumbentes, diuiditur: folia sunt parua, oblonga, subrotunda, atroirentia, venosa, quorum medio capitulum paruum subrotundum, veluti ex multis baccis compositum, insidet, quibus maturis apertis, veluti ex triangulari caliculo, mollis, candida & brevis lano effertur. In alpium Heluetiorum iugis, axis insidens, reperitur.

vii. S. hubacæ. w. sh. 4. 682. Sp. brat.

I. *S. fragilis* L. Ap. 1443

IV. *S. canadæ* L. Ap. 1446

LIBER DVODECIMVS.

S A N A M V N D A.

CAPUT I.

Daphne thyrsiflora
S A N A M V N D A viridis vel glabra: radice est crassa,
Sligniosa, fibrosa, alba, cortice crasso, pallido, lento
vestita, à qua ramuli plures, tenues, palmares, et
iam minores, iisque geniculati prodeunt, foliis ob-
longis (rarius subrotundo) Chamæleæ vel potius
Polygalæ similibus, sed brevioribus, viridibus &
glabris, alternatim circa ramulos dispositis: inter
quæ flores oblògi, luteoli, in quatuor foliola diuisi
conspiciuntur: fructum non obseruauimus. Hæc
Aprili florens, Monspessuli in horto Dei collecta
fuit.

FRANGVLA.

CAPUT II.

F R A N G V L A altera polycarpos: frutex est Fran-
gula sive Alni nigra similis, ramosus, cortice
candidante vestitus: foliis subrotundis in apicem
plerumque abeuntibus, plurimis nervis elatis per
ea discurrentibus, quare instar foliorum Ulmi ru-
gosis, tenuissime per marginem serratis; Flores ha-
bet forma Frangulæ vulgari similes, paruos, stella-

tos, luteolos, copiosos, velut in racemo cohæren-
tes, quibus succedunt fructus parui angulosi com-
pressi, Spinæ infectoriæ baccis correspondentes,
ex minimis pediculis dependentes. Hæc vere flo-
rens in quibusdam dumetis, etiam in monte no-
stro Muteto, reperitur.

RIBES.

CAPUT III.

Ribes petraeum
R IBES montana oxyacanthæ sapore: duplex Ri-
bes in Heluetiorum alpibus reperitur: altera,
quæ frutice & folijs, sed minoribus vulgari conue-
nit: fructum v. habet rubrum, hortesi duplo pene
maiorem, sapore oxyacanthæ fructu responden-
tem; in Valesianorum montibus reperitur. Altera,
humilior est, & per omnia minor, baccis vulgari
minoribus, minusq; acidis: in Bernatum montibus
prouenit. Et hæc ad gloriam Dei dicta sunt,
cuis sit laus honor & imperium
in saecula.

Rhamnus alpinus
Rhamnus alpinus

FINIS.

Ribes alpinum
Ribes alpinum

INDEX

PRODROMI THEATRIBOTANICI;

Quo plantæ supra sexcentæ vna cum aliis
continentur.

Primus numerus paginam,
Secundus pagina segmentum,
Tertius paragraphum denotat.

A.

Brotanum Campestre inca-	Adianthum fruticosum Brasilianum, 150. 2. vbi nascatur
num, carinæ odore, 7 I. I.	ibid.
vbi proueniat	ibid.
Absynthium Ponticum Creti-	Æthiopis laciniato folio
cum grati odoris, 7 I. I. I.	115. I.
Græca lingua quomodo re-	Alchimilla alpina quinquefolia, 138. 2. quo mensæ floreat,
cte vocetur	& quibus locis reperiatur
ibid.	ibid.
Absynthiam alpinum incanū,	Alga bombycina
7 I. I. II. vbi nascatur, ibid.	155. 2. VIII.
Absynthium alpinum candidum humile	Allium iuncifolium bicorne luteum
ibid. III.	27. 2. I.
Absynthium alpinum umbelliferum, 7 I. 2. IV. quando in-	Allium montanum minus
uentum nouum, ibid. que eius varietas	ibid. II.
Acetosa Americana solis longissimus pediculis donatis, 54.	Allium montanum radice oblonga, ibid. III. vbi proueniat
2. I.	ib. d.
Acetosa rotundisolia alpina	Alpine palustris minor serpillofolia, 118. I. I. quibus locis pro-
Acetosa scutata repens	ueniat
Acetosa Cretica semine aculeato	Alpine palustris minor folio oblongo, 118. I. II. alias Portula-
Acetosa lanceolata angustifolia repens	ca aquatica
	ibid.
	Alpine alpina glabra
	ibid. III.
	Alpine alpina iuncto folio, 118. I. IV. quo anni tempore flo-
	reat & vbi nascatur
	ibid.
	Alpine minor Androsaces alterius Matthiolis facie. 118. 2. V.
	Alpine verna Androsaces capitulus, ibid. V I. cuius solis fit a-
	lumna

I N D E X.

<i>lumna</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Alsinæ alpina minimæ glabra</i> , 118. 2. VII. <i>vbi reperiatur</i>		
<i>ibid.</i>		
<i>Alsinæ nodosa Germanica</i> , ib. VIII. alias <i>arenaria</i> & quare sic dicta	<i>ibid.</i>	
<i>Alsiæ Spergula facie</i> , siue <i>Spergula minor subcaruleo flos- culo</i>	119. IX.	
<i>Althea Bryonia folio</i> , 138. 1. I. alias <i>Althaea arborestens sem- per virens</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Anagallis Aquatica angustifolia scutellata</i> , 119. 1. vbi proue- niat <i>ibid.</i>		
<i>Anemone tenuifolia Cretica albo magno flore</i>	93. 2. I.	
<i>Anemone sylvestris alba minor</i>	93. 2. II.	
<i>Anemone alpina alba maior</i>	94. 1. III.	
<i>Anemone alpina alba minor</i> , <i>ibid.</i> I. V. quo loco proueniat <i>ibid.</i>		
<i>Anethum sylvestre minus</i>	76. 2.	
<i>Antirrhinum saxatile folio serpilli</i> , 106. 1. vbi enascatur <i>ib.</i>		
<i>Angelica sylvestris hirsuta inodora</i> , 82. 2. quibus locis pro- ueniat, <i>ib.</i>		
<i>Anonæ viscosa minor flore pendulo</i> , 156. 2. VIII. unde ha- beatur	<i>ibid.</i>	
<i>Arium hortense maximum</i>	81. I.	
<i>Apium peregrinum folius subrotundis</i> , 81. 2. vbi reperiatur		
<i>ibid.</i>		
<i>Aquilegia montana magno flore</i>	73. 1. I.	
<i>Aquilegia montana parvo flore thalictri folio</i>	<i>ib.</i> II.	
<i>Aquilegia hortensis multiplex flore parvo</i>	<i>ib.</i> III.	
<i>Argemone alpina lutea</i>	93. 2. IV.	
<i>Arundo Anglica folia in summitate dissectis</i>	25. 2. II.	
<i>Arundo Indica latifolia flore luteo punctato</i> , <i>ibidem</i> III. & 26. I.		
<i>Acyron magno flore</i> , 130. 2. hec ascyro vulgari, siue <i>Hype- rico dumetorum simile</i> , ib. vbinam reperiatur	<i>ib.</i>	
<i>Aster hirsutus Austriacus caruleus magno flore</i> , 124. 2. vbi reperiatur	<i>ibid.</i>	
<i>Atriplex sylvestris fructu compresso roseo, velstellato</i>	58. 1. I.	
<i>Atriplex sylvestris, vel Pes anserinus</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Atriplex sylvestris lappulas habens</i> , 58. 1. & 2. II. alias <i>atri- plex sylvestris insipida parva erecta</i>	<i>ib.</i>	
<i>Atriplex maritima angustifolia</i> , ib. III. vbi proueniat <i>ibid.</i>		
B.		
<i>Bellis alpina major rigido folio</i>	120. 2. I.	
<i>Bellis alpina minor</i>	<i>ib.</i> II.	
<i>Bellis montana major folio acuto</i> , 121. 1. III. vbinam reperiatur <i>ibid.</i>		
<i>Bellis montana folio obtuso crenato</i>	121. 1. IV.	
<i>Bellis maritima foliis Agerati</i>	121. 2. V.	
<i>Bellis tripla quatuorplex</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Bellis spinosa folio Agerati</i>		
<i>Bellis spinosa forma bellidis carulea</i>	121. 2. V.	
<i>Bellis spinosa flore globoso</i>	<i>ibid.</i> VI.	
<i>Bellis hortensis pediculis folioso</i>	<i>ibid.</i> VII.	
<i>Beta Cretica semine aculeato</i>	57. 1. & 2.	
<i>Biesem Nagelin</i>	102. 1. IV.	
<i>Bistorta alpina maxima</i> , 100. I. in altissimis Silesiorum montibus reperiatur		
<i>Brassica spinosa</i>	54. 1. & 2. II.	
<i>Brassica sylvestris alpina</i>	54. 2. III.	
<i>Brandweyden</i>	159. 1. I.	
<i>Bryonia Cretica maculata</i> , 135. 1. I. vbi frequens sit	<i>ib.</i>	
<i>Bryonia sylvestris baccifera</i> , 135. 1. II. quo tempore floreat, ib. à communi <i>Bryonia sylvestri</i> quomodo differat	<i>ib.</i>	
<i>Bryonia Mechoacana nigricans</i> , 135. 1. III. alias <i>Ialapium</i> vel <i>Gelapo</i> , item <i>Mechoaca nigra</i> , vel mal.	<i>ib.</i>	
<i>Bursa pastoris maior folio non sinuato</i>	50. 2. I.	
<i>Bursa pastoris maior loculo oblongo</i> , 50. 1. & 2. II. nonnulli Thlaspi Veronica folio nominatur.		
<i>Bursa pastoris alpina hirsuta</i>	51. 1. III.	
<i>Büschererb</i>	147. 2.	
	C.	
<i>Calactia tomentosa</i> , 102. 1. vbinam locorum reperiiri so- let		
<i>Calamenta vulgaris flore exiguo</i> , 110. 2. vbi proueniat	<i>ib.</i>	
<i>Calamus</i> . Vide <i>Arundo</i> .		
<i>Calamus aromaticus Syriacus</i>	25. 2. I.	
<i>Cameorchis alpina folio gramineo</i>	29. 1. III.	
<i>Campanula alpina latifolia flore pullo</i>	33. 2. III.	
<i>Campanula alpina latifolia carulea</i>	34. 1. IV.	
<i>Campanula alpina rotundifoliæ minor</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Campanula rotundifolia minima</i> , 34. 2. V. quo loco copio- sime proueniat	<i>ibid.</i>	
<i>Campanula Cymbalaria folijs</i>	34. 2. VI.	
<i>Campanula serpillifolia</i>	35. 1. VII.	
<i>Campanula folijs subrotundis</i> , 35. 2. I. hac à <i>Campanula</i> hortulensi rapunculiradice quomodo differat	36. 1. I.	
<i>Campanula Draba minoris foliis</i>	36. 1. II.	
<i>Campanula folijs Echij floribus villosis</i> , 36. 37. 1. III. miner- eius species	<i>ibid.</i>	
<i>Campanula alia folijs Echij</i> , quam Clusius nomine <i>Trahe- rij Opocroid</i> descriptis	<i>ibid.</i>	
<i>Cannabina aquatica similis capitulis nutantibus</i> , 138. 2. rbi- inueniatur	<i>ibid.</i>	
<i>Capus gallinaceum minus</i> , 149. 1. quibus locis reperiatur		
<i>ibid.</i>		
<i>Carduus mollis latifolius</i> , 155. 2. I. vbi reperiatur <i>ibi- dens</i> .		
	<i>Carduus</i>	

I N D E X.

<i>Carduus sphaerocephalus acutus vulgaris</i> , ib. III. quibus locis gaudeat	ib.	<i>Chamadrys Hispanica foliis tenuissime divisis</i> 117.2.III.
<i>Carduus lanceatus angustifolius</i> , ibid. IV. vbi reperiatur 156.1.	ib.	<i>Chamadrys alpina minima hirsuta</i> , ibid. V. vbi reperiatur ibid.
<i>Carduus palustris</i> , 156.1.V. quo loco proueniat	ib.	<i>Chamadrys spuria minor angustifolia</i> , 117.2.V. vbi occur- rat
<i>Carduus polyccephalus angustifolius</i> , 156.1.VI. vbi frequens occurred	ibid.	ibid.
<i>Carduus repens vinearum</i> , ibid. 2.VII. vbi nascatur	ibid.	<i>Chamomelum leucanthemum Hispanicum magniflore</i> 70.2.I.
<i>Carui alpinum</i>	84.1. & 2.	<i>Chamomelum luteum Hispanicum odoratum</i> ib. II.
<i>Caryophyllata alpina minor</i> , 139.1.vbi colligitur	ibid.	<i>Chamomelum leucanthemum incanum Hispanicum mi- sus</i> ib. III.
<i>Caryophyllum arborescens Creticus</i> , ex radice crassa, 104. 1.I.	ibid.	<i>Chelidonia rotundifolia maior</i> , 137.1. quib. locis proueniat.
<i>Caryophyllum sylvestris repens multiflorus</i> , ibid. II. vbi proue- nit	ib.	<i>Chelidonium maius folijs querinis flore laciniato</i> 74.2
<i>Caryophyllum sylvestris biflorus</i> , ibid. III. vbinam reperiatur ibid.	ib.	<i>Chondrilla viminea viscosa monspeliaca</i> 68.1.I.
<i>Caryophyllum pumilus latifolius</i>	104.1.IV.	<i>Chondrilla viscosa humilis</i> 68.1. & 2.II.
<i>Caryophyllum holostius alpinus latifolius</i> ib. V. vbi reperiatur 104.2	ib.	<i>Chondrilla purpurascens fastida</i> ib. III.
<i>Caryophyllum holostius alpinus angustifolius purpurascens</i> , 104.2 VI.	ib.	<i>Chrysanthemon latifolium Brasilianum</i> 70.1
<i>Caryophyllum holostius alpineus gramineus</i> , ib. VII. vbi pro- ueniat	ibid.	<i>Cicer montanum arauador</i> , 147.2.I. quo anni tempore, & quo loco proueniat
<i>Caryophyllum holostius montanus angustifolius albus</i> , ibid. VIII.	ibid.	148.1.I.
<i>Caryophyllum holostius tomentosus latifolius</i> , 104.2. IX. a- lias <i>Ocymoides tomentosus</i> , ibid. vbinam proueniat ibid.	ib.	<i>Cicer montanum lanuginosum erectum</i> 148.1.II.
<i>Caryophyllum holostius tomentosus angustifolius</i> , 104.2. X. & 105.1.	ib.	<i>Cicer astragaloides erectum</i> ibid.
<i>Caryophyllum artensis glaber minimus</i> 105.1. quomodo ra- riet 105.2.vbi prouenire consuerit	ibid.	<i>Cirsium angustifolium</i> , 155.2.II. vbinam colligatur
<i>Caryophyllum saxatilis ericafolius</i> , vmbellatis corymbis, 105. 2.XII. vbi nascatur	ibid.	<i>Clematis maritima repens</i> , 135. vbinam reperiatur
<i>Caryophyllum saxatilis ericafolius ramosus repens</i> , ibi. XIII. ex Hispania qualis ad nos adferatur	ibid.	<i>Clematis alpina Geranifolia</i> , ib. II. vbi nascatur
<i>Caryophyllum saxatilis siliquosus</i> , 105.2. X + V. in Harcynie promentoris frequens, ibid. alias <i>Gypsophytum siliquosum</i>	ibid.	136.1
<i>Caucalis nodosa echinata semine</i> , 80.1. I. alias <i>caucalis se- mine ad caulum nodos echinata</i>	ibid. 2.	<i>Crista Galli vmbellata</i> 85.2.I.
<i>Caucalis semine aspero flosculis subrubentibus</i> 80.1. & 2. I.	ibid.	<i>Crista Galli angustifolia montana</i> 86.1.II.
<i>Caucalis tenuifolia montana</i>	80.2.II.	<i>Cochlearia minor erecta</i> 53.2.I.
<i>Centaurium minus spicatum album</i> , 130.1. & 2. vbinam reperiatur	ibid.	<i>Cochlearia Danica repens</i> ib II.
<i>Centaurium minus</i>	56.2	<i>Convolvulus purpureus folio rotundo</i> , 134.1. I. quando flo- reat
<i>Centaurium alpinum luteum</i>	ibid.	ibid.
<i>Cichorium spinosum Creticum</i>	62.1	<i>Convolvulus peregrinus ceruleus folio oblongo</i> , ibid. II. alias <i>Campanula cerulea</i> ibid.
<i>Chamadrys spinosa</i>	117.1.I.	<i>Convolvulus foliis laciniatis, vel quinquefolius</i> 134.1.III.
<i>Chamadrys austriaca foliis tenuissimelaciniatis</i> 117.2.II.	ibid.	<i>Colutea Scoparia maritima glauco folio</i> , 157.1. vbi naf- catur
		ibid.
		<i>Consolida media alpina</i> 120.
		<i>Consolida regalis latifolia paruo flore</i> 74.1
		<i>Consolida regalis peregrina paruo flore</i> ibid.
		<i>Conyzza cerulea alpina maior</i> , 124.1.I. vbi proueniat ibid.
		<i>Conyzza cerulea alpina minor</i> , ibid. II. vbi reperiatur ibid.
		<i>Conyzza aquatica Asteris flore aureo</i> , ibid. III. vbi legatur 124.2
		<i>Corallina alba nodosa</i> , 153.2.I. vnde ad nos deferatur ibid.
		<i>Corallina cinerea rugosa</i> , 153.2.II. quortuplex sit ib.
		<i>Crallina pallide flavescent leuis</i> 153.2.III.
		<i>Coronopus ma itimus minimus</i> 98.2
		<i>Cotyledon minor foliis subrotundis serratis</i> 133.1
		<i>Cynocrambia Dioscoridie</i> 59.2
		<i>Cynoglossum semper virens</i> 119
		<i>Cynosorches angustifolia biante circullo</i> 28.1.I.

INDEX.

D.

D aucus montanus apij folio flore luteo,	77.1.1.	biuic al-	Erysimum tertium	43.1.
ter similis		ibid.	Euphrasia lutea radice squamata;	III.2.I.
Daucus pratensis apij folio	77.2.II.	ibid.	vbi nascatur,	
ibid.	ibid.	ibid.	Euphrasia purpurea minor,	III.2.II.
Daucus Alsaticus.	ibid.	ibid.	vbi proueniat	ibid.
Daucus pratensis tenuifolius	85.1. & 2.II.		F.	
Dens Leonis latifolius caulescens	62.2.I.		F aba arborescens	147.1.
Dens Leonis tenuissimo folio	ibid.		Fabaria differentia quot	ibid.
Dens Leonis minor foliis radiatis	ibid.		Fabaria arborescentis Anglica species quot	ibid.
Dens Leonis minor aspero folio	63.1.IV.		Festuca graminea glumis vacuis	19.1.LXIV.
Digitalis angustifolia luteoparvo flore,	115.2.	vbi proueniat	Festuca graminea effusa inba	19.2.LXV.
ibid.			Festuca iuncleo folio	ibid.
Doronicum Helueticum incanum,	97.1.1.	vbi locorum cre-	Festuca iuncleo folio, spica gemina	LXVI.
scat:		ibid.	Felicia pratensis lanuginosa	ibid.
Doronicum Helueticum humile, crassis foliis,	ib. II.	quamen-	Festuca dumetorum	ibid.
se & loco floreat		ib.	Festuca dumetorum angustissimis & pilosis foliis,	ibid.
Draba tenuifolia velut spicata:	53.1.I.		LXX.	
Draba flore caruleo galeato	ibid. II.		Filipendula minor	85.2.
Dracunculus alpinus folio scabiosa:	39.1.		Filix palustris maxima	150.2.I.

E.

E chium Hispanicum flore calcari donato,	119.1.1.	vbi	Fragarie affinis Sericea incana,	139.2.
nascatur		ibid.	alias Leucas aduersariorum,	ibid.
Echium Scropioides minus flosculis luteis	119.2.II.		& quibus locis prouenire soleat	ib.
Elleborus niger Sannicula folio minor,	97.1.	veratrum ni-	Frangula altera polycarpos,	160.1.
grum Dodonai sue Astrantiam nigrum Lobellii per om-		gram Dodonai sue Astrantiam nigrum Lobellii per om-	quo anni tempore flo-	
nia refert, sola autem magnitudine differt,	ibid.	nia refert, sola autem magnitudine differt,	reat, & quo loco	160.2.
locorum reperiatur	97.2.	ibid.	Fucus maritimus	154.1.
Equisetum palustre linaria scoparia folio	24.2.I.		Fucus alatus sue phragmatoidea	ibid. I.
Equisetum palustre minus polystachion	ib. II.		Fucus arboreus polyschides	154.2.II.
Equisetum palustre tenuissimus & longissimus setis	ibid.		Fucus longissimo, latissimo, crassoque folio,	ibid. III.
III.			vbi reperiatur, ib.	
Equisetum nudum minus variegatum Basileense,	ibid. IV.		Fucus longissimo, latissimo tenui, folio,	ibid. IV.
& 25.1.			vbi colligatur	155.1.

Equisetum fœtidum sub aqua repens	25.1.V.		Fucus membranaceus ceranoides	ibid. VI.
Eruca latifolia,	39.1.I.	an Eruca tercia Anglicæ	Fucus maritimus Gallopononis pennas referens,	155.1.VII.
Eruca sylvestris minor Bürsa pastoris folio	39.2.II.		G.	
Eruca sylvestris minor incana	ibid. III.		Gallium latifolium glabrum	146.1.VIII.
Eruca lutea sue Barbarea flore pleno	ib. IV.		vbi reperiatur	
Eruca carulea in arenosis crescens,	40.1.V.	prouenit locis a-	ibid.	
renosis		renosis	Genista Hispanica affinis,	157.2.
Eruca maritima Cretica siliqua articulata	40.2.VI.	ibid.	Gentianella alpina latifolia magno flore,	ibid.
Eruca maritima Italica siliqua hastæ cuspidisimili	ibid.	ibid.	quo loco	
Eruca Monspeliaca siliqua quadrangula echinata,	41.1.		proueniat	ibid.
VII.			Gentianella omnium minima,	ibid. II.
Erysimum similis birsuta alba	42.2.		in summis Alpium	

Erysimum tertium	ibid.	Helueticarum iugis reperiatur	ibid.
Euphrasia lutea radice squamata;	III.2.I.	Genistella Monspeliaca Spinosa,	ibid. alias Corruda lutea
vbi nascatur,		ibid.	ibid.
Euphrasia purpurea minor,	III.2.II.	Genistella minor Aspalatioides	157.2.
vbi proueniat	ibid.	Gentianella alpina latifolia magno flore,	ibid.
F.		quo loco	
Faba arborescens	147.1.	proueniat	ibid.
Fabaria differentia quot	ibid.	Gentianella omnium minima,	ibid. II.
Fabaria arborescentis Anglica species quot	ibid.	in summis Alpium	
Festuca graminea glumis vacuis	19.1.LXIV.	Helueticarum iugis reperiatur	ibid.
Festuca graminea effusa inba	19.2.LXV.	Geranium malacoides minus,	138.1.I.
Festuca iuncleo folio	ibid.	quib. locis reperiatur	ibid.
Festuca iuncleo folio, spica gemina	ibid.		
Felicia pratensis lanuginosa	ibid.		
Festuca dumetorum	ibid.		
Festuca dumetorum angustissimis & pilosis foliis,	ibid.		
LXX.			
Filipendula minor	85.2.		
Filix palustris maxima	150.2.I.		
Filix mas aculeata maior,	151.1.II.	vbi legatur	ibid.
Filix mas aculeata minor,	151.2.III.	vbi proueniat	ibid.
Filum maritimum Germanicum,	155.1.VIII.	vbi reperiatur	ibid.
Fragarie affinis Sericea incana,	139.2.	ibid.	
alias Leucas aduersariorum,	ibid.		
& quibus locis prouenire soleat	ib.		
Frangula altera polycarpos,	160.1.		
quo anni tempore flo-			
reat, & quo loco			
Fucus maritimus	154.1.		
Fucus alatus sue phragmatoidea	ibid. I.		
Fucus arboreus polyschides	154.2.II.		
Fucus longissimo, latissimo, crassoque folio,	ibid. III.		
vbi reperiatur, ib.			
Fucus longissimo, latissimo tenui, folio,	ibid. IV.		
vbi colligatur			
Fucus longo, angusto & crasso folio	155.1.V.		
Fucus membranaceus ceranoides	ibid. VI.		
Fucus maritimus Gallopononis pennas referens,	155.1.VII.		
G.			
Gallium latifolium glabrum	146.1.VIII.		
vbi reperiatur	ibid.		
Genista Hispanica affinis,	157.2.		
Genistella Monspeliaca Spinosa,	ibid.		
alias Corruda lutea	ibid.		
Genistella minor Aspalatioides	157.2.		
Gentianella alpina latifolia magno flore,	ibid.		
quo loco			
proueniat	ibid.		
Gentianella omnium minima,	ibid. II.		
in summis Alpium			
Helueticarum iugis reperiatur			
Geranium malacoides minus,	138.1.I.		
quib. locis reperiatur	ibid.		

I N D E X.

- ibid.
Geranium columbinum tenuius laciniatum, ib. II. vbi pro-
 ueniat ib.
Geranium cicutae folio acu longissima, 138. I. III. vbi legatur
 138. 2
Gladiolus angusto gramineo folio, 26. I. quo loco proueniat
 ibid.
Glauci leguminosa affinis 150. I.
Gnaphalium roseum, 122. I. quibus locis prouenire soleat
 ibid.
Gnaphalium roseum hortense 122. 2.
Gramen caninum vineale, 1. I. eius descriptio, ibi. vbinam
 reperiatur ib.
Gramen Caninum supinum paniculatum dulce, 1. 2. II.
 quibusnam locis gaudeat ibid.
Gramen Caninum maritimum asperum, 2. I. III. in quibus
 locis reperiatur; ibid. à Lobelio quomodo vocitetur, ib.
Gramen Caninum maritimum spicatum, 2. 2. IV. vbi pro-
 ueniat ibid.
Gramen murorum 2. 2. V. vbi prouenire soleat ibid.
Gramen nodosum spica parua 3. I. VI.
Gramen nodosum avenacea panicula 3. 2. VI.
Gramen bulbosum aquaticum; 4. 2. VII. vbi reperiatur
 ibid.
Gramen bulbosum ex Alepo 4. I. VIII.
Gramen tremulum minus panicula parua 4. 2. IX.
Gramen tremulum maximum; 5. I. X. quibus locis crescas
 ibid.
Gramen pratense paniculatum molle 5. I. IX.
Gramen pratense paniculatum maius angustiore folio; 5. I.
 quomodo ab alio simili differat & conueniat; 5. 2. X.
 quibus locis reperiatur ibid.
Gramen panicula multiplici, 6. I. XI. vbi proueniat ibid.
Gramen aruense panicula crista; 6. I. X. I. à Matthiolo, Lo-
 belio, Dalechampio quibus nominibus describatur; ibid.
Gramen mœranum panicula spadicea delicatore, 6. 2. XII.
 quomodo differat ibid.
Gramen paniculatum odoratum, 7. I. XIII. Borussia vstra-
 tum, & quorsum eo vstantur ibid.
Gramen sylvaticum paniculatum altissimum, 7. 2. XIV.
 quid ex eo rustici conficiant ibid.
Gramen palustre panicula speciosa 7. 2. XV.
Gramen palustre paniculatum minus 7. 2. XVI.
Gramen maritimum fluitans cornutum 7. 2. XVII.
Gramen spica cristata leui, vel *gramen cristatum*, 8. I.
 XVIII.
Gramen spica cristata subhirsutum 8. 2. XIX.
Gramen spicatum angustifolium montanum, 8. 2. XX. à
 gramine Caryophyllato pratensi quomodo differat ibid.
- Gramen sylvaticum angustifolium spica alba*, 8. 2. XXI. vbi
 reperiatur ibid.
Gramen spicatum folio aspero, 9. I. XXI. quo nomine à Da-
 lechampio proponatur, ibid. vbi proueniat ibid.
Gramen Caryophyllatum nemoro sum spica multiplici, 9. I.
 XXII.
Gramen Caryophyllatum montanum spica varia, 9. I. XXIII.
 vbi reperiatur ibid.
Gramen spicatum foliis & spicis hirsutis mollibus, 9. 2.
 XXIV.
Gramen typhoides maximum spica longissima, 10. I.
 XXV.
Gramen Phalaroides minus, siue *Hispalicum*, 10. I. & 2.
 XXVI. Phalaridi quomodo similis & dissimilis, ibidem.
Gillenius quo nomine transmisserit ibid.
Gramen Phalaroides spica molli, siue *Germanicum*, 10. 2.
 XXVII. Vlmenses quo nomine id indigitent, ibidem. vbi
 prouenire soleat ibid.
Gramen alopecuroides spica aspera; quo nomine apud Lug-
 dunensem describatur 10. 2. XXVII.
Gramen tomentosum alpinum & minus 10. 2. XXVIII.
Gramen sparteum Basiliense, siue *capillaceo folio maius* 11.
 1. XXIX.
Gramen sparteum Hollandicum, siue *capillaceo f. folio minus*
 11. I. XXX.
Gramen sparteum Monspeliacum capillaceo folio minimū
 11. I. XXXI.
Gramen sparteum setas equinas referens 11. I. XXXII.
Gramen sparteum variegatum 11. 2. XXXIII.
Gramen foliolis iunceis brevibus maius, radice nigra 11. 2.
 XXXIV.
Gramen palustre iunceum racemoso semine 11. 2. XXXV.
Gramen iunceum folio articulato aquaticum, 12. I.
 XXXV.
Gramen montanum iunceum capite squamoso, 13. I.
 XXXVI.
Gramen iunceum minimum capitulo squamoso, 13. I.
 XXXVII.
Gramen iunceum minimum alterum, 13. 2. XXXVIII. à
 priore quomodo differat ibid.
Gramen iunceum minimum maritimum 13. 2. XXXIX.
Gramen Cyperoides latifolium spica spadiceo viridi maius
 13. 2. XL.
Gramen Cyperoides angustifolium spica spadiceo-viridi
 minus 13. 2. XLI.
Gramen Cyperoides spica pendula longiore & angustiore
 13. 2. XLII.
Gramen Cyperoides spica minoribus minusq; compactu,
 13. 2. XLIII. quotnam eius sint differentia 14. I. XLIII.
 X. 3 Gramen

INDEX.

<i>Gramen arundinaceum plumosum album</i>	14.1. XLIV.
<i>Gramen nemorosum paniculus albus capillaceo folio</i> ,	14.2. XLV.
<i>Gramen holosteum alpinum minimum</i>	14.2. XLVI.
<i>Graminis hirsuti differentia quotnam dentur</i> , 15.1. XLVI.	
<i>Gramen hirsutum latifolium minus iuncea panicula</i> , <i>ibid.</i>	
<i>Gramen hirsutum capitulis psyllij</i>	15.2. XLVI.
<i>Gramen hirsutum angustifolium maius</i>	16.1. XLVII.
<i>Gramen spica subrotunda echinata, vel gramen echinato capitulo</i>	16.2. XLVIII.
<i>Gramen spica plana echinata</i>	16.2. XLIX.
<i>Gramen montanum panicula miliacea sparsa</i>	17.1. L.
<i>Gramen arundinaceum panicula miliacea</i>	17.1. LI.
<i>Gramen arundinaceum Sorgii panicula sparsa</i>	17.2. LII.
<i>Gramen latifolium spica triticea compacta</i>	18.1. LIII.
<i>Gramen latifolium spica triticea diuulsa</i>	18.1. LIV.
<i>Gramen latifolium spica triticea diuulsa</i> à prire quemodo differat	ib.
<i>Gramen angustifolium spica triticea compacta</i>	18.1. LV.
<i>Gramen angustifolium spica triticea mutica simili</i> , 18.2. LVI.	
<i>Gramen spica secatina</i> , 18.2. LVI.	vbi niam proueniat <i>ibid.</i>
<i>Gramen spica briza maius</i> , 19.1. L VIII.	vbi reperiatur <i>ibid.</i>
<i>Gramen spica briza minus</i> , ibi. LXIX.	vbi locorum proueniat <i>ibid.</i>
<i>Gramen loliaceum latifolium spica angusticre</i> , ib. LX.	cui sit simile
<i>Gramen loliaceum minus spica simplici</i>	ibid. LXI.
<i>Gramen loliaceum minus supinum spica multiplici</i> , ibid. LXII.	
<i>Gramen maritimum panicula loliacea</i>	ibid. LXIII.
<i>Gramen montanum avenaceum locustis rubris</i> ,	20.1. LXXI.
<i>Gramen avenaceum lanuginosum glumis rarioribus</i>	20.2. LXXII.
<i>Gramen glumis varijs</i>	21.1. LXXXIII.
<i>Graß Poley</i>	108.2.

H.

H alimus minor	59.1
<i>Hasen brod</i>	4.2.IX.
<i>Helichryson Orientale</i>	123.1
<i>Helichryso syriacum flore oblongo similis</i>	123.2. vbi nascatur <i>ibid.</i>
<i>Hesperis sylvestris flore parvo</i> , 103.1. I.	vbi colligatur <i>ibid.</i>
<i>Hesperis sylvestris Hieracij foliis hirsuta</i> , 103.1. II.	vbi proueniat <i>ibid.</i>

<i>Hieracium dentis leonis folio hirsutie asperum minus</i> , 63.1. & 2.1.	63.1.
<i>Hieracium minus glabrum</i>	63.2.II.
<i>Hieracium dentis leonis folio obtuso minus</i>	ib. III.
<i>Hieracium dentis leonis folio floribus paruis</i>	ibid. IV.
<i>Hieracium dentis leonis folio bulbosum</i>	63.2.V. & 64.1
<i>Hieracium tomentosum H spanicum</i>	64.1.VI.
<i>Hieracium maximum asperum Chondrill & folio</i> , 64.1. & 2.VII.	
<i>Hieracium alpinum angustiflō mo oblongo que folio</i> , ibidem VIII.	
<i>Hieracium alpinum pumilum Chondrille folio</i> , ibidem IX.	
<i>Hieracium intubaceum flore luteo</i> , ibid. X. alias <i>Hieracium Aphacoides</i>	ib.
<i>Hieracium intubaceum flore magno albido</i>	ibid. XI.
<i>Hieracium proliferum falcatum</i>	ibid. XII.
<i>Hieracium minimum falcatum</i>	65.1.XIII.
<i>Hieracium montanum rapifolium</i>	ib. XIV.
<i>Hieracium montanum foliis dentatis flore magno</i> , ibidem XV.	
<i>Hieracium ramosum magno flore</i>	65.2.XVI.
<i>Hieracium alpinum non laciniatum flore fuscō</i> , ibid. XVII.	
<i>Hieracium hortense non laciniatum floribus atropurpurascētibus</i>	ib. XVIII.
<i>Hipparis locustis</i> , 25.1. i. V. vbi niam locorum proueniat, ibid.	
<i>Hippomarathrum Creticum</i> , 76.1. vbi niam locorum reperiatur	ibid.
<i>Holostium siue Leontopodium Creticum</i> 98.2. vbi niam proueniat	ibid.
<i>Horminum Syriacum</i> , 114.1. I. alias <i>Aman</i> vocatur 114.2.	
<i>Horminum angustifolium laciniatum</i> , 114.2. II. vbi proueniat	ibid.
<i>Horminum minus album Betonica facie</i> , 114.2. III. vbi nascatur	ib.
<i>Hyacinthus minimus maritimus</i> , 26.1. & 2. vbi niam reperiatur	ib.
<i>Hyoscyamus Creticus luteus maior</i> , 92.1. quibus locis proueniat	ibid.
<i>Hypericum numularia folio</i>	130.2
<i>Hysopus latifolius</i> 107.2. eius species	ib.
<i>Hysopifolia sine Gratiola minor</i> , 108.1. foliis variat, ibid. itemq; floribus, ib. vbi nascatur	108.2.
<i>Hysopoides</i> , ib. alias <i>Halimus aquaticus</i>	ibid.
I acea nigra angustifolia vel <i>Lithospermum arvensis</i> foliis 127.1. I. vbi obseruata, ib. altera huic similis	ib.
<i>Iacea integrifolia humilis</i> , 127.2. I. vbi proueniat, ib. alias. <i>Iacea</i>	

L N D E X.

<i>Lacea Austriaca repens</i>	ibid.	copiose proueniat	111.1
<i>Lacea capite longis aculeis spinoso</i> , 127.2. III. à lacea mon-		<i>Lapathum maritimum fætidum</i>	56.1
<i>tana echinato capite est diuersa</i>	128.1. III.	<i>Lappa resca</i> , 102.2. à <i>vulgata</i> quomodo differat, ibid. apud	
<i>Lacea laciniato Sonchi folio</i> , sive <i>Lacea latifolia purpurea</i>		<i>Lipsienses</i> frequenter reperitur	ib.
<i>capitulo spinoso</i> , 128.1. I V. alias <i>centaurium marinum</i> ,		<i>Lathyris angustissima</i> folio	148.2
<i>ibid.</i>		<i>Lenticula palustris latifolia punctata</i>	153
<i>Lacea montana incana aspera capitulis hispidis</i>	128.1. V.	<i>Leucoium luteum magno flore</i> , 102.1. à <i>vulgari</i> , <i>Keiri dicto</i> ,	
<i>Lacea montana candidissima Stabe foliis</i>	128.2. VII.	quomodo differat, ibidem, quo tempore anni floreat, ibi-	
<i>Lacea montana incana laciniata capitulo hispido</i> , ibid. VI.		dem.	
<i>Lacea tomentosa capitulo spinoso</i> , 129.1. VIII. vbi colligatur		<i>Leucoium luteum serrato folio</i>	ib. II.
<i>ibid.</i>		<i>Leucoium luteum sylvestre hieracifolium</i> , ib. III. vbi reperi-	
<i>Lacea Babylonica</i>	ib. IX.	atur	ibid.
<i>Iacobaea maritima</i> sive <i>Cineraria latifolia</i>	69.1. I.	<i>Leucoium album odoratissimum folio viridi</i> , 102.2. IV. hoc	
<i>Iacobaea rotundifolia incana</i> , 69.2. II.	vbi reperiatur	per aliquot annos durat, si in cella asseruetur	ibid.
<i>ibid.</i>		<i>Leucoium minimum Creticum</i>	ib. V.
<i>Iacobaea alpina foliis rotundis serratis</i> , 70.1. & 2. vbi pro-		<i>Leucoium maritimum minimum</i> , 103.1. VI. vbi locorum	
<i>ueniat</i>		reperiatur	ibid.
<i>Iuncus differentia</i> quotnam	21.2	<i>Leliconarcissus</i> . Vide <i>Pseudonarcissus</i> .	
<i>Iuncus acutus maritimus caule triangulo</i> , 22.2. I. vbi repe-		<i>Libanotis latifolia</i> ; <i>aquilegia</i> folio, 83.2. I. <i>aroma</i> & <i>aristo-</i>	
<i>riochiam</i> sapore redolent, ib. alias <i>nmine Seseli</i> <i>Aethiopici</i>		<i>folio aquilegiae</i> appellatur	84.1. I.
<i>Iuncus exiguis montanus mucrone carens</i> , ibid. II. vbi pro-		<i>Libanotis latifolia minor semine criso</i> , ibid. II. alias <i>Costium</i>	
<i>ueniat</i>		<i>amarum</i> <i>semine criso</i>	ibid.
<i>Iuncus inutilis</i> , sive <i>Chameschanos</i> , 22.2. III. vbi crescat		<i>Ligustrum</i> sive <i>Silva montanum angustifolium</i> ,	85.
<i>ibid.</i>			
<i>Iuncus acuminex reflexo alter</i>	ib. IV.	<i>Ligustrum myrtifolium</i>	158.2. I.
<i>Iuncus acuminex reflexo trifidus</i> , ibidem V. vbi reperiatur	ibid.	<i>Ligustrum foliis laciniatis</i>	ibid. II.
<i>ibid.</i>		<i>Lilium conuallium latifolium</i>	136.2. II.
<i>Iuncellus capitulis equiseti fluitans</i> , 23.1. V I. vbi proueniat		<i>Limonium maritimum minus foliolis cordatis</i> , 99.2. I. qui-	
<i>ibid.</i>		bus lo. is reperiatur	ibid.
<i>Iuncus alpinus capitulo lanuginoso</i> , 23.2. V I. quo loco re-		<i>Limonium maritimum minimum</i> , ib. II. vbinam loci prece-	
<i>periatur</i>		niat	ibid.
<i>Iuncus alpinus bombycinus</i> , ibidem V II. vbi loci proueniat		<i>Linaria Americana</i> paruo flore	106.2. II.
<i>ibid.</i>		<i>Linaria latifolia trypophylla</i> , ib. III. alias <i>Linaria latifolia Va-</i>	
<i>Iuncus floridus minor</i> .	ib. IX.	<i>lentina</i>	ibid.
		<i>Linaria capillacea</i> folio erecta flore odore, 106.2. IV. quibus	
		loco proueniat, ib. eadem quotuplex	ib.
K ali minus villosum, 133.1. I. cum figura kali albi Do-		<i>Linaria arvensis</i> carulea erecta, 107.1. V. duplice flore con-	
dones et quomodo conueniat, ibid. vbi reperiatur ibid.		spicula, alio in agris Lusatiae, alio ad montem Cetium, ibi.	
alias kali hirsutum folijs Spergulae		<i>Lupinus caruleus</i> maior villosus	148.1
Kali folio gramineo, 133.1. I. vbi nascatur, 133.2. ad An-		<i>Lupinus minimus</i>	148.2
thyloid. m. Thalij acedere videtur	ibid.	<i>Lychnis auricula vrsi facie</i> , 103.2. I. quibus aliis nominibus	
		vocetur	ibid.
L actuca folio oblongo acuto, 60.1. I. cui sit similis		<i>Lychnis syriaca</i> minima exiguo flore, ibi. II. vbi reperiatur	
ibid.		ibid.	
Lactuca Italica laciniata	ib. II.	<i>Lysimachia hirsuta</i> filiformis paruo fl. re	116.1. I.
Lamium peregrinum Scutellaria dictum	110.2. vbinam	<i>Lysimachia minor</i>	ib. II.
		<i>Lysimachia Chamaenerion</i> dicta <i>alpina</i> , 116.1. III. vbi pro-	
		ueniat	ibid.
		<i>Malua</i>	

K.

Kali minus villosum, 133.1. I. cum figura kali albi Done-

nes et quomodo conueniat, ibid. vbi reperiatur ibid.

alias kali hirsutum folijs Spergulae

Kali folio gramineo, 133.1. I. vbi nascatur, 133.2. ad An-

thyloid. m. Thalij acedere videtur

L.

Lactuca folio oblongo acuto, 60.1. I. cui sit similis

ibid.

Lactuca Italica laciniata

ib. II.

Lamium peregrinum Scutellaria dictum

110.2. vbinam

I N D E X.

M.

- M**alua folio fucus 137.1.I.
Malua folio vario ibid. II.
Malua Americana 137.1.III.
Marrubium palustre hirsutum eenuis laciniatum, 110.2.
  I. quo solo gaudeat ibid.
Marrubium album villosum, 110.2.II. vbi reperiatur ib.
Marrubium album crispum ib. III.
Melampyrum luteum linearie folio, 112.1. quo mense & loco
  floreat 112.2
Melegueta sive grana Paradisi 158.1.
Melilotus Hispanica folijs maculatis 144.
Mentha rotundifolia minor, seu flore globoso, 109.2.I. qui-
  bus locis gaudeat ibid.
Mentha radice geniculata, 109.2.II. alias *Mentha tubero-*
  sa, & *Nepeta angustifolia odorata* ibid.
Mentha Cattaria minor 110.1.III.
Mentha Cattaria minor alpina, 110.1.IV. vbi proueniat
  ibid.
Millefolium maximum vmbella alba 72.1.I.
Millefolium purpureum maius ibid. II.
Millefolium incanum Creticum, sive *Millefolium* *Dioscori-*
  dū, 72.2.II. in *Creta* quomodo vocetur ibid.
Millefolium aquaticum *pennatum* spicatum 73.1.IV.
Millefolium aquaticum *cornutum* 73.2.V.
Moly Africanum vmbella purpurascente, 28.1.I. quam ha-
  beat odorem ibid.
Moly moschatum *capillaceo* folio 28.2.II.
Muscus pennatus, 151.1.I. quibus locis reperiatur, ibid. eius
  altera species ibid.
Muscus filicinus minor 151.1.II.
Muscus abieris facie 151.2.III.
Muscus ramosus repens ibid. IV. huic similis alter ib.
Muscus ramosus erectus maior, ibid. V. vbinam reperiatur
  ibid.
Muscus ramosus erectus minor ib.VI.
Muscus saxatilis ericoides ib.VII.
Muscus stellaris roseus, ibid. VIII. vbinam proueniat ibid.
Muscus Cupressiformis 152.1.IX.
Muscus polytrichoides, ibid. X. quotuplex sit, ibid. vbi repe-
  riatur ibid.
Muscus terrestris *Coralloides* *incanus* 152.1.XI. vbinam nascatur
  ibid.
Muscus terrestris, *coralloides*, *erectus*, *cornibus rufescensibus*
  ibid.XII.
Muscus Ceranoides, 152.1.XIII. quotuplex sit ibid.
Muscus aquaticus folio expanso, 152.2.XIV. vbi reperiatur
  ibid.

- Muscus fontanus* sive *Hepatica aquatica* ib XV.
Muscum fontanum *capitulis racemosis* 152.2.
Muscus pyxoides quotuplex ib.XVI.
Myagrum foetidum, 51.2.I. cur sic dictum ib.d.
Myagrum monospermon latifolium, 51.2. & 52.1. II. *Pseu-*
  doisadis ab *Alpino* *vocatum* 52.1.II.
Myagrum monospermion minus 52.1.II.
Myagro similes *siliqua rotunda* 52.1.IV.

N.

- N**apobrasica 54.1.I.
Napus sylvestris *Cretica* 38.1.
Narcissus angustifolius *albus minor* 27.1.I.
Nardo Celticæ *similis inodora* 88.2.
Nasturtium hortense quotuplex 44.1. & 2.
Nasturtium hortense latifolium 43.1.
Nasturtium hortense crispum angustifolium 43.2.
Nasturtium hortense crispum latifolium 44.1.
Nasturtium hortense crispum 44.2.I.
Nasturtium pratense parvo flore ibid.II.
Nasturtium aquaticum *maius* & *amarum*, 45.1.II. *ir-*
  terdum *Sisymbrium* *vocatur*, & *sepe inter* *Nasturtium*
  aquaticum *supinum* *reperitur* ibid.
Nasturtium sylvestre *minus* 45.1.III.
Nasturtium alpinum *minus* *Reseda* *foliis* 45.2.IV.
Nasturtium alpinum *capsula* *Nasturtij* *hortensis*, ibidem.
  V.
Nasturtium alpinum *Bellidis* *folio maius* 46.1.
  VI.
Nasturtium *foliis* *Barbarea* ibid.VII.
Nigella latifolia *flore maiore* *simplici* *ceruleo* 75.1.I.
Nigella Cretica 75.2.II.
Nummularia *flore purpurascente*, 136.1. vbinam proueniat
  136.2.

O.

- O**cimum latifolium maculatum 109.2.
Onobrychis clypeata *aspera minor*, 149.2.I. vbi collig-
  gatur ibid.
Onobrychis clypeata lauis, ibidem I.I. vbinam proueniat,
  ibid.
Onobrychis incana, 149.2.III. vbi locorum reperiatur, ib.
  altera *huic similis* ibid.
Ophioglossum anguloso *folio* 150.1.I.
Ophioglossum minus, ibidem II. quibus locis proueniat,
  ibid.
Ophrys minima, *Ophridium* *seu* *Bifolium* *Broccentbergicum*
  minus 31.2.
Orchis

I N D E X.

- Orchis. Vide Cynosorchis.*
- Orchis montana Italica flore ferrugineo lingua oblonga 29.*
1.V.
- Orchis macrophylla* 29.2.V.
- Orchis palmata angustifolia minor flore odoratissimo, 30.*
1.VII.
- Orchis palmata pratinis angustifolia maior* ib.VI.
- Orchis palmata flore viridi* 30.2.VIII.
- Orchis palmata montana maxima* 31.1.IX.
- Origanum sylvestre humile, 109.1. vbi copiose reperiatur,* 109.2.
- Orobanche flire maiore ex carileo purpurascente, 31.2.I.*
- Orobache vulgaris, Theop. Limodoron, & quare ita dicta.* ibid. II.
- Orobanch: Hypopytis, ib. III. quomodo à vulgari differat, ib.*
- Orobus alpinus latifilius, 149.2.vb. proueniat* ibid.
- P.
- Paeonia flore pallido folio hirsuto* 139.
- Papaver erraticum Pyrenaicum luteo flore* 92.2.II.
- Papaver spinosum, 93.1.II. qualem odorem referat, ib. quo anni tempore floreat, ib. eius semen ex Anglia primo nomine Figo del inferno, id est, *Ficus infernalis*, allatum, ib. an *Glaucium* sit *Dioscoridis* ib.*
- Perfoliata alpina latifolia minor, 129.2.I. vbi reperiatur,* ibid.
- Perfoliata alpina angustifolia maior, siue folio anguloso,* 129.2.II.
(ibid.)
- Perfoliata alpina angustifolia media, ibid. III. vbi nascatur*
- Perfoliata alpina angustifolia minor, 129.2.IV. vbi legatur* ibid.
- Perfoliata alpina angustifolia minima, ibid. V. inter Perfoliatam & *Bupleuron* media, 130.1. vbi reperiatur, ibid.*
- Perfoliata minor ramis inflexis* 130.1.VI.
- Persicaria angustifolia* 43.2.
- Pimpinella saxifragia tenuifolia* 84.2.I.
- Pimpinella sanguisorba inodora, ib. II. alias Pimpinella minor Hispania* ib.
- Pisum umbellatum* 147.2.
- Plantago maxima tota glabra* 97.2.I. vbi locorum reperiatur
ibid.
- Plantago quinqueneria caulinum summitate foliosa, ibid.*
II. à vulgari quomodo differat, ibid. *vulgaris* vbi reperiatur
98.1.
- Plantago trineria angustissimo folio, 98.1.III. hac ad vias maxime ad ruderam, reperitur* ibid.
- Plantago angustifolia paniculata lagopi, 98.1.IV. vbi copiose proueniat* ib.
- Polium latifolium incanum Creticum, 108.2. alias Polium platiphyllum Cydoniense* ibid.
- Polygonatum latifolium minus flore maiore, 156.2.I. vbi proueniat* ib.
- Polygonatum latifolium persoliatum Brasilianum, ib. II.*
- Polygonum saxatile* 131.I.L
- Polygonum Creticum ihymis folio* ibid.II.
- Polygonum Littoreum minus stosciis spadiceo albicantibus,* 131.1.III.
- Polygonum mollis à Decker* ib.
- Polygonum minus lentifolium, 131.1.IV. vbinam reperiatur* 131.2.IV.
- Potamogeton racemosum angustifolium, 101.1. I. alias trilobum aquaticum minus* ibid.
- Potamogeton gramineum ramosum, ib. II. alias Fontilapithum gramineum* ibid.
- Potamogeton minimum capillaceo folio, ibid. III. vbi proueniat* ib.
- Potamogeton capillaceum, capitulus ad alas trifidis, ib. IV.*
& 101.2.
- Pseudonarcissus gramineo folio, siue Leuconarcissus astiuns,* 27.1.II.
(ibid.)
- Psyllium Indicum folius crenatus, 99.1.I. quo tempore floreat*
- Psyllium minus, ib. II. quo mense floreat, 99.2. alias Gottne rubrum & album* ibid.
- Pulegium folius numulariae* 109.1.
- Pulsatilla palustris* 94.1.I.
- Pulsatilla apii folio vernalis flore maiore, ibi. I. & 94.2.II.*
quo loco proueniat ibid.
- Pulsatilla apii folio vernalis flore minore, 94.2.III. & quo mense floreat* ibid.
- Pulsatilla apii folio autumnalis, ib. IV. quo loco, & mense floreat* ibid.
- Pulsatilla folio anemones secunda, vel subrotundo, ib. V. alias Pulsatilla latifolia* ibid.
- Pyrola Alpina flore maior & minor, Europea & America-*
na, 100.1. & 2. Europeam sub herba trienali Val. Cor-
dus posuit, ibid. & alijs qualiter & quibus sub locis, ibid.
- Pyrola Alpina flore Brasiliano, 100.2. vbinam reperta,*
ibid. & 101.1.
- Q.
- Vercus maritima quotuplex* 154.I.
- Quinquefolium album minus, 139.1. vbi colligatur,*
139.2.I.
- Quinquefolium album minus, 139.2.II. vbi locorum reperiatur* ibid.
- Quinquefolium montanum lateū erectum hirsutum, ib. II.*
- Quinquefolio similis enneaphyllum hirsuta, ib. IV. vbi nascatur* R. ibid.
- R.
- Anunculus montanus subhirsutus latifolius, 196.1.VI.*
quibus locis proueniat ibid.

F N D E X.

<i>Ranunculus montanus lanuginosus foliis ranunculipratis- sis repens</i> , ib. VII vbinam reperi soleat	96.2.VI.	ib. VII.
<i>Ranunculus saxatilis magno flore</i> , 96.2.VIII. quibus locis crescat	ib.	113.2.I.
<i>Ranunculus saxatilis foliis subrotundis</i>	ib. IX.	ib. II.
<i>Ranunculus minimus saxatilis hirsutus</i> ib. X. vbi proueniat ibid.	ib.	113.2.III.
<i>Ranunculus villosissimus Monspeliacus</i> , ib. X I. quibus locis reperiatur	ib.	ib.
<i>Ranunculus nemorosus Anemones flore minor</i> , 95.1.I. à vulgato quomodo diff. rat	ibid.	ib.
<i>Ranunculus rotundifolius repens echinatus</i> , ib. II. vbi proue- niat	ib.	ib.
<i>Ranunculus palustris echinatus</i> ib. III. quibus locis gaudeat ibid.	ib.	ib.
<i>Ranunculus grumosa radice folio ranunculi bulbosi</i> , 95.2. IV.	ib.	ib.
<i>Ranunculus gerani tuberosi folio</i> , ibid. V. alias <i>Batrachium verum</i>	ib.	ib.
<i>Raphanus Creticus</i>	38.2	ib.
<i>Raphanus aquaticus foliis in profundas lacinias diuisis</i>	38.2	ib.
<i>Raphanus aquaticus alter</i>	38.1.	ib.
<i>Rapistrum floribus Leucosy marini</i>	37.1.I.	ib.
<i>Rapistrum monospermon</i>	ibid. II.	ib.
<i>Rapunculus spicatus spica alba vel cineracea</i>	33.1.	ib.
<i>Rapunculus alpinus flue pyramidalis minor</i>	ib. I.	ib.
<i>Rapunculus alpinus corniculatus</i>	33.2.II.	ib.
<i>Rosedalinaria foliis</i>	42.1.	ib.
<i>Reseda minor alba</i> , quam <i>Sesamoidem paruam Salmanti- ensem Clusius vocat</i>	ibid.	ib.
<i>Reseda affinis Phyteuma</i>	ib.	ib.
<i>Ribes montana oxyacantha sapore</i>	160.2.	ib.
<i>Ribes quortuplex in Helvetiorum alpibus reperiatur</i> ibid. vbi proueniat	ibid.	ib.
<i>Rubia montana angustifolia</i> , 145.1. vbinam proueniat ib.	ib.	ib.
<i>Rubia pratensis lauis acuto folio</i> , 145.1.II. vbi reperiatur ib.	ib.	ib.
<i>Rubia quadrifolia rotunda lauis</i> , ib. III. vbi crescat	ib.	ib.
<i>Rubia angustifolia spicata</i> , 155.1.IV. vbi nascatur	ib.	ib.
<i>Rubeola arvensis carulea repens</i>	145.2.V.	ib.
<i>Rubella saxatilis</i>	ib. VI.	ib.
<i>Rubeola maximiz aspera</i> , 146.1.VII. vbi legatur	ib.	ib.
<i>Rubia cynanch ca saxatilis</i> , ibid. VIII. vbi proueniat	ib.	ib.
Sal.		
<i>S. Alix alpina Pyrenaica</i>	159.2.VI.	ib.
<i>S. Alix alpina angustifolia repens</i>	ib. VI.	ib.
<i>S. Salix fragilis</i>	159.1.I.	ib.
<i>S. Salix oblongo incano folio</i>	ib. II.	ib.
<i>S. Salix subrotundu argenteo folio</i>	ib. III.	ib.
<i>S. Salix hirsutis latifolia erecta</i>	159.2.IV.	ib.
<i>Salix saxatilis minima</i>		ib.
<i>Salix folio serrato</i>		ib.
<i>Salvia folio subrotundo</i>		ib.
<i>Salvia lanuginosa angustifolia</i>		ib.
<i>Sanamunda viridis vel glabra</i> , 160. vbi colligatur		ib.
<i>Sanicula montana minor</i> , 115.1.I. quomodo variet, & vbi proueniat		ib.
<i>Sanicula alpina minima pilosa</i> , 115.2.I. vbi reperiatur, ibid.		ib.
<i>Saponaria concava Anglica</i> , 103.1. quo anni tempore, & in qua regione floreat, 103.2. alias <i>Gentiana concava dicta</i>		ib.
<i>Scabiosa peregrina rubra</i> , 125.2.I. alias <i>Scabiosa Indica à Clusio dicta</i>		ib.
<i>Scabiosa folio Sinapi sylvestris</i>		ib.
<i>Scabiosa prolifera foliis Gingidiij</i>		126.1.III.
<i>Scabiosa prolifera quortuplex</i>		ib.
<i>Scabiosa prolifera foliis in latiores lacinias diuisis</i> , 126.1. III.		ib.
<i>Scabiosa prolifera foliis tenuius incisis</i>		ib.
<i>Scabiosa montana dentis leonis folio</i> , 126.2.IV. vbi reperi- tur		ib.
<i>Scabiosa stellata minima</i>		ib.
<i>Scabiosa argentea angustifolia</i> , 127.1.V I. vbi proueniat,		ib.
<i>Scandrix Cretica maior</i>		78.1.C & 79.1.I.
<i>Scandrix semine rostrato Italica</i>		78.2.
<i>Scandrix Cretica minor</i> , 79.1.I.II. quanam eius varietas, 79.2.II.		ib.
<i>Scandrici qua herba maxime quadriga</i>		80.2.I.
<i>Serophularia flore luteo</i>		112.2.II.
<i>Serophularia foliis laciniatis</i>		113.1.II.
<i>Sciale latifolia</i>		26.22
<i>Scorodotis Cretica</i>		113.2.
<i>Sedum tridactylites alpinum maius</i> , 131.2. I. alias <i>saxifra- ga alba petrea</i> . i' id simile, sed foliis latioribus, & in ter- nas primas profundas lacinias diuisis, ibid. aliud canili- culo rotundo, semipalmari		ib.
<i>Sedum tridactylites alpinum minus</i> , 131.2. II. vbi reperi- tur		132.1.II.
<i>Sedum montanum ericoides</i>		i. III.
<i>Sedum alpinum erioides carulum</i> , 152.1.IV. vbi nascatur ibid.		ib.
<i>Sedum saxatile hirsutum purpureum</i> , ibid. V. vbi proueniat ibid.		ib.
<i>Sedum saxatile atrorubentibus floribus</i> , ib. VI. vbi nennihil altius excrescat		132.2.VI.
<i>Sedum saxatile variegato flore</i> , 132.2.VII. vbi copio, & pro- ueniat		ibid.
<i>Sedum</i>		ibid.

I N D E X.

<i>Sedum alpinum foliolis crenatis asperis</i>	132.2.VIII.	<i>Thlaspi saxatile rotundifolium</i>	ib.V.
<i>Sedum aruense flore rubente, ib.IX. vbi reperiatur</i>	ib.	<i>Thlaspi alpinum folio parvo crenato, vel Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo</i>	48.2.VI.
<i>Serpentaria triphylla Brasiliiana, 101.2.vbinam reperiatur ibid.</i>		<i>Thlaspi alpinum maius capitulis rotundis</i>	49.1.
<i>Serpillum latifolium subtili; sicutum</i>	108.2.	<i>Thlaspi montanum incanum luteum</i>	49.2.
<i>Seseli montanum Cicutae folio hirsutum</i>	85.1.I.	<i>Thlaspi alpinum repens, 49.1.VII. quomodo varietatione loci</i>	ibid.
<i>Seseli pratense tenuifolium, sive Daucus pratensis tenuifolius</i>	85.1. & 2.II.	<i>Thlaspi biserratum in villosum flore calcari donata</i>	49.2.
<i>Seseli palustre latifolens</i>	85.2.II.		VII.I.
<i>Sideritis folius oblongis glabris</i>	III.1.I.	<i>Thlaspi fruticosum Leucoy folio latifolium</i>	ib.IX.
<i>Sideritis alsine trix aginis folio, 111.2.II. vbi reperiatur, ib.</i>		<i>Thlaspi Alexandrinum</i>	50.1.X.
<i>Sinapis parvum siliqua aspera</i>	41.2.I.	<i>Thymum inodorum</i>	158.2.
<i>Smyrnium peregrinum folio oblongo</i>	82.1.	<i>Trachelium. Vide Campanula foliis subrotundis</i>	V.
<i>Solanum tuberosum esculentum, 89.1.I. in Austria quale habeatur 90.1.I odorem quem referat</i>	ib.	<i>Tragopogon folio sinuato</i>	129.1.I.
<i>Solanum somnificum secundum, ib.an veteribus cognitum 90.2.huius radicibus Indi panis loco vtuntur</i>	ib.	<i>Tragopogon tenuissime laciniatum</i>	ib.II.
<i>Solanum racemosum cerasorum forma</i>	90.2.II.	<i>Trifolium montanum purpureum in folio acuto crenato, ib.d.I.</i>	140.
<i>Solanum triphyllum Brasiliarium</i>	91.1.III.		140.1.I. quo anni tempore floreat, ib. & vbi reperiatur, ib.
<i>Solanum Mexicanum Iasminum Indicum dictum flore minore</i>	91.2.IV.	<i>Trifolium montanum purpurascens folio obtuso crenato, ib.d.II.</i>	140.2.I. quo anni tempore floreat, ib. & vbi reperiatur, ib.
<i>Sonchus asper laciniatus Creticus</i>	62.2.I.	<i>Trifolium capitulum spumoso laui, ib.IV. quib. locis proueniat ibid.</i>	140.2.I.
<i>Sonchus asper subrotundo folio ib.II que eius species 61.1.II.</i>		<i>Trifolium capitulo spumoso aspero minus, 140.1.V. vbi reperiatur</i>	140.2.I.
<i>Sonchus lauis plurimas tenuissimas laciniatas divisus, ib. III.</i>			140.2.I.
<i>Sonchus angustifolius maritimus</i>	61.1.IV.	<i>Trifolium capitulum Thymi, ib.VII. vbi nascatur</i>	ib.
<i>Sonchus montanus lauis laciniatus minor</i>	ibid.V.	<i>Trifolium capitulo oblongo aspero</i>	140.2.VIII.
<i>Sonchus villosus lauis minor, ib.VI. à quibusdam Hieracium tomentosum dicitur</i>	61.2.VI.	<i>Trifolium cochlearium folio minuto obtuso fructu latiore ib. IX.</i>	ib.
<i>Sparogonium minimum</i>	24.2	<i>Trifolium cochlearium polycarpon, 141.1.X. huic simile alterum, ib. quomodo ab inuicem differant</i>	ib.
<i>Spondylium hirsutum foliis angustioribus, 83.1.I. à vulgaris quo modo differat</i>	ibid.	<i>Trifolium cochlearium echinatum minus</i>	141.1.XI.
<i>Spondylium alpinum parvum</i>	ib.II.	<i>Trifolium fructu duro, spinis horrido, 141.2.XII. vbi legatur ibid.</i>	ib.
<i>Spondylium alpinum glabrum</i>	83.1. & 2.III.	<i>Trifolium folliculis coronae similis, ib.XIII. vbi proueniat ib.</i>	ib.
<i>Syrax lippia</i>	158.2.	<i>Trifolium peltatum Creticum, 142.1.XIV. alias Trifolium Creticum odoratum</i>	ib.
<i>Sunach angustifolium, 158.1.vbinam prouenire soleat, ib.</i>		<i>Trifolium spinosum Creticum, 142.2.XV. alias Trifolium spinosum semper virens</i>	143.1.
T.		<i>Trifolium stellatum, 143.1.XVI. quo anni tempore & loco colligatur</i>	ib.
<i>Anacetum alpinum</i>	70.1.	<i>Trifolium globosum flore, vel capitulo Lagopi rotundiore, 143.1.XVII. quo mense & quo loco proueniat</i>	ib.
<i>Tephrium purpureum minus, 133.2.vbinam colligatur</i>		<i>Trifolium globosum repens</i>	143.2.XVIII.
<i>Teturium alpinum inodorum magno flore, 116. vbi nascatur ibid.</i>		<i>Trifolium saxatile hirsutissimum, ib.XIX. vbi legatur ibid.</i>	ib.
<i>Thlaspi angustissimum folio</i>	146.2.I.	<i>Trifolium alpinum flore magno radice dulci, 143.2.XX. quib. locis nascatur, ib.eius radix quo sapore sit prædicta ib.</i>	ib.
<i>Thlaspi minimum fœtidissimum, 147.1.II. vbi reperiatur, ib. huic simile</i>	ibid.	<i>Trifolium corniculatum minus pilosum, 144.1.XXI. vbi proueniat</i>	ib.
<i>Thlaspi vacca ie folio, Bursa pastoris siliquis</i>	47.1.I.		ib.
<i>Thlaspi vacaria incanum folio minus</i>	47.2.II.		ib.
<i>Thlaspi villosum capillis hirsutis</i>	47.1. & 2.III.		ib.
<i>Thlaspi Creticum flore albo</i>	48.1.IV.		ib.

Trifolium

INDEX.

<i>Trifolium corniculatum fructescens tenuis sumis foliis.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Valeriana alpina prima.</i>	<i>ibid. III.</i>
<i>XXII.</i>		<i>Valeriana alpina scrophularia folio. 87. I. IV.</i>	<i>in quo cum</i>
<i>Trifolium angustifolium repens folliculis rotundis.</i>	<i>144. I.</i>	<i>Valeriana sylvestri conueniat.</i>	<i>ibid.</i>
<i>XXIII.</i>		<i>Valeriana alpina minor.</i>	<i>87. 2. V.</i>
<i>Tussilago alpina folio oblongo 101. 2. vbi locorum proueniat</i>	<i>ibid.</i>	<i>Valeriana peregrina purpurea albave.</i>	<i>ibid. VI.</i>
<i>Tithymallus incanus hirsutus</i>	<i>133. 2. I.</i>	<i>in quo cum</i>	
<i>Tithymallus sive Esula exigua foliis obtusis, ibid. II.</i>	<i>vbi repetiatur</i>	<i>Nardo montana conueniat.</i>	<i>88. I. VI.</i>
<i>Tithymallus exiguis saxatilis 133. 2. vbi proueniat</i>	<i>ibid.</i>	<i>alias Valeriana Sicula.</i>	<i>ibid.</i>
		<i>item Valeriana Indica Imperati, & Nar-</i>	
		<i>dus Cretica, tandemq; Tripolium.</i>	<i>ibid.</i>
		<i>Valeriana rubra angustifolia.</i>	<i>88. 2. VII.</i>
		<i>Verbascum foliis rotundis store blattarie.</i>	<i>114. 2.</i>
		<i>Verbena nodiflora.</i>	<i>125. I.</i>
		<i>Veronica alpina bellidis folio hirsuta. 116. I. I.</i>	<i>vbi reperitur.</i>
		<i>Vicia Onobrychidis flore. 149. I.</i>	<i>vbinam proueniat.</i>
		<i>ibid. II. dem.</i>	

V

Valeriana palustris maior profunde laciniata 86. 2. I.
in quo cum Valeriana vulgari conueniat. *ibid.*
Valeriana palustris inodora parum laciniata. *ibid. II.*

ERRATA.

Fol. 18. l. 14. secalina, ipsi secali, *ibid.* l. 19. lolacea. fol. 19. l. 11. terra; *ibid.* l. 2. 9. murino. fol. 19. l. 19. aspersis.
 fol. 20. l. 12. donatur. fol. 22. l. 2. capillaceum. fol. 41. l. 12. appellavit. fol. 63. l. 6. quandoque. fol. 67. l. 14.
 brachiatos. fol. 69. l. 16. absque. fol. 79. l. 14. sub asperis. fol. 90. l. 36. vernalique. *ibid.* l. vlt. nomine.

F I N I S.

